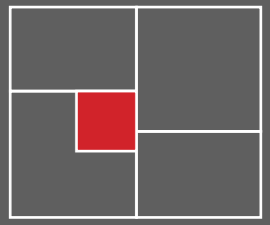

Text Refós del Pla Director: **CONEIXEMENT I CIUTADANIA**
al Campus Sud de la Diagonal

Novembre 2022

SUMARI

	pàg.
1. Preàmbul	2
2. Introducció	3
3. El Campus i la ciutat	4
4. El paper de la Universitat en l'estratègia de la ciutat	8
5. Conveniència d'un Pla Director	17
6. Antecedents urbanístics i planejament vigent	18
6.1. El Pla General Metropolità de 1976	18
6.2. Planejament derivat posterior i modificacions puntuals del PGM	19
6.3. Planejament vigent	26
7. Lectura del Campus Sud Universitari	40
7.1. La Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) al Campus Sud	44
7.2. La Universitat de Barcelona (UB) al Campus Sud	50
7.3. El Campus com a tema d'estudi a les aules i de debat	58
8. Fitxes dels Béns protegits a l'àmbit del Pla director incloses en el catàleg de Patrimoni Arquitectònic de Barcelona	60
9. Agenda 2030	66
9.1. El compromís de "Barcelona: Futur sostenible". L'oportunitat de l'Agenda 2030	66
9.2. Pla d'acció Agenda 2030 de les Universitats catalanes	69
10. El moviment Placemaking i la reivindicació i transformació de l'espai públic	72
11. Accions participatives en el marc de la mesura de govern del Pla Director del Campus Sud. Informe de resultats de les sessions de debat amb ciutadania i agents socials.	73
11.1. Objecte de les accions participatives	73
11.2. Aspectes metodològics	74
11.3. Resultats de les sessions	76
11.4. Algunes conclusions	83
12. Repensant l'estructura general i orgànica del Campus	85
13. Pla d'Acció i línies estratègiques	88
13.1. Mobilitat sostenible	89
13.2. Potenciació del verd a la ciutat	91
13.3. Eficiència i transició energètica	93
13.4. TICs i <i>Big Data</i>	95
13.5. Apropament de la ciutadania al Campus	97
13.6. La presència de l'habitatge	101
13.7. Les relacions amb l'entorn	103
14. Espais per compartir coneixement amb la ciutadania	105
14.1. La globalització i les ciutats	105
14.2. Que fa diferent les ciutats?	106
14.3. La ciutadania en moviment i la transferència de coneixement	107
15. L'àgora Joan Margarit	108
16. Llistat de plànols	109

“Imposible imaginar un facultativo que no tiemble al trazar las primeras líneas del plano de una ciudad, cuando debe saber que esas líneas deciden el porvenir moral i material de un sinnúmero de familias”

Idelfons Cerdà. *Teoría general de la urbanización*

1. PREÀMBUL

El present document es correspon al **Text Refós del Pla Director: Coneixement i Ciutadania al Campus Sud de la Diagonal**.

L'equip redactor del document vol deixar constància del seu agraïment a la confiança mostrada pel Districte de Les Corts per a la redacció del present planejament i als suggeriments, col·laboració i atencions rebudes de la Direcció Tècnica d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona i dels Serveis Tècnics del Districte de les Corts, així com de totes les Institucions integrants de la Taula del Campus Sud, les quals han participat en l'impuls del Pla Director i en la definició dels seus continguts.

Portada d'una publicació dels projectes del Barcelona Green Deal

2. INTRODUCCIÓ

Es planteja la redacció d'un Pla Director a l'àmbit delimitat per les avingudes de la Diagonal, de Joan XXIII i del Doctor Gregorio Marañón, ocupat pel anomenat Campus Sud de la Diagonal, amb facultats i centres de la Universitat de Barcelona i de la Universitat Politècnica de Catalunya i dues residències de la UB. L'àmbit també inclou el recinte del Cementiri i del Tanatori de les Corts i les instal·lacions esportives Arístides Maillol que compta amb una pista poliesportiva semi coberta i un camp de futbol 11, convertible en dos de futbol 7.

El Pla Director pretén primer la definició d'usos i estratègies per tal de fomentar l'apropament del campus universitari a la ciutadania i fer-lo més actiu i pal·liar els efectes de la desertització urbana que es produeixen quan es tanca l'activitat de docència, recerca i transferència de coneixement.

El document del Pla Director ha estat elaborat per l'empresa RC Arquitectura i Projecte Urbà SCP i en concret pels arquitectes Raimon Roca i Estanislau Roca amb la col·laboració d'Alba Toscas.

El Pla Director es va lliurar el febrer de 2021 i ha estat presentat en diferents formats i ocasions a la seu del Districte de Les Corts i sotmès a un important procés participatiu tal com es descriu a l'apartat 11 i la **present documentació refon els principals suggeriments formulats durant l'esmentat procés.**

La iniciativa de l'impuls qualitatiu que es vol donar al Campus Sud ha estat també motiu de difusió als mitjans de comunicació i forma un dels espais d'una gran àrea urbana en la que hi incideix el Barcelona Green Deal, el pla municipal de reactivació que pretén impulsar-lo com a sector estratègic vinculat a la innovació, la digitalització i el talent.

3. EL CAMPUS I LA CIUTAT

L'etimologia de la paraula campus ens desvela que la seva arrel és el vocable llatí que al·ludeix al camp com a terme oposat al de ciutat i, per tant, una noció moderna de campus reclamaria com a objectius principals el retorn de la presència de la natura en el teixit urbà i el retrobament d'un equilibri entre ambdós móns, com a ingredients de l'espai habitable.

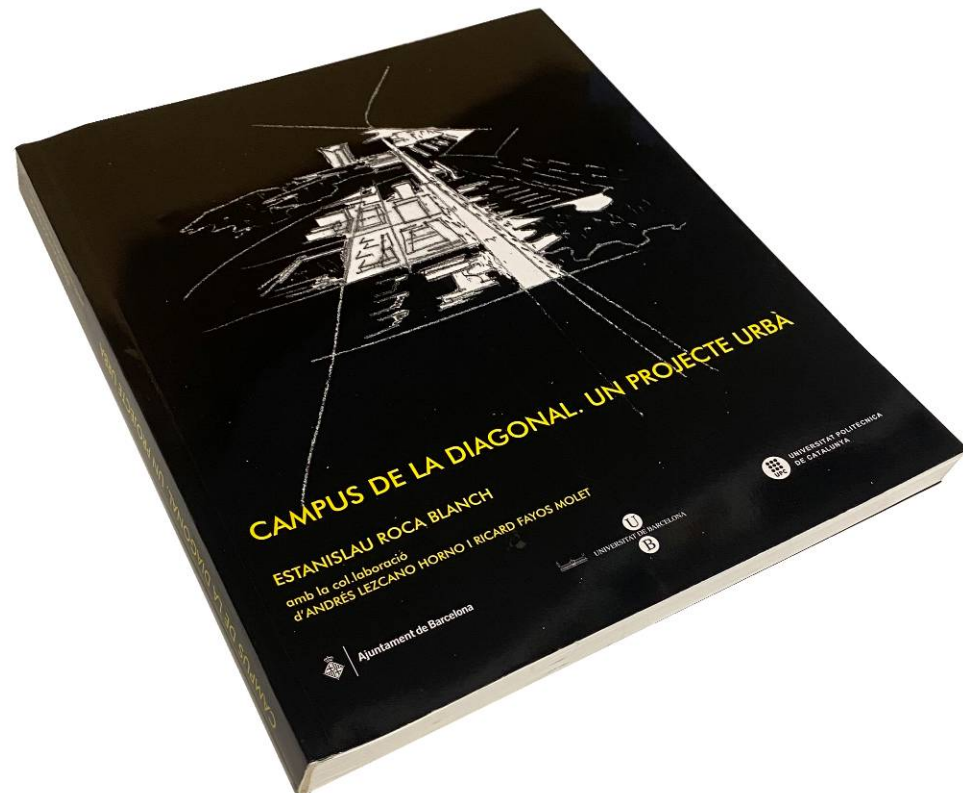
Amb aquestes paraules, l'amic Carles Martí prologa el llibre Campus de la Diagonal. Un projecte urbà, que vàrem publicar l'any 2009, en ocasió del reconeixement com a Campus d'Excel·lència Internacional i en el qual reclamem el compromís de dissenyar els campus universitaris de manera que tinguin en consideració la qualitat de vida i l'experiència social dels qui els habiten. I l'urbanisme i l'arquitectura constitueixen elements fonamentals en l'esforç de crear comunitats d'aprenentatge més vibrants.

Aristòtil deia que la ciutat no tindria sentit si tots els seus habitants fossin iguals. La ciutat és el lloc propici per a la trobada i l'intercanvi de coneixement i de béns. I si la transferència del saber ha estat sempre vital per al desenvolupament de la humanitat, la presència de la universitat en el territori on s'estableix sovint s'ha traduït en la millor de les condicions urbanes i a permetre construir ciutats i metròpolis més amables, saludables, inclusives i sostenibles.

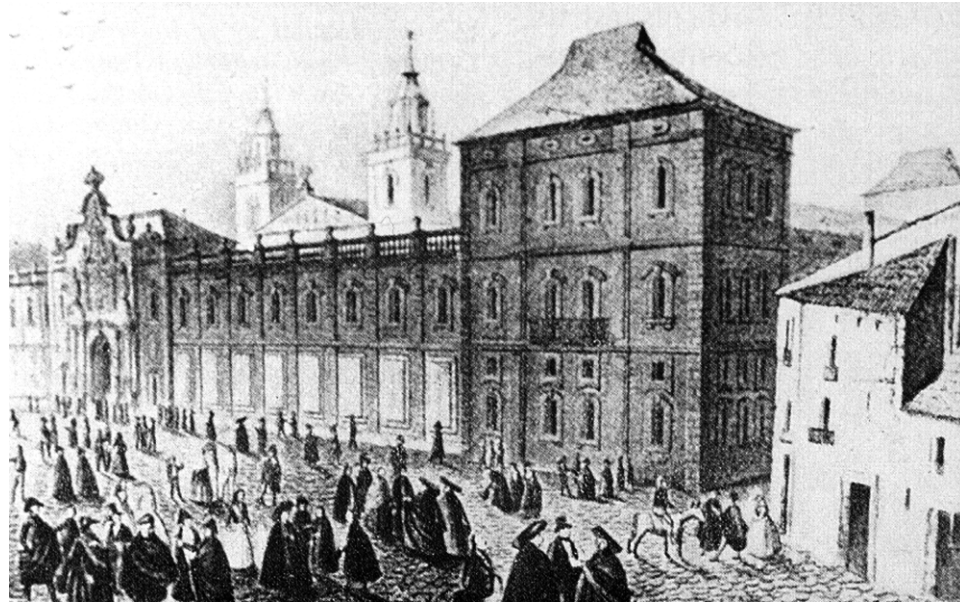
A Barcelona, la universitat, com sovint passa a les ciutats on s'implanta, ha esdevingut un actiu important al llarg de la seva història que breument passem a descriure.

Ara fa 571 anys, Alfons el Magnànim va instaurar uns estudis generals a Barcelona i el primer edifici propi que la universitat va tenir a la ciutat de Barcelona es remunta al 1536, construït al bell mig de la Rambla com a seu dels Estudis Generals, nom amb el qual es coneixien aleshores els ensenyaments superiors. L'edifici estava situat a la part alta de la Rambla, on també hi havia el col·legi de Cordelles i el de Betlem, regits per jesuïtes, motiu pel qual aquest espai es coneix com a Rambla dels Estudis.

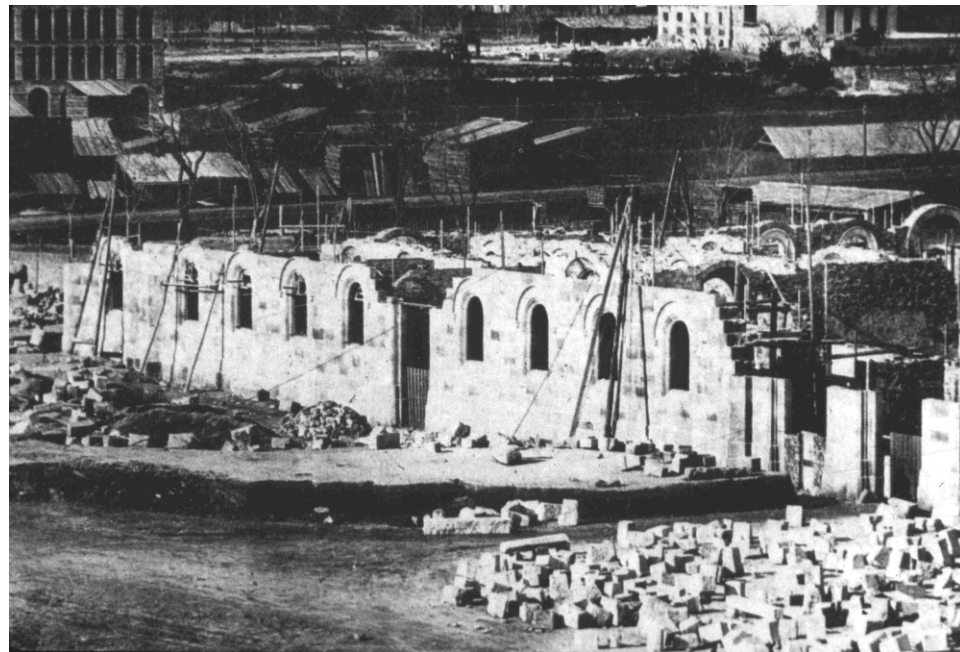
La seu de la universitat a la Rambla dels Estudis va funcionar fins al 1717, any en què Felip V va suprimir oficialment l'ensenyament superior de Barcelona, Girona i Lleida com un dels actes de repressió contra Catalunya, després de la Guerra de Successió. Al mateix temps que Barcelona es quedava sense universitat, es traslladava l'ensenyament superior a la localitat de Cervera, que havia lluitat a favor de l'exèrcit borbònic i on es va construir un edifici per acollir més de dos mil estudiants.

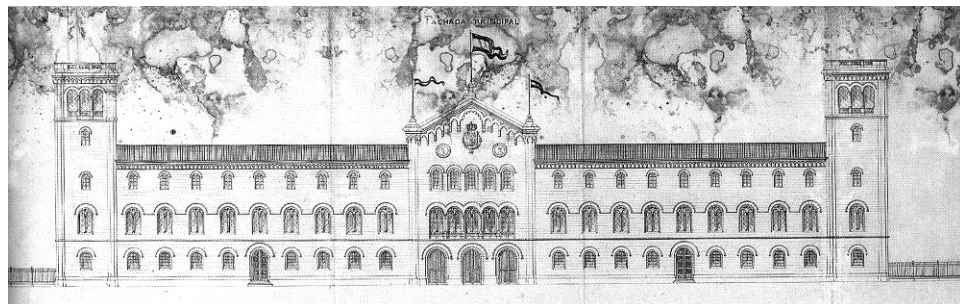
Llibre "Campus de la Diagonal. Un projecte urbà". 2009. ISBN: 978-84-475-3381-7

Edifici de la Universitat de Cervera

Edifici de la Universitat de Barcelona en construcció

Dibuix de la façana que dona a la Gran Via

Durant l'estada a Cervera, la societat barcelonina feia esforços per recuperar els ensenyaments superiors i el 1749 es presenta una demanda de l'Ajuntament en aquest sentit. Durant el Trienni Liberal es va iniciar el trasllat a la capital catalana i, coincidint amb el règim liberal en minoria d'Isabel II, es va produir la desaparició gradual de la Universitat de Cervera. Finalment, a partir de 1836 es restaura a Barcelona els ensenyaments superiors i es decideix ocupar l'antic convent del Carme, un edifici desamortitzat que havia estat cremat durant la revolta anticlerical del 1835.

Quan Barcelona va fer el salt d'escala, superant les muralles per expandir-se per l'Eixample d'Ildefons Cerdà, la universitat la va acompanyar amb un edifici aixecat, a partir de l'any 1863, per l'arquitecte Elies Rogent davant la Gran Via, que presideix la plaça que avui porta el nom de la Universitat. L'edifici, d'estructura simètrica, parteix d'un gran eix central corresponent al vestíbul principal i al Paraninf, amb dos espais laterals disposats a l'entorn de dos claustres o patis, el de lletres i el de ciències. Aquest model d'acumulació de saber a l'entorn dels claustres, amb diverses disciplines o ensenyaments, afavoria la transferència i l'enriquiment del coneixement i presenta certes ressonàncies del plantejament de Thomas Jefferson per a la Universitat de Virginia a Charlottesville.

La Facultat de Medicina, amb ensenyaments que es remunten al s. XV, després de passar per diversos edificis, va ser el segon edifici universitari que es va bastir a l'Eixample, el qual va ocupar les dues illes situades entre els carrers de Còrsega i de Provença, d'una banda, i de Villarroel i de Casanova, de l'altra.

En plena dictadura del general Franco, es produeix una gran expansió de la Universitat de Barcelona, a partir de la urbanització d'un recinte universitari amb un caire solipsista i desentès de l'entorn urbà, planificat inicialment el 1953 i on actualment hi trobem el Campus Sud i el Campus Nord. Eren sols allunyats de la ciutat i amb un campus dividit per una via de 100 m d'ample amb la intenció d'allunyar els aldarulls dels estudiants. També podem atribuir a la possibilitat de revoltes estudiantils la decisió d'emplaçar la Universitat Autònoma de Barcelona més enllà de la serralada de Collserola, l'any 1968.

Al Campus Sud s'hi va implantar la Universitat de Barcelona a partir de la construcció de la primera facultat, la de Farmàcia, el 1957 i va anar desenvolupant-se aquell campus aïllat de la ciutat.

Imatge quan el Campus era lluny de la ciutat. Font ICC

Imatge retrospectiva amb l'ETSAB, l'EPSEB i l'ETSEIB de la UPC en construcció amb l'avinguda Diagonal en primer terme

Després de l'Institut Polítècnic Superior, fundat el 1968, que va agrupar les escoles tècniques estatals existents a Barcelona, l'any 1971 es va crear la Universitat Politècnica de Catalunya, inicialment anomenada Universitat Politècnica de Barcelona, amb l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials de Barcelona i l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona, ambdues situades al Campus Sud, i amb l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials de Terrassa. Al mateix Campus Sud, la UPC hi té l'edifici de l'Escola Politècnica Superior d'Edificació de Barcelona, anteriorment anomenada Escola Universitària d'Arquitectura Tècnica de Barcelona, que es va incorporar a la UPC l'any 1972, i l'edifici de la Facultat de Matemàtiques i Estadística, bastit amb posterioritat i que inicialment va acollir la Facultat d'Informàtica de Barcelona.

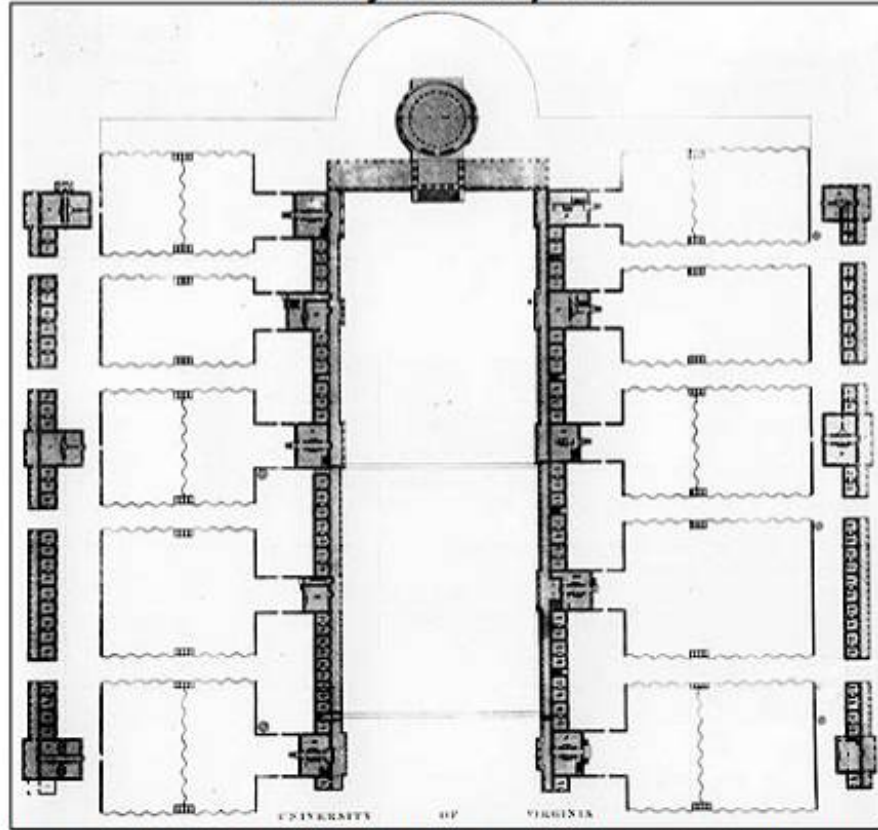
Amb el temps, el Campus Sud s'ha consolidat amb facultats i centres de recerca de les dues universitats –la UB i la UPC– i la ciutat ha crescut de tal manera que l'ha abraçat per tots costats. I aquesta gran superfície, avui gairebé d'un ús exclusiu genera molts problemes de desertització urbana i d'inseguretat ciutadana. Per aquest motiu un dels principals objectius d'un Pla Director rau en la resolució d'aquest problema.

Aquesta voluntat formava part de les estratègies del Pla de millora urbana redactat al Sub-àmbit ponent del Campus Sud l'any 2007 pels professors de l'ETSAB Luis Alegre i Estanislau Roca que incorporava usos complementaris als universitaris a la planta baixa dels nous edificis, amb la prefiguració d'un bulevard universitari i el mateix pla deixava idees de la creació d'un Campus Center a la plaça Bederrida i un possible equipament pel barri de Les Corts. Aquest Pla de millora urbana va ser un important actiu per la presentació de la candidatura de les dues universitats amb el nom de Barcelona Knowledge Campus (BKC) a la 1a convocatòria de Campus d'Excel·lència Internacional, l'any 2009, reconeixement que es va assolir.

Un dels objectius clau que es plantejava en el Pla de millora urbana era la cohesió i la relació entre facultats per tal d'obtenir el complement al coneixement monogràfic que sovint només adquireix l'estudiant universitari en aquest àmbit territorial, lluny de la pretesa interrelació disciplinar propiciada al model de la University of Virginia, projectada per Thomas Jefferson (1817-25). En aquest sentit, el model del Campus Nord de la UPC era un model més proper a aquests objectius.

Un altre criteri inspirador de les propostes pel Campus Sud era la d'aconseguir un establiment unitari clar, però també suficientment flexible en l'execució que permetés introduir fàcilment variables que tot i que no trenquessin el caràcter unitari de la proposta poguessin satisfer fàcilment a la demanda específica o al programa funcional a cada moment.

**Plan of the University of Virginia,
January-February 1825.**

(The Papers of Thomas Jefferson, The Albert & Shirley Small Special Collections Library, University of Virginia Library)

El present document que es correspon al Pla director: Coneixement i Ciutadania al Campus Sud de la Diagonal, es formula a partir del resultat d'un treball d'anàlisi dels programes funcionals i de les universitats com de les comprovacions i estudis morfològics i de la reflexió urbanística general. S'emmarca en el Barcelona Knowledge Campus i coincideix amb l'àmbit, com s'ha dit, delimitat per les avingudes Diagonal, de Joan XXIII i del Doctor Gregorio Marañón.

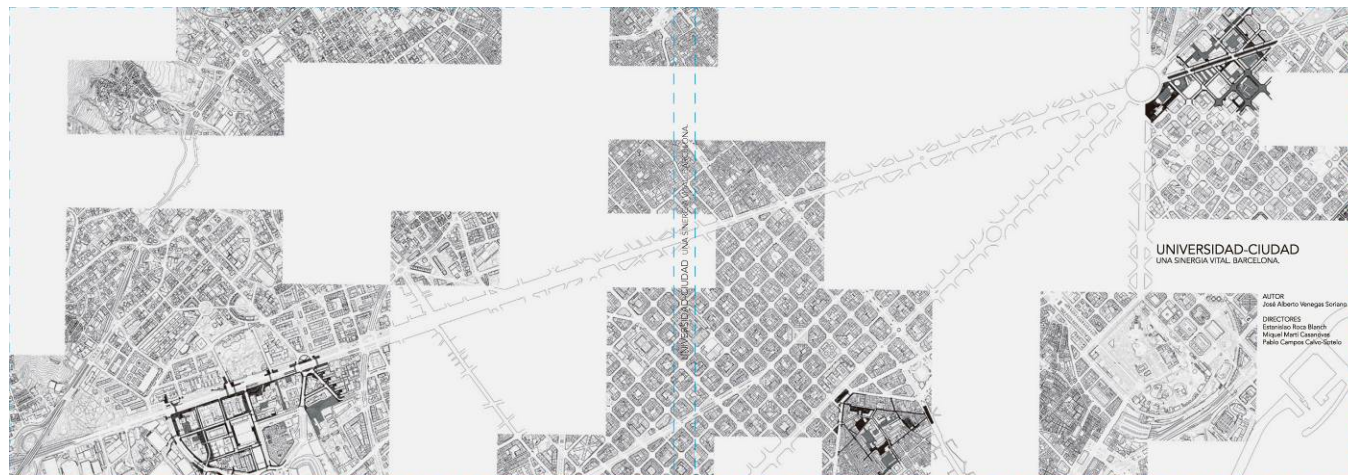
I amb aquest document del Pla director, es **pretén donar una resposta positiva a les necessitats i als programes funcionals de les universitats implicades, establir mesures de millora, tot reforçant la cohesió i la relació amb la ciutat i fomentar l'apropament del Campus a la ciutadania. Fer-lo més actiu i definir un model eficient del Campus, tot pal·liant el problema de la desertització urbana que es produeix quan es tanca l'activitat de docència, recerca i transferència de coneixement.**

4. EL PAPER DE LA UNIVERSITAT EN L'ESTRATÈGIA DE LA CIUTAT ¹.

Actualment, s'està desenvolupant el Pla Estratègic Metropolità 2025-2030 que, arran dels efectes de la llarga i profunda crisi, l'aparició de noves estratègies de coneixement en l'àmbit europeu (Europa 2020-RIS3) i el nou context institucional, aposta pel creixement econòmic basat en els pilars de la nova indústria, l'economia del coneixement i les indústries creatives, amb una metròpolis amb un alt nivell de cohesió social.

Segons el PEMB Visió 2020 -i el que està desenvolupant-se-, el principal problema és el de la mecànica del canvi, el qual exigeix la utilització d'unes determinades palanques que indueixin al moviment. Per això s'identifiquen cinc palanques que han d'aportar solucions transversals a les demandes comunes en els sectors econòmics abans descrits, definint a la Universitat -i a sistema educatiu- com "palanca de canvi per superar els reptes" (PEMB Vision 2020, 2010) a l'enfortir la seva posició d'excel·lència i de coneixement transversal, atraient el talent i afavorint una major i millor relació amb els sectors productius i empresa (PEMB Vision 2020, 2010)

- **"Reforma:** Com han fet molts sistemes universitaris europeus, les universitats han de dotar de major autonomia, flexibilitat i diversificació i afrontar reformes molt rellevants en relació de comptes i l'avaluació de la qualitat són dos elements fonamentals per millorar la posició en els rànquings. Un aspecte important ha de ser augmentar notablement la translació de la recerca al mercat per la via de les patents i de la transferència de tecnologia en general.
- **Plataforma de coordinació del coneixement:** Integrada per universitats, consells socials, parcs científics i plataformes, el govern autonòmic i local, la Cambra de Comerç i els agents de capital de risc; no com a òrgan de consulta, sinó de cooperació i partenariat en el desenvolupament del territori.
- **Desenvolupament del Clúster Universitari"**

Coberta de la Tesina de Màster "Universidad-ciudad, una sinergia vital, Barcelona" de José Alberto Venegas

¹ Informació parcialment procedent de "Universidad-ciudad, una sinergia vital, Barcelona" Tesina de Master de Recerca en urbanisme. Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori de la UPC de José Alberto Venegas, dirigida pels Drs. Estanislau Roca, Miquel Martí i Pablo Campos.

El missatge del Pla és clar: "l'educació és la clau per al futur. I la universitat és una de les peces essencials. Amb el coneixement que produeix i que transfereix a les persones i les empreses, fa possible que les societats avancin i progressin" (PEMB Vision 2020, 2010), essent aquesta rellevant quan és capaç d'aportar respostes i solucions als problemes de la societat, contribuint al desenvolupament econòmic i social del territori, el que garantiria un creixement sostenible i la constituiria com a eina important per sortir d'una crisi.

La ciutat, veient el potencial de la universitat, desenvolupa entre els anys 2010 i 2012 un pla estratègic específic anomenat Barcelona com a clúster d'educació superior - Barcelona Centre Universitari (BCU), el qual està operatiu des del 2013 i funciona com un projecte d'abast metropolità. El BCU té una cooperació publico-privada amb la qual -mitjançant les universitats, les escoles de negoci i les empreses- es pretén posicionar Barcelona com a ciutat universitària internacional en la qual s'incentivi la innovació, l'atracció de talent i la creativitat. Avui, el BCU és el servei oficial d'acollida i acompanyament als estudiants, professors i investigadors que vénen a Barcelona. (PEMB, 2018)

A la data, hi ha prop de 140 mil persones estudiant a les nou universitats situades a l'àrea metropolitana de Barcelona i el treball conjunt de l'BCU i el Programa Campus d'Excel·lència Internacional significaran un augment continu d'aquesta població estudiantil, com també del professorat i investigadors. La xifra és important, ja que representa gairebé el 5% de la població de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, que compta amb aproximadament 3.3 milions de habitants.

Per aquest motiu, l'Ajuntament de Barcelona va crear el juliol de l'any 2017 el Consell Assessor Municipal d'Universitats (CAMU), òrgan d'interlocució directa entre el consistori i les universitats, sabent que deu enfortir la seva col·laboració amb les institucions d'educació superior per complir amb els objectius de fomentar l'educació al llarg de la vida, afavorir la igualtat d'oportunitats en l'accés a la universitat i convertir Barcelona en una ciutat universitària de referència. (Ajuntament de Barcelona, 2018)

La ciutat de Barcelona té una forta relació amb les seves universitats, totes elles amb una implantació decisiva en l'espai urbà, les quals han contribuït -cosint espais, com també teixits- a construir ciutat per més de cinc-cents anys.

Plenari de constitució del Consell Assessor Municipal d'Universitats (CAMU) 2017

Gràcies al CAMU, per primera vegada s'obre un espai on els diferents sectors implicats es poden reunir i intercanviar punts de vista per agilitar la presa de decisions i intensificar el treball comú. En aquest Consell -presidit per l'alcaldeessa i que disposarà d'un plenari i una comissió permanent formats per representants polítics i acadèmics- té entre les seves funcions l'assessorament a les iniciatives municipals relacionades amb l'àmbit universitari i, molt important, el **d'afavorir la integració de les universitats en el teixit ciutadà, tant en l'àmbit acadèmic com social, cultural i econòmic, intensificant la relació de les universitats amb la realitat dels barris per garantir el benestar de les persones.** (Ajuntament de Barcelona, 2018)

El maig d'aquest 2018 es va celebrar la primera sessió del CAMU, en la qual es van signar 5 convenis amb la Universitat de Barcelona, la Universitat Politècnica de Catalunya, la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat Pompeu Fabra i la Universitat Oberta de Catalunya, mitjançant els que ambdues parts es comprometen a treballar juntes per aconseguir els propòsits de el projecte "Barcelona i universitat: un objectiu comú ", entre els objectius destaquen el desenvolupament conjunt d'una xarxa d'infraestructures ciutadanes i universitàries, i incentivar la mobilitat d'estudiants, investigadors i professorat.

Anteriorment, vam presentar la frase: "**la universitat per a la ciutat i la ciutat per universitat**", que reflecteix la relació que sempre hi ha hagut entre la urbs i la institució tot i que, darrere d'un desenvolupament més conjunt que paral·lel, haurem de parlar d'una "sinèrgia universitat i ciutat", la qual cosa està reflectida en els tres primers grups de treball del CAMU, en el qual intervenen representants municipals i representants de les universitats:

- "De la ciutat a la universitat (infraestructures i equipaments): millora de la comunitat universitària en aspectes com l'allotjament i les residències, el transport i la mobilitat, els equipaments esportius, els espais d'estudi o l'accés de la ciutadania als equipaments universitaris-
- De la universitat a la ciutat (educació, investigació i ocupació): millora i ampliació de les contribucions de la universitat al conjunt de la ciutat en aspectes com l'educació permanent al llarg de la vida, el retorn social de la recerca o la millora de l'ocupabilitat i la connexió amb el món econòmic.
- Universitat i Ciutat (Transformació social): treballar conjuntament pel canvi social, per la transformació de la societat -igualtat, convivència i democràcia-, tractant polítiques de promoció dels estudis universitaris en entorns desfavorits, noves mesures que fomentin l'accés als estudis superiors, programes de voluntariat universitari, etc."

Implantacions universitàries al terme municipal de Barcelona 2018

Així, al CAMU des de la seva creació s'ha anat treballant per tal de formular propostes concretes. Aquest any 2020 s'han establert tres grups de treball tal com segueix:

- Grup de Treball A: Infraestructures i equipament
- Grup de Treball B: Educació, recerca i ocupació
- Grup de Treball C: Transformació social

Des darrers dictàmens a continuació hem seleccionat les següents propostes o accions:

1. Allotjament i residències:

En relació a la davallada d'afluència de comunitat universitària estrangera, s'està enllestit des de Promoció Econòmica de l'Ajuntament, juntament amb el BCU, una campanya per atraure de nou aquest públic internacional i situar Barcelona com a ciutat del talent. D'altra banda, per donar resposta a la necessitat manifesta d'allotjament assequible en residències i, de retruc, a les propostes del grup de treball en el seu Dictamen 2018, Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona ha posat en marxa un procés de canvi normatiu que passa per l'impuls d'una modificació del Pla General Metropolità, per la qual es definirà el Pla Estratègic dels Equipaments de Barcelona. El desembre de 2019 es publicà el Decret 17/2019 de mesures urgents per a millorar l'accés a l'habitatge, que introdueix l'allotjament temporal per motiu d'estudis com a equipament dotacional, de manera que, actualment, les promocions de residències d'estudiants, tant públiques com privades, han de raonar molt més l'interès general d'aquest tipus d'equipaments. En aquest sentit, es preveu un pla especial per a les residències ubicades en sòl destinat a equipaments (aquelles en sòl lliure no en quedaran afectades). A Barcelona, 14 promocions es troben actualment en tramitació, més l'ampliació prevista en una de les ja existents, implicant en total unes 7.000 noves places d'allotjament que se sumaran a les aproximadament 10.000 disponibles a dia d'avui entre equipaments públics i privats (inclosa la Vila Universitària de la UAB). De les 14 promocions mencionades, 9 estan ubicades en sòl d'equipament i, per tant, es veuen afectades pel canvi normatiu.

En el marc d'aquesta revisió normativa, des d'Urbanisme es treballa en dues línies d'actuació. En primer lloc, facilitar l'accés a les residències, en aquest cas obligant als promotors a reservar a preu públic concertat un percentatge del nombre de places de cada nova residència situada en sòl d'equipament. Alhora, les places d'aquestes residències han de destinar-se de només a la comunitat universitària (inclòs professorat jove i persones vinculades a la recerca científica), complint alhora un seguit de criteris d'habitabilitat. Aquests requisits ja s'estan reflectint en alguns convenis signats recentment amb empreses promotores.

Residència Universitària Aleu de la UB

En aquest nou marc normatiu, el Departament de Ciència i Universitats ha rebut l'encàrrec d'establir els criteris d'accés a aquestes places concertades, entre ells els llindars màxims de renda. D'aquesta manera, el grup de treball i, per extensió, el CAMU, té l'oportunitat de participar en un procés de reforma normativa que donarà resposta tant a una part de les demandes formulades pel mateix grup en el seu darrer dictamen com, sobretot, a la manifesta necessitat d'allotjament assequible per a la comunitat universitària.

2. Mobilitat de la comunitat universitària

Diagnosi i propostes

L'Ajuntament disposa d'un Pla de Mobilitat de Ciutat que promou els desplaçaments a peu, en bicicleta i en transport públic. No obstant, els efectes de la pandèmia han provocat en part la tendència contrària, amb un increment del vehicle privat en perjudici del bus, el metro i els FGC, molt especialment amb relació als campus més allunyats del centre de la ciutat o de la pròpia ciutat (Bellaterra). Així, malgrat la semi-presencialitat o el teletreball han reduït el nombre de desplaçaments a la ciutat i el previsible un augment de la consciència de la comunitat universitària amb relació a la mobilitat sostenible, particularment envers l'ús del transport públic i la bicicleta, no s'ha moderat l'ús del cotxe. Per tot això, el grup proposa les següents mesures en transport i mobilitat, valorades conjuntament amb el Departament de Mobilitat en el Territori de l'Ajuntament de Barcelona:

- Seguir reforçant la xarxa de carrils bici, els carrers oberts als vianants i les superilles.
- Fer arribar el Bicing a tots els campus. Des de l'Ajuntament, si bé preocupa l'ús del Bicing concentrat en hores punta, s'han posat en marxa quatre noves estacions, ubicades a la Zona Universitària de Les Corts (dues al nord i dues al sud), amb l'objectiu de crear en el context d'un campus una xarxa més extensa i, per tant, més eficaç. L'extensió d'aquesta xarxa d'estacions podria passar per la zona més central del campus (plaça Bederrida).
- Reforçar l'ús de la bicicleta particular i, sobretot, la seguretat en els aparcaments per a aquestes bicicletes, tant per evitar robatoris com actes de vandalisme (segons dades de la UPF, per aquesta causa, es calcula que un 30-40% de joves no van en bici a la universitat). Caldria contemplar també els aparcaments segurs per a patinets elèctrics. El reforç de l'aparcament és especialment important en edificis o campus cèntrics o propers al centre, com els del Raval i de Plaça Universitat (UB) o el de la Ciutadella (UPF), buscant solucions d'acord amb la ubicació i característiques de cada campus universitari. És una problemàtica que, malgrat els esforços de les universitats, encara no té una solució, especialment urgent d'ençà de la pandèmia. Per part de l'Ajuntament, s'han seguit instal·lant a la ciutat alguns dispositius municipals propis així com alguna nova llicència a l'empresa VadeBike. Amb tot,

Parada de Bicing al carrer de Martí Franquès

les estacions d'aquesta empresa ubicades als campus de la UB o de la UPF no han acabat de funcionar adequadament (degut en algun cas a deficiències en el propi funcionament de les instal·lacions). Val a dir que el cost que implica aquesta mena d'aparcament és a vegades dissuasiu per als usuaris de la bicicleta. En canvi, es considera que la ubicació d'estacions com les de VadeBike dins de les pròpies instal·lacions universitàries podria facilitar les llicències. En tot cas, cal explorar solucions o dissenys alternatius que siguin més segurs o eficaços i alhora permetin també l'aparcament de patinets elèctrics (cal tenir en compte la varietat actual de tipus de bicicletes i patinets). A la tendència actual a suprimir les places d'aparcament en superfície, cal sumar la intenció del consistori de promoure un millor aprofitament dels aparcaments municipals soterrats (BSM).

- Reforçar la bicicleta elèctrica, ja que fan més viables els desplaçaments llargs o amb pendents i, d'abril a octubre, ajuden a evitar la suor. L'Ajuntament està reforçant la flota de bicicletes elèctriques (actualment en són un 10% al Bicing), en general ben acollides pels usuaris en desplaçaments llargs o amb pendents, si bé el sobrecost que impliquen a la tarifa base resulta en alguns casos dissuasiu. En tot cas, es vol assolir un millor equilibri entre la modalitat elèctrica i la mecànica
- Reservar vagons de tren o de metro en determinades franges horàries per a ciclistes i usuaris de patinets elèctrics (s'ha provat en localitats d'Alemanya, en 1 de cada 3 vagons), per facilitar el desplaçament sostenible de residents fora de la ciutat. Des de l'Ajuntament, aquesta reserva de vagons es veu més adient en el transport ferroviari que en el metro, ja que les dimensions relativament reduïdes de Barcelona en comparació amb altres ciutats europees semblen factibles en bicicleta. Cal tenir en compte que la inversió necessària per adaptar el vagons no és actualment assumible per part de l'Ajuntament.
- Paral·lelament, cal un reforç dels aparcaments dissuasius a les estacions de tren o dels FGC. Aquesta proposta, si bé va més enllà de les competències municipals, està en línia amb els criteris del consistori. Ara bé, en el cas d'estacions situades al mig d'un municipi, l'ampliació dels aparcaments no sol ser ben vista pel respectiu ajuntament.
- Reduir o eliminar l'aparcament gratuït de vehicles privats als campus, a fi d'incentivar l'ús de mitjans de transport sostenibles per part de la comunitat universitària. En la majoria de casos, la xarxa de transport públic permet arribar fàcilment als campus. També el sistema tarifari integrat i les darreres modalitats tarifàries n'han reduït sensiblement el cost per als usuaris. Si bé el consistori ha impulsat mesures orientades a la supressió de la gratuïtat de l'aparcament als campus, en ocasions ha existit certa reticència per part de les universitats a alliberar aquests espais (e. g. al campus de Les Corts). En tot cas, l'increment de l'ús del vehicle privat en el marc de la pandèmia fa necessari incentivar-ne l'ús compartit, per així reduir-ne l'entrada a la ciutat. Alguna experiència prèvia per part de la UB no havia acabat de funcionar,

Aparcament a Bederrida

degut potser a una manca d'incentius cap als usuaris d'aquests vehicles, si bé persisteix la voluntat institucional de tornar a explorar aquesta opció.

- Modificar la normativa urbanística per eliminar l'obligatorietat d'incloure moltes places d'aparcament als nous edificis. Si bé en edificis residencials és comprensible, té poc sentit dins dels campus universitaris.

3. Educació al llarg de la vida

Diagnosi

Amb relació a la formació universitària dirigida a les persones grans, però també a altres col·lectius en el marc de l'educació al llarg de la vida, la pandèmia ha fet inviable la presencialitat. En aquest context, les universitats han impulsat l'adaptació parcial d'aquesta docència al format online, proporcionant en alguns casos suport logístic per superar la bretxa digital, especialment important en aquest grup d'edat. Si bé un percentatge reduït de l'alumnat de les Aules per a la Gent Gran ha pres part finalment en la modalitat virtual, aquestes persones han demostrat una notable capacitat per adaptar-se a un format virtual que, en part, els ha permès compensar el repte emocional de l'aïllament. Així doncs, tot i que entre les persones grans existeix una certa reticència a les noves tecnologies (segons dades de la Confederación Española de Aulas de la Tercera Edad), la situació forçada ha permès constatar que en molts casos la bretxa digital es pot superar, sobretot en determinats entorns socioculturals, quan s'ofereix suport tècnic.

Si bé la formació per a les persones grans és compatible amb un cert grau de virtualitat, hi ha consens alhora en considerar la presencialitat com un element indispensable, tal i com també afirma el Consell Assessor de la Gent Gran (CAGG). La socialització, el sentit de grup i, en determinades modalitats, el contacte intergeneracional que comporten les activitats presencials són valors essencials que cal preservar i que la modalitat virtual dificulta. En el context actual, l'aïllament derivat de la manca de recursos o habilitats tecnològiques, o bé de la impossibilitat de desplaçar-se, ha posat en risc l'interès ja existent entre les persones grans usuàries a l'entorn d'aquestes activitats formatives. Una situació que afecta especialment a l'alumnat de les Aules per a la Gent Gran, així com de centres cívics i escoles d'adults, i que convida a cercar iniciatives emmarcades en ambients que siguin prou motivadors. Alhora, des del CAGG s'informa del nombre important de persones grans que, per manca de competències bàsiques (e.g. lectoescriptura), no accedeixen a aquesta formació. Així doncs, des del CAMU també es planteja de quina manera les universitats poden apropar-se i acompanyar a aquestes persones en activitats formatives.

Aula Aleu i StartUB! Lab. a l'edifici de la residència de la UB, façana carrer de Pascual Vila

A partir de les experiències recents i la convicció que en aquest tipus de formació a la gent gran no s'ha de perdre la presencialitat, es proposen un seguit de mesures per superar els nous reptes, enfocades d'una banda a millorar i facilitar l'accés a l'oferta online de continguts divulgatius elaborats per les universitats i, de l'altra, a desenvolupar activitats formatives al voltant d'aquests continguts d'acord a uns formats i una metodologia ad hoc.

4. Ocupabilitat

Diagnosi i propostes preliminars

També s'ha fet una diagnosi de la situació amb relació a la ocupabilitat i la connexió de la universitat amb el món econòmic, identificant alguns reptes pendents, agreujats ara per la pandèmia, formulant algunes propostes de millora.

5. Equitat / ApS i voluntarietat

Diagnosi

La crisi sanitària i la situació de confinament van fer molt visibles les desigualtats socials existents, particularment en forma de bretxa digital. En aquest sentit, les universitats han fet un gran esforç col·lectiu per adaptar la docència i l'aprenentatge al format online, inclosos els processos d'avaluació, reforçant en paral·lel les accions de suport acadèmic i psicològic a l'estudiantat. D'una banda, les universitats han impulsat mesures per facilitar la continuïtat de l'activitat lectiva tenint en compte l'especial prolongació de la no presencialitat en l'àmbit educatiu. En aquest sentit, redirigint partides no executables en el context del confinament, les universitats van donar suport a l'alumnat dels estudis oficials així com a PAS i PDI en forma de beques o préstec per resoldre problemes de connectivitat a Internet o manca d'equipament informàtic adequat. Alhora, es van plantejar iniciatives per a la flexibilització del pagament de la matrícula o els terminis de modificació de la mateixa. D'altra banda, es van reforçar o reorientar diversos programes universitaris com els de voluntariat, oferint suport acadèmic i psicològic online o telefònic, a fi de contribuir a pal·liar els efectes de la crisi sanitària en els col·lectius més vulnerables o que els ha afectat més directament, inclòs l'alumnat amb NEE, persones refugiades o joves de centres de justícia juvenil.

A l'inici de la pandèmia, la UAB va posar l'accent en identificar bones pràctiques en el marc de l'ApS i amb relació a la docència telemàtica i el seu compromís amb la realitat social. Per la seva banda, la UPC va impulsar una convocatòria per donar suport econòmic a projectes que abordessin els efectes de la pandèmia en diferents camps. Per part de la UOC, es van posar en marxa, entre d'altres actuacions, la plataforma «Conectad@s: la universidad en casa», dissenyada conjuntament amb la UNED, així com la Docència no presencial d'emergència, que aplega el coneixement del professorat per resoldre problemes concrets i urgents en la transició

de l'educació presencial a l'educació a distància. Si bé el fet de ser una universitat «sense distàncies» ha facilitat a la UOC l'adaptació a la situació excepcional, es considera que, com en el cas d'altres universitats, els factors que han marcat la diferència en aquests últims mesos han estat sobretot la metodologia pedagògica i el compromís professional dels equips acadèmics i de gestió.

En la conjuntura actual, el grup de treball es plantejava dos marcs d'actuació. Un primer, dirigit a la pròpia comunitat universitària, relacionat amb les accions que les universitats fan i poden fer encara per pal·liar o revertir els efectes de la COVID-19 en aspectes com la bretxa digital i les desigualtats, també amb perspectiva de gènere, de manera que els col·lectius més vulnerables o menys afavorits en surtin el menys perjudicats possible, també en termes psicològics i emocionals. En segon lloc, un marc d'actuació orientat al conjunt de la ciutadania, pel qual les universitats s'alineen amb l'Ajuntament i el tercer sector en la resolució dels reptes de la ciutat, aportant els fruits de la seva recerca alhora que vehiculant necessitats de recerca per part d'entitats socials. En tots dos marcs, cal distingir les accions a curt termini d'aquelles que no es poden executar de manera immediata.

LA UPC impulsa actualment una nova estratègia de Responsabilitat Social que inclou una aposta institucional específica en ApS, amb especial interès en acollir propostes o necessitats provinents del territori i crear nous espais de col·laboració. La UPF, si bé no compta encara amb una estructura específica a l'entorn de l'ApS, té identificades les actuacions o projectes d'ApS concrets que s'hi desenvolupen, sorgits sobretot en el marc de determinades assignatures (de l'àmbit de la publicitat o les finances, entre d'altres), el professorat de les quals rep suport i assessorament institucional de la Universitat. També es fa una convocatòria anual de Mobilitat ApS amb entitats del tercer sector d'altres països (a través d'altres universitats). Si bé més propers a l'àmbit del voluntariat, el programa Horitzons i el programa Prometeus també es poden vincular a l'ApS. Amb relació a la UOC, si bé no es disposa d'una oficina d'ApS, es desenvolupen diverses activitats en l'àmbit jurídic i de comunicació (incloses pràctiques) vinculades a entitats socials del territori, així com TFG i TFM en col·laboració amb entitats, implicant en aquest cas una tasca més àmplia i constant. D'altra banda, s'està iniciant una línia d'ApS vinculada a Economia i Empresa, àmbit tradicionalment menys proper als temes socials, enfocada en aquest cas a la transformació i la innovació digital.

Amb aquests antecedents que en són part de la Diagnosi, l'Equip de Treball ha anat treballant i es continuarà en la formulació de propostes específiques.

5. CONVENIÈNCIA D'UN PLA DIRECTOR

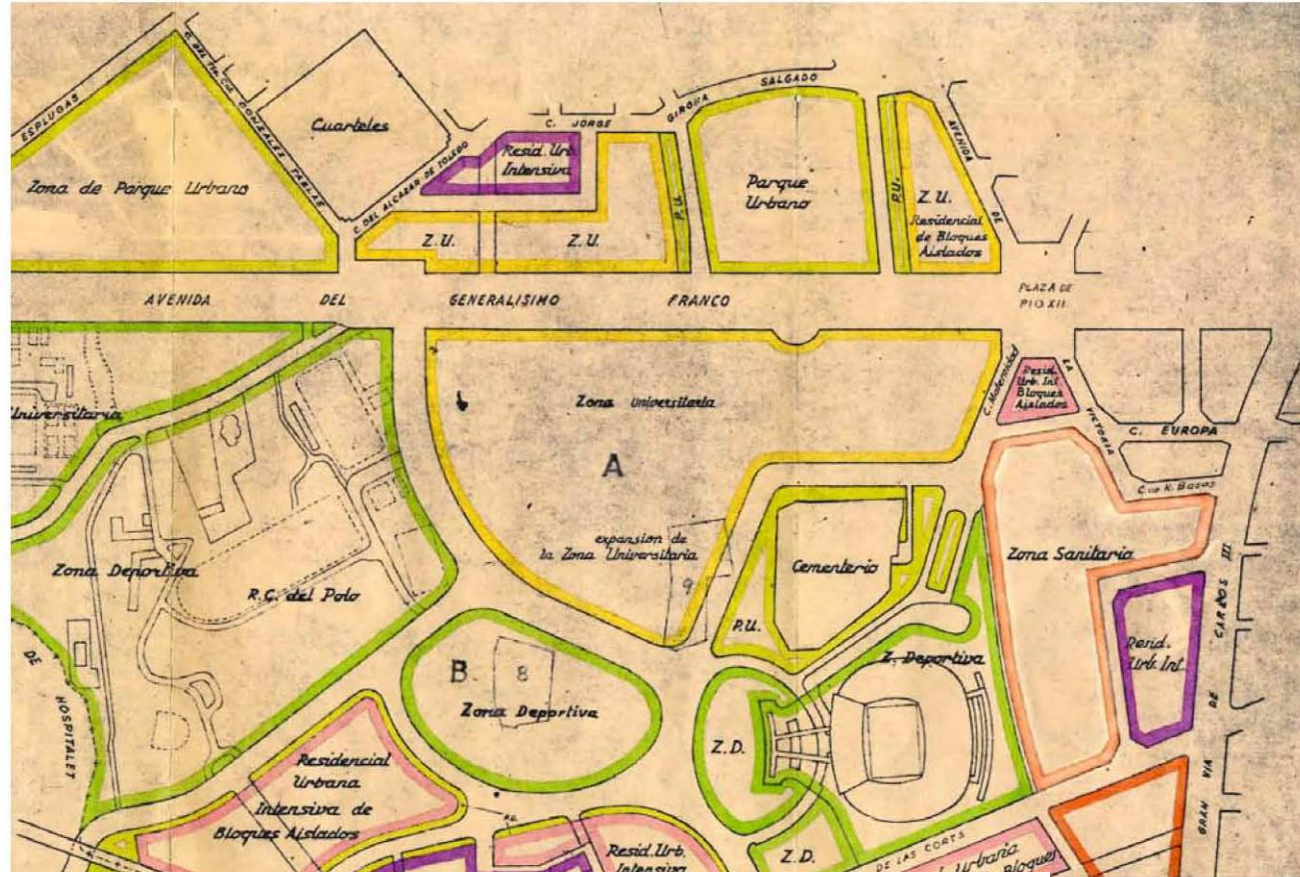
Amb tot, cal posar en relleu l'important procés de creixement, diversificació i extensió de la universitat; la seva capacitat de transformació del teixit urbà de l'entorn; l'interès tipològic i arquitectònic dels projectes, i el valor d'algunes de les actuacions en termes de recuperació viva de peces del patrimoni històric i artístic, però també el seu potencial atractiu per a la ciutadania.

En aquesta línia rau el repte que una universitat ha de tenir en incrementar el compromís amb la societat i el territori i de continuar establint aliances amb el teixit empresarial i les administracions públiques.

A més, cal reforçar les accions que ja es realitzen vinculades a la cooperació per al desenvolupament, fomentar la responsabilitat i compromís social universitari, i afavorir una societat més sostenible en la línia d'assolir objectius de desenvolupament de l'Agenda 2030. I sobretot cal pensar en la ciutadania en general i amb la més propera en particular i fomentar el sentit de pertinença en les accions que es desprenguin al Campus Sud, ja que per bé que és d'una gran superfície, no deixa de ser un espai únic i limitat actualment pel que fa als usos que cal gestionar adientment i per això **es creu necessària la redacció del Pla director.**

I el Campus Sud pot esdevenir un laboratori urbà on es materialitzin reptes de l'adaptació de l'Agenda 2030 a la ciutat de Barcelona, i així **fer efectiu el paper important del Districte de Les Corts en el compromís de "Barcelona: Futur sostenible"**.

En aquest sentit el Pla director suggereix una ordenació urbanística sostenible, funcionalment integrada i medioambientalment eficient.

"Plan Parcial de Ordenación del sector final de la avenida del generalísimo Franco"

Pla General Metropolità de 1976

6. ANTECEDENTS URBANÍSTICS I PLANEJAMENT VIGENT

6.1 El Pla General Metropolità de 1976

El Pla General Metropolità aprovat el 19 de juliol de 1976 qualifica la totalitat de l'àmbit del Pla Director: Coneixement i Ciutadania al Campus Sud de la Diagonal com a "sistema d'equipaments comunitaris i dotacions. De nova creació de caràcter metropolità. Clau 7c".

Aquesta qualificació dóna continuïtat a la zonificació anterior de "zona universitària". Assignada pel "Plan Parcial de Ordenación del sector final de la avenida del generalísimo Franco". Aprovat el 7 de desembre de 1956. Aquest planejament, però qualificava de zona urbana el subàmbit situat al costat nord de la Diagonal.

En el moment de l'aprovació del PGM bona part del perímetre universitari del Campus Sud estava consolidat, especialment els fronts de les avingudes Diagonal i del Dr. Marañón.

6.2 Planejament derivat posterior i modificacions puntuals del PGM

Amb posterioritat a l'aprovació del PGM i en desenvolupament d'aquest, l'any 1995 s'aprova per la totalitat del sòl qualificat com a "sistema clau 7c" el PLA ESPECIAL D'ORDENACIÓ DE L'EQUIPAMENT DEL CAMPUS SUD PEDRALBES ENTRE LES AVINGUDES DE LA DIAGONAL, DEL DOCTOR MARAÑÓN I DE JOAN XXIII.

Aquest Pla Especial va tenir successives modificacions puntuals i/o va ser objecte de Plans de Millora Urbana. Així l'esmentat Pla Especial, aprovat definitivament el 26 de juliol de 1995, va tenir dues successives modificacions puntuals tramitades amb posterioritat, els anys 1999 i 2005 respectivament, que corresponen a:

- MODIFICACIÓ DEL PLA ESPECIAL D'ORDENACIÓ DE L'EQUIPAMENT DEL CAMPUS SUD PEDRALBES ENTRE LES AVINGUDES DE LA DIAGONAL, DEL DOCTOR MARAÑÓN I DE JOAN XXIII. Aprovada definitivament el 13 de juliol de 1999
- MODIFICACIÓ PUNTUAL DEL PLA ESPECIAL D'ORDENACIÓ DE L'EQUIPAMENT DEL CAMPUS SUD PEDRALBES ENTRE LES AVINGUDES DE LA DIAGONAL, DEL DOCTOR MARAÑÓN I DE JOAN XXIII. Aprovada definitivament el 23 de desembre de 2005

A més, dins l'àmbit global del "Campus Sud", l'any 2005 es va aprovar un Pla de Millora Urbana per ubicar una edificació destinada a equipament al carrer de Baldiri i Reixac, i un Pla Especial Urbanístic per ordenar el subsòl del carrer Menéndez Pelayo.

El contingut d'ambdós planejaments no comporta modificació essencial del contingut del planejament aprovat l'any 1995.

D'altra banda l'any 2007 es va aprovar el PLA DE MILLORA URBANA AL SUBÀMBIT PONENT DEL CAMPUS SUD PER ADEQUACIÓ DE L'ORDENACIÓ ALS PROGRAMES FUNCIONALS UNIVERSITARIS, planejament que posteriorment a les illes F i J es va ajustar mitjançant plans especials posteriors.

A més, l'any 2018, s'ha aprovat una Modificació puntual del PGM en l'àmbit dels terrenys del FC Barcelona al Districte de Les Corts que afecta parcialment a l'àmbit d'aquest Pla director.

6.2.1. Pla Especial d'Ordenació de l'Equipament del Campus Sud Pedralbes entre les avingudes de la Diagonal, del Doctor Marañón i de Joan XXIII.

Aprovació definitiva 26 de juliol de 1995

Es compon de 12 illes ordenades en una estructura de carrers ortogonals i paral·lels a l'Avinguda Diagonal, a l'entorn d'una peça, illa J, destinada a parc urbà de grans dimensions i posició central.

Nou d'aquestes illes estan destinades a equipament universitari: illes A, B, C, D, E, F, G, H i I amb una superfície conjunta de 187.319m². Unes estan destinades a zona verda: illa J 22.457 m² i dues illes destinades a equipaments municipals: illes K d'ús esportiu i M destinada a cementiri – tanatori. L'edificabilitat principal màxima és de 300.179m² (0,8724m²st/m²s) més una edificabilitat complementària del 0,007% pel conjunt exclosos els sòls del cementiri per allotjar-hi instal·lacions i serveis tècnics.

El Pla Especial concreta l'edificabilitat, ocupació i destí per cadascuna de les illes.

Les dades numèriques bàsiques són:

Sistema d'equipaments clau 7c: 230.252m²

Zona verda clau 6a: 33.476m²

Sistema viari clau 5: 80.349m²

Àmbit: 344.077m²

6.2.2. Modificació del Pla Especial d'Ordenació de l'Equipament del Campus Sud Pedralbes entre les avingudes de la Diagonal, del Doctor Marañón i de Joan XXIII.

Aprovació definitiva 13 de juliol de 1999

L'objecte de la Modificació és adequar l'ordenació a l'acord de col·laboració entre la Universitat de Barcelona - UB - i la Universitat Politècnica - UPC - per promoure el Parc Científic i Tecnològic de Pedralbes. Aquest acord comporta la transmissió a la UPC de la propietat i l'edificabilitat de l'illa G.

Es manté l'edificabilitat total pel conjunt. La modificació planteja ajustos en relació al sostre edificable i l'ocupació a les illes A, B, F, G, H i I.

6.2.3. Modificació Puntual del Pla Especial d'Ordenació de l'Equipament del Campus Sud Pedralbes entre les avingudes de la Diagonal, del Doctor Marañón i de Joan XXIII.

Aprovació definitiva 23 de desembre de 2005

La modificació, promoguda per la Universitat Politècnica de Catalunya – UPC - de Pla Especial d'ordenació del "Campus Sud" cerca una nova distribució de sostre i dels edificis per tal de poder afrontar la remodelació de la illa B. Aquesta illa correspon a l'emplaçament de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials de Barcelona (ETSEIB)

Els objectius de la Modificació del Pla Especial són els següents:

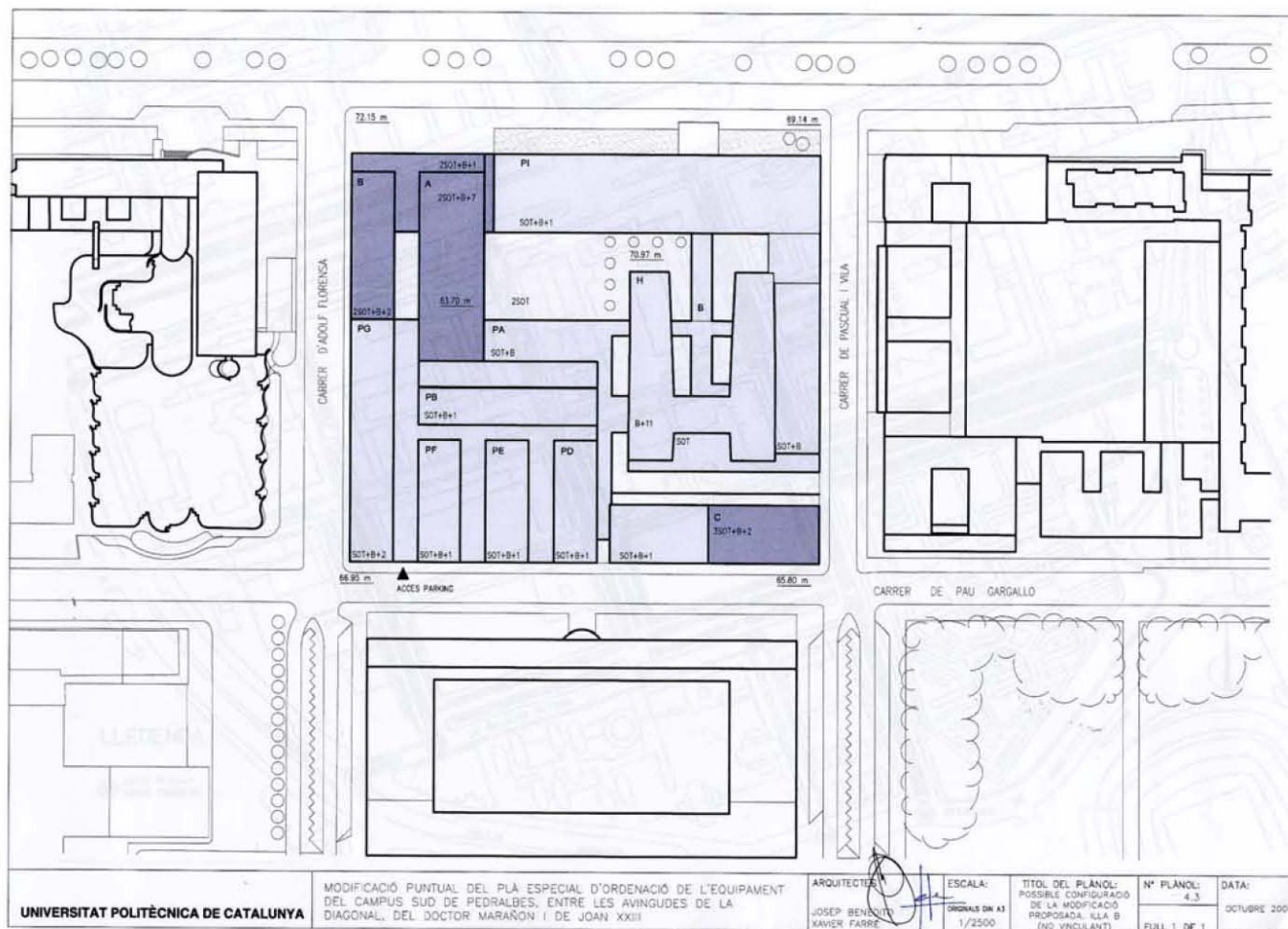
- Permetre la rehabilitació i reorganització interna dels edificis de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials de Barcelona - ETSEIB -
- Preveure la ubicació de un nou edifici a la parcel·la B corresponent a l'ETSEIB
- Preveure l'àmbit d'ocupació de les noves necessitats d'aparcament

Dades resum numèriques:

Sòl 7c : 19.421; Sostre màxim : 57500 (-13.700)* m2

* La diferència de 13.700 m2 es detreurà de les illes A, B o G del Campus Sud de la UPC

L'illa B actual té una dimensió de uns 350m en sentit de l'avinguda Diagonal i uns 330m en el sentit transversal. La superfície de l'illa és de 19.421 m2 i està ocupada per diverses edificacions que ocupen 12.135 m2 de sòl. Les actuals edificacions es componen d'una sèrie de cossos baixos de planta baixa i una planta que ocupen el perímetre de l'illa, i d'un edifici en forma d'H amb una alçada de planta baixa i 11 plantes.

Modificació Puntual del Pla Especial d'Ordenació de l'Equipament del Campus Sud Pedralbes entre les avingudes de la Diagonal, del Doctor Marañón i de Joan XXIII. de 2005

El sostre actual és de 41.919 m² amb una ampliació prevista de 1.881 m² i per tant amb un sostre total previst de 43.800 m².

El programa de millora i remodelació de l'ETSEIB estableix una profunda rehabilitació de les actuals instal·lacions i en especial de l'edifici més alt. Per a procedir a dita rehabilitació cal disposar de nous espais per a permetre les activitats docents. La Universitat Politècnica no preveu el desplaçament d'activitats a d'altres indrets, ni es disposa d'espais alternatius transitoris.

La proposta preveu ubicar dos nous edificis dins el perímetre de l'illa B. Un situat a la cantonada de l'avinguda Diagonal amb el carrer d'Adolf Florensa de planta baixa i 7 plantes i una altre edifici situat a la cantonada oposada donant front als carrers de Pau Gargallo i de Pascual i Vila de planta baixa i 2 plantes.

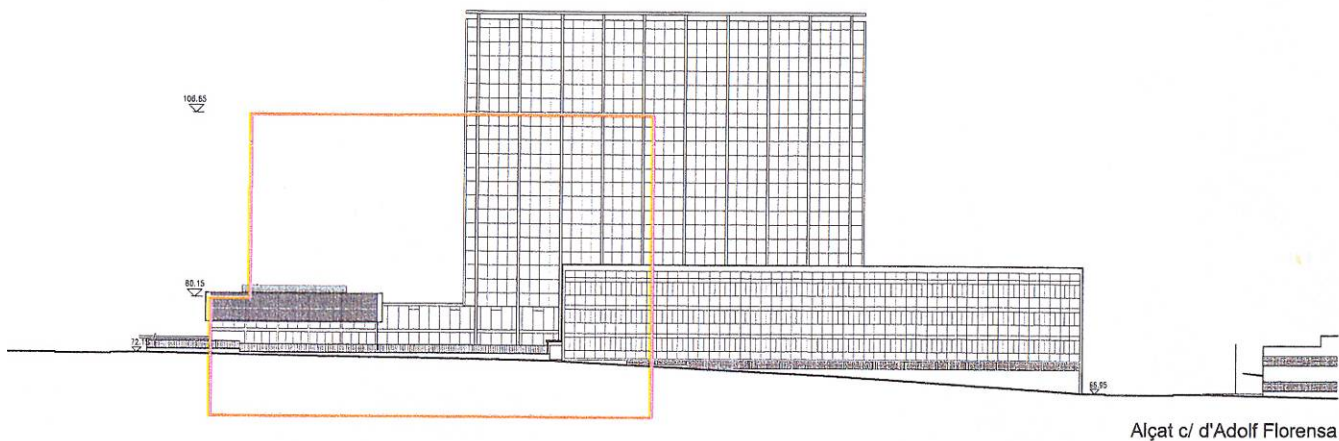
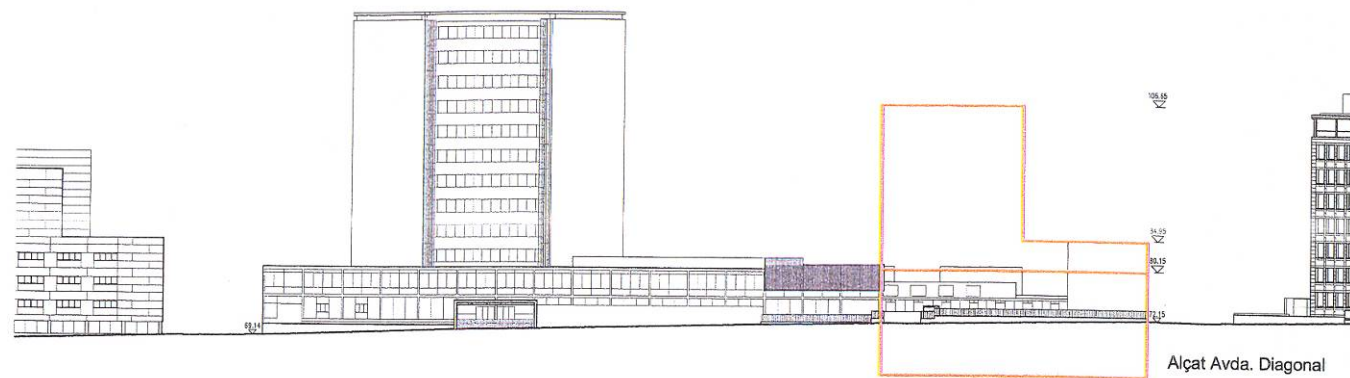
El sostre necessari per aquests edificis és de 15.581 m²st. Aquest suposa un increment respecte el sostre previst de 1.881m²st, és de 13.700 m²st. Per tal de mantenir el sostre total vigent del "Campus Sud" aquest increment de 13.700 m²st es detraurà del sostre urbanístic d'alguna de les illes del "Campus Sud" propietat de la Universitat Politècnica de Catalunya (Illes A, B o G).

Aquest nou sostre fa necessària una previsió de noves places d'aparcament a raó de 1 plaça per cada 60m² de sostre. Cal que el projecte integri a l'interior la parcel·la la resolució de l'aparcament si es compatible amb el programa funcional i edificatori de l'ampliació.

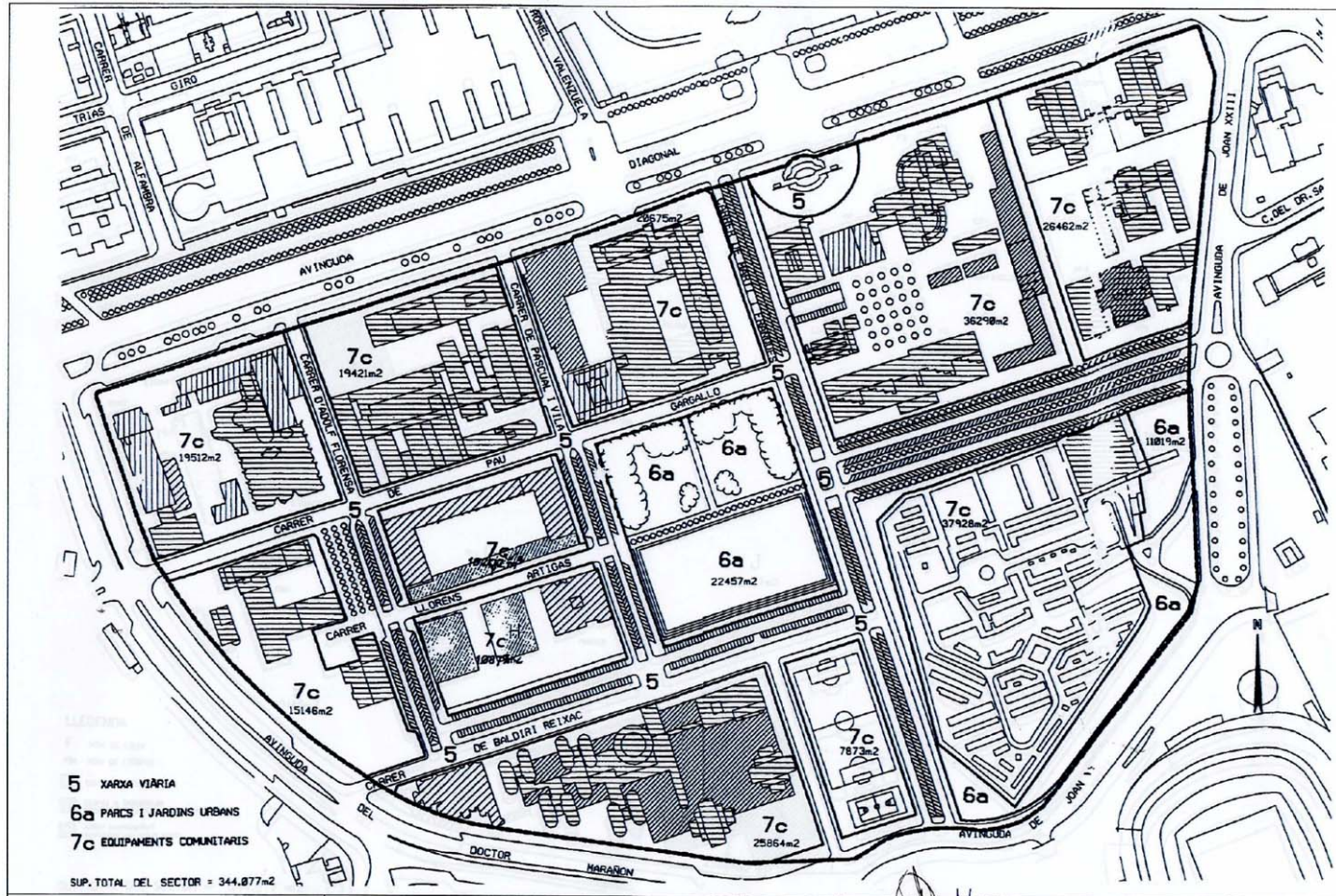
No s'altera cap altra determinació vigent del Pla Especial del Campus Sud de Pedralbes.

Es condiona la llicència d'edificació al compliment dels compromisos d'urbanització establerts en el conveni vigent signat el 1999 entre l'Ajuntament de Barcelona i les Universitats de Barcelona i Politècnica de Catalunya.

També dins l'àmbit del Campus Sud s'han aprovat dos instruments de planejaments que no suposen variació essencial del contingut del Pla Especial aprovat l'any 1995 i les modificacions successives de 1999 i 2005.

Modificació Puntual del Pla Especial d'Ordenació de l'Equipament del Campus Sud Pedralbes entre les avingudes de la Diagonal, del Doctor Marañón i de Joan XXIII

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA

MODIFICACIÓ PUNTUAL DEL PLÀ ESPECIAL D'ORDENACIÓ DE L'EQUIPAMENT DEL CAMPUS SUD DE PEDRALBES, ENTRE LES AVINGUDES DE LA DIAGONAL, DEL DOCTOR MARAÑÓN I DE JOAN XXIII

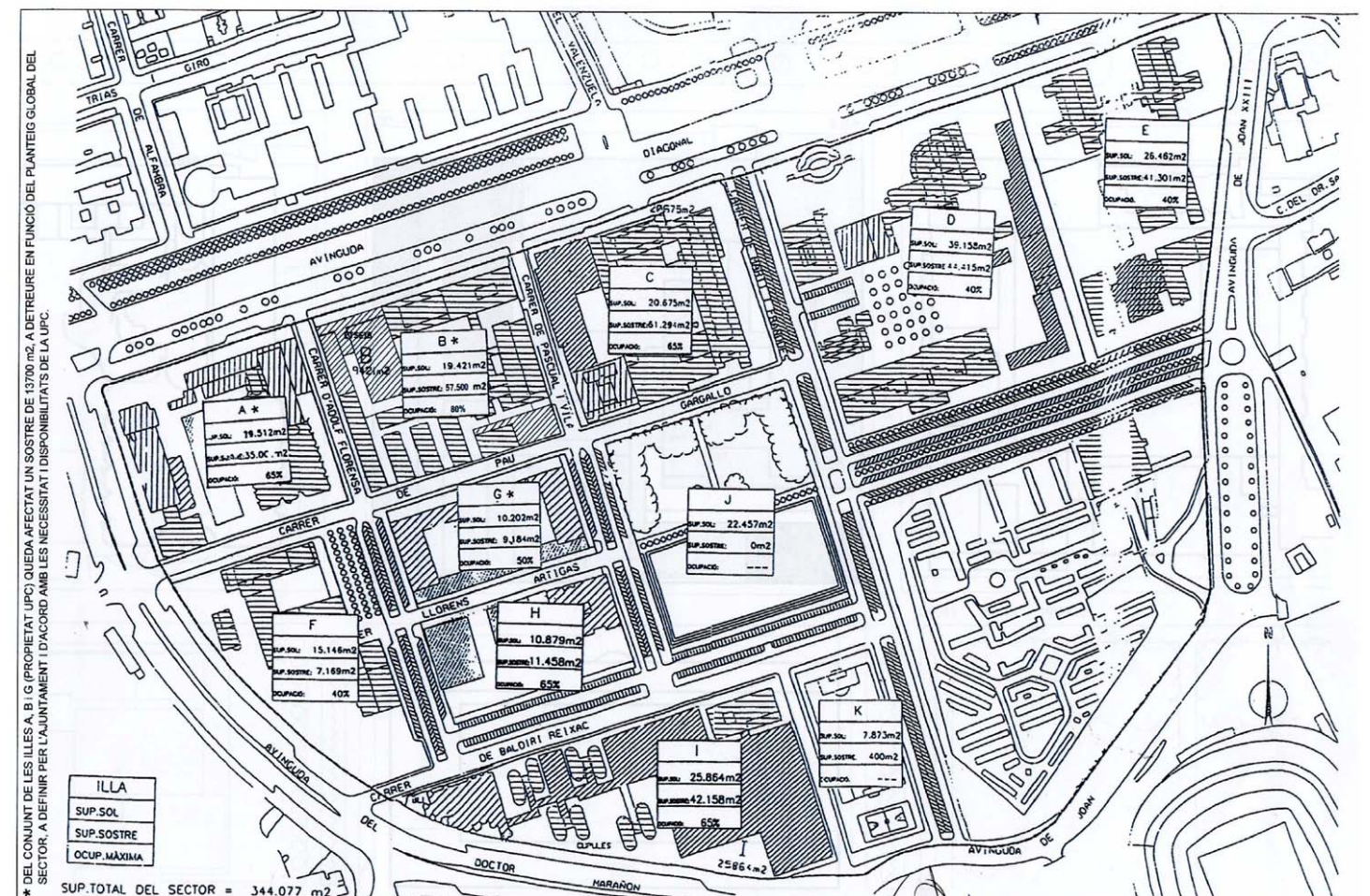
ARQUITECTES: JOSEP BENEDICTO, XAVIER FARRÉ

ESCALA: ORIGINAL DIN A3 1/2500

TÍTOL DEL PLÀNOL: CALIFICACIONS URBANÍSTIQUES

Nº PLÀNOL: 3

DATA: OCTUBRE 2005

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA

MODIFICACIÓ PUNTUAL DEL PLÀ ESPECIAL D'ORDENACIÓ DE L'EQUIPAMENT DEL CAMPUS SUD DE PEDRALBES, ENTRE LES AVINGUDES DE LA DIAGONAL, DEL DOCTOR MARAÑÓN I DE JOAN XXIII

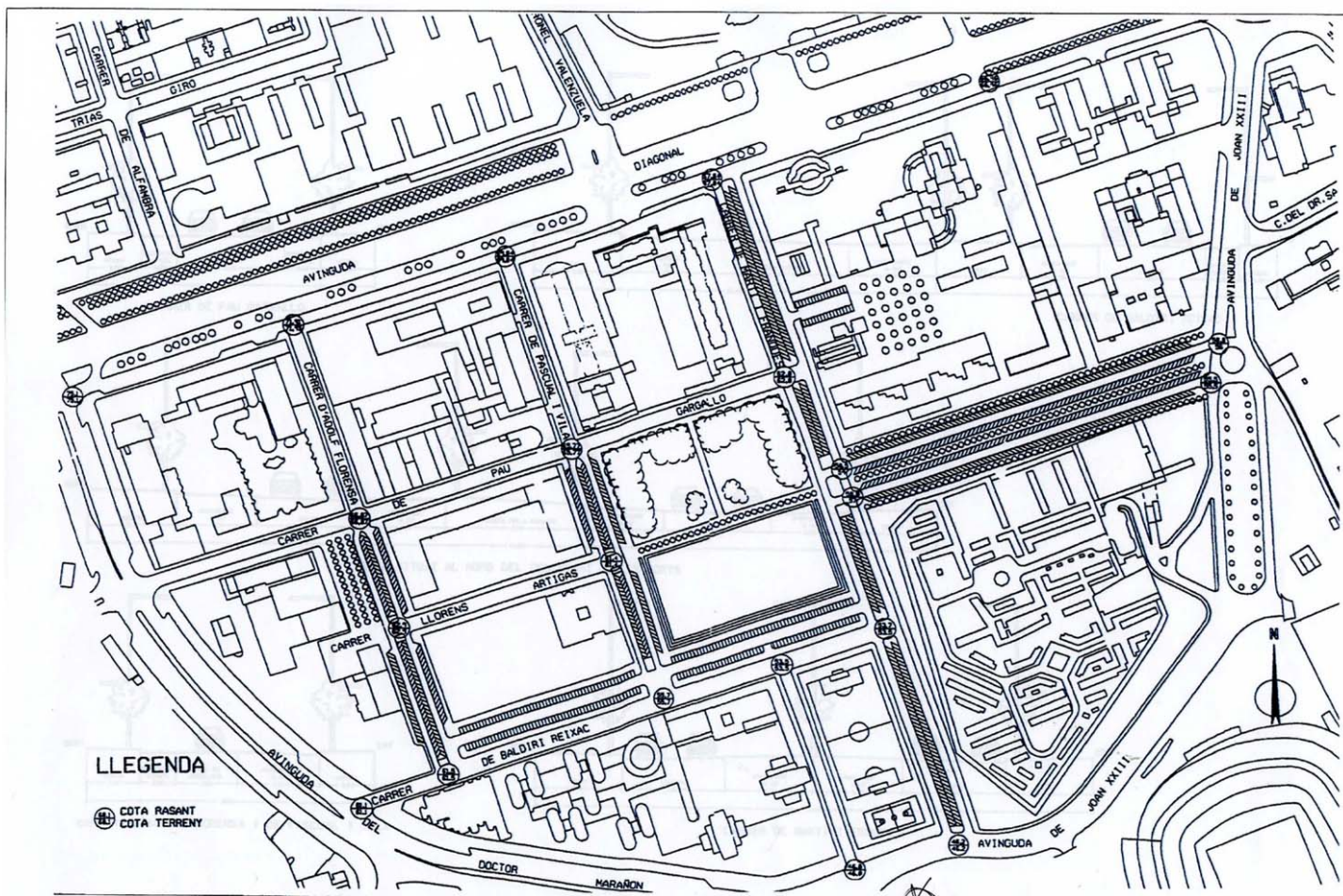
ARQUITECTES: JOSEP BENEDICTO, XAVIER FARRÉ

ESCALA: ORIGINAL DIN A3 1/2500

TÍTOL DEL PLÀNOL: RESUM DE SUPERFÍCIES

Nº PLÀNOL: 4.2

DATA: OCTUBRE 2005

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA

MODIFICACIÓ PUNTUAL DEL PLÀ ESPECIAL D'ORDENACIÓ DE L'EQUIPAMENT DEL CAMPUS SUD DE PEDRALBES, ENTRE LES AVINGUDES DE LA DIAGONAL, DEL DOCTOR MARAÑÓN I DE JOAN XXIII

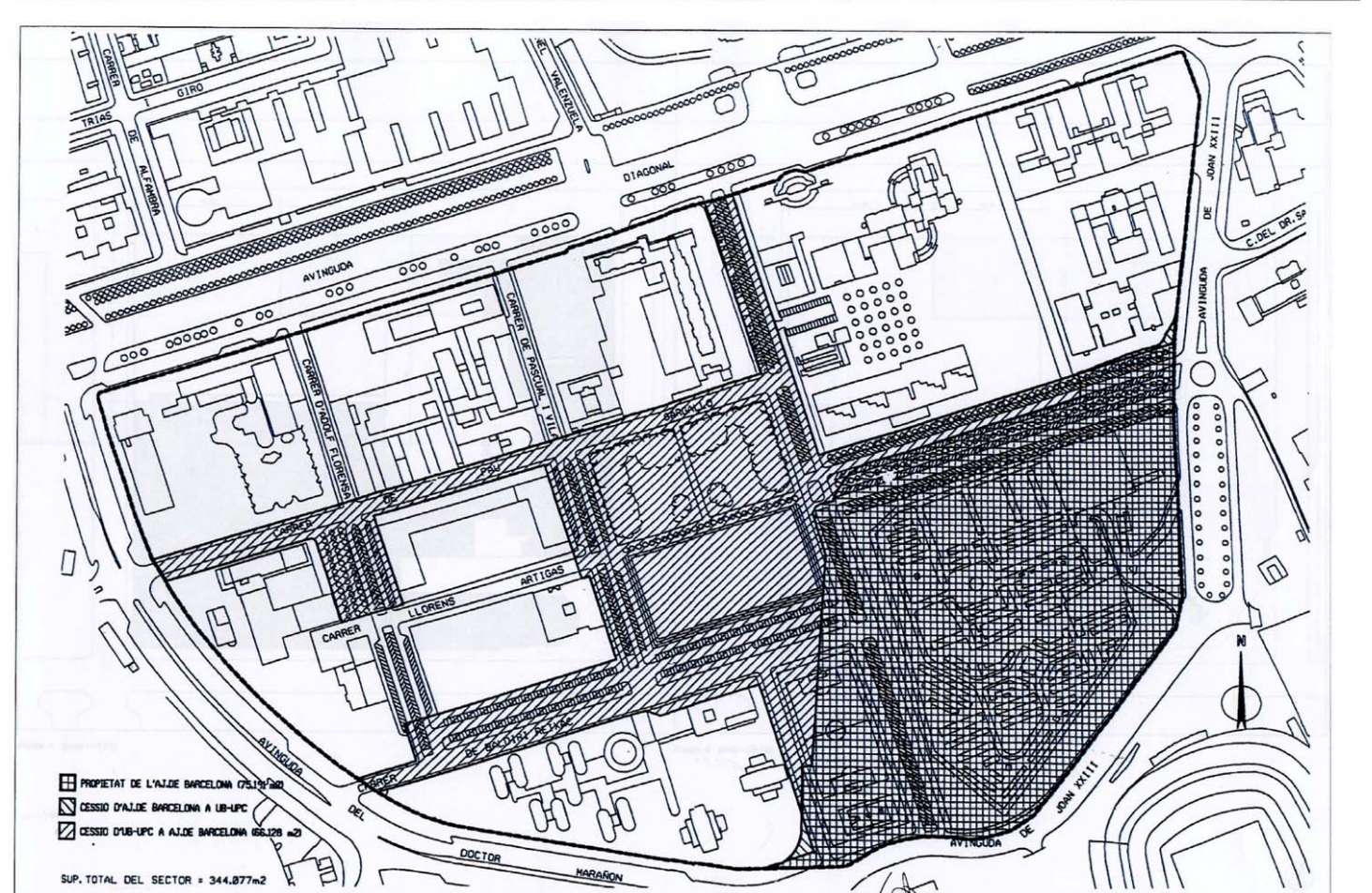
ARQUITECTES: JOSEP BENEDICTO, XAVIER FARRÉ

ESCALA: ORIGINAL DIN A3 1/2500

TÍTOL DEL PLÀNOL: ALINEACIONS I RASANTS

Nº PLÀNOL: 5

DATA: OCTUBRE 2005

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA

MODIFICACIÓ PUNTUAL DEL PLÀ ESPECIAL D'ORDENACIÓ DE L'EQUIPAMENT DEL CAMPUS SUD DE PEDRALBES, ENTRE LES AVINGUDES DE LA DIAGONAL, DEL DOCTOR MARAÑÓN I DE JOAN XXIII

ARQUITECTES: JOSEP BENEDICTO, XAVIER FARRÉ

ESCALA: ORIGINAL DIN A3 1/2500

TÍTOL DEL PLÀNOL: CESSIÓNS

Nº PLÀNOL: 9

DATA: OCTUBRE 2005

QUADRE I

ILLES UPC	SUPERFÍCIE SOL (m²)	TEXT REFÓS PLA ESPECIAL - 98 (APROVAT DEFINITIVAMENT 28/04/1999)						MODIFICACIÓ PUNTUAL					
		SOSTRE (m²)			OCUPACIÓ (m²)			SOSTRE (m²)			OCUPACIÓ (m²)		
		EXISTENT (m²)	PREVIST (m²)	TOTAL (m²)	EXISTENT (m²)	PREVIST (m²)	TOTAL (m²)	EXISTENT (m²)	PREV AMP (m²)	TOTAL (m²)	EXISTENT (m²)	PREV AMP (m²)	TOTAL (m²)
ILLA A													
ESCOLA D'ARQUITECTURA TÈCNICA (EUAT)		8.885	0	8.885	1.774	0	1.774	8.885	0	8.885	1.774	0	1.774
ANTIC RECTORAT UPC-AMPLIACIÓ EUAT		3.910	3.063	6.973	924	2.235	3.159	3.910	3.063	6.973	924	2.235	3.159
AMPLIACIÓ EUAT		816	0	816	408	0	408	816	0	816	408	0	408
PABELLONS DE L'ETSAB		509	-509	0	509	-509	0	509	-509	0	509	-509	0
ESCOLA TÈCNICA SUPERIOR ARQUITECTURA (ETSAB)		10.206	0	10.206	2.773	0	2.773	10.206	0	10.206	2.773	0	2.773
AMPLIACIÓ ETSAB2		8.120	0	8.120	4.060	0	4.060	8.120	0	8.120	4.060	0	4.060
TOTAL ILLA A	19.512	32.446	2.554	35.000	10.448	1.726	12.174	32.446	2.554	35.000	10.448	1.726	12.174
ILLA B													
ESCOLA TÈCNICA SUPERIOR ENGINYERS INDUSTRIALS (ETSEIB)		41.919	1.881	43.800	12.135	0	12.135	41.919	15.581	57.500	12.135	3.115	15.250
TOTAL ILLA B	19.421	41.919	1.881	43.800	12.135	0	12.135	41.919	15.581	57.500	12.135	3.115	15.250
ILLA G													
FACULTAT D'INFORMÀTICA (FI)		5.984	0	5.984	3.270	0	3.270	5.984	0	5.984	3.270	0	3.270
AMPLIACIÓ FACULTAT D'INFORMÀTICA (AFI)		0	3.200	3.200	0	1.831	1.831	0	3.200	3.200	0	1.831	1.831
TOTAL ILLA G	10.202	5.984	3.200	9.184	3.270	1.831	5.101	5.984	3.200	9.184	3.270	1.831	5.101
SUPERFÍCIE AFECTADA A COMPENSAR ILLES A, B I G									-13.700	-13.700			
TOTAL ILLES UPC	49.135	80.349	7.635	87.984	25.853	3.557	29.410	80.349	7.635	87.984	25.853	6.672	32.525
ILLES UB													
ILLA C													
FACULTAT DE CIÈNCIES FÍSQUES I QUÍMIQUES (FF/QQ)		44.714	0	44.714	8.398	0	8.398	44.714	0	44.714	8.398	0	8.398
AMPLIACIÓ FF/QQ 1		5.864	0	5.864	1.453	0	1.453	5.864	0	5.864	1.453	0	1.453
AMPLIACIÓ FF/QQ 2		0	10.716	10.716	0	3.392	3.392	0	10.716	10.716	0	3.392	3.392
TOTAL ILLA C	20.675	50.578	10.716	61.294	9.851	3.392	13.243	50.578	10.716	61.294	9.851	3.392	13.243
ILLA D													
FACULTAT DE CIÈNCIES BIOLÒGIQUES (FB)		12.475	0	12.475	2.983	0	2.983	12.475	0	12.475	2.983	0	2.983
AULARI DE BIOLOGIA (AB)		4.671	0	4.671	1.176	0	1.176	4.671	0	4.671	1.176	0	1.176
INSTITUT JAME ALMERIA (JA)		2.377	0	2.377	824	0	824	2.377	0	2.377	824	0	824
SERVEIS CIENTÍFICS- TECNICS (SCT)		2.388	0	2.388	1.397	0	1.397	2.388	0	2.388	1.397	0	1.397
FACULTAT DE GEOLOGIA (FG)		11.612	0	11.612	4.280	0	4.280	11.612	0	11.612	4.280	0	4.280
ESTABULARI (EST)		329	0	329	329	0	329	329	0	329	329	0	329
A ENDERROCAR		997	-997	0	888	-888	0	997	-997	0	888	-888	0
AMPLIACIÓ BIOLOGIA		0	10.563	10.563	0	3.559	3.559	0	10.563	10.563	0	3.559	3.559
TOTAL ILLA D	39.158	34.849	9.566	44.415	11.877	2.671	14.548	34.849	9.566	44.415	11.877	2.671	14.548
ILLA E													
COL·LEGIS MAJORS (CCMM)		16.185	0	16.185	3.750	0	3.750	16.185	0	16.185	3.750	0	3.750
FACULTAT DE FARMÀCIA (FF)		11.404	0	11.404	2.791	0	2.791	11.404	0	11.404	2.791	0	2.791
AMPLIACIÓ FACULTAT FARMACIA (AFM1)		7.382	0	7.382	2.469	0	2.469	7.382	0	7.382	2.469	0	2.469
AMPLIACIÓ FACULTAT FARMACIA (AFM2)		4.330	0	4.330	866	0	866	4.330	0	4.330	866	0	866
AMPLIACIÓ FACULTAT FARMACIA (AFM3)		0	2.000	2.000	0	708	708	0	2.000	2.000	0	708	708
TOTAL ILLA E	26.462	39.301	2.000	41.301	9.876	708	10.584	39.301	2.000	41.301	9.876	708	10.584
ILLA F													
FACULTAT DE BELLES ARTS (FBA)		6.777	0	6.777	3.907	0	3.907	6.777	0	6.777	3.907	0	3.907
EDIFICI ANNEX FACULTAT DE BELLES ARTS (ABA)		392	0	392	404	0	404	392	0	392	404	0	404
MENJADORS UNIVERSITARIS (MU) (a enderrocar)		1.947	-1.947	0	1.230	-1.230	0	1.947	-1.947	0	1.230	-1.230	0
TOTAL ILLA F	15.146	9.116	-1.947	7.169	5.541	-1.230	4.311	9.116	-1.947	7.169	5.541	-1.230	4.311
ILLA H													
EDIFICI DE LA FACULTAT DE BELLES ARTS (PARXIS)		3.458	0	3.458	1.729	0	1.729	3.458	0	3.458	1.729	0	1.729
FACULTAT DE MATEMÀTIQUES		0	8.000	8.000	0	4.000	4.000	0	8.000	8.000	0	4.000	4.000
A ENDERROCAR		12.630	-12.530	0	5.493	-5.493	0	12.630	-12.530	0	5.493	-5.493	0
TOTAL ILLA H	10.879	15.988	-4.530	11.458	7.222	-1.493	5.729	15.988	-4.530	11.458	7.222	-1.493	5.729
ILLA I													
FACULTAT DE FILOSOFIA I LLETRES (CUPULES)		26.988	0	26.988	6.523	0	6.523	26.988	0	26.988	6.523	0	6.523
AULARI FACULTAT DE FILOSOFIA I LLETRES(AULARIS)(enderrocat)		3.623	-3.623	0	1.538	0	1.538	3.623	-3.623	0	1.538	0	1.538
BIBLIOTEQUES DE LLETRES (BLL)		5.100	0	5.100	1.700	0	1.700	5.100	0	5.100	1.700	0	1.700
OFICINES		0	10.070	10.070	0	7.000	7.000	0	10.070	10.070	0	7.000	7.000
TOTAL ILLA I	25.864	35.711	6.447	42.158	9.761	7.000	16.761	35.711	6.447	42.158	9.761	7.000	16.761
TOTAL ILLES UB	138.184	185.543	22.252	207.795	54.128	11.048	65.176	185.543	22.252	207.795	54.128	11.048	65.176
ILLES AJUNTAMENT DE BARCELONA													
ILLA J													
ZONA VERDA		22.457											
TOTAL ILLA J	22.457												
ILLA K													
CAMP DE FUTBOL		7.873	400	400				400	0	400			
TOTAL ILLA K	7.873	400	0	400				400	0	400			
VIALITAT		77.481											
CEMENTIRI		37.928											
ZONA VERDA (CEMENTIRI)		11.019							4.000	4.000			
TOTAL ILLES AJUNTAMENT	156.758	400	4000	4400				400	4000	4400			
TOTAL	344.077	266.292	33.887	300.179	79.981	14.605	94.586	266.292	33.887	300.179	79.981	17.720	97.701

QUADRE II

ILLES UPC	SUPERFICIE SOL (m ²)	TEXT REFÓS PLA ESPECIAL - 93 (APROVAT DEFINITIVAMENT 26/07/1995)					MODIFICACIÓ PLA ESPECIAL -98 (APROVAT DEFINITIVAMENT 28/4/1999)					MODIFICACIÓ PUNTUAL				
		SOSTRE			OCUPACIÓ		SOSTRE			OCUPACIÓ		SOSTRE			OCUPACIÓ	
		EXISTENT (m ²)	MÀXIM (m ²)	EDIFICABILITAT (m ² s/m ² s)	PREVISTA (m ²)	MÀXIMA (m ²)	EXISTENT (m ²)	MÀXIM (m ²)	EDIFICABILITAT (m ² s/m ² s)	PREVISTA (m ²)	MÀXIMA (m ²)	EXISTENT (m ²)	MÀXIM (m ²)	EDIFICABILITAT (m ² s/m ² s)	PREVISTA (m ²)	MÀXIMA (m ²)
ILLA A (7c)	19.512	32.446	35.000	1,79	9.939	55,00	32.446	35.000	1,79	12.174	65,00	32.446	35.000	1,79	12.174	65,00
ILLA B (7c)	19.421	41.919	46.000	2,37	12.135	65,00	41.919	43.800	2,26	12.135	65,00	41.919	57.500	2,96	15.250	80,00
ILLA G (7c)	10.202	5.984	10.984	1,08	5.354	55,00	5.984	9.184	0,90	5.101	50,00	5.984	9.184	0,90	5.101	50,00
SUPERFICIE AFECTADA (illes A, B i G)																
TOTAL ILLES UPC	49.135	80.349	91.984	5	27.428	175	80.349	87.984		29.410	180	80.349	87.984		32.525	
ILLES UB																
ILLA C (7c)	20.675	50.578	61.294	2,96	13.243	65,00	50.578	61.294	2,96	13.243	65,00	50.578	61.294	2,96	13.243	65,00
ILLA D (7c)	39.158	34.849	44.415	1,13	14.548	40,00	34.849	44.415	1,13	14.548	40,00	34.849	44.415	1,13	14.548	40,00
ILLA E (7c)	26.462	39.301	41.301	1,56	9.876	40,00	39.301	41.301	1,56	10.584	40,00	39.301	41.301	1,56	10.584	40,00
ILLA F (7c)	15.146	9.116	9.116	0,60	5.541	40,00	9.116	7.189	0,47	4.311	40,00	9.116	7.189	0,47	4.311	40,00
ILLA H (7c)	10.879	15.988	3.458	0,32	1.729	20,00	15.988	11.458	1,05	5.729	65,00	15.988	11.458	1,05	5.729	65,00
ILLA I (7c)	25.864	35.711	44.211	1,71	16.761	65,00	35.711	42.158	1,63	16.761	65,00	35.711	42.158	1,63	16.761	65,00
TOTAL ILLES UB	138.184	185.543	203.795	8	61.698	270	185.543	207.796		65.176	315	185.543	207.795		65.176	
ILLES AJUNTAMENT DE BARCELONA																
ILLA J (7c)	22.457	0	0				0	0		0		0	0		0	
ILLA K (7c)	7.873	400	400				400	400		0		400	400		0	
VIALITAT (5)	77.481	0	0				0	0		0		0	0		0	
CEMENTIRI (7c)	37.928	4.000	4.000				4.000	4.000				4.000	4.000			
ZONA VERDA (6a)	11.019	0	0				0	0				0	0			
TOTAL ILLES AJUNTAMENT	156.768	4.400	4.400	0	0	0	4.400	4.400				4.400	4.400			
TOTAL	344.077	270.292	300.179	14	89.126	445	270.292	300.180	0,87	94.586	50,49	270.292	300.179	0,91	97.701	

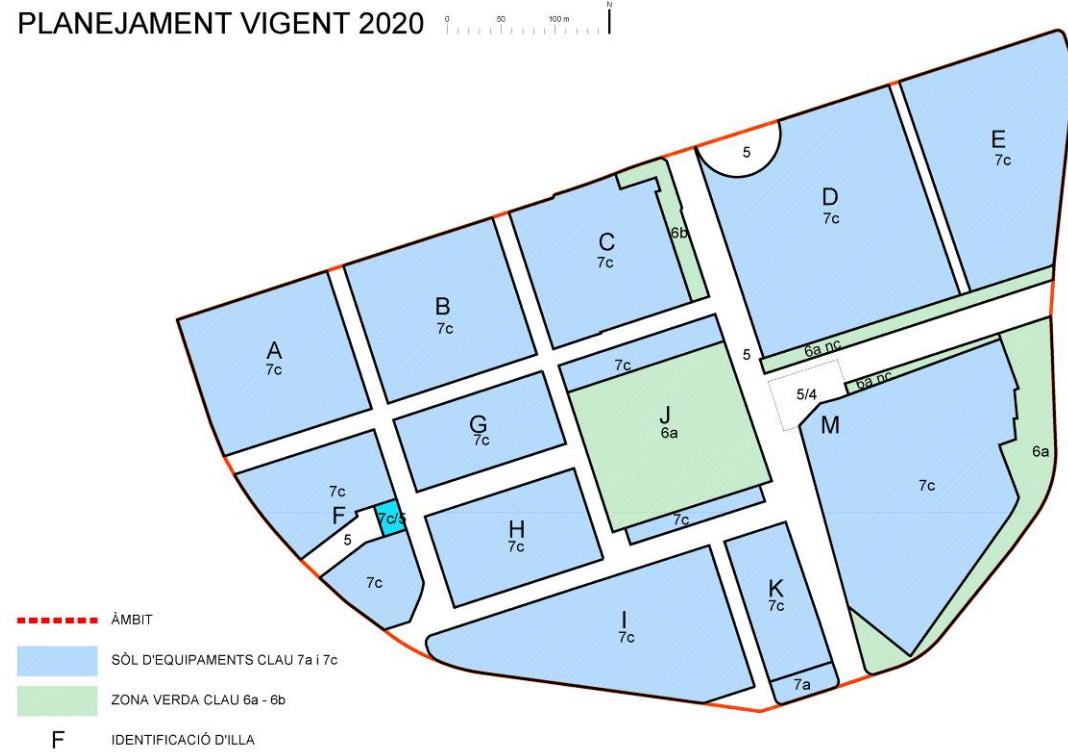
QUADRE III

PROPIETATS	SUPERFICIE SOL (m ²)	MODIFICACIÓ PLA ESPECIAL -98 (APROVAT DEFINITIVAMENT 28/4/1999)					MODIFICACIÓ PUNTUAL				
		SOSTRE			OCUPACIÓ		SOSTRE			OCUPACIÓ	
		EXISTENT (m ²)	MÀXIM (m ²)	EDIFICABILITAT (m ² s/m ² s)	PREVISTA (m ²)	MÀXIMA (m ²)	EXISTENT (m ²)	MÀXIM (m ²)	EDIFICABILITAT (m ² s/m ² s)	PREVISTA (m ²)	MÀXIMA (m ²)
UNIVERSITAT DE BARCELONA- UPC	266.886	265.892	295.779	1,10%	94.586	50,49%	265.892	295.779	1,10%	97.701	52,16%
AJUNTAMENT DE BARCELONA	75.191	4.400	4.400				4.400	4.400			
TOTAL	344.077	270.292	300.179				270.292	300.179			

QUADRE IV

QUALIFICACIÓ DEL SOL (m ²)	SUPERFICIE (m ²)	PERCENTATGE
5 Sistema viari	80.349	23,35%
6a Zones verdes	33.476	9,73%
7c Equipaments	230.252	66,92%
TOTAL	344.077	100,00%

PLANEJAMENT VIGENT 2020

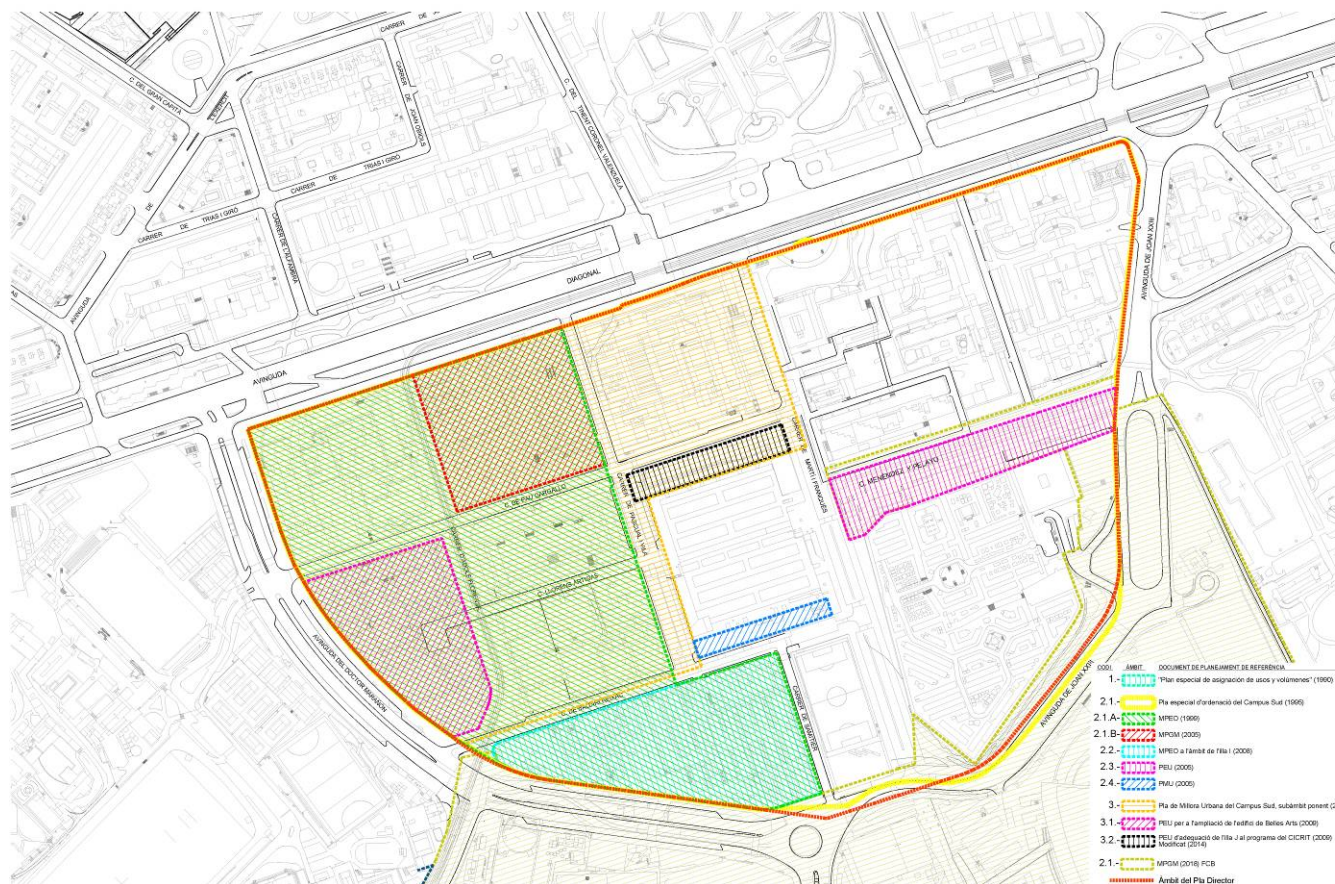
6.3 Planejament vigent.

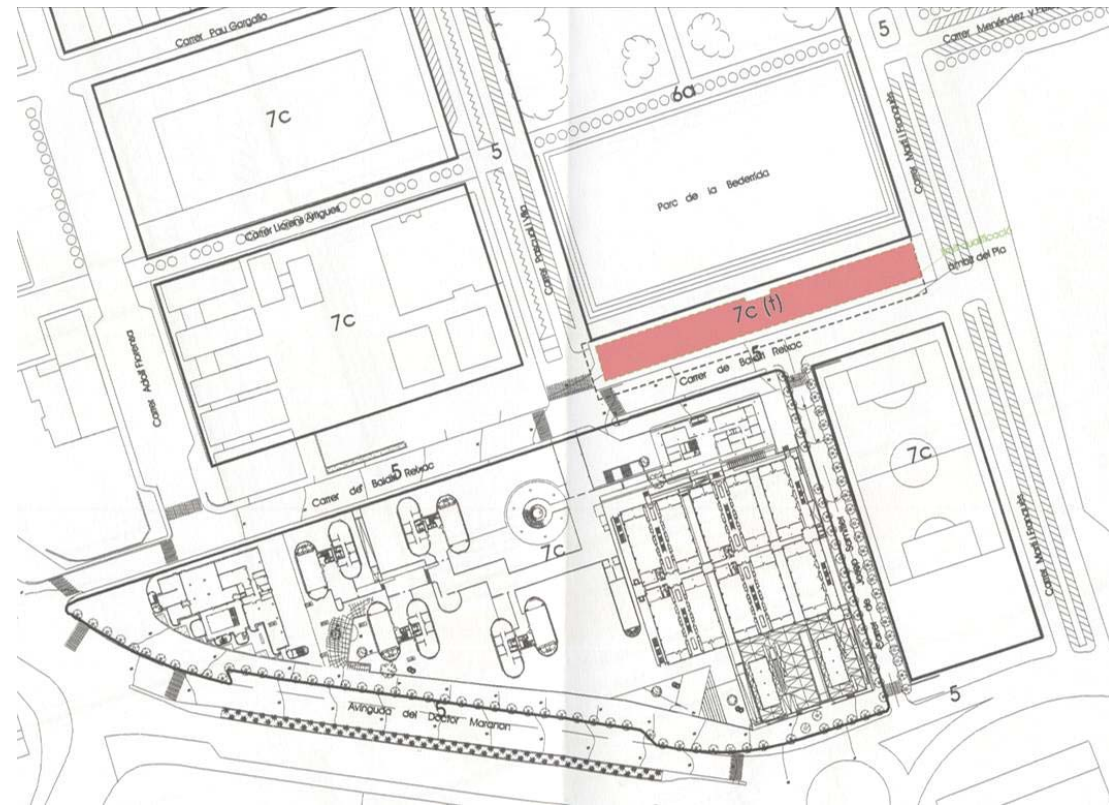
El planejament vigent el conformen el també esmentat PLA ESPECIAL D'ORDENACIÓ DE L'EQUIPAMENT DEL CAMPUS SUD PEDRALBES ENTRE LES AVINGUDES DE LA DIAGONAL, DEL DOCTOR MARAÑÓN I DE JOAN XXIII de 1995, modificat el 1999 i 2005, modificat puntualment pel PLA DE MILLORA URBANA PER A LA INSTAL·LACIÓ AL CAMPUS SUD DE PEDRALBES, DE MÒDULS PREFABRICATS PER ALS LABORATORIS DEL PARC CIENTÍFIC DE BARCELONA, el PLA ESPECIAL URBANÍSTIC D'ORDENACIÓ DEL SUBSÒL DEL CARRER MENÉNDEZ Y PELAYO i la MODIFICACIÓ PUNTUAL DEL PLA ESPECIAL D'ORDENACIÓ DEL CAMPUS SUD PEDRALBES A L'ÀMBIT DE L'ILLA I, DELIMITADA PELS CARRERS BALDIRI REIXAC, JOSEP SAMITIER I L'AVINGUDA DOCTOR GREGORIO MARAÑÓN, aprovada definitivament el 30 de maig de 2008.

Ara bé, en l'àmbit del PLA DE MILLORA URBANA PER A L'ADEQUACIÓ DE L'ORDENACIÓ DEL CAMPUS SUD, SUB-ÀMBIT PONENT ALS PROGRAMES FUNCIONALS UNIVERSITARIS, aprovat definitivament el 23 de març de 2007 BOP nº98 de 24 d'abril de 2007, prevalen les seves determinacions ajustades en els plans especials aprovats amb posterioritat els anys 2009 i 2010 respectivament que corresponen a:

- PLA ESPECIAL URBANÍSTIC PER A L'AMPLIACIÓ DE L'EDIFICI DE BELLES ARTS DE LA UB, ILLA F, CAMPUS SUD SUBÀMBIT PONENT. Aprovació definitiva 27/03/2009.
- MODIFICACIÓ DEL PLA ESPECIAL DE L'ILLA J DEL CAMPUS SUD, SUBÀMBIT PONENT. Aprovació definitiva 19/12/2014
- PLA DE MILLORA URBANA D'AJUSTAMENT VIARI DEL CARRER BALDIRI REIXAC I CONSOLIDACIÓ DE L'EQUIPAMENT DE L'EDIFICI DE RECERCA HÈLIX DE LA UB. Aprovació definitiva 30/03/2012
- MODIFICACIÓ PLA GENERAL METROPOLITÀ EN L'ÀMBIT DELS TERRENYS DEL FC BARCELONA AL DISTRICTE DE LES CORTS. APROVACIÓ DEFINITIVA 15/05/2018

S'ha confeït el plànol 05 en el que s'indica el límit dels planejaments vigents dins l'àmbit, que és el resum gràfic de cada planejament actualment aplicable a les diferents parcel·les.

6.3.1. Pla de Millora Urbana per a la instal·lació al Campus Sud de Pedralbes, de mòduls prefabricats per als laboratoris del Parc Científic de Barcelona.

Aprovació definitiva 18 de Novembre de 2005

L'objecte del pla de millora urbana, promogut per la Universitat de Barcelona - UB -, és qualificar com a equipaments una franja de sòl qualificada pel planejament vigent com a sistema viari. Està situada lliurant a la banda sud de l'illa central J qualificada com a zona verda 6a. Aquesta modificació respon a la necessitat d'ubicar una edificació provisional prefabricada destinada a ubicar laboratoris, serveis científics i despatxos del parc científic de Barcelona.

Els objectius del Pla de Millora Urbana – PMU - són els següents:

- Definir una qualificació de sòl transitòria, clau 7c(t) amb una superfície de 2.028m²
- Ubicar un edifici de mòduls prefabricats per a la ubicació dels laboratoris del Parc Científic de Barcelona, amb un sostre màxim de 5.940m²
- Preveure l'àmbit edificable.
- Establir les garanties necessàries en relació al conveni vigent.

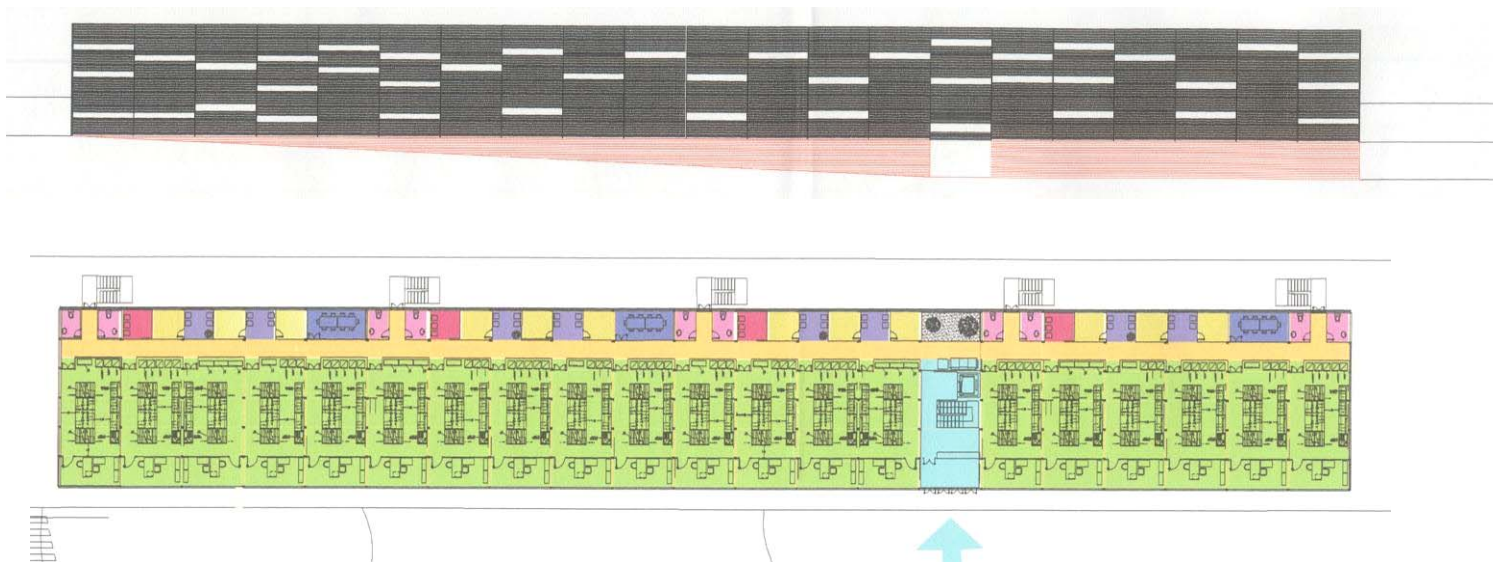
El PMU proposa, en aquests sòls, la qualificació com a equipament 7c (t) i el destí com a equipament docent per a laboratoris d'investigació i recerca. Aquesta qualificació es defineix amb caràcter transitori i vinculada a l'acabament de les obres on han d'anar de manera definitiva els esmentats laboratoris.

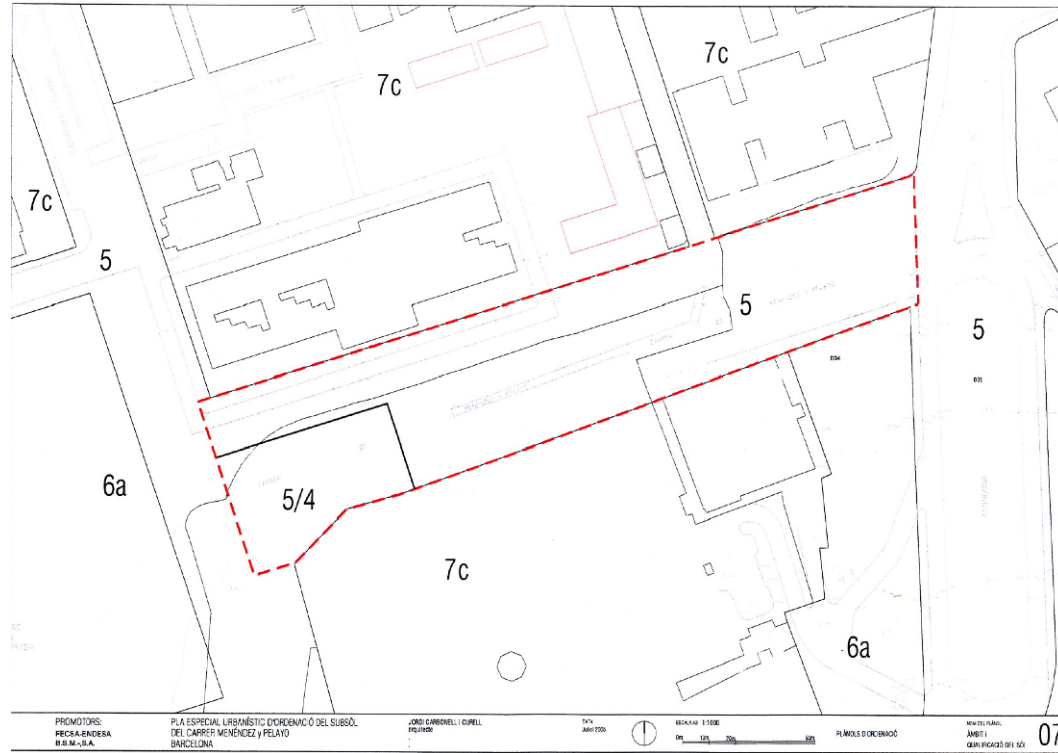
L'edifici prefabricat previst tindrà una alçada de PB+2P + planta tècnica amb una alçada de 12,30 metres. El sostre màxim és de 5.940 m²st.

El Pla de Millora també concreta que un cop entrin en funcionament les instal·lacions definitives corresponents a la segona fase del parc científic, on han d'anar ubicades les activitats que s'ubiquen en virtut d'aquest pla amb caràcter transitori, els sòls recobran la qualificació de vial, clau 5, sens perjudici del que determinin en el seu cas una modificació del planejament del Campus Sud o un planejament d'àmbit superior.

Es recullen els compromisos segons el conveni vigent entre l'Ajuntament de Barcelona i les Universitats de Barcelona i de Catalunya, on s'estableixen les obligacions d'urbanització i cessió de sòl. La llicència per a la realització del projecte queda condicionada a la concreció dels avals necessaris que acreditin els compromisos esmentats.

Amb posterioritat, com s'ha dit, el 30/03/2012 es va aprovar el Pla de millora urbana d'ajustament viari del carrer Baldri Reixac i consolidació de l'equipament de l'edifici de recerca Hèlix de la UB que consisteix en assignar la qualificació definitiva de (7c) als sòls que ocupa l'edifici i de sistema viari (5) una petita superfície a l'extrem llevant.

6.3.2. Pla Especial Urbanístic d'Ordenació del Subsòl del carrer Menéndez y Pelayo.

Aprovació definitiva 23 de Desembre de 2005

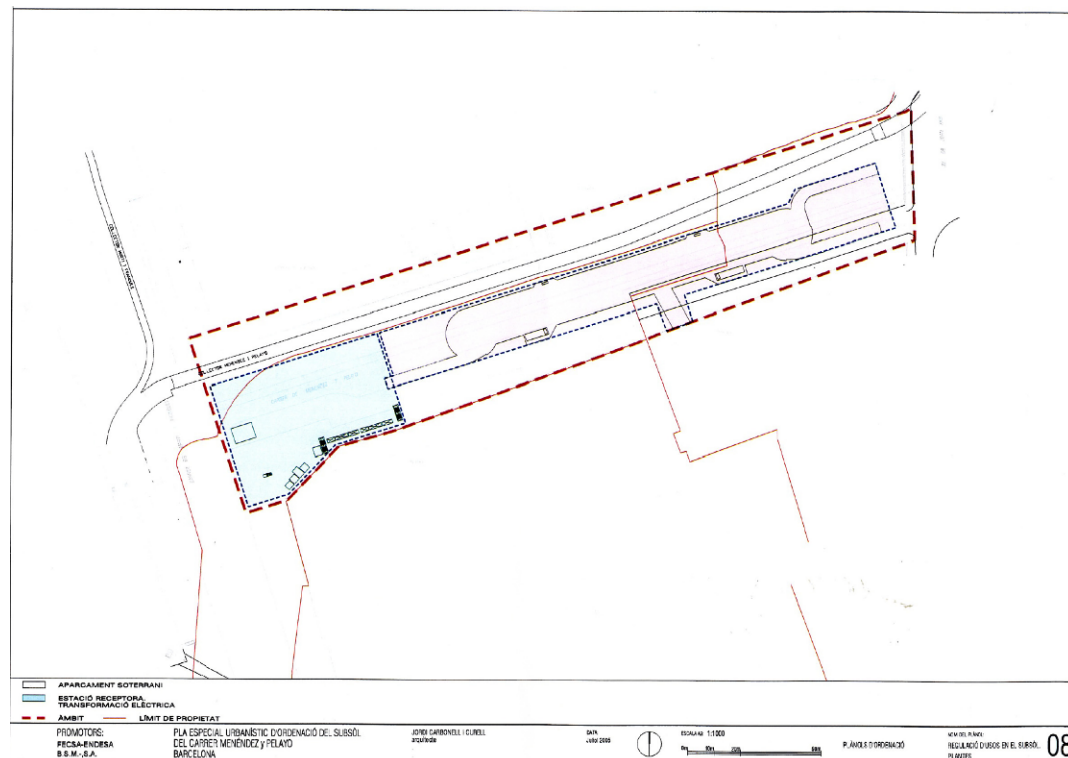
L'objecte de la proposta és ordenar el subsòl del carrer, definir els seus usos i la seva urbanització. Es preveu en el subsòl la construcció de :

- Una estació receptora de transformació d'alta a mitja tensió dins el pla de construcció de 39 d'estacions en el període 2003-2006 per tal d'atendre el creixement de la demanda. L'ocupació prevista en subsòl és de 2.662m²
- Un aparcament de 255 cotxes, amb una ocupació en el subsòl de 2.816m² i un sostre de 7.592m²

Es proposa una qualificació doble 5/4, sistema viari i de serveis tècnics, per al sector que ocuparà l'estació receptora per coherència amb aquest doble ús i amb el criteri que s'està adoptant en els plans de les altres estacions. No es modifica la qualificació 5 del sector on es preveu l'aparcament.

De l'àmbit total 11.073m² de sòl són propietat de l'Ajuntament de Barcelona i 3.957m² de la Universitat de Barcelona, cedit en virtut del planejament vigent, que estableix dos polígons d'actuació per a la urbanització del carrer: el primer a càrrec de la Universitat i el segon a càrrec de l'Ajuntament, passant la divisòria per l'eix del carrer Menéndez y Pelayo. El carrer es troba sense urbanitzar i s'utilitza com aparcament en superfície.

Paradoxalment en l'actual plànol del Portal d'Informació Urbanística de l'Ajuntament de Barcelona la qualificació (clau 5/4) figura com a sistema viari (clau 5).

6.3.3. Modificació puntual del Pla especial d'ordenació de l'equipament del Campus Sud Pedralbes a l'àmbit de l'illa I, delimitada pels carrers Baldiri Reixac, Josep Samitier i l'avinguda Doctor Gregorio Marañón.

Aprovació definitiva 30 de maig de 2008

L'objectiu de la promoció és augmentar la quantitat de superfície destinada a laboratoris d'investigació, mantenint l'ocupació màxima fixada, de 16.761m², però incrementant, en 5.173,12m², el sostre edificable màxim vigent de 42.158m². Formalment, això es tradueix en un augment del nombre de plantes d'alguns mòduls de laboratori actualment en construcció i d'un nou edifici per a albergar les instal·lacions necessàries per a donar servei a un major número de laboratoris.

La proposta de la modificació i la seva justificació es basen en la següent argumentació:

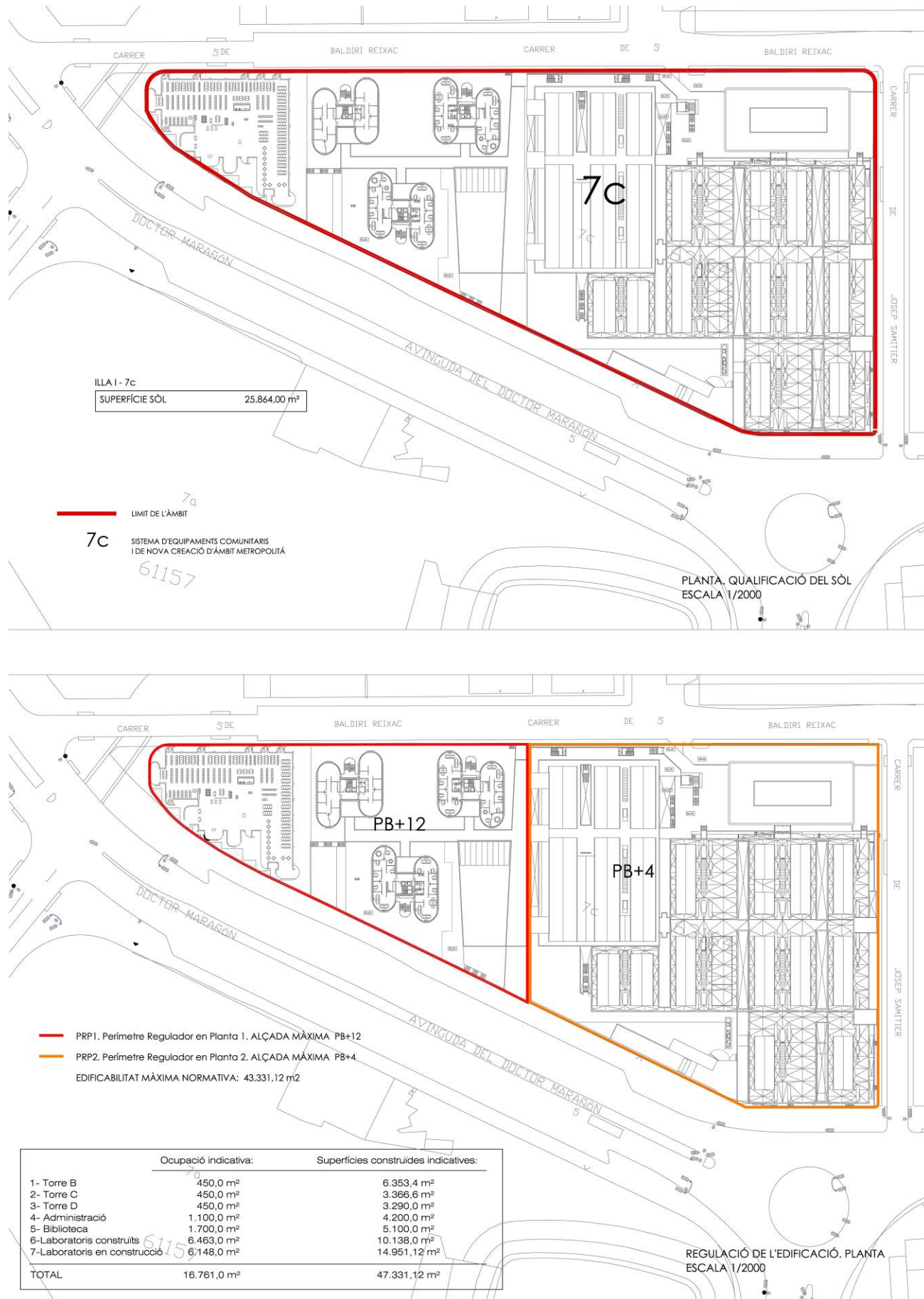
El Parc Científic de Barcelona (PCB) és una estructura pionera del sistema d'R+D+I que, creada per la Universitat de Barcelona, constitueix en l'actualitat un model de referència on la innovació és una realitat.

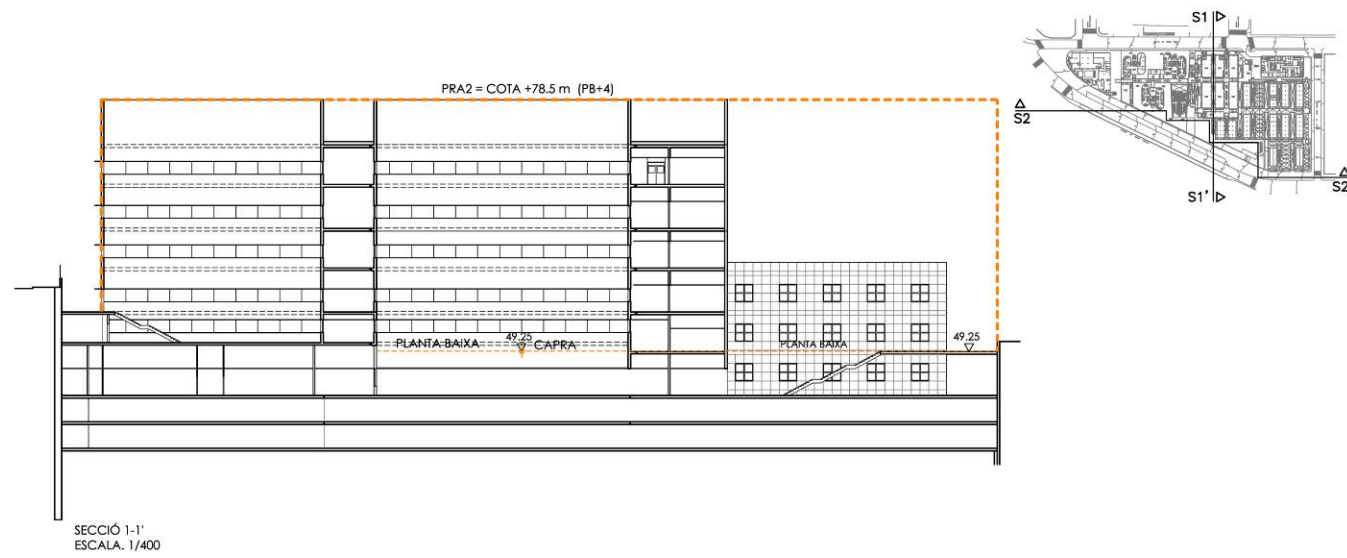
La confluència de centres de recerca universitaris, institucionals i empresarials fa del Parc Científic de Barcelona un entorn dinamitzador de la transferència de coneixement, que potencia la creació de noves empreses de base tecnològica, d'unitats mixtes público-privades, de projectes cooperatius i d'altres fórmules de col·laboració.

Així mateix, el Parc acull altres instruments de suport a la innovació del Grup UB com ara l'Agència de Valorització i Comercialització dels Resultats de la Investigació, el Centre d'Innovació de la Fundació Bosch i Gimpera, i el Centre de Patents.

D'altra banda, el Parc Científic de Barcelona concentra també centres de recerca que abasten un ampli espectre d'àrees en ciències experimentals, humanes i socials.

Acull centres de recerca públics –formats principalment per investigadors provinents de la Universitat de Barcelona, de l'Institut de Biologia Molecular de Barcelona (CSIC) i del programa ICREA–, observatoris, empreses i spin-offs que es caracteritzen per la seva voluntat de fomentar la transferència de coneixement i tecnologia.

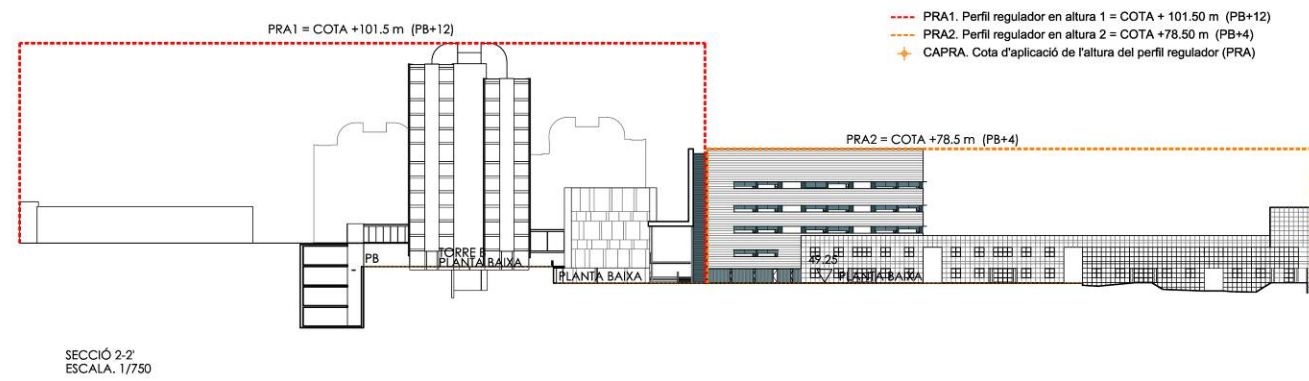

La concentració al Parc Científic de Barcelona de centres de recerca públics i empreses del sector de la indústria farmacèutica, biotecnològica i de química fina, representa un apropament real entre la recerca bàsica i el descobriment de nous fàrmacs, que possibilita un ampli ventall de sinergies entre ambdós pols. Aquestes sinergies sovint es materialitzen en la creació d'unitats de recerca mixta.

A més el Parc Científic de Barcelona disposa dels següents serveis de suport:

Àrea de Comunicació i Difusió de la Ciència, Àrea de Contractació i Serveis, Àrea de Qualitat, Seguretat i Medi Ambient (QSMA), Àrea Econòmica, Servei d'Informàtica i Comunicacions (SIC), Cafeteria-Restaurant, La Botiga del Parc, La Terrassa del Parc, Unitat de Congressos i Actes, Centre de Documentació Col·lecció Sabater Pi, Centre de Documentació de Biodiversitat Vegetal (CeDocBiV).

6.3.4. El Pla de Millora Urbana per a l'adequació del Campus Sud, Sub-àmbit ponent, als programes funcionals universitaris.

Aprovació definitiva 24 d'abril de 2007

El Pla de millora urbana estableix un model de campus integrat a la ciutat, tot incorporant uns carrers bàsics estructurats en forma de creu (c/ Menéndez y Pelayo – c/ Llorens i Artigas, des de l'avinguda Joan XXIII fins a l'avinguda del Dr Marañón i el carrer de Martí Franquès) en els quals s'hi disposen usos complementaris als universitaris per tal d'afavorir l'activitat i la presència del ciutadà aliè al Campus. A la cruïlla d'aquests dos carrers orientativament es suggereix, per bé que fora del seu àmbit, una àgora central, tot ajustant la plaça de Bederrida. Per a la resta de carrers es formulen uns criteris de pacificació del trànsit. D'altra banda es fixen uns criteris generals per a l'ordenació dels edificis illa a illa.

D'acord als criteris generals d'ordenació de l'espai públic, dels edificis, i als programes funcionals i de necessitats de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i de la Universitat de Barcelona (UB), en el Pla de Millora Urbana es proposa mantenir, sense modificar els seus límits, la qualificació vigent de sistema d'equipament comunitari d'àmbit metropolità (clau 7c) a les illes A i B sense modificar els seus límits, assignant un sostre de 48.500m²st i 57.500m²st respectivament.

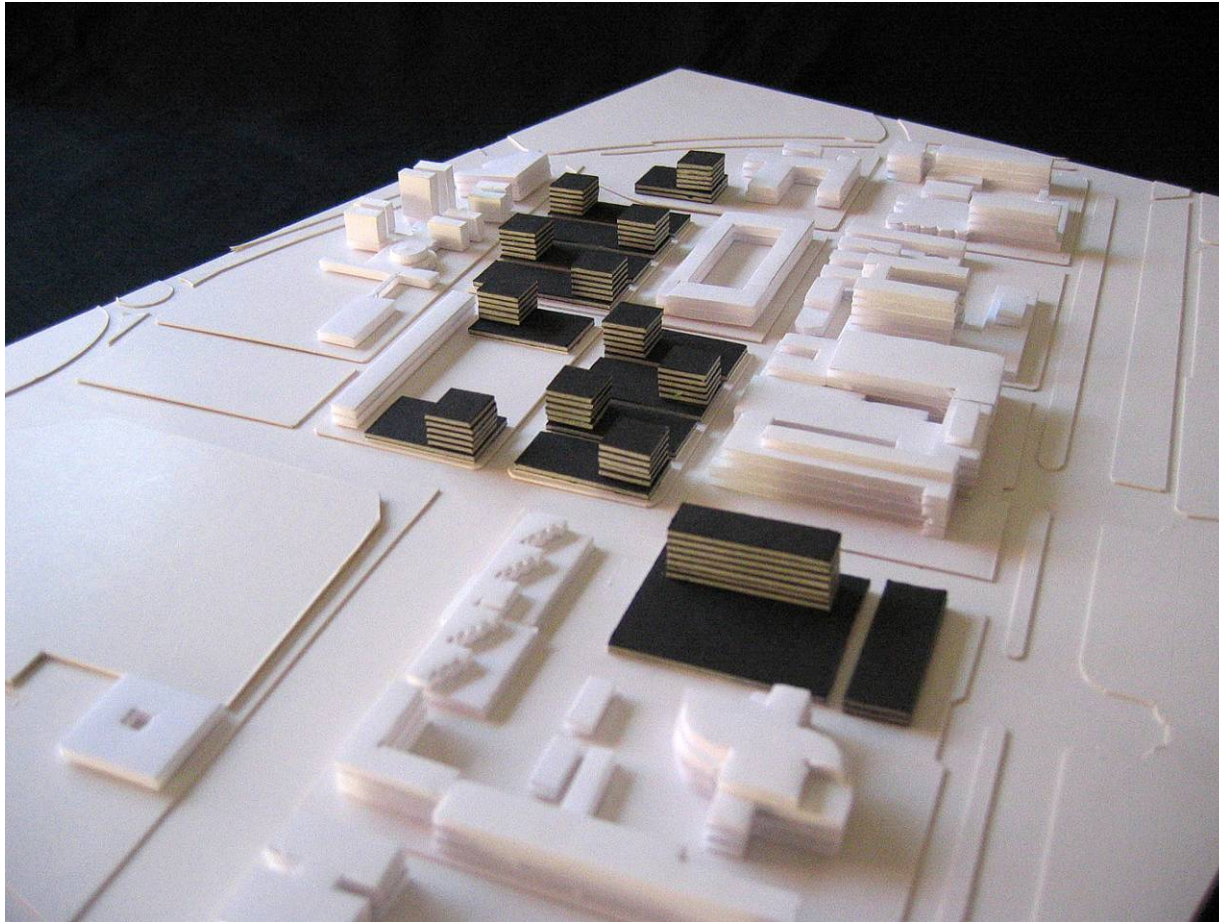
La mateixa qualificació, clau 7c, es manté per a les illes C, F, G i H però amb un ajustament dels seus límits. Així, a l'illa C se li resta una franja que dona façana al carrer Martí i Franquès des de la Diagonal fins al carrer Pau Gargallo d'una superfície de 2.855m², la qual es qualifica de sistema de parcs i jardins urbans de nova creació de caràcter local (clau 6b). Es manté l'edificabilitat mateixa de l'illa C en 61.294m²st.

A l'illa G s'ajusten, així mateix, els seus límits a llevant, al sud i a ponent, essent la superfície, clau 7c, d'equipaments comunitaris en 10.164m², i se li assigna una edificabilitat total de 30.000m²st.

Pel que fa a l'illa F destinada a la Facultat de Belles Arts i les seves ampliacions, s'incrementa el seu límit cap a llevant i es divideix en dues peces (septentrional F1 i meridional F2) per tal de donar continuïtat al carrer Llorens Artigas fins l'avinguda del Dr. Gregorio Marañón. Les dues peces mantenen la qualificació clau 7c. Passa a sistema viari (clau 5) la part de l'illa afectada per la perllongació del carrer Llorens Artigas, i es preveu que la peça F2 pugui connectar amb la peça F1 mitjançant una edificació en forma de pont deixant lliure un gàlib mínim de 5,5m. pel pas vehicular del carrer Llorens Artigas. Aquesta superfície de superposició es qualifica de sistema d'equipament comunitari/sistema viari (clau 7c/5). En total, la superfície de l'illa F té 15.600m² i al conjunt de l'illa se li assigna una edificabilitat total de 25.000m²st incloent l'edificació en forma de pont.

Qualificació urbanística del Pla de millora urbana de 2007

Maqueta de treball preliminar

D'altra banda, l'illa H, també qualificada de sistema d'equipament comunitari (clau7), amplia el seu àmbit a migdia i a ponent, i se li assigna una edificabilitat total de 45.000m²st.

Finalment, a l'illa J es qualifica de sistema d'equipaments comunitaris d'àmbit metropolità (clau 7c), que correspon a aquella franja no ocupada pel dipòsit soterrat de retenció d'aigües pluvials, una franja d'uns 26,30m d'ample contigua al carrer Pau Gargallo de 3.949m² de superfície, i s'amplia el sistema de parcs i jardins (clau 6a) pel carrer Pascual Vila cap a ponent. A la part de l'illa J situada dins l'àmbit del Pla de Millora Urbana, se li assigna una edificabilitat de 15.000m²st.

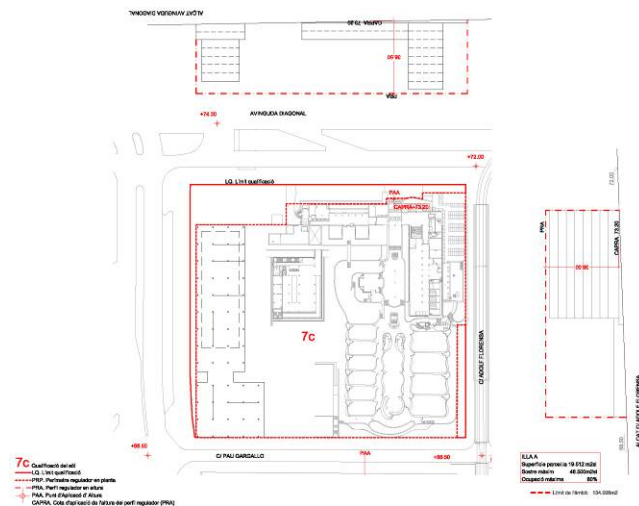
S'estableix com a vinculant la construcció d'un volum-sòcol a les illes G, H i J. Les dues primeres illes de planta baixa i una planta pis a la meitat septentrional de l'illa i de planta baixa i dues plantes pis a la meitat meridional de l'illa.

D'aquesta manera es crea un volum amb un pla horitzontal de coronació a una cota que es fixa en 8 m, aplicada al vèrtex nord ponent de les illes i degut a la inclinació del terreny i a les rasants dels carrers apareix la planta addicional esmentada. Pel que fa a l'illa J es proposa un volum sòcol en aquest cas coincidint amb un pla horitzontal de coronació situat a una distància vertical de 9 m aplicada també al seu extrem nord-ponent.

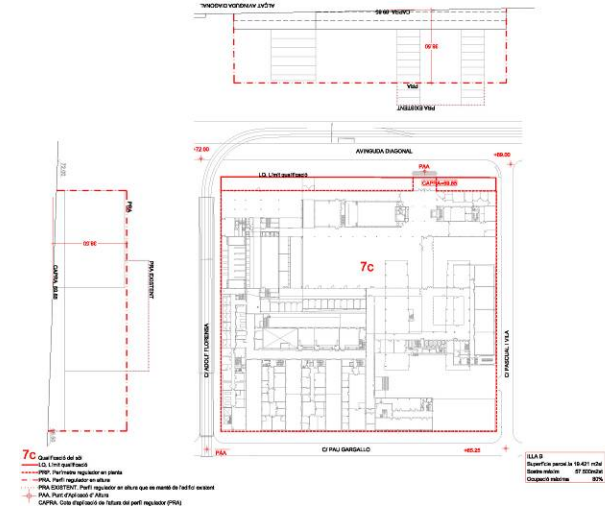
Aquests volums-sòcol es poden travessar amb passos de vianants perpendiculars als carrers Pau Gargallo i Llorens Artigas. L'ample aproximat d'aquests carrers de vianants que seran de titularitat de la Universitat propietària de l'illa corresponent és de 6 m, com a mínim, que es correspon a l'ample aproximat dels passos transversals del Campus Nord.

Per damunt dels volums-sòcol està previst que s'hi disposin edificacions emergents de planta rectangular d'uns 18 m de fondària o de planta quadrada d'uns 27 m de costat, sempre col·locades a portell. La seva altura per damunt de la coberta del volum-sòcol es preveu d'unes sis plantes pis més, i es fixen els perfils reguladors en altura de les illes uns 4 m per damunt de la part superior de l'últim forjat de l'edifici, i sempre per sota un perfil regulador en altura, per tal de poder contenir tots els elements de la coberta, caixes de maquinària dels ascensors, equips tècnics i elements de les instal·lacions de l'edifici, i amb la corresponent protecció visual des de la via pública donant-hi un tractament de façana.

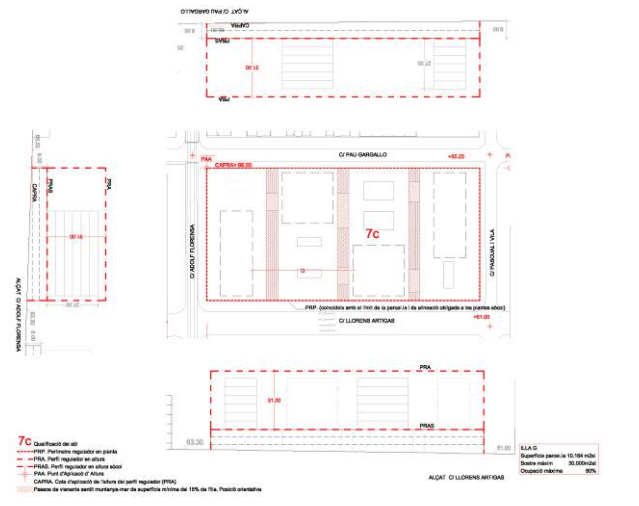
A les illes A, B i C només es fixa el perfil regulador en altura de cada illa per separat i atès el seu estat de consolidació i configuració no es preveu una ordenació amb volums-sòcol com a les anteriors. Això sí, es determinen les edificabilitats màximes i l'ocupació màxima com a tota la resta de les illes.

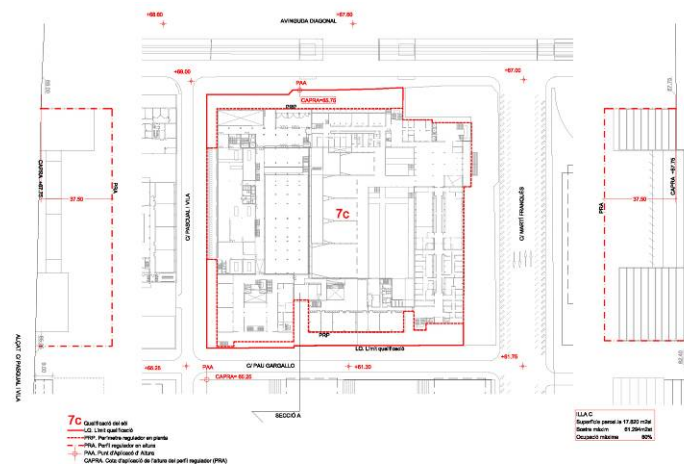
Esquema de regulació Illa A

Esquema de regulació Illa B

Esquema de regulació Illa G

Esquema de regulació Illa C

Davant del carrer Llorens i Artigas que en el nou model urbà es fa coincidir amb un veritable bulevard universitari, en el qual es fixa un mínim del 60% del front de la planta baixa i amb un màxim del 6% del sostre total de l'illa per a usos comercials, de restauració o altres complementaris per tal de potenciar aquest eix que connecta amb la plaça-centre del Campus prevista al parc de Bederrida. La mateixa consideració es fa per als baixos del futur edifici de l'ampliació de la Facultat de Belles Arts confrontants al carrer Adolf Florensa, amb un sostre total de 2,5% del sostre assignat a cada illa, i orientativament també s'estableix aquest criteri pels futurs edificis de la UB situats enfront del carrer Martí Franquès, per bé que estan situats fora de l'àmbit.

A més, per tal d'afavorir la barreja d'usos del Campus, a ponent de l'illa H -destinada a la nova edificació de la Facultat de Farmàcia-, es preveu la possibilitat de la construcció d'una residència d'estudiants en un edifici emergent.

El Pla de Millora Urbana incorpora un quadre resum de superfícies i edificabilitats màximes previstes a la modificació del Pla General Metropolità vigent i al present Pla de Millora Urbana amb la quantificació del seu balanç. Les determinacions paramètriques venen perfectament fixades a la normativa urbanística i als plànols d'ordenació la sèrie 10. "Regulació de l'edificació. Gàlibs. Alineacions i rasants a escala 1/1000 de les diferents illes.

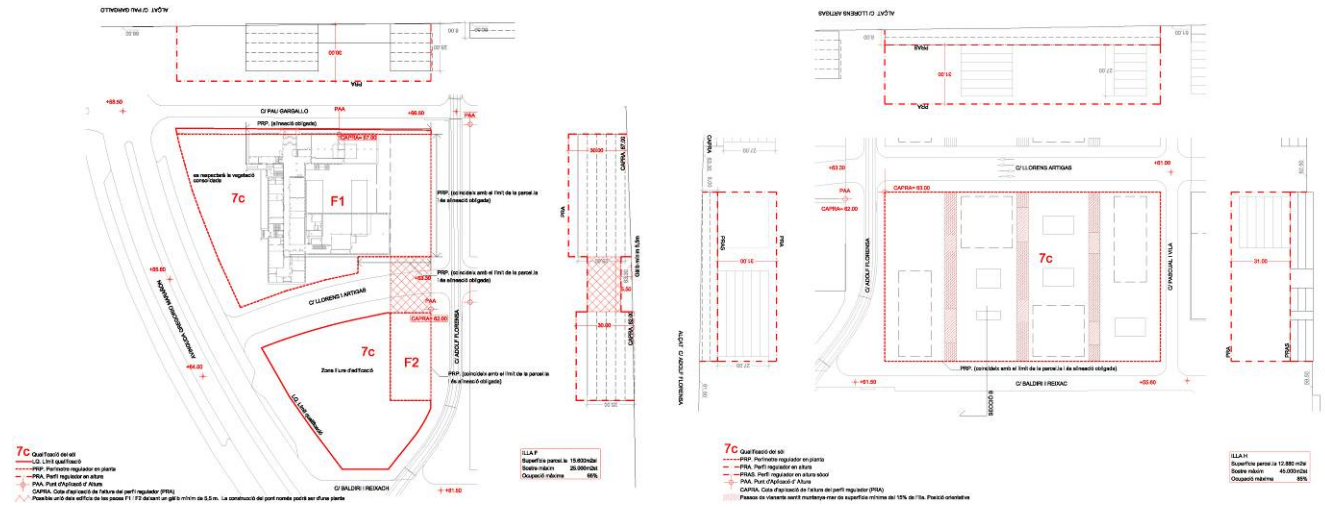
El Pla també incorpora plànols d'ordenació orientativa corresponents a les plantes baixes dels nous edificis i a les plantes superiors als volums-sòcol tant en l'escenari A que es correspon a una primer procés edificatori com en l'escenari B que es correspon a una proposta de substitució a futur, sempre de caràcter orientatiu.

El Pla de Millora Urbana estableix criteris de pacificar l'espai viari i atorgar una prioritat als vianants, deixant només com a eixos viaris de circulació rodada el Bulevard Universitari i el carrer Martí Franquès, aquest últim transformat en una gran avinguda arbrada amb plataforma única i amb aparcament en semibateria en els dos sentits de circulació. Aquests criteris juntament amb uns altres generals d'urbanització varen ser objecte d'un treball posterior que varen realitzar els mateixos autors del Pla de Millora Urbana.

El Pla de Millora Urbana fixa definitivament la següent edificabilitat per a les diferents illes i reserva de sistemes:

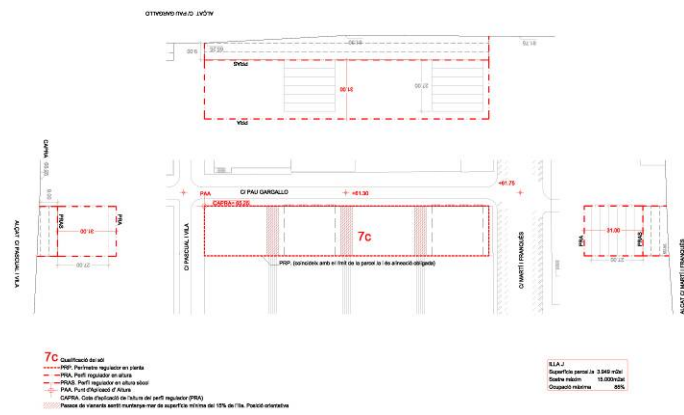
		QUALIFICACIÓ DEL SÒL gener 2007 m ² /sl	EDIFICABILITAT MÀXIMA m ² st
EQUIPAMENTS UPC	A	7c	19.512
	B	7c	19.421
	G	7c	10.164
TOTAL UPC		49.097	136.000
EQUIPAMENTS UB	C	7c	17.820
	F	7c, 7c/5	15.600
	H	7c	12.880
	J	7c	3.949
TOTAL UB		50.249	146.294
TOTAL EQUIPAMENTS UB+UPC		99.346	282.294
SISTEMA DE PARCS I JARDINS AJUNTAMENT	Central J	6a	1.805
	A	6a	
	C	6b	2.855
TOTAL SISTEMA DE PARCS I JARDINS		4.660	
TOTAL VIALITAT		30.020	
TOTAL ÀMBIT		134.026	282.294

El PMU estableix un augment de 995 m² de sòl per a sistema de Parcs i Jardins urbans i un augment de 3.511 m² de sòl per a sistema d'equipament comunitaris, en relació al planejament anterior.

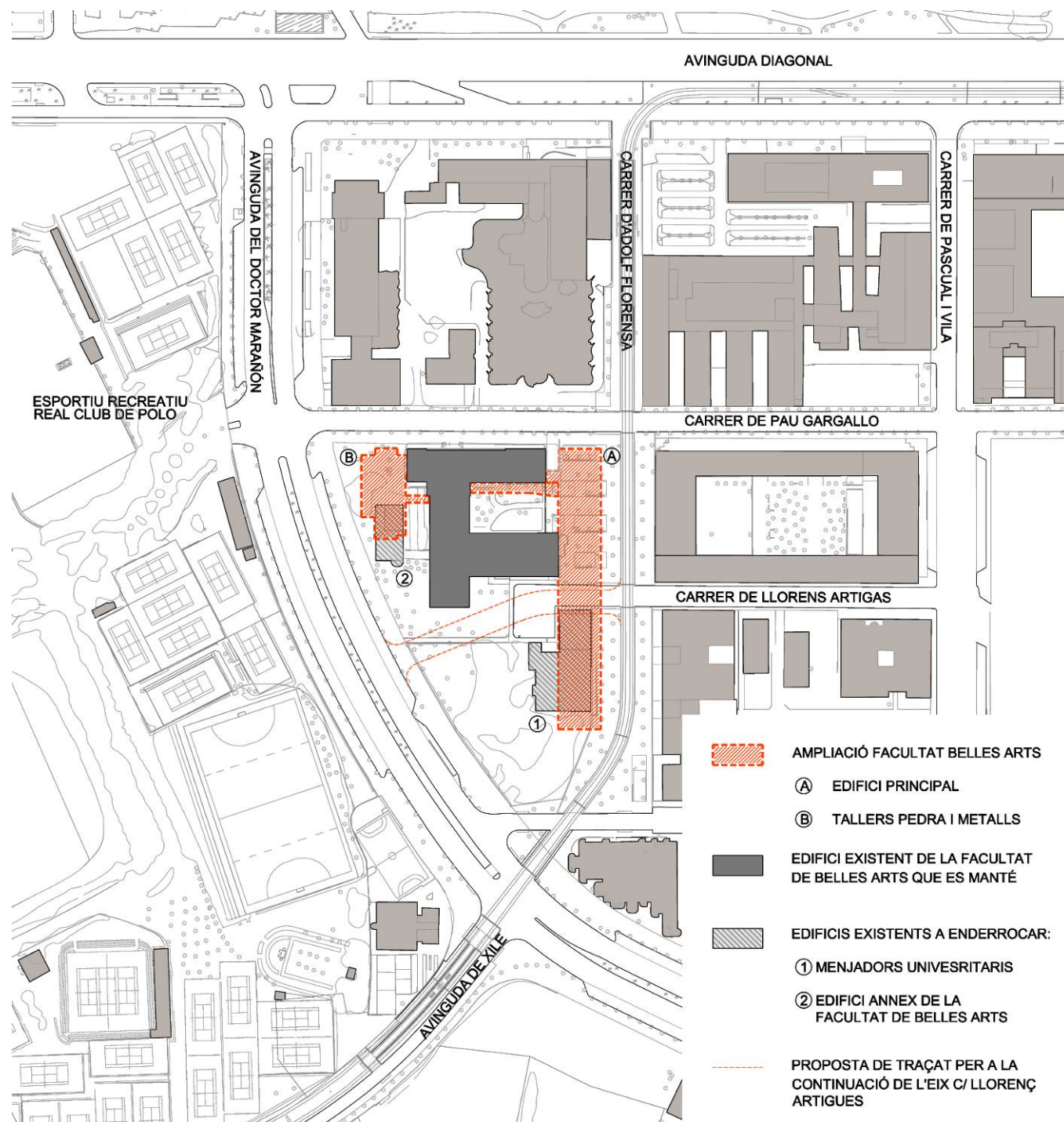

Esquema de regulació Illa F

Esquema de regulació Illa H

Esquema de regulació Illa J

6.3.4.1 El Pla especial urbanístic per a l'ampliació de l'edifici de Belles Arts de la UB, illa F, Campus Sud, Sub-àmbit ponent.

Aprovació definitiva 23 de març de 2009

El programa funcional per a l'ampliació de la Facultat de Belles Arts està definit per tres grans àrees: espais museístics i socials, espais departamentals i espais docents. Pel seu desenvolupament cal considerar especialment els següents requeriments: la unitat funcional amb l'edifici antic, tallers de grans dimensions i espaiament diàfans amb forta vinculació de dependències annexes de dimensions menors i usos variats, i que els espais museístics i socials puguin tenir autonomia en el seu ús.

La proposta planteja l'edifici com una gran nau que segueix l'alineació definida paral·lela al carrer Adolf Florensa i que allotja les activitats docents. Elevada del terreny sobre un sòcol permeable, amb visuals des del carrer sobre les activitats interiors, els patis i els jardins posteriors. La planta baixa acull les parts més públiques de l'edifici, amb un nombre potencial d'usuaris més elevat i amb possibilitat de tenir horaris de funcionament independents de la resta per tal d'oferir noves activitats de cap de setmana al barri.

A les plantes pis, l'edifici adopta un aspecte continu amb un cert caràcter de contenidor industrial, molt flexible en el seu ús i reconfiguració, on els usos complementaris als tallers es disposen en un cos format per una crugia estreta com en una mena de prestatgeria que pot ser fàcilment reordenada. Els departaments es situen a la part més alta, menys vinculats al brogit diari, i volumètricament relacionats amb la crugia dels espais complementaris de les plantes inferiors.

L'altura en el tram del pont s'amplia a 6,00m en lloc dels 5,50m previstos. El volum emergent que conté els departaments situats en les últimes plantes no ocupa tota la superfície en la planta i no és present volumètricament en primer pla de façana.

Es proposa aquesta continuïtat a tots els nivells per tal d'aconseguir la funcionalitat i el tipus d'ús que el programa de l'edifici demana, i per optimitzar l'evacuació, accessibilitat, nombre d'escals, ascensors, passos d'instal·lacions i flexibilitat en la reconfiguració dels espais, en el benentès de que el volum construït serà sensiblement inferior al permès i que, en qualsevol cas, la proposta s'ajusta a tots el paràmetres definits al Pla.

La gran varietat de dimensions dels espais del programa funcional ha portat a agrupar-los en dues crugies estructurals clarament diferenciades, tant per l'amplada com per l'alçada. D'acord amb la voluntat de no sobredimensionar aquest sistema estructural per tal de no alterar el seu ordre i coherència, es situen uns suports intermedis que recolzen dins l'àmbit de vianants del vial garantint els 12 metres lliures pel pas dels vehicles i 6,00 metres de gàlib mínim en altura. Aquesta ocupació puntual de l'àmbit de vianants no impedeix en cap cas la continuïtat de la vorera i garanteix el pas dels vehicles. De tota manera, la proposta manté l'amplada de 30 m prevista per a la perllongació del carrer Llorens Artigas.

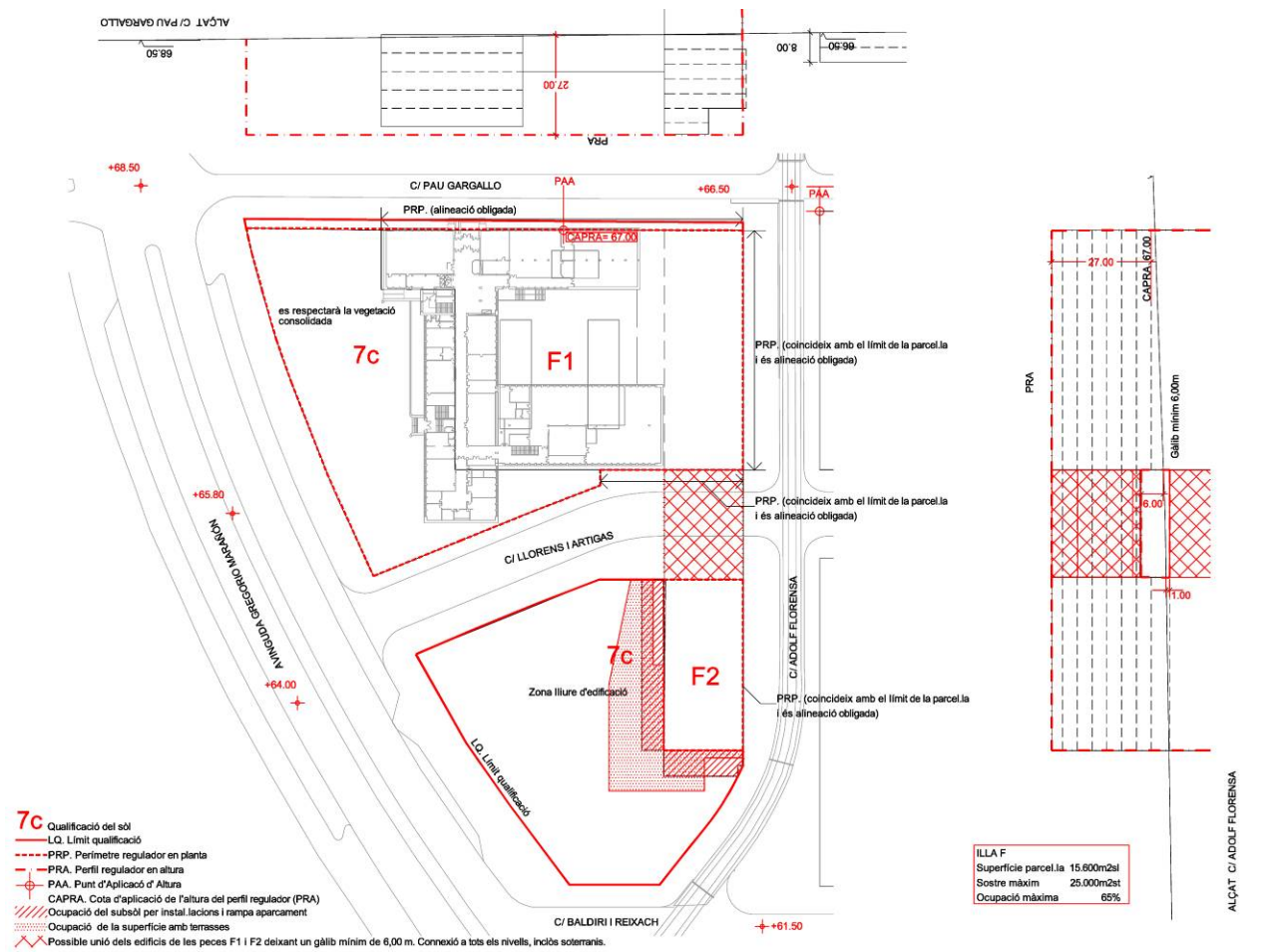
A fi i efecte d'optimitzar l'estructura i minimitzar-ne les llums es proposa un ajust del traçat del vial. El nou traçat passa ortogonalment en el tram del pont i seguidament fa un gir d'un radi no inferior a 45 m. Aquest nou traçat del vial, manté les condicions i característiques del previst en el Pla de Millora. Quantitativament es mantenen les superfícies dels sistemes d'equipament i viari.

Com ja s'ha esmentat es preveu l'ocupació conjunta del subsòl en els sòls qualificats de sistema clau 7c i clau 7c/5. La titularitat en el subsòl clau 7c/5 serà de la Universitat de Barcelona.

A partir dels condicionants exposats, els objectius del Pla són l'ajust de:

- el traçat del vial en el pas per sota l'edifici a fi i efecte d'optimitzar l'estructura i minimitzar-ne les llums.
- el perfil regulador, i les característiques de la construcció del pont, per tal de donar continuïtat a tots els nivells i així optimitzar l'evacuació, l'accessibilitat, la funcionalitat i ús de l'edifici i la possible reconfiguració dels espais.
- La concreció de la regulació del subsòl, en el sòl qualificat de sistema clau 7c/5, per tal de permetre la seva ocupació

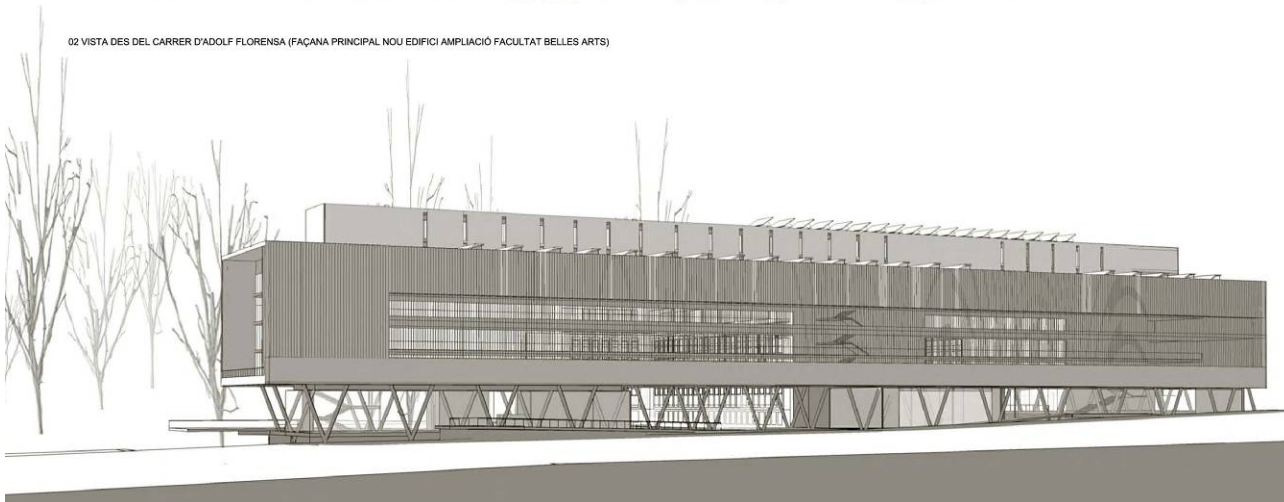
Aquests ajustos mantenen les superfícies de qualificació del sòl, edificabilitat i ocupació vigents.

01 VISTA DES DE L'AVINGUDA DEL DOCTOR MARAÑÓN

02 VISTA DES DEL CARRER D'ADOLF FLORENSA (FAÇANA PRINCIPAL NOU EDIFICI AMPLIACIÓ FACULTAT BELLES ARTS)

6.3.4.2 El Pla especial urbanístic per a l'adequació de l'illa J del Campus Sud Sub-àmbit ponent, al programa funcional de l'edifici CICRIT (Centre d'Infraestructures Científiques per a la Recerca i Innovació Tecnològica).

Aprovació definitiva 29 d'octubre de 2010

El desenvolupament projectual del programa funcional inicial, ara amb més complexitat en relació al moment en què es va redactar el Pla de Millora Urbana i amb els requeriments tècnics ampliat i tenint en compte les exigències cada vegada més grans de la normativa de la construcció i de l'acondicament dels edificis com ara l'entrada en vigència del nou Codi Tècnic de l' Edificació justifiquen folgadamente el present Pla Especial que, d'acord a l'article 11 del Pla de Millora Urbana del Campus Sud, Sub-àmbit Ponent legitima l'ajustament d'uns paràmetres reguladors tal com segueix:

- Modificació del paràmetre d'ocupació màxima, fixant-lo al 95%
- Modificació del perfil regulador màxim del volum-sòcol (PRAS), establint 11,5m (PB+1PP) a la cantonada dels carrers Pau Gargallo i Pascual Vila i PB+2 a la resta de l'edifici. També s'ajusten les altures reguladores màximes en relació a les CAPRA tal com segueix:

Nombre de plantes	Alçada (Cota referència PB)	Alçada (Cota d'aplicació CAPRA)
PB + 1PP	11,50 m (65,25 m)	11,50 m (65,25 m)
PB + 2PP	15,30 m (61,43 m)	11,50 m (65,25 m)
PB + 8PP	40,80 m (61,43 m)	36,80 m (65,25 m)

Regulació del subsòl

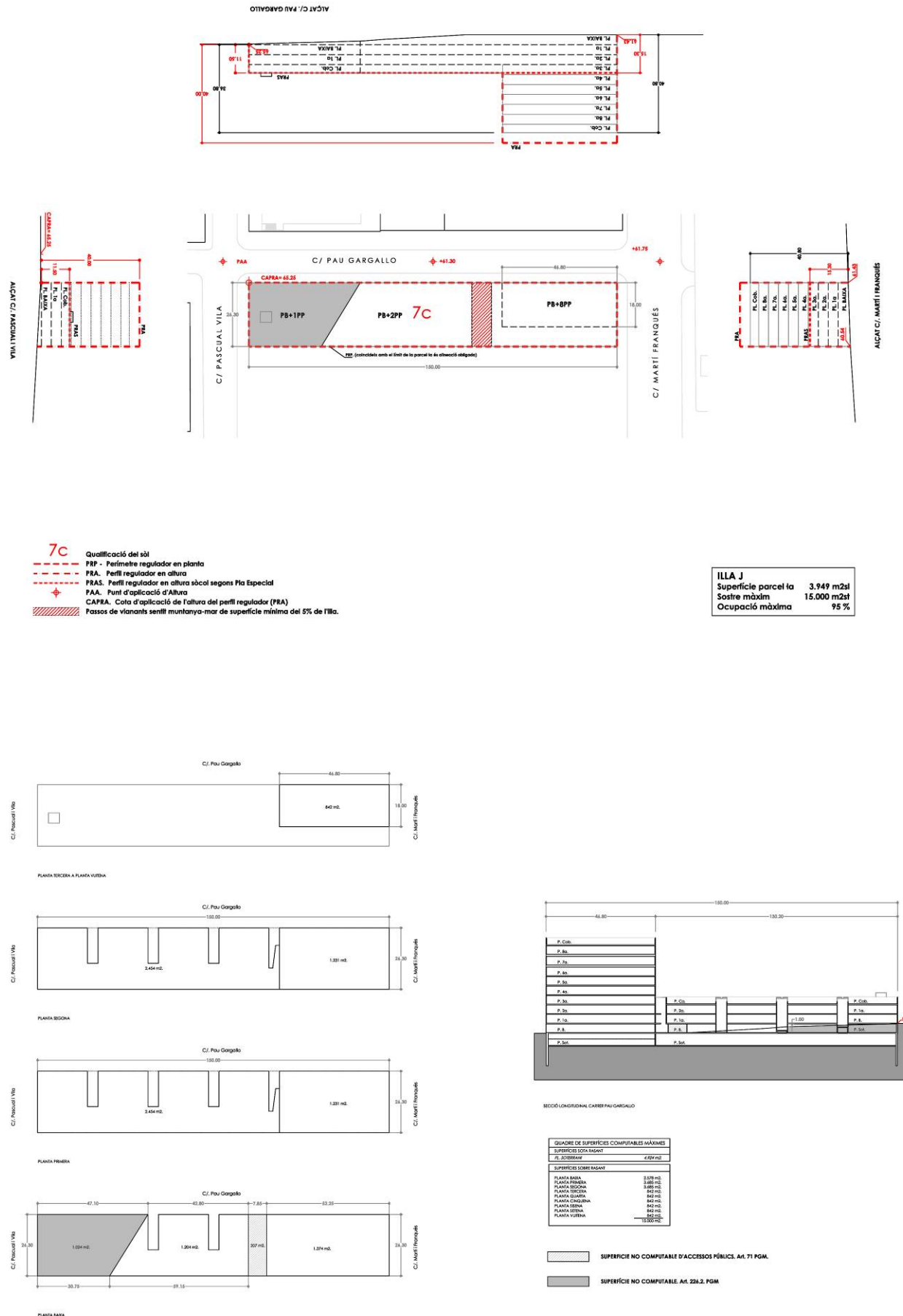
En el nivell inferior, en la projecció vertical del terreny on la rasant no resta afectada pel desnivell, es considera Planta Soterrani -1, mentre que en el 25% restant, situada per sota de la porció de Planta Soterrani -1, contigua a Planta Baixa, queda definida com a Planta Soterrani -2, podent admetre el mateix ús desenvolupat en el mateix nivell de planta, corresponent a Planta Soterrani -1 que s'hi correspon al mateix nivell en horitzontal.

Les plantes soterrades podran ocupar la totalitat de la parcel·la, arribant com a màxim a la planta -3 sota rasant. Les plantes per sota de la segona planta soterrani, únicament es podran destinar a instal·lacions i a equips tècnics de l'edifici i d'altres similars.

Patis d'il·luminació

El present Pla Especial preveu la no consideració a efectes d'edificabilitat de la superfície corresponent als patis del volum-sòcol, que es disposen a mode de pinta perpendicularment a l'eix longitudinal de l'edifici.

Amb posterioritat, el 19/12/2014 es va aprovar la Modificació d'aquest Pla especial tot permetent l'ús de residència. Així s'ha pogut construir mitjançant una concessió la residència d'estudiants ALEU de la UB amb la capacitat d'unes 500 places.

6.3.4. Modificació puntual del PGM en l'ambit dels terrenys del FC Barcelona al Districte de Les Corts.

Aprovació definitiva 29 d'octubre de 2010

El desenvolupament

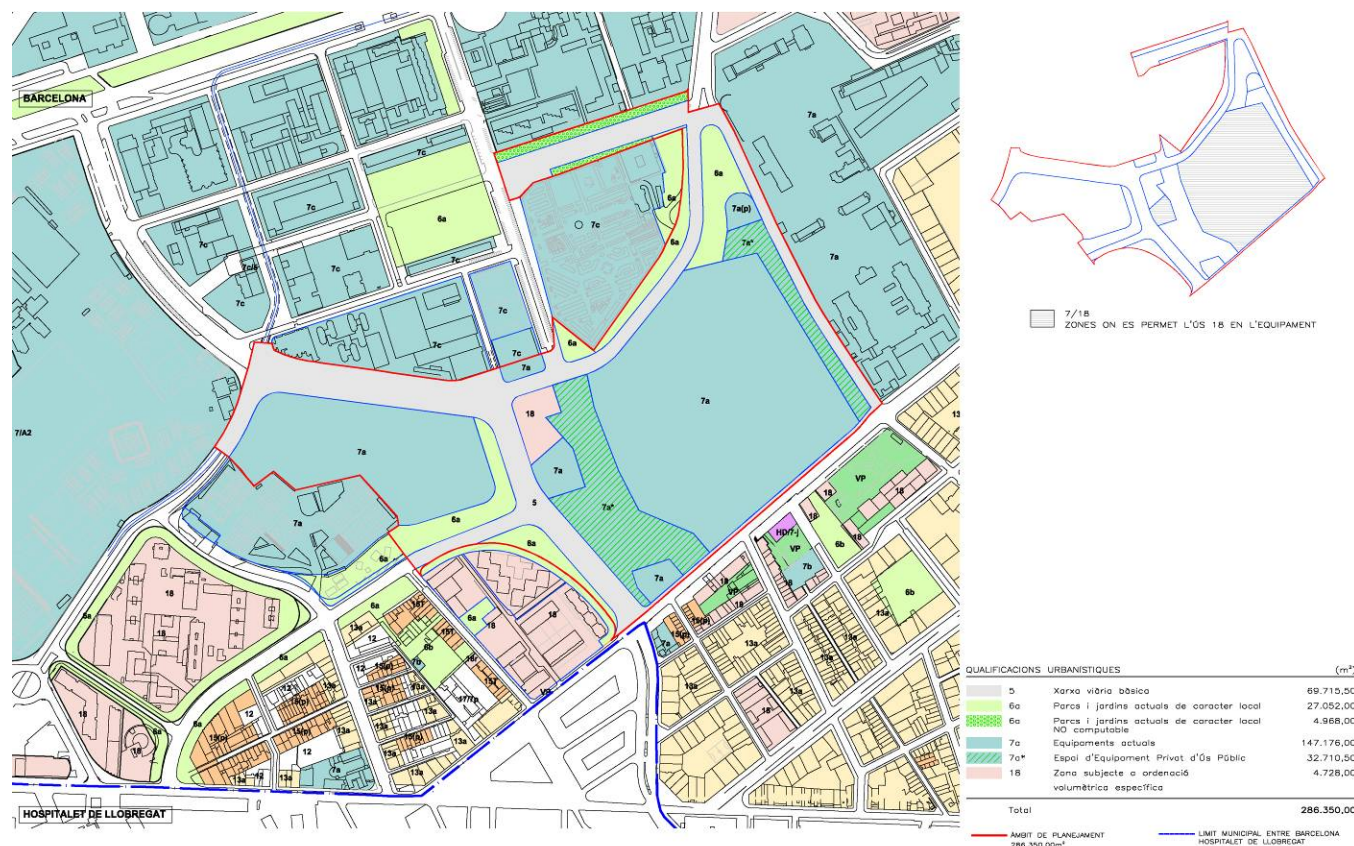
El projecte del FCB a les Corts té de forma estructural l'objectiu: adequar la implantació de les instal·lacions del FCB a la seva posició a la ciutat i al barri integrant-les en el teixit urbà del seu entorn adaptant les instal·lacions a les necessitats actuals del FCB tenint en compte la seva rellevància mundial, en un entorn de màxima sostenibilitat ambiental, social i econòmica i tecnològica.

Amb la MPGM es fa una aposta pel manteniment de les instal·lacions esportives del FCB a la ciutat de Barcelona i en concret al barri de Les Corts. No es considera l'opció de l'abandonament o sortida de la ciutat a un entorn d'expansió a espais no urbans. Es fa una aposta decidida per una implantació plenament urbana amb una intenció de renovació, rehabilitació i valoració positiva de l'entorn. Clarament, una operació de reciclatge urbà i que valora en positiu l'entorn i genera noves oportunitat d'interès públic.

La delimitació per l'avinguda Joan XXIII deriva de que aquest carrer separa l'equipament esportiu de, en part, el cementiri de les Corts que no és objecte de cap transformació i de la zona universitària on tampoc fa necessària cap actuació de transformació urbanística i es proposa modificar el traçat de l'avinguda desplaçant-la cap al sud i qualificar de sistema d'equipaments (clau 7a) una superfície per a una possible ampliació de les instal·lacions esportives d'Àrístides Maillol. La delimitació pel carrer Àrístides Maillol deriva de que constitueix una separació evident entre els usos d'equipament i la zona residencial molt consolidada.

La delimitació incorpora sòls majoritàriament qualificats de sistema d'equipament de titularitat privada, de sistema viari de titularitat pública i de sistema d'espais lliures de titularitat pública i en alguna part de titularitat privada pendent d'executar.

Cal precisar que aquesta modificació puntual a ambdós costats del carrer de Menéndez y Pelayo incorpora unes franges de sistema d'espais lliures no computables, els qual seran disponibles si cal fer una justificació de superfície de sòl de l'esmentat sistema en futures modificacions puntuals a l'àmbit del present Pla Director.

QUADRE RESUM DEL SOSTRE EDIFICABLE POTENCIAL I DEL SÒL DESTINAT A SISTEMES SEGONS EL PLANEJAMENT VIGENT DEL CAMPUS SUD.

	ILLES	CLAU	Superfície * illa m2sl	Edificabilitat m2/st
EQUIPAMENTS UPC	A	7c	19.537	48.500
	B	7c	19.436	57.500
	G	7c	10.242	30.000
TOTAL UPC			49.214	136.000
EQUIPAMENTS UB	C	7c	17.768	61.294
	D	7c	36.606	44.415
	E	7c	26.196	41.301
	F	7c, 7c/5	15.677	25.000
	H	7c	12.845	45.000
	I	7c	25.665	47.331,12
	J1	7c	4.020	15.000
	J2	7c	2.058	5.940
TOTAL UB			140.834	285.281,12
EQUIPAMENTS AJUNTAMENT	K	7c/7a	8.312	400 + PE
	M	7c	37.973	existent
TOTAL AJUNTAMENT			46.286	400
TOTAL EQUIPAMENTS			236.334	421.681,12+M
SISTEMA DE PARCS I JARDINS	Central J	6a	20.995	
	C	6b	2.804	
	D/E	6a	3.791	
	M	6a	12.197	
TOTAL SISTEMA DE PARCS I JARDINS			39.787	
TOTAL VIALITAT			107.031	
TOTAL ÀMBIT del Campus Sud			333.938	421.681,12

* Superfícies segons amidaments a partir del plànol de qualificació urbanística vigent del Portal d'Informació Urbanística de l'Ajuntament de Barcelona

Imatge general. En segon terme, el Campus Sud Universitari

Fotoplànol

7. LECTURA ACTUAL DEL CAMPUS SUD UNIVERSITARI

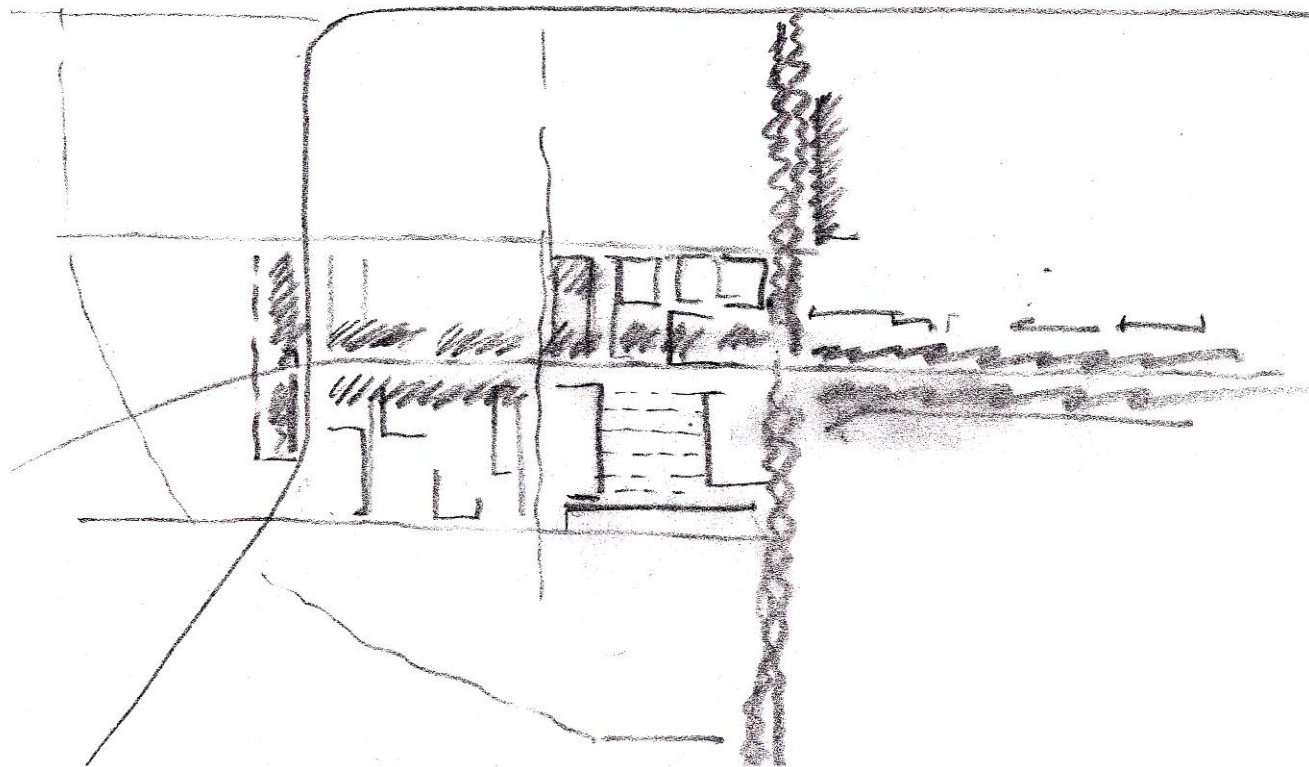
Es planteja la redacció d'un Pla Director a l'àmbit delimitat per les avingudes de la Diagonal, de Joan XXIII i del Doctor Gregorio Marañón, ocupat pel anomenat Campus Sud de la Diagonal, amb facultats i centres de la Universitat de Barcelona i de la Universitat Politècnica de Catalunya i dues residències de la UB. L'àmbit també inclou el recinte del Cementiri i del Tanatori de les Corts i les instal·lacions esportives Arístides Maillol que compte amb una pista poliesportiva semi coberta i un camp de futbol 11, convertible en dos de futbol 7.

Pel que fa al Campus Sud, l'ordenació s'estableix dins d'un esquema en malla constituïda per uns carrers paral·lels a la Diagonal, que són els carrers de Pau Gargallo, de Llorens i Artigas, de Menéndez y Pelayo i de Baldiri Reixac, i uns altres perpendiculars: carrers d'Adolf Florensa, de Pascual i Vila, de Samitier i de Martí i Franquès.

D'una banda, a tot el Campus Sud les facultats desenvolupen les funcions a que han estat destinades i són espais emprats per l'estudiantat, els recercadors i els professors, sense relació entre elles, tret del moviment que atreuen alguns restaurants, sobretot els de l'atri solar de les Facultats de Física i de Química i el del Parc Científic. Hi ha una part, on hi podem trobar una millor disposició dels edificis. Es tracta de les facultats que donen front a la Diagonal, de les quals podríem destacar l'ordenació i els edificis de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial projectada per Robert Terrades i Via, inaugurada el 1964 i inspirada en l'obra dels deixebles americans de L. Mies van der Rohe, que amb una posició perpendicular a la Diagonal, en sentit mar muntanya, esdevenen veritables icones o fites urbanes de la ciutat. A part de la composició arquitectònica del conjunt de l'ETS d'Enginyeria Industrial, cal destacar-ne la marquesina d'accés.

L'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura projectada per Eusebi Bona, Pelagi Martínez i Josep Ma Sagarra i inaugurada el 1962² i l'Escola Politècnica Superior d'Edificació de Barcelona, ambdues de la UPC, també varen optar per la posició ortogonal respecte la Diagonal. Aquest criteri es perd però més a llevant a la Facultat de Biologia, projectada per Joan Antonio Ballesteros, Joan Carles Cardenal i Francesc de la Guàrdia i construïda l'any 1975, que sembla no voler referir-s'hi massa, i es recupera a l'ampliació projectada per Víctor Rahola i a les residències d'estudiants Sant Raimon de Penyafort – Nostra Senyora de Montserrat, projectades per Pere Benavent de Barberà incloses en el Catàleg de Patrimoni Arquitectònic de Barcelona, i ara transformades en un únic Col·legi Major amb un únic accés situat a l'eix de la simetria bilateral del conjunt edificat, havent-se creat una estranya façana a la mateixa

² ETSAB es va ampliar entre 1980 i 1985 amb un projecte de José Antonio Coderch, obra que va merèixer el premi FAD d'Arquitectura. Posteriorment Jaume Sanmartí va projectar l'actual biblioteca Oriol Bohigas, situada a l'interior de l'illa.

Esquema conceptual del Pla de millora urbana de 2007

Diagonal amb una tanca per davant dels anteriors accessos que avui estan fora de servei. La nova configuració del Col·legi Major fa de filtre a l'accés històric des de la Diagonal a la Facultat de Farmàcia. També estan incloses en el Catàleg de Patrimoni de Arquitectònic de Barcelona dues peces dissenyades per l'arquitecte Antoni Gaudí, la que va ser porta est d'accés a l'antiga finca Güell, situada davant de l'avinguda Joan XXIII a llevant de l'actual Facultat de Farmàcia, i la porta sud d'accés a la finca Güell que es troba entre les Facultats de Biologia i de Ciències de la Terra, abans Geologia.

D'altra banda, la resta de facultats i centres de recerca o serveis s'han anat disposant seguint els grans vials perimetrals com ara el gran complex de la Universitat de Barcelona situat enfront de l'avinguda del Doctor Gregorio Marañón, constituït pel Parc Científic de Barcelona dels arquitectes Joan Margarit i Carles Buxadé amb la coautoria a la segona fase d'Àgata Buxadé i Ramon Ferrando. La Facultat de Belles Arts es va disposar també a tocar de l'avinguda del Dr. Gregorio Marañón però amb accés des del carrer de Pau Gargallo, el mateix carrer que després prendran com a accés la facultat de Matemàtiques i Estadística de la UPC i l'edifici de la residència Aleu de la UB, obra d'Albert Blanch de BCA Arquitectes. La Facultat de Ciències de la Terra (Geologia), projectada per José Antonio Martínez Lapeña i Elias Torres, les extensions de Belles Arts, de Filosofia i altres edificacions s'han bastit seguint les alineacions de les illes però no sempre amb l'accés posicionat al costat de la que es podria considerar que hauria de ser la façana principal.

Una vegada aprovat el Pla de Millora Urbana del Campus Sud sub-àmbit ponent, la Universitat de Barcelona va convocar i va resoldre al llarg de 2007 i a principis de 2008, els concursos de selecció de projectes dels edificis inclosos en aquest àmbit, que corresponen al nou edifici per a la Facultat de Farmàcia guanyat per l'equip format per Luis Alegre, Estanislau Roca, Lluís Lloveras, Antoni Barceló, Bàrbara Balanzó i Jaume Sanmartí; el concurs per a l'ampliació de la Facultat de Belles Arts guanyat per Forgas Arquitectes SL i el concurs de l'edifici del CICRIT guanyat per Espinet – Ubach, Arquitectes i Associats SL, però de tots ells, atesa la crisi econòmica, només s'ha construït una petita part del projecte d'ampliació de Belles Arts. A més, cal precisar que després d'una modificació del planejament a la parcel·la del CICRIT s'hi ha bastit l'esmentada residència Aleu de la UB.

Amb tot, actualment tenim un perímetre gairebé consolidat i un gran buit central més descontrolat, que esdevé un veritable territori de ningú i que en el Pla de Millora Urbana de 2007 ja es deia que calia humanitzar i urbanitzar. En aquest gran buit hi destaca l'enorme espai del parc de Bederrida sota el qual es troba el dipòsit regulador i de tractament primari de sanejament més gran de Barcelona. L'àmbit de Bederrida, es va pavimentar i s'hi ha establert provisionalment un aparcament en superfície per a la comunitat universitària, a més d'instal·lacions esportives provisionals obertes a la comunitat universitària i a la ciutadania.

Projecte guanyador del concurs de la nova Facultat de Farmàcia

Creris d'urbanització redactats per BAGUR.SA

Situació del dipòsit regulador sota l'espalanada – parc de Bederrida

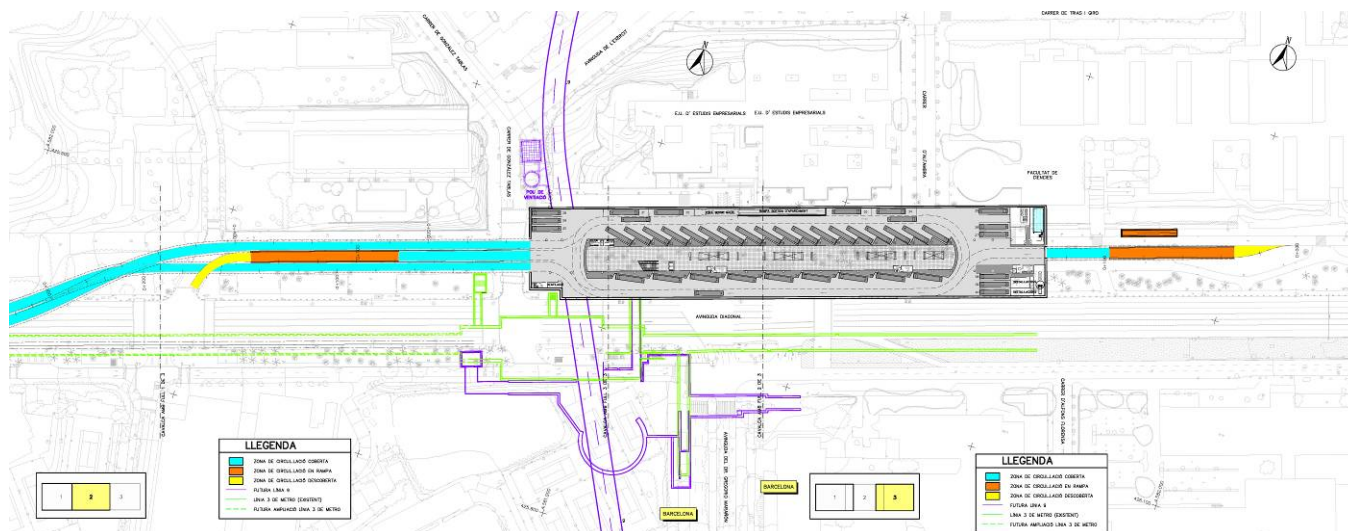
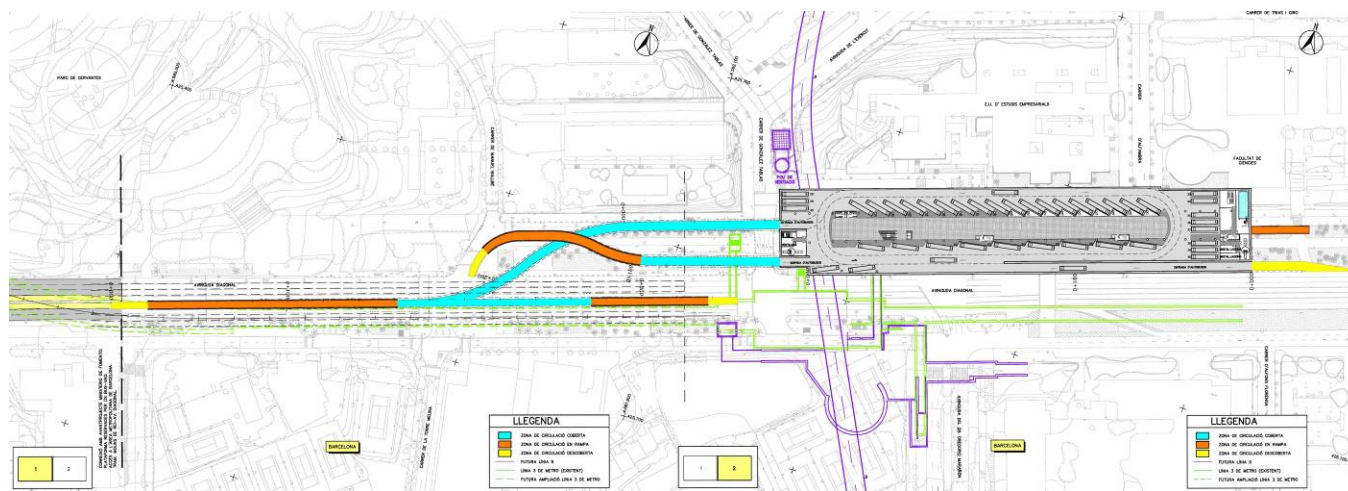
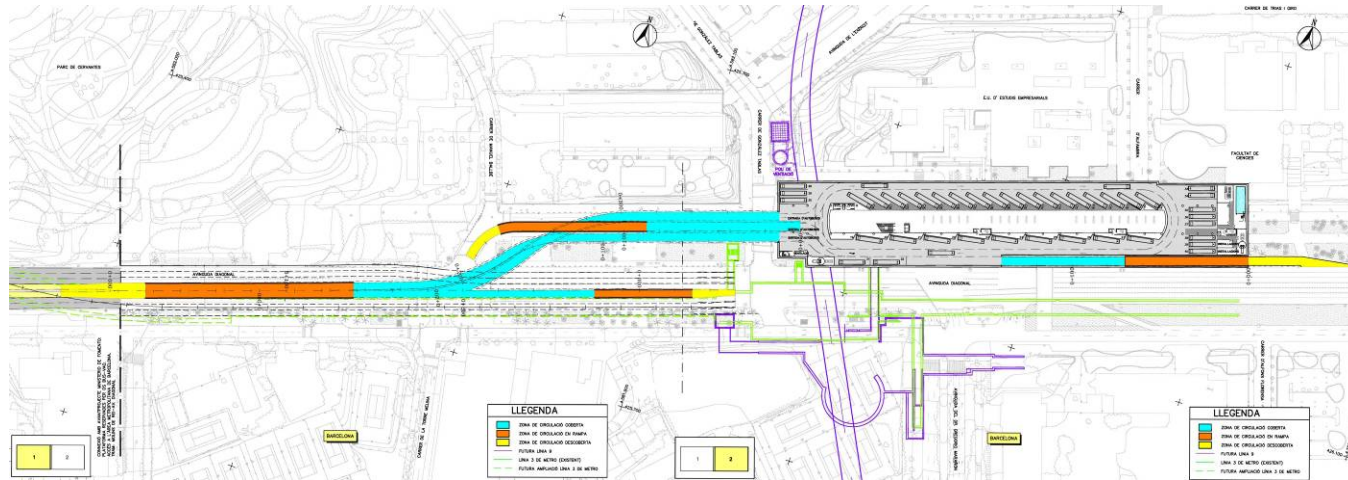
L'empresa municipal Bagursa va confegir uns criteris d'urbanització revisats i completats més endavant per uns criteris generals redactats pels professors Estanislau Roca i Luis Alegre que encaixen amb els d'ordenació del Pla de Millora Urbana de 2007 i que alhora s'inspiren en un document que es va redactar amb anterioritat, sense aprovació, amb el nom de "Pla Director Portal del Coneixement" que tenia per objectiu establir relacions d'escala diversa en l'ampli sector d'entrada a Barcelona per ponent, per tal d'orientar les seves potencials transformacions segons una hipòtesis general de morfologia urbana. A continuació d'aquest capítol es descriuen per separat la situació actual i les necessitats d'ampliació o de nova edificació de la Universitat Politècnica de Catalunya i de la Universitat de Barcelona.

També s'ha procedit en els darrers anys a la urbanització d'una sèrie de carrers amb plataforma única dels quals destaca el carrer de Martí Franquès que serveix d'aparcament de vehicles i també autocars quan juga el FC. Barcelona.

Actualment estan pendents de finalitzar les obres de l'estació de la Línia 9 del metro prevista al costat del Parc Científic de Barcelona i ja funciona la situada a la trobada de les avingudes de la Diagonal i del Dr. Marañón.

A més, el Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya va promoure una futura estació d'autobusos sota l'espai que hi ha entre la troncal de l'avinguda de la Diagonal i la Facultat d'Economia i Empresa. La nova estació d'autobusos connectarà amb el carril VAO de la B-23 i amb l'Avinguda Diagonal i disposarà d'una planta per aparcament de vehicles. Està prevista la connexió soterrada amb les línies de Metro L3 i L9. Aquest projecte és una oportunitat per millorar la connectivitat dels campus universitaris d'ambdós costats de l'avinguda Diagonal, tant a nivell de superfície com soterrat. Recordem que la decisió en l'època de la dictadura de situar l'ampliació de les instal·lacions universitàries a l'avinguda Diagonal tenia com argument molt important impedir la connexió fàcil dels dos àmbits del Campus que separava i ara el que cal fer és tot el contrari. Podríem dir que cal materialitzar la cohesió a tots els nivells i establir una veritable cremallera urbana que asseguri les continuïtats, sobretot dels vianants a través de la Diagonal.

En aquest sentit, a més de l'òbvia connexió amb les estacions de metro de les L3 i L9, caldria que aquest projecte millorés la connexió dels dos costats de la Diagonal. Caldria fer un pas soterrat de caràcter urbà, ben dimensionat, que connectés el Campus Sud amb el costat Nord, a l'alçada de la Facultat d'Economia i Empresa. I que aquest pas estigués ben connectat amb el vestíbul de l'estació d'autobusos. De la mateixa manera, l'accés principal a aquest vestíbul hauria de millorar l'emplaçament previst per facilitar el pas en superfície de l'avinguda Diagonal, ja que tal com està projectada, aquesta sortida queda allunyada de tots els passos de vianants de l'avinguda Diagonal.

Alternatives prèvies de la futura estació d'autobusos

Cal precisar que l'accessibilitat del Campus Sud des del punt de vista de la mobilitat està garantida i assegura un òptim funcionament de les facultats actuals i les ampliacions previstes.

Les línies L3 i L5, el complement de la línia 9 i un bon nombre de parades de línies d'autobus li atorguen una màxima accessibilitat, sinònim actual de centralitat. A més, la presència del tramvia que s'insereix en el mateix Campus amb quatre parades en el mateix àmbit, afavoreix encara més el model de mobilitat sostenible que es pretén potenciar.

I amb la nova estació d'autobusos es crearà implícitament un pol d'intermodalitat atès que al costat es troben les estacions del metro i tramvia, i també hi arriben diverses línies d'autobusos urbans.

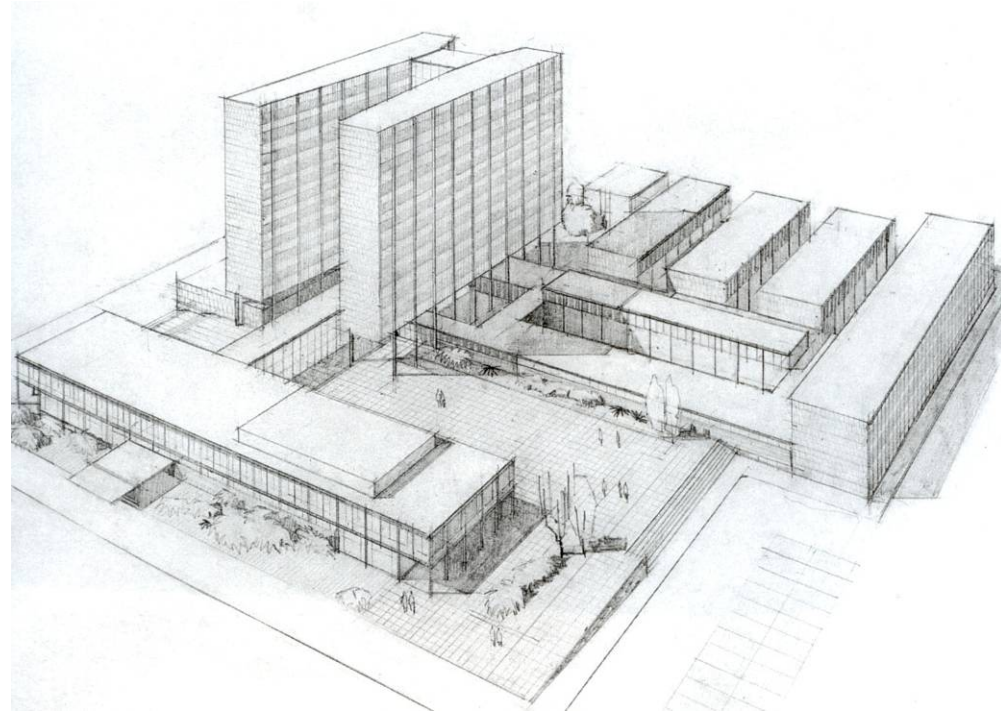
Tot plegat motiva a un canvi de vialitat i de la mobilitat ja proposat en el Pla de Millora Urbana del Campus Sud sub-àmbit ponent amb els criteris d'urbanització que aposten per l'augment de l'arbrat i atorgar prioritat als vianants i a les bicicletes i s'estableix la pacificació del recinte universitari del Campus Sud amb l'única inserció del trànsit rodat a una velocitat màxima de 30km/hora de pocs carrers. Aquest model porta implícit la corresponen disminució del nombre d'aparcaments necessaris.

Pel que fa a les instal·lacions esportives Arístides Maillol hi ha una pista poliesportiva semicoberta i un camp de futbol 11 convertible en dos de futbol 7. Ambdues instal·lacions funcionen molt bé i donen una resposta eficient a la demanda efectiva generada. Darrerament s'han fet obres de millora, tot construint nou mòdul de vestidors al costat de la pista esportiva coberta i a la Modificació puntual del PGM en l'àmbit dels terrenys del FC Barcelona terrenys s'ha qualificat de sistema d'equipaments (7a) una superfície a la part meridional per a una possible ampliació.

Finalment dins l'àmbit del Pla director hi trobem el recinte del cementiri de Les Corts i el tanatori, situats amb l'accés principal des de l'Avinguda de Joan XXIII. El Pla director respecte el funcionament i condicions actuals detecta un parell de possibles millores per a la integració urbana consistents en tenir un tractament biofílic (possible mur verd) en la façana exterior del recinte del cementiri i una possible obertura que es va tapiar i que dona al carrer de Martí i Franquès, aproximadament enfront del carrer de Baldiri Reixac. Ara bé, aquestes propostes afecten el tancament del recinte que és un BCIL i, per tant, caldrà valorar-ne la seva viabilitat, si s'escau. Pel que fa a l'obertura, si es determinés executar-la mitjançant una porta, caldria prèviament resituar un espai columbari cinerari dins el mateix recinte. Amb tot es possibilitaria un pas controlat travesser.

7.1 LA UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA (UPC) AL CAMPUS SUD.

7.1.1. Situació actual

Perspectiva del projecte de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials 1960-1964. Robert Terrades i Via, Arquitecte

ILLA A. Delimitada per l'Avinguda Diagonal, els carrers Adolf Florensa i Pau Gargallo i l'Avinguda del Dr. Gregorio Marañón.

A) Escola Tècnica Superior d'Arquitectura

Arquitectura (1er i 2n cicles)

Graduat Superior en Disseny (2n cicle, semipresencial)

A) Escola Politècnica Superior d'Edificació de Barcelona

Arquitectura Tècnica (1r cicle)

Enginyeria Tècnica de Topografia (1r cicle)

Enginyeria d'Organització Industrial, orientació a l'Edificació (2n cicle)

Enginyeria d'Organització Industrial, orientació a l'Edificació i Graduat Superior en Gestió de l'Edificació (2n cicle, semipresencial)

També hi ha la seu de l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) que es troba a l'antic edifici del rectorat i l'Architectural Representation Center (ARC) del departament de Representació Arquitectònica.

ILLA B. Delimitada per l'Avinguda Diagonal i pels carrers Pascual Vila, Pau Gargallo i Adolf Florensa.

B) Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial

Enginyeria d'Organització Industrial (2n cicle)

Enginyeria de Materials (titulació europea, 1r i 2n cicles)

Enginyeria de Materials (2n cicle)

Enginyeria Industrial (1r i 2n cicles)

Enginyeria Química (1r i 2n cicles)

Graduat Superior en Disseny (2n cicle, semipresencial)

ILLA G. Delimitada pels carrers Pau Gargallo, Pascual Vila, Llorens Artigas i Adolf Florensa.

G) Facultat de Matemàtiques i Estadística

Diplomatura d'Estadística (1r cicle)

Llicenciatura de Ciències i Tècniques Estadístiques (2n cicle)

Llicenciatura de Matemàtiques (1r i 2n cicles)

En aquests centres desenvolupen la seva activitat 7.946 alumnes, 1.015 professors i 273 personal d'administració i serveis, a part d'un centenar de personal del Parc Tecnològic. Els apartats A, B i G fan referència a les parcel·les dins el Campus.

G) Parc Tecnològic de Barcelona

El Parc Tecnològic de Barcelona integra 18 grups capdavanters de recerca:

- Fundació Centre CIM
- Institut de Robòtica i Informàtica Industrial (IRI)
- Centre d'Innovació Tecnològica en Convertidors Estàtics i Accionaments (CITCEA)
- Centre de Disseny d'Equips Industrial (CDEI)
- Centre de Referència en Bioenginyeria de Catalunya (CREBEC)
- Centre de realitat Virtual (CRV)
- Institut d'Organització i Control de Sistemes Industrial (IOC)
- Institut de Tècniques Energètiques (INTE)
- Centre d'Estudis del Risc Tecnològic (CERTEC)
- Centre d'Integritat Estructural i Fiabilitat dels Materials (CIEFMA)
- Centre de Diagnòstic Industrial i Fluïdodinàmica (CDIF)
- Centre de Biotecnologia Molecular (CEBIM)
- Centre de Recerca de Motors i Instal·lacions Tèrmiques (CREMIT)

El Parc és un espai de recerca d'excel·lència en tecnologies industrials i un punt de trobada on empreses i Politècnica es beneficien d'un entorn de màxima activitat investigadora.

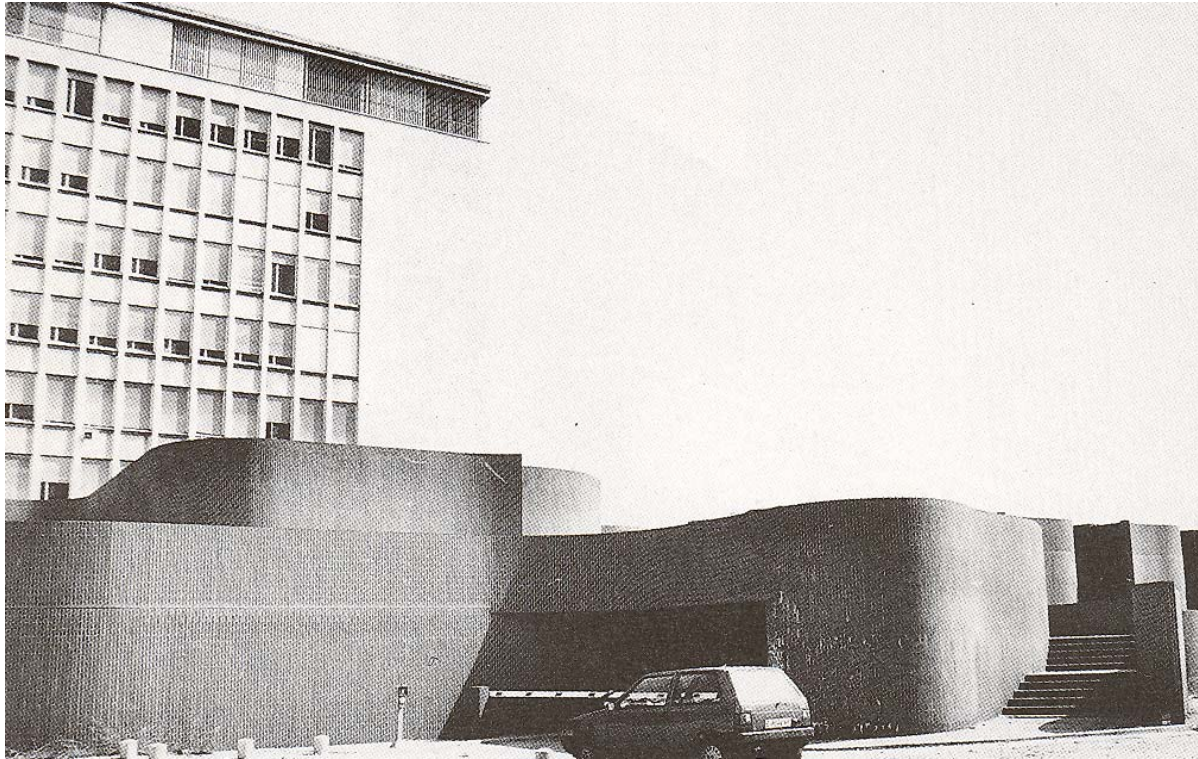
Les àrees de recerca del Parc estan orientades a donar servei a la indústria i a altres sectors, com la realitat virtual, la mecànica i la mecatrònica, els materials i estructures, la fluïdodinàmica i la diagnòsi vibracional, la termotècnia, l'enginyeria química, la bioenginyeria, així com la qualitat i la productivitat, la geometria computacional i la modelització geomètrica, la visió artificial i la robòtica mòbil, i la modelització i l'optimització de processos dinàmics.

El Parc connecta l'expertesa de centres i grups reconeguts en les diferents àrees de recerca. Són més de 50, les empreses que col·laboren amb el Parc Tecnològic. Aquest és el cas d'Endesa, Fecsa-Enher, Mecalux, Seat o l'Autoritat Portuària de Barcelona. L'espai ha rebut finançament de la Comissió Europea, del Ministeri de Ciència i Tecnologia i del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació.

Aquest equipament pretén multiplicar la capacitat de generar i transferir coneixement en l'àrea de les tecnologies industrials, afavorir l'apropament de grups de recerca universitaris i d'empreses i potenciar els grups amb una trajectòria consolidada de recerca de qualitat.

Projecte de Facultat d'Informàtica, ara Facultat de Matemàtiques i Estadística
1984-86. J.A. Martínez Lapeña i Elias Torres Tur

Entre els projectes destacats que es realitzen en el Parc Tecnològic hi ha el disseny d'un robot d'ajut al cirurgià per planificar, simular i automatitzar la cirurgia d'osteotomies craneofacials maxil·lars, el robot mòbil Marco, que tindrà capacitat per identificar i seguir una persona i l'hexàpode Argos, un robot caminant que es mou per terrenys abruptes.

7.1.2. Programa funcional i potencial d'ampliació.

A) ILLA A

A.1. Edificació existent

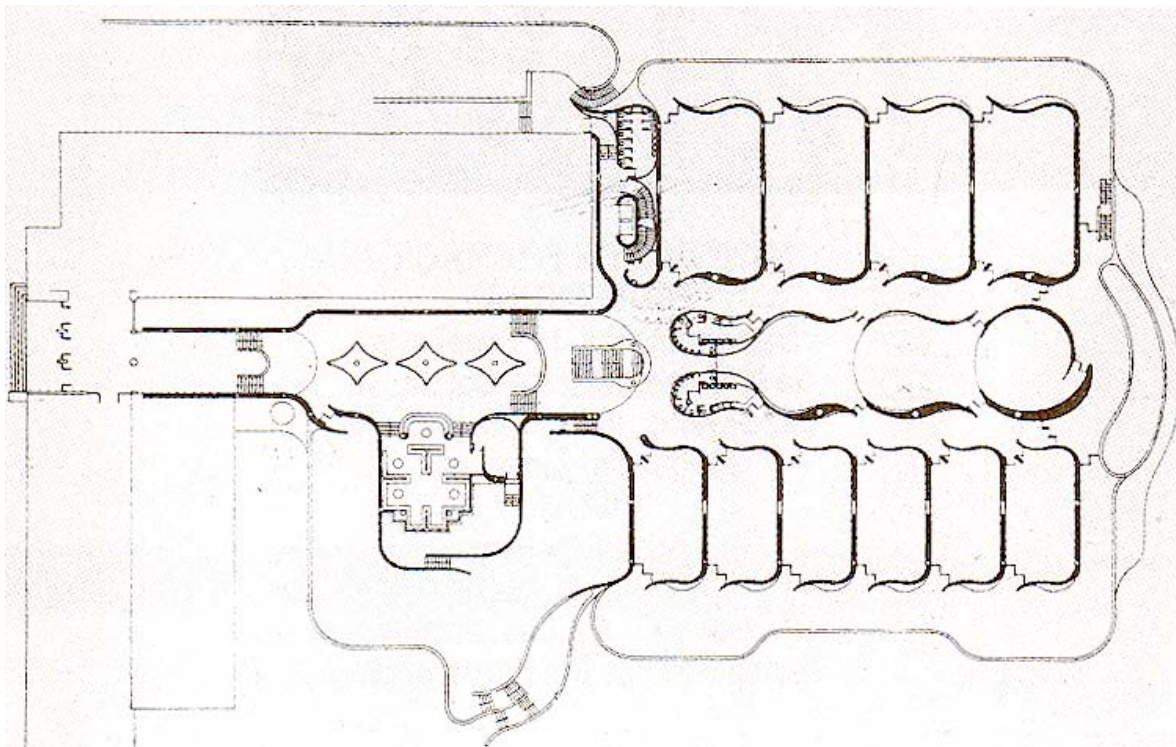
A.1.1.1 ETSAB. Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona

A.1.2 EPSEB. Escola Politècnica Superior d'Edificació de Barcelona

Superfície construïda sobre rasant	33.936 m2
Resum de superfícies útils:	
Aules, aules seminari	8.922
Saló d'actes	1.218
Sala de Graus, sales d'estudi i altres	2.098
Tallers o laboratoris per a docència o recerca	1.461
Departament, despatxos, sales de reunió	4.787
Administració	1.042
Serveis generals	1.672
Locals per a instal·lacions	599
Cafeteria, menjador, cuina	2.638
Circulacions, passos, escales	7.380
Aparcament	784

A.1.1.2 Biblioteca Oriol Bohigas - ETSAB

Superfície construïda sobre rasant	1.019 m2
------------------------------------	----------

A.3. Possible ampliació (ETSAB + EPSEB)

A. 3.1. (a+b+c)

Superfície construïda sobre rasant	13.500 m2
------------------------------------	-----------

L'objectiu d'una possible ampliació és:

- (a) Dotar a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona i l'Escola Politècnica Superior d'Edificació dels espais necessaris per assolir els estàndards que actualment es consideren necessaris per les activitats de docència en aquest tipus d'estudis. També dotar d'espais per al valuós arxiu de l'ETSAB.

Això implica augmentar la superfície dedicada a Aules, Aules seminari, Biblioteca, Sales d'estudi, Laboratoris docents, Tallers de pràctiques, despatxos, sales de reunions i departaments.

- (b) Crear els espais necessaris per desenvolupar en les degudes condicions les iniciatives de recerca pròpies de l'ETSAB i l'EPSEB que actualment estan molt limitades a causa de la falta d'espai suficient i instal·lacions apropiades.

Això implica incrementar les superfícies de laboratoris de recerca i tallers per assaigs a més d'espais de treball pels equips de recerca i els seus coordinadors.

- (c) Dotar a l'ETSAB i l'EPSEB d'un centre de transferència de Tecnologia i o Escola de Màsters d'Arquitectura centrat en l'arquitectura, l'edificació, l'urbanisme i el paisatgisme que permeti desenvolupar l'important potencial que aquestes escoles tenen el context actual.

També és necessari incrementar les superfícies de cafeteria, menjador i l'administració. Això s'acompanya de l'augment proporcional d'espais de circulació, passos, escales, locals per instal·lacions i aparcament.

A.3.2. ETSAB + EPSEB

- (d) Es preveu la possibilitat de valorar singularment l'angle format per l'Av. Diagonal i el c. Dr. Marañon mitjançant la substitució de l'edificació existent per un nou edifici de l'alçada de l'actual edifici ETSAB que definiria l'extrem Sud del complex que integra el Campus Sud de Pedralbes.

ILLA A	
Resum de superfícies construïdes sobre rasant	
1.1+1.2. Edifici existent ETSAB + edifici EPSEB	33.936
2. Edificació i biblioteca ETSAB	1.019
Disponible	45
3.1. Ampliació proposada ETSAB + EPSEB (a+b+c)	13.500
TOTAL	48.500 m2

B) ILLA B

B.1. Edificació existent

B.1.1 ETSEIB. Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials de Barcelona

Superfície construïda sobre rasant	41.264 m2
Resum de superfícies útils:	
Aules, aules seminari	7.022
Saló d'actes	544
Biblioteca, sales d'estudi	1.981
Tallers o laboratoris per a docència o recerca	7.442
Departament, despatxos, sales de reunió	6.569
Administració	844
Serveis generals	3.058
Locals per a instal·lacions	1.152
Cafeteria, menjador, cuina	870
Circulacions, passos, escales	9.065
Àrea d'esports	658

B.1.2. Edifici 'C' ampliació ETSEIB

Superfície construïda sobre rasant	2.127 m2
Resum de superfícies útils:	
Aules, aules seminari	
Saló d'actes	
Biblioteca, sales d'estudi	56
Tallers o laboratoris per a docència o recerca	848
Departament, despatxos, sales de reunió	379
Administració	
Serveis generals	117
Locals per a instal·lacions	32
Cafeteria, menjador, cuina	22
Circulacions, passos, escales	474

B.2. Edificació en construcció**B.2.1. Edifici 'J' ampliació ETSEIB – UPC Lab**

Superfície construïda sobre rasant UPC Lab	13.147 m2
--	-----------

L'ampliació de l'ETSEIB actualment en construcció té com objectiu:

(a) Dotar a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona d'espais adients on desenvolupar les activitats de docència pròpies d'aquest tipus d'estudis que en l'actualitat ocupen més instal·lacions que es troben fora dels estàndards de confort i idoneïtat corresponents als nivells actuals.

La Nova construcció ha de permetre la realització dels treballs de reforma integral i adequació tecnològica als nous usos d'aquells espais que per les condicions del seu estat i l'activitat que ha d'acollir així ho requereixen.

Les noves construccions previstes implica la creació de noves aules, aules seminari, ampliació de la biblioteca, sales d'estudi, laboratoris i tallers per a pràctiques docents així com la creació de nous espais per departaments, despatxos i sales de reunions o la creació d'un edifici UPC curiós LAB, laboratori i treball amb l'objectiu d'obrir el procés científic a la ciutadania per tal que pugui participar activament en les diferents etapes de la recerca, el desenvolupament i la innovació de tecnologies.

Això implica el corresponent increment d'espais dedicats a les circulacions, passos i escales, així com espai de servei i zones d'instal·lacions i àrea d'aparcament soterrat.

(b) Els espais que actualment constitueixen l'ETSEIB precisen una rehabilitació que serà factible (en una o dues fases) un cop creats els nous espais de la construcció dels quals ja s'ha iniciat.

Els espais corresponents es dedicaran a docència, recerca o transferència de tecnologia en funció del programa global que planteja, per aquestes activitats, la UPC en l'àmbit del Campus Sud.

ILLA B	
Resum de superfícies construïdes sobre rasant illa B	
1.1. Edifici existent ETSEIB	41.264
1.2. Ampliació ETSEIB edifici C	2.127
2.1. Ampliació ETSEIB edifici J – UPC Lab	13.147
Disponible	962
TOTAL	57.500 m2

C) ILLA G**C.1. Edificació existent****C.1.1 Edifici FME Facultat Matemàtiques i Estadística****C.1.2 Edifici PTB Parc Tecnològic de Barcelona**

Superfície construïda sobre rasant	9.184 m2
------------------------------------	----------

Edifici FME	
Resum de superfícies útils:	
Aules, aules seminari	1.235
Saló d'actes	104
Biblioteca, sales d'estudi	978
Tallers o laboratoris per a docència o recerca	600
Departament, despatxos, sales de reunió	1.773
Administració	221
Serveis generals	
Locals per a instal·lacions	
Cafeteria, menjador, cuina	
Circulacions, passos, escales	1.930

Edifici PTB	
Resum de superfícies útils:	
Aules, aules seminari	75
Saló d'actes	
Biblioteca, sales d'estudi	
Tallers o laboratoris per a docència o recerca	818
Departament, despatxos, sales de reunió	197
Administració	
Serveis generals	145
Locals per a instal·lacions	
Cafeteria, menjador, cuina	
Circulacions, passos, escales	156

C.2. Entresolats (Ampliació interna)

Superfície construïda sobre rasant	1.800 m2
------------------------------------	----------

Resum de superfícies útils:	
Tallers o laboratoris per a docència o recerca	650
Departament, despatxos, sales de reunió	116
Aules, aules seminari	66

C.3. Possible ampliació FME + PTB

Superfície construïda sobre rasant	19.016 m2
------------------------------------	-----------

(a) L'ampliació proposada ha de permetre dotar a la FME dels espais destinats a la docència com aules, seminaris, sales d'estudi i biblioteca, tallers i laboratoris de pràctiques, departaments, sales de reunió i administració adequats als estàndards actuals per aquest tipus d'estudi.

Ha de permetre completar la dotació de tallers i laboratoris de recerca així com d'espais de treball pel personal i els responsables dels projectes d'investigació.

(b) La principal actuació pot permetre dur a terme és la creació (fins ara només iniciada) de les instal·lacions pel PARC TECNOLÒGIC DE BARCELONA.

Aquest ha de construir l'element principal per les activitats de Transferència de Tecnologia i cooperació Universitat- Empresa, de la UPC.

Ha de permetre disposar dels suficients espais de laboratoris, tallers, despatxos, sales de reunions, espais de suport, espais per la presentació i disposició de les seves activitats.

Aquestes activitats s'han iniciat en la petita ampliació que es va realitzar fa uns anys i que ha permès acollir activitats dels centres següents:

- Fundació Centre CIM
- Institut de Robòtica i Informàtica Industrial (IRI)
- Centre d'Innovació Tecnològica en Convertidors Estàtics i Accionaments (CITCEA)
- Centre de Disseny d'Equips Industrial (CDEI)
- Centre de Referència en Bioenginyeria de Catalunya (CREBEC)
- Centre de Realitat Virtual (CRV)
- Institut d'Organització i Control de Sistemes Industrial (IOC)
- Institut de Tècniques Energètiques (INTE)
- Centre d'Estudis del Risc Tecnològic (CERTEC)
- Centre d'Integritat Estructural i Fiabilitat dels Materials (CIEFMA)
- Centre de Diagnòstic Industrial i Fluïdodinàmica (CDIF)
- Centre de Biotecnologia Molecular (CEBIM)
- Centre de Recerca de Motors i Instal·lacions Tèrmiques (CREMIT)

Amb l'ampliació proposada s'incorporaran altres iniciatives vinculades als següents departaments de la UPC.

- Departament de Telemàtica (150 m2)
- Departament de Llenguatges i Sistemes Informàtics (300 m2)
- Departament de Física Aplicada (150 m2)
- Departament d'Enginyeria de Sistemes, Automàtica i Informàtica Industrial (200 m2)
- Departament d'Enginyeria del Terreny, Cartogràfica i Geofísica (1.000 m2)
- Departament d'Enginyeria Hidràulica, Marítima i Ambiental (1.000 m2)

ILLA G	
Resum de superfícies construïdes sobre rasant illa B	
Edifici existent	9.184
Altells (ampliació interna)	1.800
Ampliació proposada	19.016
TOTAL	30.000 m2

SUPERFÍCIE CONSTRUÏDA MÀXIMA SOBRE RASANT DE LA UPC AL CAMPUS SUD

ILLA A	48.500
ILLA B	57.500
ILLA G	30.000
ILLES A+ B+ G	131.000 m2

7.2. LA UNIVERSITAT DE BARCELONA (UB) AL CAMPUS SUD

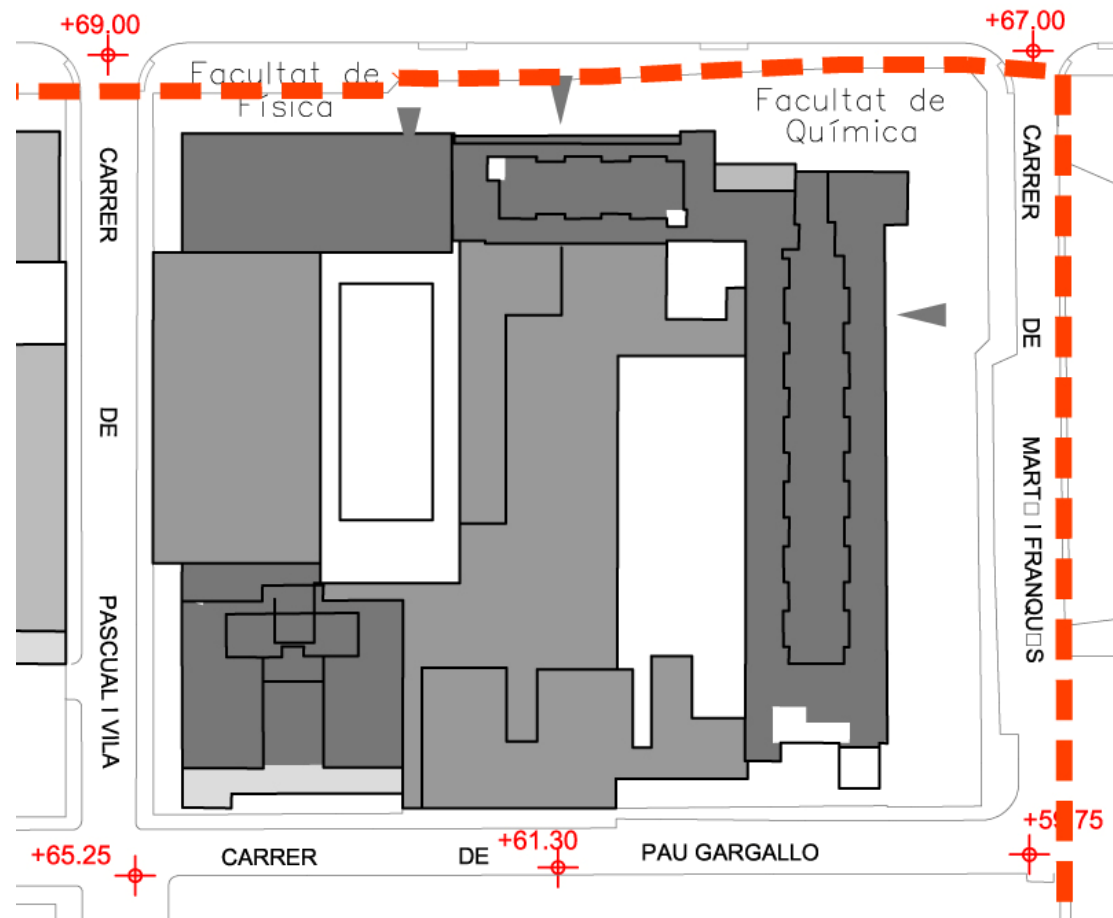
7.2.1. Antecedents

Al llarg dels darrers anys, la Universitat de Barcelona ha procedit a una reestructuració de la seva implantació a la ciutat. A finals dels anys 80, la UB concentrava la seva activitat en edificis aïllats al centre de Barcelona (edifici històric, facultat de Medicina, edifici a Sants..) i, sobre tot, al campus de Pedralbes. En aquest campus es trobava la major part de les facultats i escoles de la UB, algunes d'elles "relogades" (medicina, infermeria..) i d'altres, total o parcialment, en edificis provisionals, amb més de 20 anys de provisionalitat (psicologia, belles arts, formació del professorat, dret, farmàcia...), i sense possibilitats de millorar la seva situació dins del propi campus.

En els 90, la posada en marxa de dos nous campus (Mundet i Bellvitge) i la finalització de la reforma d'una part de l'edifici de la Facultat de Medicina, va permetre iniciar un procés de racionalització i expansió dels espais de la UB, cercant l'adequació de l'activitat universitària amb l'entorn urbà. Aquest procés es basa en el trasllat de part dels centres ubicats al Campus de Diagonal als nous emplaçaments, de manera que els centres que hi romanen puguin créixer i desenvolupar-se de forma correcta. Així: l'Escola d'Infermeria es va instal·lar al Campus de Bellvitge; els departaments de bàsiques de la Facultat de Medicina van tornar, part, a l'edifici del carrer de Casanovas i, part, al Campus de Bellvitge; i el Campus de Mundet va acollir els centres de ciències de l'educació (Facultat de Pedagogia, Facultat de Formació del Professorat, Institut de Ciències de l'Educació) i la Facultat de Psicologia.

Aquests trasllats han estat complementats amb actuacions de millora i ampliació: nous edificis al carrer Aribau per a la Facultat de Filologia, reforma de l'Escola d'Empresarials, nou aulari per al Facultat de Dret i la conseqüent racionalització de la seva biblioteca, ampliació de l'aulari de la Facultat de Farmàcia i nous espais de laboratoris de docència i biblioteca, ampliació de la Facultat de Biologia, ampliació de les Facultats de Física i de Química. Recentment (2018), s'ha inaugurat la primera fase de l'Ampliació de la Facultat de Dret.

D'aquesta manera, ha pogut consolidar-se Diagonal com a campus de les ciències econòmiques, jurídiques i socials al nord de l'avinguda Diagonal, tot i alguns dèficits d'espais, i començar el procés de potenciació com a campus de ciències experimentals al sud, amb les esmentades ampliacions de Biologia, de Física i de Química, i s'ha consolidat el Parc Científic de Barcelona.

Illa C, facultats de Física i Química

Aquest procés de reimplantació de la UB a la ciutat ha tingut com a fita important el trasllat de les Facultats de Geografia Història i de Filosofia al nou edifici del Raval. Per acabar de completar aquesta concentració d'ensenyaments en els campus, el curs 2006-2007 es va fer el trasllat de l'ensenyament de Treball Social al Campus de Mundet.

D'aquesta manera, els campus de la UB s'organitzen tal com segueix:

- Campus d'Humanitats (campus plaça Universitat i edifici Raval)
- Campus de Medicina Clínic August Pi i Sunyer
- Campus de la Diagonal Portal del Coneixement
- Campus de Mundet
- Campus de Ciències de la Salut de Bellvitge
- Campus de l'Alimentació de Torribera

A aquests campus cal afegir els centres que, en aquests moments, tenen la seva seu fora d'aquests, i altres infraestructures:

- Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals (edifici de Sants)
- Edifici de Can Canela al 22@ (seu de l'IL3), i la futura ampliació, per a formació continua
- Col·legi Major Sant Jordi
- Col·legi Major Ramon Llull
- Finca Pedro Pons
- Pavelló de la República

El mapa dels espais de la Universitat de Barcelona es completaria amb la creació del Campus de Les Arts al Recinte de Can Ricart.

Els objectius que es planteja la Universitat de Barcelona amb aquesta estructuració física són:

- 1.- Procurar concentrar els ensenyaments dispersos en el campus que, de forma raonada, millor hi encaixi. D'aquesta manera, serà possible reforçar el model de vida acadèmica de cada campus, amb serveis de qualitat, i potenciar les interaccions interdisciplinars.

Caldrà considerar els aspectes econòmics de sostenibilitat, facilitats per la nova ordenació territorial, introduint la màxima racionalitat al sistema. (Aspectes de racionalitat)

2.- Dotar a cada campus d'un valor acadèmic, que faciliti la identificació social de l'activitat docent realitzada i de la potencialitat de la UB, amb una política d'integració entre l'activitat universitària i l'entorn urbà. (Reforç de la imatge i integració de la UB, i de la qualitat dels ensenyaments)

3.- Crear en cada campus una marca resultant d'un projecte integral que vagi més enllà de la seva configuració física dels edificis i dels espais lliures. (Disseny propi de campus urbà)

4.- Permetre que tots els agents implicats a cadascun dels campus participi activament del disseny i del desenvolupament del projecte. (Participació de la comunitat universitària)

En aquest context, el Campus Sud de Diagonal és per a la Universitat de Barcelona l'emplaçament òptim per a desenvolupar les seves potencialitats en el camp de la recerca experimental, ja que es donen les condicions bàsiques d'entorn, amb el gruix de les facultats implicades (Biologia, Física, Química, Ciències de la Terra, Farmàcia i Ciències de l'Alimentació) i el Parc Científic de Barcelona, i la proximitat amb altres institucions universitàries i de recerca (sobre tot la UPC, però també el CSIC). I Diagonal Nord és on la Universitat de Barcelona vol consolidar l'àmbit de les ciències jurídiques, econòmiques i socials, amb dues actuacions complementàries: l'ampliació de la Facultat de Dret, que ha estat objecte d'un planejament específic; i la unificació de l'Escola d'Estudis Empresarials i de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials en la nova Facultat d'Economia i Empresa.

7.2.2. Estat actual de la Universitat de Barcelona al Campus Sud

La Universitat de Barcelona compta, en aquests moments, al Campus Sud, amb les següents instal·lacions:

- Facultat de Física
- Facultat de Química
- Facultat de Biologia
- Facultat de Ciències de la Terra
- Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació
- Facultat de Belles Arts
- Col·legi Major Penyafort-Montserrat
- Edifici Dolors Aleu
- Centres Científics i Tecnològics
- Direcció del CRAI
- Serveis Administratius diversos (Publicacions, OSSMA, Audiovisuals...)
- Parc Científic de Barcelona

Mentre que a Diagonal Nord són:

- Facultat d'Economia i Empresa
- Facultat de Dret
- Pavellons Güell

La distribució d'aquestes instal·lacions és:

ILLA C.

Delimitada per l'avinguda de Diagonal i pels carrers de Martí i Franqués, de Pascual Vila i de Pau Gargallo, aquesta illa està ocupada per la Facultat de Física i la Facultat de Química. En dates recents, s'ha completat una important ampliació que resol les necessitats d'espais d'aquests centres a curt termini.

A la Facultat de Física s'imparteixen 2 graus i 10 màsters universitaris. El total d'estudiants és de 1.648 incloent-hi els ensenyaments de graus, màsters universitaris, doctorats i màsters i postgraus propis. En total hi ha 220 professors i 50 investigadors postdoctorals, a més de 56 investigadors predoctorals. Els grups de recerca actius són 18.

A la Facultat de Química s'imparteixen 3 graus i 8 màsters universitaris. El total d'estudiants és de 1.934 incloent-hi els ensenyaments de graus, màsters universitaris, doctorats i màsters i postgraus propis. En total hi ha 236 professors i 22 investigadors postdoctorals, a més de 48 investigadors predoctorals. Els grups de recerca actius són 29.

ILLA D

Delimitada per l'avinguda de Diagonal, pels carrers de Martí i Franqués i de Menéndez y Pelayo i pel passatge amb l'illa contigua, aquesta illa està ocupada per la Facultat de Biologia, per la Facultat de Ciències de la Terra, per l'edifici dels Centres Científics i Tecnològics de la UB, i per l'institut Jaume Almera, aquest darrer adscrit al CSIC.

La Facultat de Biologia desenvolupa la seva activitat en varis edificis i instal·lacions, que són:

- Edifici Ramon Margalef
- Aulari
- Estabulari
- Hivernacles
- Ampliació edifici Prevosti
- Camps experimentals
- Biblioteca

A la Facultat de Biologia s'imparteixen 6 graus i 15 màsters universitaris. El total d'estudiants és de 3.047 incloent-hi els ensenyaments de graus, màsters universitaris, doctorats i màsters i postgraus propis. En total hi ha 338 professors i 31 investigadors postdoctorals, a més de 83 investigadors predoctorals. Els grups de recerca actius són 34.

A la Facultat de Ciències de la Terra s'imparteixen 2 graus i 4 màsters universitaris. El total d'estudiants és de 648 incloent-hi els ensenyaments de graus, màsters universitaris, doctorats i màsters i postgraus propis. En total hi ha 87 professors i 4 investigadors postdoctorals, a més de 24 investigadors predoctorals. Els grups de recerca actius són 7.

L'edifici dels Centres Científics i Tecnològics de la UB acull part del gran equipament científic que disposa la UB, i que es gestiona de forma centralitzada per optimitzar el seu rendiment. Hi treballen en aquest edifici els tècnics especialistes en cada una de les tècniques, a més dels investigadors que, coneixent el funcionament dels aparells, en són usuaris directes. Les dades de l'any 2020, recullen un personal format per 129 PAS de categories tècniques i 14 d'administració i un total de 1.308 usuaris (593 de 89 entitats, 317 usuaris de 60 PIMEs i 398 usuaris vinculats a la UB).

L'institut Jaume Almera, que pertany al CSIC, treballa en l'àmbit de la geologia, amb una clara relació amb la Facultat de Ciències de la Terra

ILLA E

Delimitada per les avingudes de Diagonal i de Joan XXIII, pel carrer de Menéndez y Pelayo i pel passatge amb l'illa contigua, està ocupat pels edificis de la Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació i pel col·legi major Penyafort-Montserrat.

La Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació, en el Campus de Diagonal, desenvolupa la seva activitat en varis edificis, que són:

- Edifici principal
- Edifici Annex
- Hivernacle

Els espais d'aquesta facultat són clarament insuficients, tant quantitativament com qualitativa. Únicament l'ampliació de l'aulari i la reforma de part de l'edifici annex tenen unes condicions adequades per a l'activitat d'aquest centre. L'edifici principal té greus problemes, tant tipològics com estructurals i funcionals. La part de l'annex no reformada, corresponent a departaments i laboratoris de recerca, pateix de manca d'espais, així com de problemes constructius en relació a l'activitat (recerca) que s'hi desenvolupa.

A la Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació, sense considerar el Campus del Torribera, s'imparteixen 1 grau i 4 màsters universitaris. El total d'estudiants és de 3.399 incloent-hi els ensenyaments de grau, màsters universitaris, doctorats i màsters i postgraus propis. En total hi ha 276 professors i 8 investigadors postdoctorals, a més de 29 investigadors predoctorals. Els grups de recerca actius són 19.

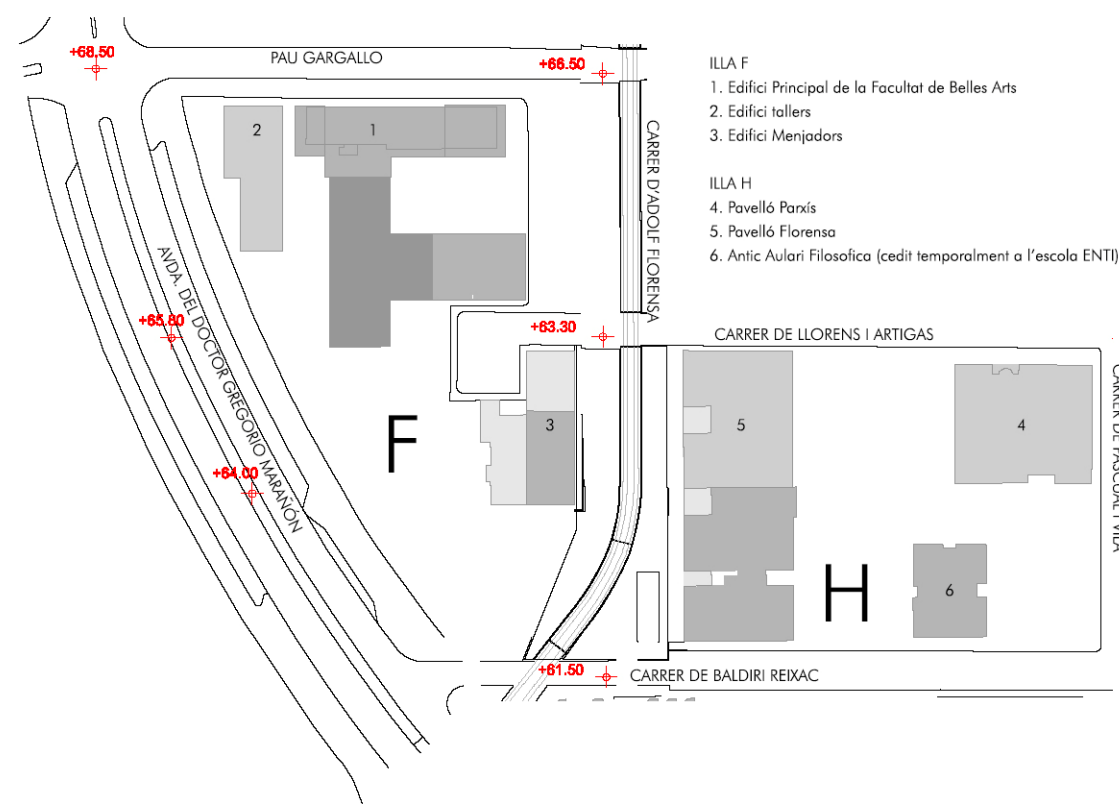
Els col·legis majors Sant Raimon de Penyafort i Montserrat, plenament consolidats, representen, conjuntament amb els col·legi major Sant Jordi i Ramon LLull, l'oferta d'allotjament universitari que la Universitat de Barcelona fa de forma directa. Estan destinats fonamentalment a cobrir necessitats dels estudiants de primer i segon cicle durant tot el curs escolar, amb una petita part per estades curtes. El nombre aproximat de llits és de 700.

ILLES F I H

Per a descriure l'estat actual, es fa necessari agrupar la descripció dels usos actuals d'aquestes dues illes ja que un únic centre, la Facultat de Belles Arts, és hores d'ara, el principal ocupant de les mateixes.

L'illa F està delimitada per l'avinguda del Dr. Gregorio Marañón i pel carrers de Pau Gargallo, d'Adolf Florensa i de Baldiri Reixac. L'illa H està delimitada pels carrers de Llorens Artigas, de Pascual i Vila, de Baldiri Reixac i d'Adolf Florensa.

En aquestes dues illes es troben la Facultat de Belles Arts, i diferents serveis i unitats de la Universitat de Barcelona. Els edificis existents, amb els usos principals, són els següents:

Illa F

- Edifici Principal de la Facultat de Belles Arts
- Pavelló tallers
- Edifici Menjadors

Facultat de Belles Arts
Facultat de Belles Arts
Facultat de Belles Arts

Illa H

- Pavelló Parxís
- Pavelló Florensa
- Antic Aulari Filosofia

Facultat de Belles Arts
Facultat de Belles Arts
Unitats i serveis UB
Cedit temporalment a l'escola ENTI

Illa F i H. Estat actual

A la Facultat de Belles Arts s'imparteixen 3 graus i 5 màsters universitaris. El total d'estudiants és de 1.782 incloent-hi els ensenyaments de graus, màsters universitaris, doctorats i màsters i postgraus propis. En total hi ha 204 professors i 1 investigador postdoctoral, a més de 3 investigadors predoctorals. Els grups de recerca actius són 3.

ILLA I

Delimitada per l'avinguda del Dr. Marañón i pels carrers de Baldiri i Reixac i de Josep Samitier, aquesta illa acull les instal·lacions més importants del Parc Científic de Barcelona. El PCB és la mostra més palpable de l'aposta de la UB per transformar el campus Sud en un campus líder en recerca experimental. Així, els trasllats de les Facultats de Pedagogia, de Psicologia i de Formació del Professorat, l'any 1995, van permetre desenvolupar la primera fase d'aquest projecte, amb la reforma d'una de les torres i amb la construcció de la primera fase de l'edifici Clúster, destinat aquest a recerca experimental. El trasllat de les Facultats de Filosofia i de Geografia i Història a l'edifici del Raval l'any 2006, va permetre l'execució de la segona fase, amb la reforma de altres dues torres i de l'edifici d'administració, i la construcció de nova planta de la segona fase de l'edifici Clúster i de l'edifici de serveis, amb la cafeteria i zona de congressos.

Pel que fa a l'edifici que acollia les Biblioteques de Geografia, Història, Antropologia i Història de l'Art, una vegada trasllades gaire bé en la seva totalitat a l'edifici del Raval, trobem la Biblioteca de la Facultat de Belles Arts i la direcció del CRAI (Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació), que, entre altres qüestions, és la responsable de la gestió de les biblioteques de la UB, a més d'algunes unitats i serveis generals de la UB.

Així, els edificis d'aquesta illa són:

- Edifici d'administració	Parc Científic de Barcelona
- Torres B, C i D	Parc Científic de Barcelona
- Edifici Clúster 1	Parc Científic de Barcelona
- Edifici de Serveis	Parc Científic de Barcelona
- Edifici "Biblioteca"	Universitat de Barcelona
- Edifici Clúster 2	Parc Científic de Barcelona

El Parc Científic de Barcelona (PCB) promou la innovació i la transferència de coneixement relacionant Universitat, entitats de recerca pública i empreses. Segons dades de l'any 2019 n'han estat usuàries 114 entitats, de les quals 86 eren empreses, 6 eren centres de recerca, 14 eren entitats sense ànim de lucre i 8 grups, unitats i serveis de la Universitat de Barcelona.

El conjunt d'entitats representen una població de 2.900 usuaris i el personal del PCB està constituït per 96 persones. En el marc dels serveis científics i tecnològics d'alt valor afegit que s'ofereixen a les entitats instal·lades i externes al Parc i, mitjançant plataformes tecnològiques, al conjunt de la comunitat investigadora que els sol·licita, els Serveis Científics Comuns del PCB han tingut un miler d'usuaris.

ILLA J

En aquest context cal esmentar el nou edifici prefabricat Hèlix que el PCB ha construït entre la plaça Bederrida i el carrer de Baldiri Reixac. També s'ha construït davant del carrer de Pau Gargallo, l'edifici destinat a la residència d'estudiants Aleu amb capacitat d'unes 500 places i que inclou en planta baixa l'StartUB i amb l'aula d'estudis Dolores Aleu.

7.2.3. Els nous projectes de la Universitat de Barcelona al Campus Sud

En la implantació de la Universitat de Barcelona a la ciutat, el campus de Diagonal representa la peça més important, ja que concentra la meitat de les facultats i escoles, a més d'altres espais com el Servei d'Esports o el Parc Científic de Barcelona. D'aquest entorn, el conegut com a campus sud, situat entre l'avinguda Diagonal, l'avinguda Gregorio Marañón i l'avinguda Joan XXIII, és el que permet, a partir de les realitats existents, desenvolupar un campus de ciències experimentals, amb un entorn propici pel veïnatge amb d'altres institucions de recerca i/o ensenyament superior (UPC, CSIC...), complementat per d'altres centres com la facultat de Belles Arts.

Aquest desenvolupament implica la transformació física, completant els projectes fets fins ara, substituint edificacions obsoletes i creant espais lliures de qualitat. En aquest sentit, les propostes previstes per al campus Sud es fan en concordança tant amb les que s'han executat fins ara, com amb les directrius marcades pel document Pla director del portal del coneixement, promogut conjuntament per l'Ajuntament de Barcelona, la UPC i la UB.

Les noves edificacions que caldria resoldre, en els espais de la UB, per a les necessitats acadèmiques de docència, de recerca i de transferència per la Universitat de Barcelona són les següents:

- Nova Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació
- Nova Facultat de Matemàtiques
- Ampliació de la Facultat de Belles Arts
- Nou edifici per als CCiT i TIC-UB
- Nou edifici Universitat-Empresa

Aquestes necessitats funcionals caldria complementar-les amb les de serveis a la comunitat universitària, dins de l'àmbit global del Campus

7.3. EL CAMPUS COM A TEMA D'ESTUDI A LES AULES I DE DEBAT

Aquest Campus des de fa anys ha estat motiu d'estudi tant a grau com a post-grau a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona i també a l'Escola Politècnica Superior d'Edificació de Barcelona entre d'altres.

A tall d'exemple es relacionen dos cursos d'urbanística VI, de l'any acadèmic 2007-2008. El primer semestre tractava l'àmbit exclusiu del Campus Sud i el segon semestre l'àmbit s'estenia fins al recinte esportiu, situat més enllà del Palau de Congressos de Catalunya.

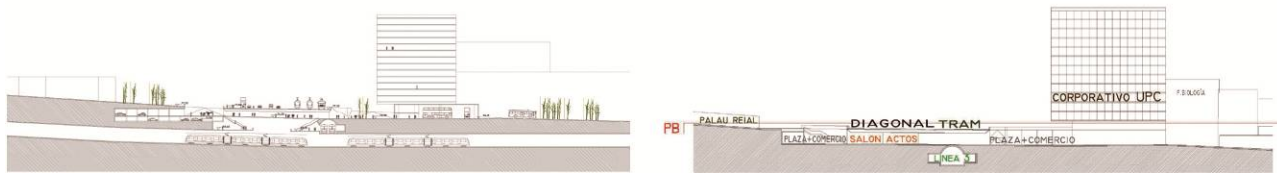
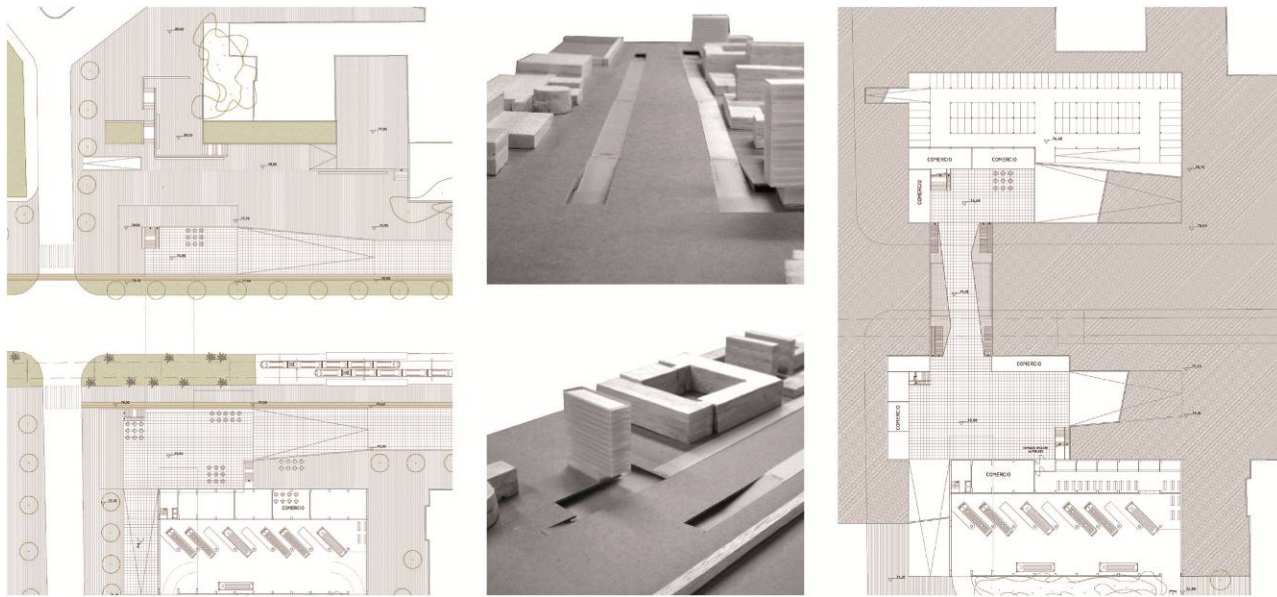
L'equip docent dels dos cursos estava format pels professors Ricard Fayos, Daniel Mòdol, Daniel Navas i Estanislau Roca, actuant aquest últim com a coordinador. Els resultats més reeixits es varen publicar l'any 2009 a *"Campus de la Diagonal. Un projecte Urbà"* ISBN: 978-84-475-3381-7.

Una altra iniciativa a destacar és l'Aula de Projectes Final de Carrera que el Director de l'ETSAB va encarregar de dirigir al professor Estanislau Roca, a qui donaven suport la professora Cristina Pardal i els professors Robert Brufau i Félix Pardo.

També el professor Jordi Ros, director d'un Taller Temàtic de Projectes que, any rere any, està col·laborant amb rellevants Escoles d'Arquitectura, entre elles la de Lisboa (IST), Atenes (NTU), Zurich (ETH) i Munich (TU), a través dels Tallers coordinats respectivament per reconeguts acadèmics i arquitectes, com ara, Ricardo Bak Gordon, Andreas Lourkoulas, Andrea Deplazes i Stephen Bates. En el semestre de primavera del curs 2018/19 el Taller d'Arquitectura i Tecnologia va emplaçar el seu projecte a Graz, en col·laboració acadèmica amb Roger Riewe que dirigeix l'Institut de Tecnologia de l'Arquitectura de la TU Graz.

L'equip docent del Taller d'estudiants de la TU Graz va treballar el mateix programa d'un Centre de les Arts i les Ciències en un terreny annex a la Facultat de Belles Arts de Barcelona. La parcel·la proposada amplia lleument la superfície que fa uns anys donà lloc al concurs restringit per a l'ampliació de la Facultat, de temps ençà reivindicada, i que va guanyar, com s'ha dit, l'arquitecte Joan Forgas.

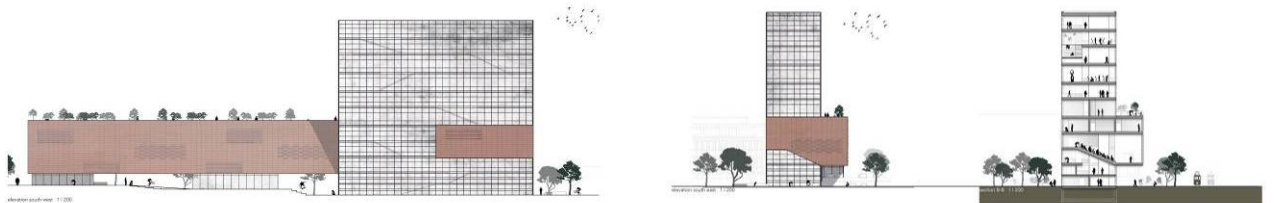
També, en un altre curs, el Taller Temàtic de Projectes dirigit pel professor Jordi Ros va treballar a l'Illa "A" d'Arquitectura arribant a solucions força reeixides.

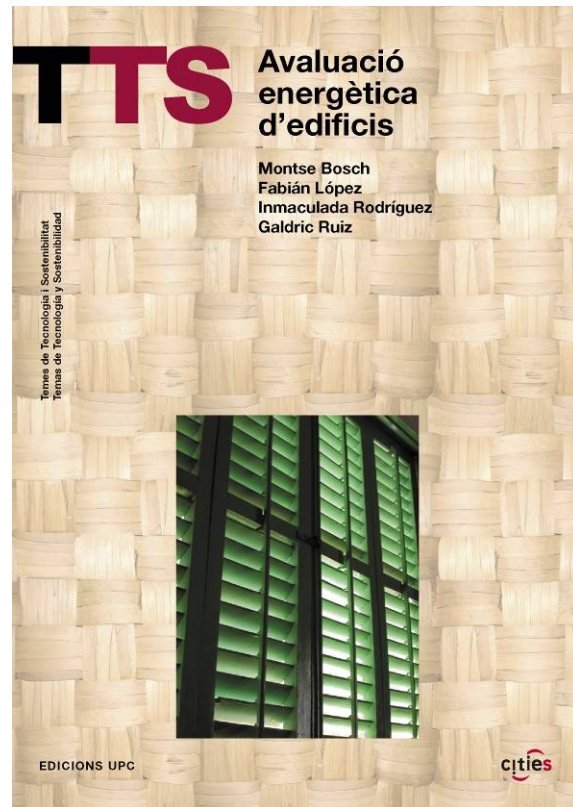
Exercici d'Urbanística VI (any 2007-2008)

The concept involves three main blocks of the new center, one of which is the 'FINE ART CENTER'. The main entrance of the building is located on the main axis of the site, which is a key element of the design. The building is designed to be a central hub for the arts and sciences, providing a space for collaboration and learning. The design is based on the existing urban fabric and aims to create a new landmark building that reflects the values of the university and the city.

Proposta per a la Facultat de Belles Arts. TU Graz

Portada llibre "Avaluació energètica d'edificis: l'experiència de la UPC, una metodologia d'anàlisi". Edicions UPC 2006

D'una banda, amb l'objectiu de capacitar els futurs professionals per a donar resposta a les necessitats de la realitat econòmica i energètica actuals, amb uns recursos limitats, des de la Escola Politècnica Superior de la Edificació Barcelona (EPSEB) i l'Oficina del Pla de Medi Ambient de la universitat, es va crear la línia de projectes final de carrera anomenada Avaluacions energètiques dins del Pla d'eficiència en el consum de recursos (PECR). Es basava, en l'estratègia de l'aprenentatge centrat en l'estudiant i es va considerar que la realització d'aquests projectes podien ser una oportunitat per especialitzar els currículums dels estudiants en el desenvolupament sostenible. La metodologia d'avaluació va quedar reflectida en un llibre i diferents ponències a congressos.

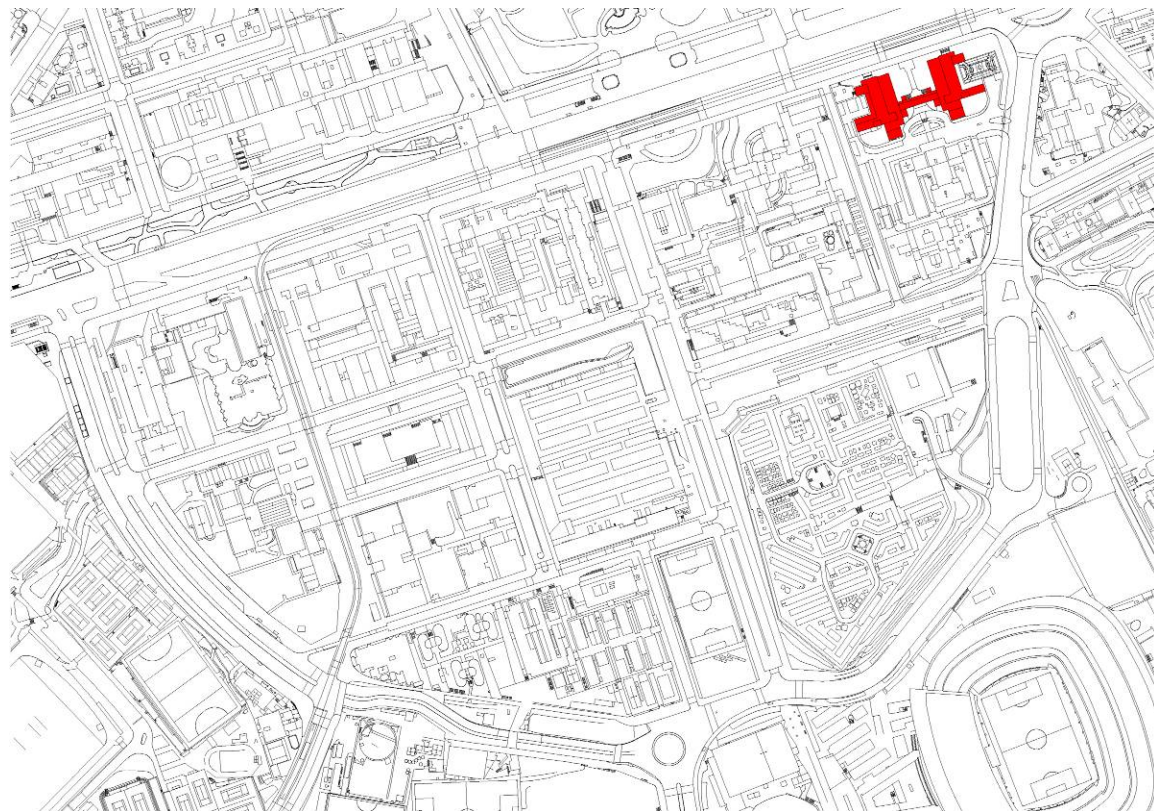
Durant els darrers anys, professors de l'EPSEB i estudiants de projectes finals de carrera han ajudat a certificar i avaluar, des del punt de vista energètic, una part important dels edificis de la UPC dins del Pla UPC Energia 2020 de Sostenibilitat Energètica.

D'altra banda, amb la crisi sanitària actual es confirma que les noves tecnologies impacten en la vida urbana i universitària. Per tal d'aconseguir una ciutadania més activa, s'ha de promoure un urbanisme renovat, àgil, interdisciplinari, participatiu, transversalitzat per la sostenibilitat i l'ecologia. En aquest sentit a l'EPSEB també s'han impartit els cursos dirigits pel professor Miguel Mayorga "Smart Cities" "Smart Territorios" en els que es proposen exercicis pràctics amb valor transformador per a la ciutat. Tenen l'objectiu de "projectar els desafiaments futurs de ciutat intel·ligent" (2018-2019) i també s'ha desenvolupat el curs-taller "Cap a un Smart, Green, Inclusive & Healthy Campus" (2020).

La reflexió sobre la necessitat de fer més vegetal el Campus també s'ha fet en altres fòrums o iniciatives com l'associada a l'enorme parc a l'entorn del Camp Nou imaginat per l'estudi d'arquitectes ON-A.

Simulació de l'enorme parc imaginat per l'estudi d'arquitectes ON-A a l'entorn del Camp Nou

8.- FITXES DELS BÉNS PROTEGITS A L'ÀMBIT DEL PLA DIRECTOR INCLOSES EN EL CATÀLEG DE PATRIMONI ARQUITECTÒNIC DE BARCELONA

Denominació:

COL·LEGIS MAJORS SANT RAIMON DE PENYAFORT I NOSTRA SENYORA DE MONTSERRAT

Dades Generals:

Identificador:	2044
Adreça:	Avda. Diagonal, 639 (1)
Nivell Protecció:	Béns amb elements d'interès(C)
Districtes:	Les Corts
Autor:	Pere Benavent de Barberà i Abelló, arquitecte
Època:	1955-65
Estil:	Neoracionalista
Ús original:	Residència universitària
Període:	1951-1960
Documentació fotogràfica:	Projecte de Revisió del Catàleg Arquitectònic, Ajuntament de Barcelona.
Documentació arxivística:	Plànols A.M.A., expts. 102.827 (1958), i 810.642 (1981)

Descripció de l'element o conjunt:

Es tracta de dos edificis formats per dos volums, un de planta baixa més cinc plantes pis i l'altre amb planta baixa més sis plantes pis, units per un pont, on s'ubiquen els serveis comuns, com ara vestíbul, recepció, etc. Destinats a col·legis majors universitaris i a residència de professors, un és femení i l'altre masculí, identificats per la pròpia denominació. Seguint la tendència estilística i uniformitzadora del Ministeri d'Educació, Pere Benavent de Barberà, però, introduí subtils modificacions dintre d'un llenguatge de tendència neoracionalista, però heterodoxe. Aquestes modificacions de la línia oficial i general pautaada per a tot el país es tradueixen en l'ús de la maçoneria exterior i en el disseny rectangular de les finestres. Les plantes baixes, en les façanes a l'avinguda Diagonal, estan recobertes amb un aplacat de pedra amb decoració escultòrica al·legòrica a la tècnica, l'art i la ciència.

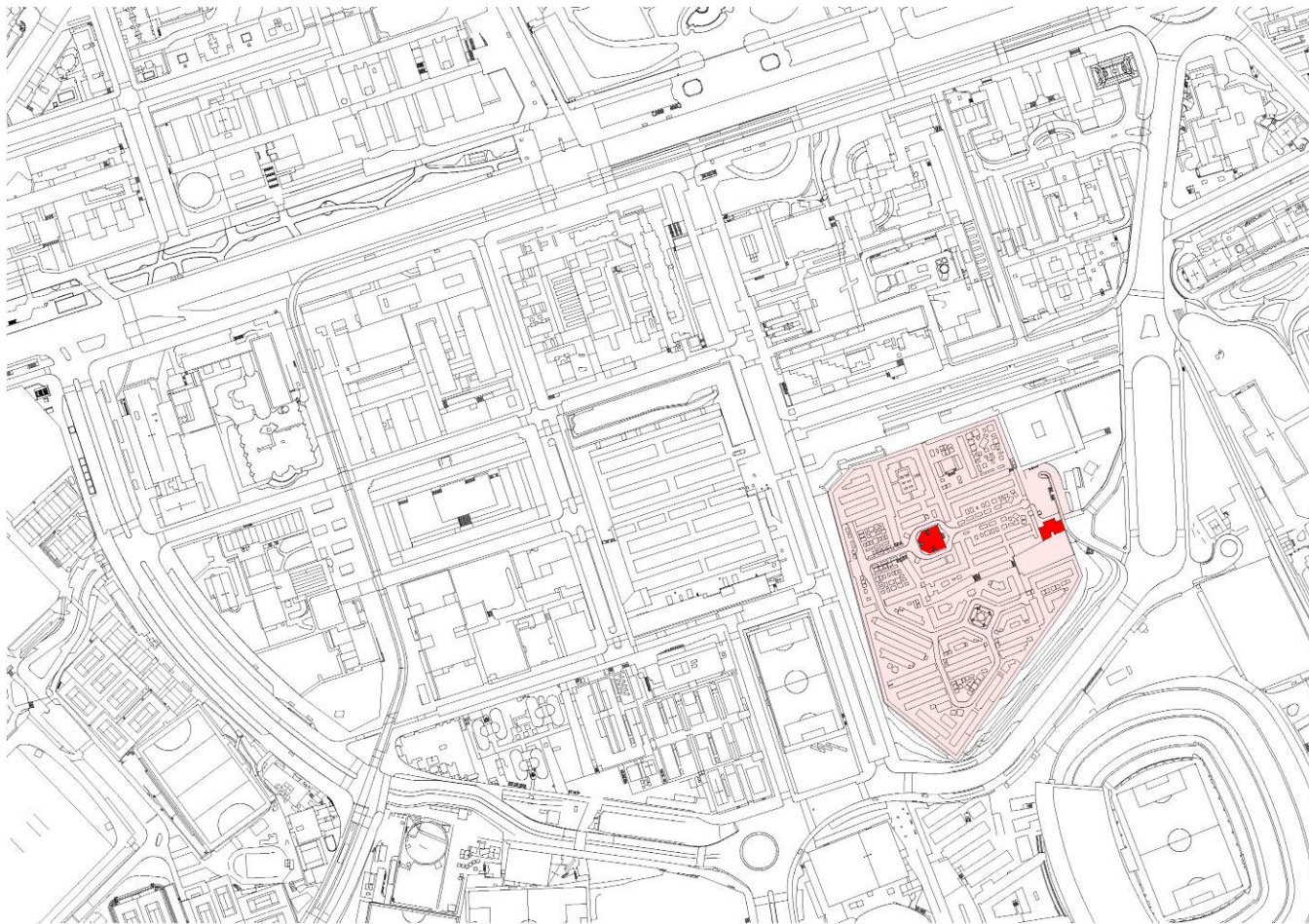
Intervencions:

- Manteniment del volum, façanes, i tipologia; permetent-se remodelacions interiors compatibles amb el seu caràcter.

Adreces:

Ada. Diagonal, 639 – Avda. Joan XXIII, 33 35 – Plaça Pius XII, 5 – Avda. Diagonal, 641

Denominació:

CEMENTIRI DE LES CORTS (MUR DE TANCA, EDIFICI DE L'ADMINISTRACIÓ I CAPELLA)

Dades Generals:

Identificador:	3074
Adreça:	Avda. Joan XXIII, 3 15
Nivell Protecció:	Béns culturals d'interès local (B)
Districtes:	Les Corts
Època:	1846-47; reforma: 1897
Estil:	Modernista
Ús original:	Cementiri
Període:	1801-1850
Documentació fotogràfica:	Projecte de Revisió del Catàleg Arquitectònic. Ajuntament de Barcelona
Documentació arxivística:	Plànols Arxiu Institut Municipal de Serveis Funeraris. Arxiu Municipal del Districte de Les Corts

Descripció de l'element o conjunt:

De la primera construcció del cementiri, endegada el 1846, no en resta cap element. Avui el cementiri es caracteritza per la reforma modernista, que respectaria l'emplaçament de l'edifici d'administració i la capella, la qual continua tancant l'eix marcat per la porta d'accés. El mur de tancament, l'edifici de l'administració i la capella van ser construïts de nou, emprant-se els mateixos materials -combinació de pedra i maçoneria- i la mateixa decoració d'elements ceràmics, si bé amb una gamma de colors i formes plenament modernistes. Del conjunt interior destaca la capella -reconstruïda el 1918-, de planta de creu grega, estilísticament historicista amb solucions neogòtiques i interessants vidrieres emplomades.

Del recinte sagrat, artísticament s'ha de fer esment d'una Pietat, relleu en bronze obra de Josep Viladomat. Històricament, l'enterrament més important és la tomba-panteó dels Repatriats d'Ultramar, que es troba al Departament Tercer.

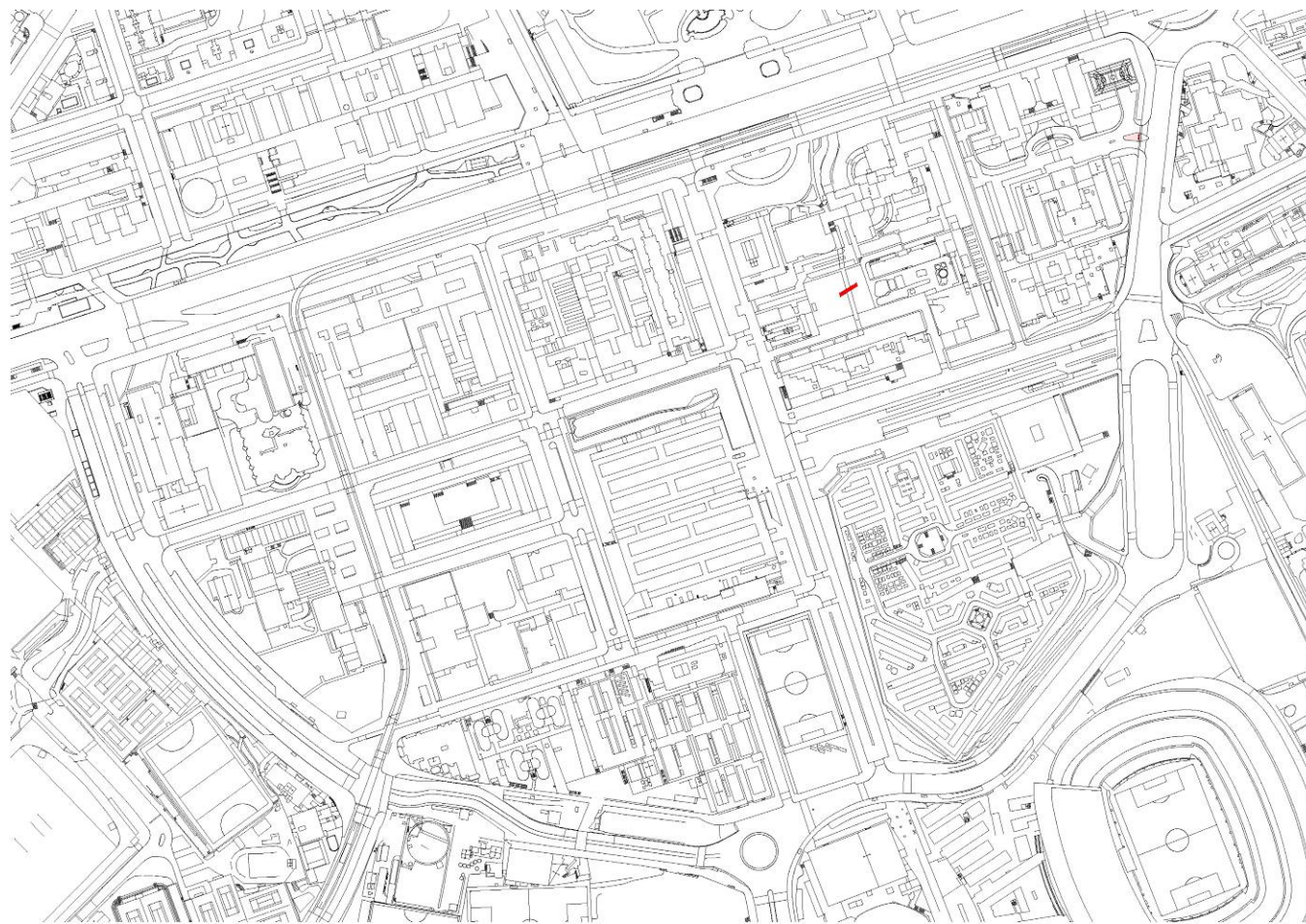
Intervencions:

- Manteniment integral del mur de tanca, edifici administració i capella.
- Protecció dels panteons i de les zones d'interès a definir en un Pla Especial.
- Qualsevol intervenció requerirà la realització d'una memòria d'investigació i recerca històrica que justifiqui i documenti les parts originals, defineixi les modificacions posteriors, i la seva integració amb la proposta sol·licitada.

Adreces:

Avda. Joan XXIII, 3 15 – c/ Menéndez y Pelayo, 2 6 – c/ Martí i Franquès, 16

Denominació:

PORTES SUD I EST D'ACCÉS A L'ANTIGA FINCA GÜELL

Dades Generals:

Identificador:	2074
Adreça:	c/ Martí i Franquès, 2 12 (1)
Nivell Protecció:	Béns culturals d'interès local (B)
Districtes:	Les Corts
Autor:	Antoni Gaudí i Cornet, arquitecte
Època:	1884
Estil:	Modernista
Ús original:	Element de tancament
Període:	1851-1900
Documentació fotogràfica:	Càtedra Gaudí, Barcelona Projecte de Revisió del Catàleg Arquitectònic, Ajuntament de Barcelona.

Descripció de l'element o conjunt:

La porta sud marca els límits de l'antiga finca de la família Güell per aquest sector. El mur de tancament es va realitzar amb totxo massís i les portes s'emmarquen mitjançant dos cossos verticals, del mateix material, recoberts amb rajoles vidriades de color blanc i verd. Aquests dos cossos són simètrics, i flanquejaven la reixa d'una amplada equivalent a un cos i mig. La reixa, feta de ferro forjat, es conserva al Museu Gaudí del Park Güell.

La porta est era la part del mur de tanca de l'antiga Finca Güell a Les Corts. A l'igual que la resta del mur i de les altres portes d'accés, la porta est és de totxo massís i està emmarcada per dos pilars acabats amb pinacles, units per un arc rebaixat sobre impostes i coronat per merlets. Pinacles i merlets es recobreixen amb rajoles de ceràmica vidriada, combinant el blanc i el marró. Formalment, s'acosta a una interpretació goticista quant a l'arquitectura dels darrers castells feudals -fins i tot podríem parlar dels templers-, període a què Gaudí va recórrer sovint, encara que mitjançant originals solucions que realitzava amb materials de gran tradició en la construcció catalana.

Intervencions:

- Manteniment integral.
- Es permetran obres relatives a manteniment i conservació, i/o a la integració d'elements perduts: la porta de fusta i ferro.
- Qualsevol intervenció requerirà la realització d'una memòria d'investigació i recerca històrica que justifiqui i documenti les parts originals, defineixi les modificacions posteriors i la seva integració amb la proposta sol·licitada.

Adreces:

c/ Martí i Franquès, 2 12 – c/ Lluís Solé i Sabarís, 2 8 i 1 9 – Avda., Joan XXIII, 27 31 – Avda Diagonal, 643

Porta sud

Porta est

Denominació:

ENTORN B, AV. DIAGONAL 684 AV.PEDRALBES 1-15 C.PERE DURAN PARELL 2-30 PL.PIUS XII 6

Dades Generals:

Identificador: **3720**
Adreça: Avda. Diagonal, 684
Nivell Protecció: Béns culturals d'interès local (B)
Districtes: Les Corts

Intervencions:

Els articles 32.2, 32.4 i 32.5 de la normativa dels Plans Especials de Protecció del Patrimoni Arquitectònic historicoartístic de la ciutat de Barcelona recullen les qüestions relatives al tractament dels edificis inclosos en un entorn B.

Article 32.2: 'En els expedients de sol·licitud de llicència, relatius a edificis o conjunts protegits, inclús si es tractés de llicència d'ús o d'instal·lacions comercials o industrials, és preceptiu l'informe dels serveis municipals que tinguin assignada la competència en matèria de protecció del patrimoni, dins dels que tinguin atribuïdes competències en el control de l'edificació.'

Article 32.4: 'En les sol·licituds de llicència que impliquin la modificació de l'aspecte exterior de les façanes o volumetries existents de les construccions de l'entorn dels edificis protegits amb nivells A i B, malgrat que no constitueixen conjunt, haurà d'acompanyar-se de la documentació fotogràfica del protegit i una perspectiva, muntatge o dibuix de les façanes del projectat, per tal de justificar que no s'esdevindrà, per la seva composició i caràcter, cap perjudici estètic per al primer. Serà preceptiu l'informe dels serveis competents a què es refereix l'apartat 2.'

Article 32. 5: '...s'entén per entorn dels edificis A i B les finques contigües, les que tinguin façana davant l'edifici protegit en el mateix carrer, les que donin davant de places on tingui façana l'edifici protegit i les que siguin incloses per conjunts delimitats per aquest pla especial, a més dels entorns dels béns culturals d'interès nacionals, la delimitació dels quals ha estat aprovada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.'

Adreces:

Avda. Diagonal, 684, 686, 639, 641 – Ada. Pedralbes, 1 15, 12, 10, 2 8 – c/ Pere Duran Farell, 2 30, 1 11 – Plaça Pius XII, 6, 1, 2, 2X, 3, 4, 5

Denominació:

CONJUNT ESCULTÒRIC DE LA DIAGONAL

Dades Generals:

Identificador:	2042
Adreça:	()
Nivell Protecció:	Béns d'interès documental(D)
Districtes:	Les Corts
Autor:	Josep Clarà i Ayats, Manuel Fuxà i Leal, Jaume Otero i Camps, escultors
Època:	1927-28 i 1948
Estil:	Noucentista i classicista
Ús original:	Elements escultòrics
Documentació fotogràfica:	Arxiu Mas (Barcelona). Projecte de Revisió del Catàleg Arquitectònic. Ajuntament de Barcelona

Descripció de l'element o conjunt:

Els dos conjunts escultòrics i al·legòrics situats a cada passeig de l'avinguda Diagonal, L'Agricultura -obra de Manuel Fuxà- i Tarragona -obra de Vicenç Otero- van ser dos encàrrecs de la ciutat per a l'embelliment de la plaça Catalunya. La nuesa de les figures que integren les dues al·legories van fer aixecar força protestes i, d'aquesta manera, es va decidir el seu trasllat col·locant-les a la Diagonal, a l'arribada al Palau Reial. Les estàtues estan damunt d'una peana de forma piramidal que les enalteix. Els dos escultors, formats dintre de l'estètica noucentista sota l'aparell filosòfic d'Eugeni d'Ors, en aquest període estan practicant un llenguatge diferent, i per bé que les dues composicions són prou acadèmiques, les solucions formals apunten cap a un canvi: les figures trenquen l'estàtica noucentista amb el moviment que se'ls-hi comfereix així com amb l'expressivitat dels rostres, al temps que les robes amb què es cobreixen s'adapten com un guant als cossos i tenen plecs que recorden models hel·lènics.

L'escultura dels Caiguts, obra de Josep Clarà, és part d'un conjunt escultòric-arquitectònic format per un porxo el·líptic amb pilars de planta quadrada i entaulament motllurat on hi ha inscrit Dulce et decorum est pro patria mori (dolç i decorós és morir per la pàtria), mentre que al centre del porxo hi ha la creu llatina de marbre amb la inscripció 'Caídos por Dios y por la Patria, Presentes', junt a la que es va col·locar l'escut de la Falange. El monument és un clar símbol iconològic de l'ideari de l'època, i per bé que iconogràficament té els elements propis d'aquest ideari, la solució estètico-formal posa de manifest un sentit de canvi: la làmina d'aigua envoltada de gespa això ens ho demostra, emfasitzant-se aquesta idea amb l'escultura de Clarà, ja que per bé que el seu classicisme depurat es correspon a l'estètica requerida, hi ha un detall artístic diferent: Clarà representa la imatge del caigut com una pietat. Es tracta de dos homes nus, un dret que sosté al difunt que cau. A diferència d'altres pietats, el caigut no està en braços del company, sinó que aquest l'agafa per les axelles, pel que se segueix el model compositiu de la Pietà de Miquel Àngel que es conserva a la Galleria dell'Accademia a Florència.

L'obra, pretesament realista dintre dels cànons clàssics, dóna un toc humà a la fredor arquitectònica (els autors de la qual foren els arquitectes Adolf Florensa i Joaquim Vilaseca), que amb la seva monumentalitat i pels materials entra de ple en la línia del Valle de los Caídos.

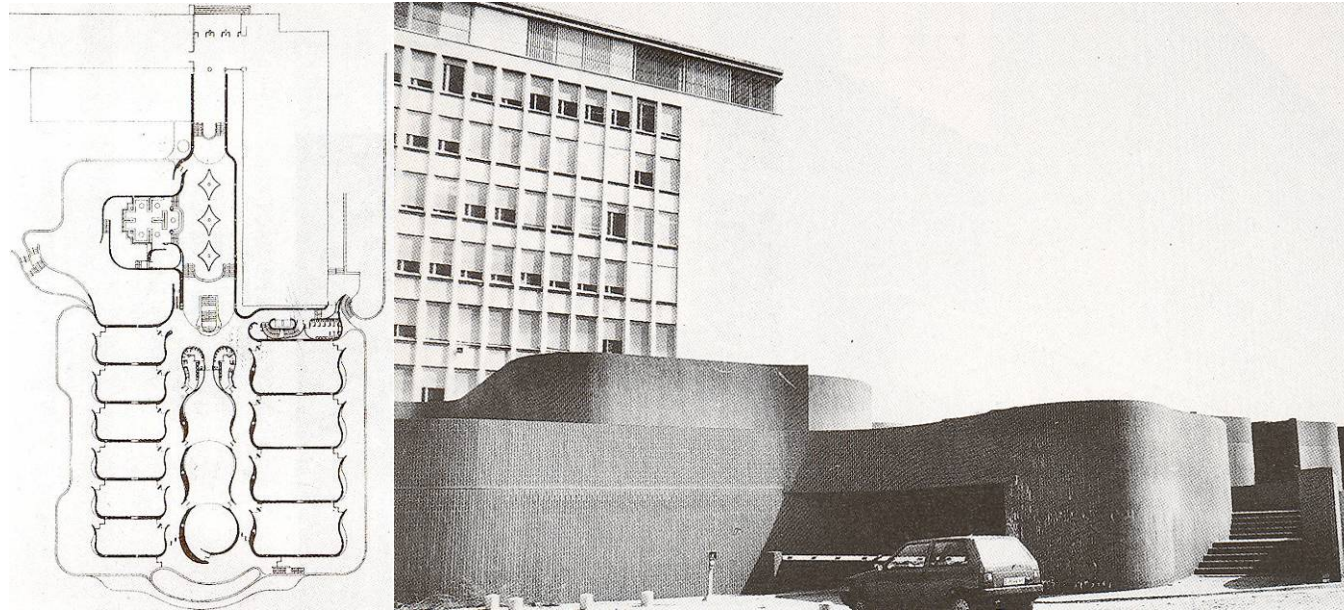
Intervencions:

Restauració i manteniment de les peces escultòriques i de les seves peanes.

En el cas de l'escultura dels Caiguts és important la conservació de la làmina d'aigua.

L'anterior descripció correspon a les dades de la fitxa del Catàleg de Patrimoni. L'estructura va ser destruïda el 2001 per la Plataforma Antifeixista de Catalunya i el conjunt va ser desmuntat el 2005.

A part, es podria proposar instar la possibilitat d'incloure en el Catàleg de Patrimoni, l'ampliació de l'ETSAB projectada per José Antonio Coderch de Setmenat, Premi FAD de 1985 i la marquesina d'accés a l'ETSEIB de Robert Terradas i Via.

Ampliació ETSAB

Marquesina d'accés

9. AGENDA 2030

9.1 EL COMPROMÍS DE “BARCELONA: FUTUR SOSTENIBLE”. L’OPORTUNITAT DE L’AGENDA 2030

Els disset ODS es desglossen en un total de 169 fites, que, en conjunt, dibuixen una societat més inclusiva, pròspera, justa i sostenible. Tanmateix, l’Agenda 2030 és més que un conjunt d’objectius i fites. Prova d’això és que en la primera frase de la Declaració de les Nacions Unides,³ es recorda que aquesta agenda és un pla d’acció per a les persones, el planeta i la prosperitat.

Aquestes primeres dècades del segle XXI han demostrat que segurament ens trobem en una època molt més inestable i sobretot incerta que èpoques anteriors, amb factors importants com ara:

- la crisi econòmica de la darrera dècada, amb els impactes en desigualtats que ha generat i que ha precaritzat encara més les persones joves i les persones immigrades, ha erosionat les classes mitjanes i ha polaritzat més la distribució de la renda i del patrimoni;
- el canvi climàtic, amb unes conseqüències ambientals, econòmiques, socials i migratòries (amb episodis de desplaçaments migratoris forçosos) ja palpables a tot el món, o
- la nova revolució tecnològica, que, a curt termini, ja està generant tensions econòmiques entre els Estats Units i la Xina, amb efectes en l’economia global i, a llarg termini, amb l’impacte que pot tenir la intel·ligència artificial en el mercat laboral, fet que encara pot implicar unes conseqüències més grans en les desigualtats sobrevingudes per la crisi econòmica anterior.
- i per últim la crisi sanitària i social que ha implicat el virus de la COVID19, que ha sacsejat tant la nostra economia com la nostra societat, i quan sortim d’aquesta crisi, ens trobarem amb encara majors desigualtats socials i econòmiques, però també digitals, una esfera de la nostra societat que ara, inevitablement, ha passat a ser part de la nostra quotidianitat.

Aquesta realitat fa que visquem en una època d’una incertesa molt més gran que en èpoques anteriors i amb la incògnita de si serem capaços de deixar un món millor a les generacions futures. I aquesta realitat, amb un present incert i un futur pessimista, és producte del model de societat actual, un model de societat segrestat dins d’un cercle viciós, que, com més es perpetua, més incertesa genera.

Aquest model ha demostrat que el creixement econòmic no ha anat acompanyat d’una distribució equitativa de la riquesa ni de més oportunitats per als col·lectius més desafavorits i que tampoc ha sigut suficientment respectuós amb el medi natural. Cal afegir, a aquesta fallida del model de societat, la manca de protecció dels drets dels col·lectius i les persones més desafavorits o en situació de vulnerabilitat.

³ https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

Aquest és un model que, en termes ambientals, genera l'**emergència climàtica** i proposa mesures urgents, però que no està preveient l'impacte econòmic d'aquestes mesures ni les possibilitats de col·laboració amb altres actors que permetin oferir solucions d'impacte, que també siguin més viables per al conjunt de la societat. Una prova d'aquest plantejament de solucions d'urgència a escala climàtica sense tenir en compte l'impacte social o econòmic, la trobem en l'impacte que ha tingut (acompanyat d'altres efectes) en la societat francesa la pujada d'impostos dels productes energètics a França, amb la pujada consegüent dels preus dels carburants,⁴ i l'aparició del fenomen de les "**armilles grogues**".⁵

Aquest model actual, en definitiva, proposa solucions d'abast molt limitat sense valorar l'oportunitat de generar riquesa a partir d'un canvi de model basat en les aliances entre el conjunt d'actors de la societat i que impulsi un model econòmic socialment i ambientalment sostenible.

Respecte a aquestes aliances, l'Agenda 2030 ens demana fomentar-les, tal com apunta l'ODS 17. Aquesta interpel·lació és una oportunitat per revisar i enfortir aliances, per garantir que estiguin sempre al servei de la ciutadania i que aportin valor afegit per a la societat, i per fer que les aliances del sector públic amb el sector privat s'entenguin en un sentit ampli, de manera que el sector privat inclogui el teixit empresarial, les entitats i els moviments ciutadans.

El cercle virtuós de l'Agenda 2030:

Davant d'aquest model obsolet i rebutjat, com demostra l'onada de protestes i malestar que recorre moltes ciutats del món, cal aixecar-se i proposar un model nou. L'Agenda 2030, tal com es continua dient en la mateixa declaració, avisa que la sostenibilitat s'ha d'entendre en tres dimensions, inseparables entre si, que són (per aquest ordre en la declaració) l'econòmica, la social i l'ambiental.

Aquesta triple visió de la sostenibilitat explica l'oportunitat de posar en pràctica l'Agenda 2030. Per primera vegada, el conjunt dels estats del món prenen consciència que no es pot fer front al repte ambiental sense deixar de considerar els reptes econòmic i social, i viceversa: voler resoldre les desigualtats socials requereix solucions viables econòmicament i, a la vegada, ambientalment sostenibles. Finalment, l'Agenda 2030 proposa definir un model econòmic nou que, tot i garantir la generació de riquesa, sigui viable ambientalment i no deixi ningú enrere. Aquesta és la força de l'Agenda 2030, la força de voler abordar a la vegada els grans reptes que vivim com a societat.

⁴ https://fr.wikipedia.org/wiki/Mouvement_des_Gilets_jaunes#cite_note-13

⁵ Aronof, K.; Battistoni, A.; Aldana Cohen, D.; Riofrancos, T. (2019). *A Planet to Win. Why we need a Green New Deal*, Verso.

L'Agenda 2030 ens mostra un nou model que ens diu que hem de resoldre l'emergència climàtica amb un model econòmic que sigui més distributiu i generi cohesió social, un nou model que garanteixi la generació de riquesa i el creixement, però que alhora ens obligui a treballar de forma diferent, a buscar noves solucions i, en definitiva, que ens obligui a innovar.

Per això, l'Agenda 2030 ens proposa un cercle virtuós on la trobada de solucions que mitiguin el canvi climàtic ha de generar riquesa econòmica (gràcies a una evolució cap a l'economia verda) sense deixar ningú enrere. I per assolir aquest cercle virtuós, per impulsar aquesta innovació, l'Agenda 2030 ens recorda que ho hem de fer a partir d'un nou model de governança basada en les aliances entre tots els actors: públics, privats, societat civil i acadèmia.

I és que l'Agenda 2030 ens mostra un horitzó clar per intentar revertir les amenaces que afronta la societat en general, i l'europea en particular, que es poden resumir en l'amenaça del canvi climàtic, el repte de la digitalització de l'economia i la robotització de la mà d'obra, i la incertesa econòmica i les creixents desigualtats socials que patim des de la gran recessió. Mirant-ho en positiu, l'Agenda 2030 ens ofereix una visió de com podria i hauria de ser la nostra societat, i Barcelona en particular, d'aquí a deu anys: ambientalment més verda, socialment més inclusiva i econòmicament més pròspera.

L'Agenda 2030 i els objectius de desenvolupament sostenible són un marc de referència clar i, sobretot, acordat entre tots per intentar reduir tota aquesta incertesa i inestabilitat i mirar de garantir que, efectivament, siguem capaços d'oferir un món millor als nostres fills i filles. En definitiva, l'Agenda 2030 és la garantia del dret a tenir un futur com a societat.

L'obligatorietat de complir amb l'Agenda 2030:

Més enllà de la virtut que representa l'Agenda 2030 i, per tant, de l'oportunitat que representa aplicar-la, cal tenir en compte l'obligació moral que suposa assumir-la, ja que assumir l'Agenda 2030 vol dir:

- Adquirir un compromís amb les necessitats de la ciutadania i, per tant, exercir les obligacions d'un govern.
- Treballar per oferir més oportunitats vitals als col·lectius més desfavorits.
- Ser solidaris amb les generacions futures i treballar perquè gaudeixin de millors oportunitats.
- Ser solidaris amb els pobles veïns i amb la comunitat internacional.
- En definitiva, assumir l'Agenda 2030 és un acte de responsabilitat, solidaritat i justícia social i generacional.

9.2 PLA D'ACCIÓ. AGENDA 2030 DE LES UNIVERSITATS CATALANES

El 25 de setembre del 2015 els estats membres de les Nacions Unides van aprovar la resolució Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible, un marc de referència global perquè la comunitat internacional i els governs promoguin polítiques alineades amb els 17 Objectius de desenvolupament sostenible (ODS), concretats en 169 fites, i que actua sobre les anomenades «5 P» (per la denominació en anglès): persones (People), planeta (Planet), prosperitat (Prosperity), pau (Peace) i aliances (Partnership).

L'objectiu número 4 de l'Agenda, Educació de qualitat, especifica la necessitat de garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat, així com promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom. En aquest sentit i per primera vegada en una agenda política internacional, l'educació superior és considerada important per assolir el desenvolupament sostenible a escala planetària. Addicionalment, i visibilitzat en diferents objectius, l'Agenda posa de manifest que la recerca i la transferència, funcions també de la universitat, són necessàries per tal que els ODS siguin assolibles d'aquí al 2030.

És en aquest marc que el febrer del 2019 neix el Grup de Treball de l'Agenda 2030 del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC), impulsat des de la seva Secretaria General i fruit de l'acord establert en el si de la Comissió General de Política Universitària (CGPU). Amb la seva posada en marxa es pretén, per una banda, elaborar una diagnosi de la contribució de les universitats catalanes a l'Agenda, i per l'altra, disposar d'una proposta d'estratègia per al conjunt del sistema universitari català. L'objectiu últim és que els 17 ODS que marca l'Agenda 2030 siguin presents tant en la presa de decisions dels òrgans de govern de les universitats com en el dia a dia de tota la comunitat universitària.

Les cinc dimensions del Pla d'acció:

El Pla d'Acció que es proposa des del Grup de Treball s'organitza en cinc dimensions diferents. Aquesta categorització prové de la classificació que proposa la IAU en l'enquesta, i s'ha modificat ampliant-la en una dimensió més i reelaborant algunes de les quatre dimensions originals. Aquests canvis han estat propiciats per la consideració del context del sistema universitari català, per l'anàlisi i la interpretació de les dades de l'enquesta, i per recollir totes les accions que s'han analitzat i que es duen a terme a totes les universitats. Per tant, les dimensions que es consideren finalment són les següents:

1. Estratègia i governança

Aquesta dimensió no formava part de l'enquesta de la IAU. S'ha incorporat per acollir tots els aspectes institucionals i polítics que poden promoure l'Agenda 2030, a part de les funcions esmentades més amunt. Inclou l'existència d'estructures, serveis o càrrecs que estan alineats amb els objectius de l'Agenda. També formen part d'aquesta dimensió l'existència de plans estratègics específics, la presència en àmbits com la política de qualitat, o la destinació de recursos específics a l'Agenda, per exemple.

2. Educació i docència

Es tracta d'una dimensió que respon a una de les funcions essencials de la universitat, i recull tota l'acció que integra l'Agenda 2030 en l'activitat docent: objectius, competències, metodologies i avaluació. Per tant, es refereix a la incorporació dels objectius de l'Agenda en els graus, els màsters, els doctorats, i altres activitats docents universitàries. No es tracta només d'incorporar continguts relacionats amb algun dels ODS, sinó també d'incorporar metodologies docents adequades perquè incideixin en la formació que ofereix la institució per a una ciutadania responsable socialment. També es refereix a un tipus d'aprenentatge competencial i transversal, potenciant l'esperit crític, la presa de decisions, la conscienciació ciutadana, que són competències inherents a l'Agenda. I també es refereix a un aprenentatge basat en situacions i reptes reals, compatibles amb els objectius de l'Agenda. En aquesta dimensió és bàsica la formació del professorat per poder-ho dur a terme i també el reconeixement d'aquesta activitat en el seu perfil professional.

3. Recerca i transferència

Aquesta dimensió fa referència a les altres dues funcions essencials que s'associen a la universitat. Ha d'englobar tota l'acció universitària que potencia una recerca dirigida a la consecució dels objectius de l'Agenda i també els procediments i les metodologies inherents a la recerca i la transferència, de manera que siguin responsables socialment. Per tant, busca promoure una recerca aplicada i disponible i oberta. De la mateixa manera que en la dimensió anterior, aquesta necessita un reconeixement professional i unes polítiques disposades al finançament de línies afins als objectius de l'Agenda 2030. També implica una connexió important amb agents polítics, econòmics i socials per poder dur a terme una activitat de transferència que és necessària per a les dimensions econòmica, social i ambiental de l'Agenda.

Espai esportiu de lliure accés al Parc de Bederrida

4. Compromís amb la societat

En aquesta dimensió es recullen totes les línies d'acció que potencien la comunicació amb l'entorn, amb la societat. Recorda el retorn de les universitats a la societat que les nodreix, i fa visible l'obligació que la institució universitària escolti les necessitats de la ciutadania i la societat, i que en consideri les expectatives i els reptes per donar respostes i assolir els objectius de l'Agenda. Aquesta relació amb agents socials ha de fer, també, que la universitat mateixa sigui dinàmica i capaç de transformar-se per adaptar-se a un món canviant. Hi tenen una incidència especial l'establiment d'aliances, convenis, acords, xarxes, que són compatibles amb alguna de les dimensions anteriors. És una dimensió que fa present i visible la societat a la qual es deu la universitat, i també que la universitat no pot assolir res per ella mateixa, en el sentit que és un actor més en un entramat de relacions i institucions, no una institució simplement generadora de coneixement i aliena a les necessitats de la ciutadania i del planeta.

5. Iniciatives de campus

En aquesta dimensió es recull tota l'activitat que mostra que la vida de la comunitat universitària als campus és compatible i respectuosa amb els objectius de l'Agenda. Incorpora tota la part de gestió de campus alineada amb l'Agenda, com ara mobilitat, aprofitament de recursos, gestió de residus, impacte ambiental, espais inclusius o compra responsable, entre d'altres, però també totes les iniciatives de divulgació i sensibilització de l'Agenda, inclosos aspectes com el voluntariat.

Cadascuna de les cinc dimensions del Pla d'Acció s'articula en unes línies d'actuació que agrupen un seguit d'accions concretes. Aquestes accions es plantegen amb un doble objectiu: d'una banda, accelerar la incorporació de l'Agenda 2030 al sistema universitari català i, d'una altra banda, enfortir el seu paper en les diferents actuacions que abordin la consecució dels ODS. És per aquest motiu que les accions d'aquest Pla d'Acció es formulen en clau de sistema universitari català com a conjunt, i no incorporen accions que ja s'estiguin duent a terme de manera individual o que es puguin posar en marxa a cadascuna de les universitats catalanes.

En aquest sentit ja s'han establert accions concretes pel present curs acadèmic i es seguirà treballant per concretar-ne de futures.

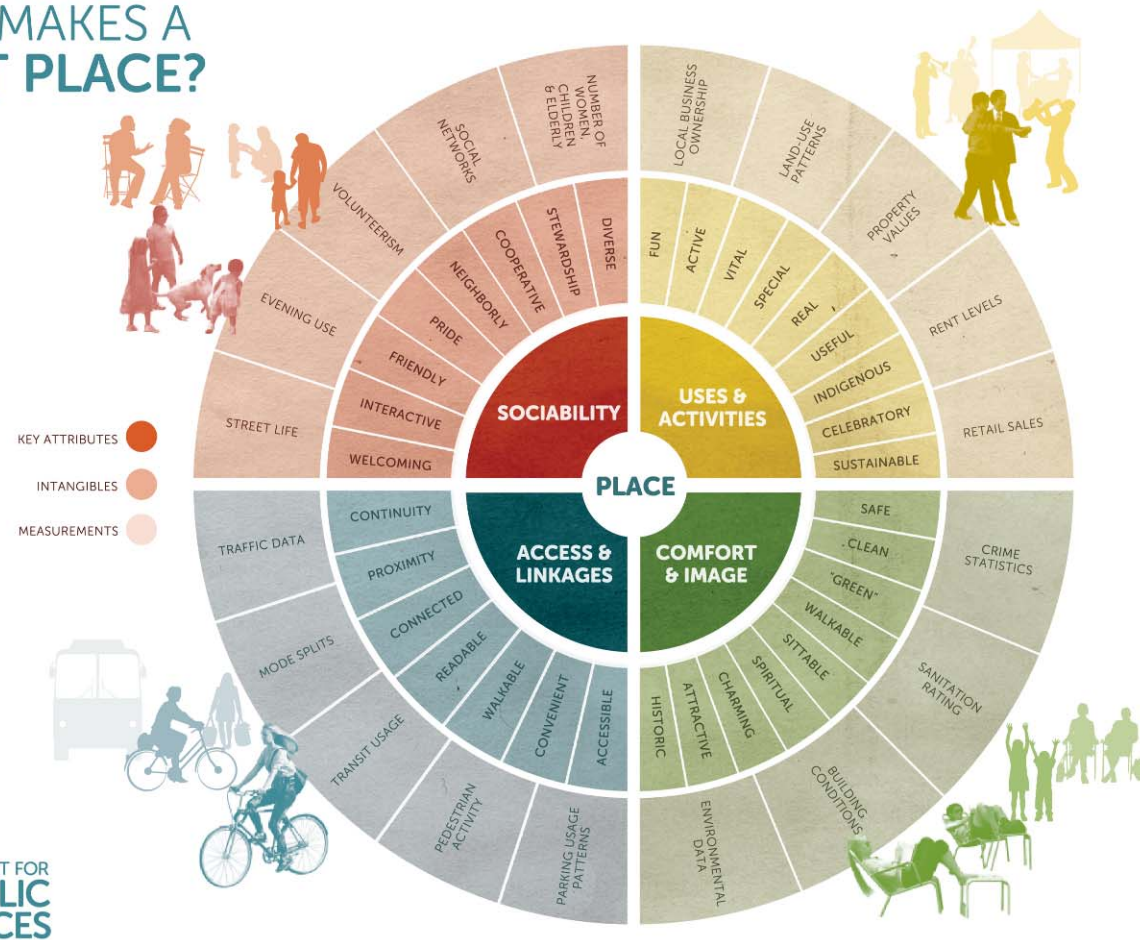
Possible iniciativa d'un UPC-Lab davant l'avinguda de la Diagonal

10. EL MOVIMENT PLACEMAKING I LA REIVINDICACIÓ I TRANSFORMACIÓ DE L'ESPAI PÚBLIC

Per bé que Barcelona és un cas especialment sensible, l'espai públic de les nostres ciutats ha patit un exponencial procés de desposseïció de les seves qualitats originals, un fet que s'ha aguditzat especialment en les últimes dècades. Així, les nostres places i carrers passen de ser un lloc d'intercanvi i socialització a convertir-se llocs de trànsit i consum. Són nombroses i variades les causes que han conduït a aquesta banalització: des de la instauració de l'hegemonia del cotxe en el disseny urbà de les nostres ciutats fins als mecanismes de privatització, passant sovint per la proliferació d'espais públics excessivament durs. No obstant això, cada vegada són més els professionals i institucions públiques que han pres consciència de la situació i comencen a impulsar iniciatives que tracten de subvertir-la. Entre totes elles, el moviment Placemaking és, sens dubte, dels que millors resultats està recollint. Si bé aquest terme encara el trobem certament novedós, en altres països ja és tota una realitat gràcies a la tasca de precursors com Jan Gehl o Project for Public Space (PPS), que porten més de quatre dècades desenvolupant projectes de transformació de l'espai públic **que posen en el centre a les persones**. Gràcies a aquesta tasca pionera, les iniciatives de disseny basades a la comunitat ja compten amb una repercussió internacional, fins al punt que **s'han convertit en un ingredient essencial per a la formulació de l'ODS 11 de l'Agenda 2030** (Ciutats i comunitats sostenibles).

En els darrers anys hem estat testimonis de l'auge global del Placemaking i dels processos de disseny col·laboratiu de l'espai públic. Així s'ha ideat conformant un moviment-xarxa transnacional de professionals i entitats que reivindiquen (i practiquen) altres maneres d'intervenir en la ciutat des d'una lògica més inclusiva, participativa i ecològica. Es tracta d'un fenomen global que està permetent connectar i compartir experiències i **el Campus Sud n'és un espai propici per tal que els nous projectes es vehiculin en aquesta línia. Per això des d'aquest Pla director es formula com a una de les recomanacions a tenir en compte en plans i projectes futurs**. El Placemaking i la seva aproximació multidimensional a la planificació, al disseny i a la gestió dels espais públics ens permeten repensar els processos de transformació urbana i valorar el paper de la participació ciutadana en les fases del procés, entenent la seva importància no només en una fase de consulta, sinó també com a agents transformadors i protagonistes dels canvis urbans. Incidir sobre models metodològics i eines que permetin a la ciutadania adquirir major control sobre els llocs que habiten i, al mateix temps, garantir que els espais públics puguin assolir un nivell de qualitat ambiental, confort, diversitat i activitat són aspectes claus a tenir en compte i val a dir en aquest sentit que **el CAMU on hi són representades les dues universitats, és un escenari clau per formular suggeriments, a part de la participació ciutadana que pugui establir-se des del Districte de Les Corts per als futurs plans i projectes que es deriven del present Pla director**.

WHAT MAKES A GREAT PLACE?

11. ACCIONS PARTICIPATIVES EN EL MARC DE LA MESURA DE GOVERN DEL PLA DIRECTOR DEL CAMPUS SUD

Informe de resultats de les sessions de debat amb ciutadania i agents socials

11.1 OBJECTE DE LES ACCIONS PARTICIPATIVES

Una vegada lliurat els treballs del Pla Director: Coneixement i Ciutadania al Campus Sud de la Diagonal, **el Districte de Les Corts va definir la mesura de govern**, en la qual es va establir la necessitat de compartir i debatre el seu contingut amb la ciutadania, entitats veïnals i resta dels agents vinculats a aquest àmbit. En aquest sentit, en primer lloc, es va constituir la **Taula del Campus Sud amb la intenció de reflexionar sobre l'entorn i sobre de quina manera es podia potenciar el caràcter urbà del campus, diversificant els usos ciutadans en convivència amb l'ús universitari.**

En una segona fase s'han desenvolupat tres sessions de treball amb representants de diferents entitats de l'àmbit d'intervenció, amb la finalitat d'informar i compartir la mesura de govern del Pla Director del Campus Sud, per tal de valorar-la en el marc del debat ciutadà de transformació de l'espai.

Les accions participatives dutes a terme han estat:

1. Sessió inicial de presentació de la mesura de govern i primer debat: 16 de febrer de 2022.
2. Sessió de debat sobre les línies estratègiques: 2 de març de 2022.
3. Sessió de conclusions: 23 de març de 2022.

Els objectius a assolir amb aquestes accions participatives han estat:

1. Informar la ciutadania del projecte i del seu abast, oferint resposta a possibles dubtes i aclariments sobre el mateix.
2. Fomentar el debat a fi de recollir valoracions i propostes de millora dels principals aspectes del projecte, especialment els relacionats amb l'impacte social i comunitari.
3. Fer retorn dels resultats obtinguts amb les accions participatives.

Presentació de la Mesura de govern per part del regidor del Districte de Les Corts

11.2 ASPECTES METODOLÒGICS

Agents mobilitzats

- Associacions i entitats i actors del diferents sectors del districte de les Corts (comercial, esportiu, turístic, científiques, acadèmiques, entre d'altres) amb els quals es preveu **contrastar la proposta de pla director, recollint valoracions i noves propostes d'acció a incorporar.**
- Institucions **integrants de la Taula del Campus Sud**, les quals han participat en l'impuls del pla director i en la definició dels seus continguts. Es preveu que siguin convidades a participar com a agents que han format part del procés previ, i per a realitzar aportacions de caràcter tècnic que permetin una millor comprensió de la proposta que es porta a debat.

Han participat finalment un total de 24 persones, en representació de 19 entitats:

- AVV Camp Nou
- AVV del Racó de les Corts
- AVV Sant Ramon
- Aula extensió universitària per a la gent gran Les Corts Est
- Banc Solidari
- Club Esportiu Mediterrani
- COAC
- Complex Esportiu Laietà
- FC Barcelona
- Geociències Barcelona (GEO3BCN - CSIC)
- Les Corts Comerç 08028
- Parc Científic de Barcelona
- RACC
- Reial Club de Polo de Barcelona
- Residència Universitària Aleu
- Taula de Dones
- UB
- UPC
- UTE Aristides Maillol

Contingut del debat

A les sessions deliberatives (sessions 1 i 2), el debat s'ha organitzat al voltant de les **accions proposades per als 7 eixos estratègics** que estructuraven la mesura de govern, a fi que siguin valorades i es puguin recollir noves aportacions a tenir en compte per millorar les accions ja incorporades o fer-ne de noves.

Primera sessió	1. Mobilitat sostenible 2. Potenciació del verd a la ciutat 3. Eficiència i transició energètica 6. Presència de l'habitatge al Campus
Segona sessió	4. TICs i Big Data 5. Apropament de la ciutadania al Campus 7. Relacions amb l'entorn

La **sessió de conclusions** (sessió 3) ha permès fer un **retorn dels resultats** de les dues sessions prèvies i revisar els continguts i conclusions dels debats.

Estructura de les sessions de debat

17.45 h Recepció de les persones assistents

18.00 h Presentació institucional. Regidor del Districte de les Corts (10')

18.10 h Presentació de la dinàmica de treball prevista. EDAS (5')

18.15 h Presentació de la mesura de govern. (15')

18.30 h Dinàmica deliberativa en grups per tal de contrastar les accions incloses als eixos estratègics (70')

19.40 h Plenari de conclusions del debat en grups (15')

19.55 h Cloenda de la sessió

Part deliberativa de la sessió

Organització dels grups de treball.

Un cop finalitzada la part informativa, les persones assistents han estat distribuïdes de manera aleatòria en grups de treball.

Plantejament del debat i dinàmica a seguir

Cada grup de treball ha estat facilitat per una persona dinamitzadora, la qual s'ha encarregat de repassar les accions previstes a cada una de les línies estratègiques, per tal de demanar a les persones participants valoracions i aspectes a millorar respecte a les mateixes, així com possibles noves propostes d'actuació.

Posada en comú en plenari i tancament de la sessió

Un cop finalitzat el debat als grups, les persones participants s'han reunit de nou en plenari. Les persones dinamitzadores han fet un resum dels principals aspectes que han aparegut.

11.3 RESULTATS DE LES SESSIONS

Sessió 1: 16/02/2022

Eix estratègic 1: Mobilitat sostenible

Pacificació de carrers

Es considera que la proposta de pacificació a carrers 30 no és suficient i que caldria anar més enllà i fer una **pacificació total de molts carrers de l'entorn**. Es manifesta que d'ençà que s'han fet nous carrers 30 a la zona encara hi ha més trànsit, més embussos, que generen més contaminació.

Proposta **d'augmentar l'espai de vianants a carrers** del Campus Sud:

- Martí i Franquès.
- Menéndez y Pelayo que actualment actua com a aparcament.
- Pau Gargallo. Aquesta via ben arranjada esdevindria un espai de passeig i un eix major.
- Cal tenir en compte que amb el possible augment de l'espai de vianants cal donar resposta a les necessitats del campus a l'hora de proveir-se de material per preveure la seva càrrega i descàrrega.

Millorar la senyalització del campus per saber on estan els equipaments i serveis.

Obrir noves connexions

- Obrir l'espai Barça, i la tanca, que impossibilita la mobilitat del veïnat cap al Campus Sud.
- Connectar la Maternitat, el Campus Sud i l'Espai Barça. Algunes persones consideren que aquesta opció no és viable, que condemnaria a un pas massiu de persones per la Maternitat i aquest espai no està preparat per això, ara bé la resta ho considera adient.

Accés en vehicle privat

- El fet de pacificar la zona així com treure l'aparcament que actualment hi ha en l'àmbit que s'està discutint, passaria també per tenir en compte la **construcció d'aparcaments a les entrades/sortides de Barcelona** o en origen. Si bé és un campus que està molt ben connectat amb transport públic, hi ha molta gent que hi arriba en cotxe perquè venen de municipis de l'àrea metropolitana on no hi ha connexió amb el tren o és difícil.

- En aquest sentit, seria interessant portar a terme un **estudi de mobilitat** que tingués en compte d'on provenen les persones que arriben en cotxe, per tal de millorar la seva connexió amb el transport públic.

Accés en Vehicles de mobilitat personal (VMP)

- Disposar de bicis i patinets elèctrics autogestionables amb panells fotovoltaics.
- Cal tenir en compte la construcció **d'aparcaments segurs** per a bicicletes, patinets elèctrics, etc.
- Cal preveure també **punts de càrrega** per a vehicles elèctrics.

Eix estratègic 2: Potenciació del verd a la ciutat

- Es considera que el verd es potencia sobretot habilitant **usos esportius**.
- Pel que fa a la potenciació del verd, el grup considera que una aproximació similar a la que s'ha presentat amb relació a la Superilla de l'Eixample seria molt adequada i necessària en aquest àmbit.
- Aquest tipus de verd, però, necessita més manteniment i cal preveure-ho.
- En general és un àmbit on sobra molt d'asfalt, és per això que cal **recuperar permeabilitat i potenciar el verd per lluitar contra la calor i l'emergència climàtica**.

Eix estratègic 3: Eficiència i transició energètica

- **Aprofitament d'aigües pluvials i grises, en els edificis.** En aquest àmbit es qüestiona que aquesta possibilitat es pugui habilitar en els edificis antics, ja que el seu cost ho fa irrealitzable. En els edificis nous sí que seria possible.
- **Preveure cobertures en els edificis.** En els edificis antics és poc assumible pel seu cost, i de difícil implementació per la quantitat d'aparells i extractors que hi ha als terrats. En canvi, en els edificis nous sí que es pot preveure.

- Cal **crear zones d'ombra**, per una banda, ombra natural amb arbrat alt i, per l'altra, ombra a base de pèrgoles i altres elements on es pogués aprofitar la seva coberta per instal·lar plaques fotovoltaïques. Reurbanització dels espais amb pèrgoles amb panells fotovoltaïcs que estiguin revestits amb vegetació, la qual cosa permetria incrementar el verd.
- El **paviment** actual (asfalt) se sobreescalfa molt durant els mesos de més calor, cal recuperar permeabilitat per fer-ho més amable.
- Cal tenir en compte també que l'àmbit es troba sobre una zona tradicionalment de **rierols subterranis**, pel que caldria estudiar-ho i tenir-ho en compte.

Eix estratègic 6: Presència d'habitatge al Campus

- Existeix un **debat obert** al voltant de la **ubicació prevista per als habitatges**. Per una banda, una part de la representació del moviment veïnal consideren que caldria modificar la ubicació prevista per als edificis perquè es considera que esdevindrien una barrera física i visual. Des d'aquest posicionament es manifesta preferència per ubicar-los més orientats al sud, més propers a la zona esportiva. Per altra banda, la representació de les universitats i una altra part del veïnat, consideren que per lluitar contra la desertització del campus cal dotar-lo de vida, de manera que cal situar l'activitat quotidiana al cor del Campus (habitatge, activitat esportiva, cultural...), de manera que és necessari que hi siguin els habitatges. I val a dir que es proposa que l'edificació dels habitatges se situï fora de la influència de l'estructura del dipòsit soterrat, i que tingui bona part de la planta baixa diàfana per evitar ser una barrera tant física com visual.
- Es considera un element essencial que els habitatges es complementin amb **usos d'equipaments i serveis** d'oci i lleure, esport, culturals, etc., que estructurin les activitats de les persones que hi viuran allà i que permetin ser un nucli d'activitat per al veïnat de les Corts.
- Es manifesta que una actuació puntual d'habitatge no solucionarà la problemàtica actual: la zona queda deserta fora d'horari lectiu de la universitat, especialment els caps de setmana quan els serveis culturals (museus, etc.) no estan oberts. Això provoca que no hi hagi comerç que s'hi vulgui establir permanentment. La idea seria recuperar aquests recursos per al barri. Es manifesta que en aquests moments, les llicències no permeten l'ús al públic.

- En aquest sentit, es manifesta que l'actuació ha de ser més extensa i pensar en diverses opcions que generi magnetisme entre la ciutadania a través d'una diversitat d'usos interessants (oci, comercial, zona de passeig vinculat al parc, etc.). Es planteja, doncs, la idea de fer un **pla d'usos** específic per la zona per tal de regular les activitats que s'hi poden establir. Cal una aposta per l'habitatge i pel comerç a la zona.
- Es considera important incrementar el volum d'estudiants que resideixen al Campus, augmentant i diversificant l'oferta d'allotjament, a fi de dotar de major activitat aquest espai amb la presència d'estudiants.

Sessió 2: 02/03/2022

Eix estratègic 7: Relacions amb l'entorn

Dignificar l'espai públic

- Durant la dinàmica de treball es recull el parer que per desenvolupar la mesura de govern del Pla Director és fonamental **abordar la problemàtica de la prostitució** al Campus, donat que li confereix una imatge nefasta.

Es manifesta que per tal de **dignificar l'espai públic** cal eradicar els usos vinculats a la prostitució i les problemàtiques d'inseguretat, manteniment i brutícia que generen.

S'indica que aquesta activitat també **afecta al desenvolupament d'activitat econòmica** vinculada a la Universitat (residència, congressos, etc.) i als equipaments de l'entorn.

Es denuncia que també contribueix a **augmentar el volum de trànsit rodat i contaminació** que es genera a la zona. Per exemple, entre els usuaris més joves de les instal·lacions del Reial Club de Polo, el quals accedeixen en vehicle privat en lloc de fer-ho amb transport públic per la presència d'aquesta activitat al Campus.

Com a mesura inicial, i fins no poder fer accions més contundents, es recull el plantejament de restringir l'accés en vehicle privat els caps de setmana, tot i que es considera una actuació amb baixa incidència per donar solució a la problemàtica.

- L'espai públic es considera que és **desolat**, sobretot els caps de setmana. Per a dignificar-lo i transformar el que ara és considerat un polígon docent en un veritable campus universitari, cal concebre'l com un espai d'estada i de passeig atractiu. Per a fer-ho es proposa:
 - **Millorar el mobiliari urbà**, amb la ubicació de bancs, espais d'ombra, oferta de restauració i altres espais.
 - **Urbanització dels carrers Martí i Franquès i Pau Gargallo**. Es manifesta que són dos carrers que actualment, per la seva configuració, no són atractius i exerceixen de barrera a l'accés Nord-Sud. Es proposa transformar-los en espais més amables urbanitzant-los com a **bulevards o eixos cívics de vianants**, amb pas de transport públic i limitant l'accés en vehicle privat.
 - **Obertura de jardins i parcs hermètics facilitant itineraris i donant continuïtat a passos existents** (Jardins de Pedralbes, cementeri, Maternitat). No s'arriben a conclusions de consens respecte a la possibilitat d'obrir accessos i passos. Amb relació a la proposta relacionada amb la Maternitat, les entitats veïnals es mostren reticents al respecte, sobretot els dies de partit, tot i que es reconeix que és un espai que ja està obert i permet el trànsit de persones.
 - També es recull la proposta de millorar la senyalització dels espais per fer-los més accessibles i coneguts. Per exemple, es destaca l'existència d'espais que poden ser d'interès i que són poc coneguts, com el gran panteó-fossar dels combatents morts a les guerres de Cuba i Filipines.
- Respecte a la proposta *d'Estudiar la possibilitat d'incorporar un pas a través del Reial Club de Polo recuperant l'antic camí de Torre Melina*, la persona representant de l'entitat, manifesta que no tenen coneixement de cap gestió realitzada en aquest sentit i que l'entitat considera que seria una actuació inviable, donat que no disposen d'espais lliures a les seves instal·lacions. També manifesta que el pas proposat queda allunyat de l'àmbit del Campus Sud.
- Pel que fa al reconeixement de la **figura de Joan Margarit** es manifesta que l'àgora pública prevista, podria tenir el seu nom.

Eix estratègic 5: Apropament de la ciutadania al Campus

Normalitzar l'accés al Campus

Es fa patent la paradoxa que el Campus és un espai obert i de lliure accés, però que no és concebut com a tal per part de la ciutadania. Les Facultats tenen una dilatada i extensa oferta d'activitats de divulgació científica i activitats culturals amb els seus **propis canals de difusió**, que no coincideixen amb els que utilitzen les entitats i el veïnat. Tot plegat genera un distanciament entre Universitat i barri. Per a capgirar aquesta situació es planteja que cal actuar en **diferents fronts a fi de normalitzar l'accés al Campus**, fent-lo atractiu a la població, tant com **a espai d'estada**, però també com **a espai on es facin activitats culturals i de divulgació científica**:

1. **Millora de la comunicació de l'oferta cultural i divulgativa de la Universitat.** Existeix una elevada dispersió de la comunicació i difusió a causa que són realitzades per diferents facultats. Per tal de millorar la comunicació i difusió es plantegen les següents línies d'actuació:

- **Centralitzar la comunicació i difusió** de l'oferta existent a través del Districte, per adreçar-la a la ciutadania mitjançant els mecanismes i canals municipals, i amb les entitats i comerços com a agents actius en la difusió. Especialment, cal reforçar la comunicació analògica per arribar a tota mena de públics.
- Complementar la difusió des de la Universitat amb la generació de nous canals de difusió i de **comunicació virtuals** de l'oferta universitària, per exemple, mitjançant la creació d'un web i altres de caràcter digital.

2. **Centralitzar les activitats en determinats espais.** La dispersió de les activitats promogudes per la Universitat també es dona amb relació a la seva ubicació física. Es planteja que la seva concentració en determinats espais afavoriria la difusió i l'accés a aquestes. En aquest sentit, es planteja aprofitar espais ja existents, com la Biblioteca o el Cosmocaixa, però especialment, el futur equipament a construir al Campus. Aquest **equipament** ha d'esdevenir **com a punt de referència** per a centralitzar les activitats de divulgació de les facultats. Es concep com un espai polivalent amb una sala d'actes en la planta baixa, que estigui vinculat amb l'àgora central exterior, que podria portar el nom de Joan Margarit.

3. Per tal d'apropar la ciutadania al Campus es planteja que cal **generar noves activitats que tinguin efecte crida** i provoquin la necessitat d'entrar a les instal·lacions. S'han recollit les següents propostes al respecte:
- a. Cinema a la fresca o autocinema.
 - b. Òpera a la fresca.
 - c. Setmana de la Ciència (ja es realitza).
 - d. Setmana de l'Arquitectura (ja es realitza).
 - e. Dinamització de l'espai els caps de setmana.
 - f. Ampliar oferta lúdica i familiar amb tallers infantils de divulgació científica els caps de setmana.
 - g. Ampliar oferta de restauració a l'entorn.
 - h. Ampliar oferta esportiva de caràcter multiesportiva i oberta a nous esports, com per exemple criquet.
 - i. Activitats de realitat virtual.
 - j. Tallers d'autoreparació (millor que nou).
 - k. Entre les activitats a desenvolupar es planteja el potencial que podria tenir un futur **Fab Labs al Campus**, com a espai per concentrar diferents activitats. Es planteja que el Fab Labs hauria de ser de **caràcter temàtic al voltant de la societat del coneixement i les TIC**, amb activitats relacionades amb la connectivitat, l'Internet de les coses i la realitat virtual.

Eix estratègic 4: TIC's I Big Data

Campus del coneixement

Es planteja que el Campus hauria d'esdevenir espai d'intercanvi i de coneixement. Les propostes vinculades a l'eix 4 han estat exposades al punt anterior i es concreten en:

- Desplegar **mitjans i canals que permetin millorar la comunicació virtual** de l'oferta divulgativa i cultural de les facultats (pàgina web).
- **Fab Labs com a espai temàtic al voltant de la societat del coneixement** portant a terme activitats de diversa índole.
- Respecte a la proposta de desplegament d'infraestructures de telecomunicacions a base de sensors, es recull la demanda d'ampliar-los a altres llocs del districte.

11.4 ALGUNES CONCLUSIONS

A partir de la celebració de les dues sessions deliberatives es pot extreure que les persones participants, representants d'entitats i associacions del districte, així com institucions vinculades al Campus Sud, en general **es posicionen de manera favorable al contingut de la mesura de govern del Pla Director del Campus Sud.**

Pel que fa al contingut treballat respecte els eixos temàtics que estructuraven la mesura de govern, a tall de resum, es pot concloure:

- Es planteja la necessitat de **dignificar l'espai públic com a espai d'estada** i gaudi per a la ciutadania, de manera que deixi de ser un polígon docent per transformar-se en un veritable campus universitari. Al voltant d'aquesta idea es recullen algunes propostes que complementen les actuacions incloses a la mesura de govern:
 - Necessitat d'eradicar usos no desitjables (prostitució) que degraden l'entorn, com a principal condició per dignificar l'espai.
 - Urbanització i pacificació de carrers transformant-los en eixos cívics.
 - Millora del mobiliari urbà.
 - Generació d'espais d'ombra i refugis climàtics.
- Amb relació a la **mobilitat** es recull:
 - Millorar la connectivitat a peu, a bicicleta i per a VMP (Vehicles de Mobilitat Personal). En tot cas, la possibilitat de donar continuïtat a itineraris a peu per parcs i jardins és un tema que necessita major debat per arribar a conclusions de consens.
 - Es valora que l'accés en transport públic és adequat, encara que es reclama un estudi de mobilitat per millorar l'intercanvi modal del transport privat i el transport públic. També es reclama la necessitat de disposar d'aparcaments dissuasius.
 - Millora de la senyalització d'itineraris, equipaments, serveis i punts d'interès.
- Respecte a l'**habitatge i equipaments**, es recull:
 - Es planteja estudiar la ubicació que hauria de tenir el nou habitatge a fi de no suposar una nova barrera física i visual, tot i que una mot bona part de les persones participants defensen que els futurs habitatges han d'ubicar-se al centre del Campus, densificant-lo i dotant-lo d'activitat quotidiana, el que serà un element imprescindible per transformar-lo en un lloc de vida. Cal precisar que la ubicació del nou edifici d'habitatges, com s'ha dit, es pot considerar com a única

solució possible l'apuntada al Pla Director, ja que altrament es superposaria a l'estructura del dipòsit soterrat. També dir que serà diàfan a la planta baixa per evitar ser una barrera física i/o visual.

- Cal dimensionar la necessitat de nous equipaments per a l'increment de població esperat.
- Es planteja la necessitat de fer un Pla d'usos que permeti regular les activitats a l'entorn, que prioritzi la recuperació d'oferta comercial i de lleure, per fer atractiu l'àmbit.

- Pel que fa a l'**apropament del Campus a la ciutadania i al districte**, es planteja la necessitat de normalitzar l'accés al mateix, donat que és un espai que es percep com a tancat i llunyà a l'imaginari de la ciutadania. En aquest sentit, es proposa:

- **Fomentar la interacció Universitat i Districte** a fi de millorar el coneixement mutu i que aquest pugui ser traslladat a la ciutadania. En aquest sentit, es manifesta que el Districte ha de ser l'agent que permeti vehicular l'oferta divulgativa i cultural de les facultats a través dels seus canals de comunicació i amb el concurs de les entitats i el comerç com a agents de difusió. També es recull que la Universitat ha de fer un esforç per a millorar la difusió de la seva oferta mitjançant canals virtuals. Per altra banda, es planteja la necessitat d'estudiar estratègies que facilitin l'apropament de la comunitat educativa i especialment els estudiants al barri els seus serveis i la seva oferta comercial.
- Es manifesta la necessitat de **dotar de contingut atractiu i accessible l'oferta de les facultats**. Per a fer-los més accessibles es considera que cal centralitzar les activitats en espais i equipaments reconeixibles, actuals i futurs (nous equipaments). Per a fer una oferta atractiva, a més de millorar la comunicació de l'actual es proposen noves activitats de caràcter cultural i divulgador, així com explorar el potencial d'un Fab Lab especialitzat en la societat del coneixement, les noves tecnologies i la realitat virtual.

Una vegada finalitzada aquesta fase participativa i a la vista dels resultats i suggeriments s'han introduït al document inicial del Pla Director millores i ajustatges tal com es descriuen a l'apartat 13. Pla d'Acció i Línies Estratègiques.

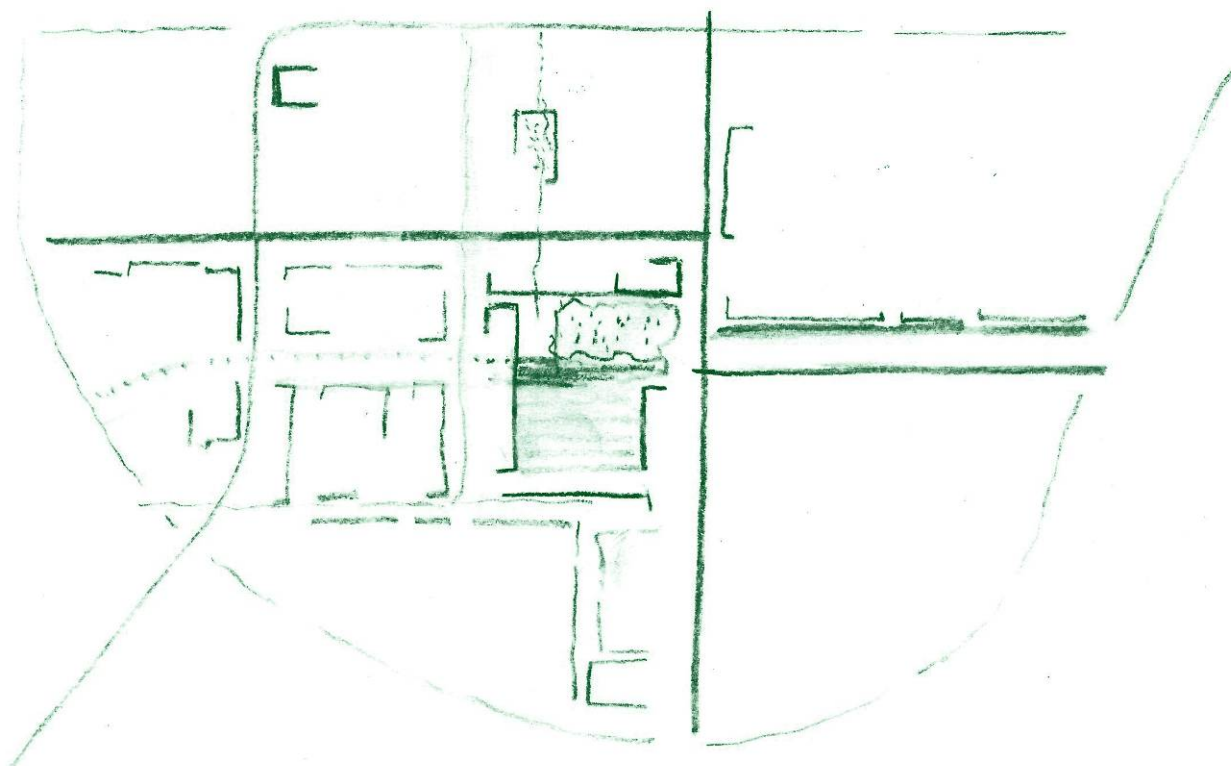
12. REPENSANT L'ESTRUCTURA GENERAL I ORGÀNICA DEL CAMPUS

El sistema de transport públic existent i previst assegura un òptim funcionament del Campus Sud i de les ampliacions programades. Les línies L3, L5 amb la futura ampliació de la línia 6 de Ferrocarrils de la Generalitat complementades amb la línia 9, amb una parada existent a la trobada de l'avinguda Diagonal i una altra pendent de concloure la seva execució davant del Parc Científic de Barcelona, li atorguen una gran accessibilitat, sinònim de centralitat contemporània. A més, la presència del tramvia que s'insereix en el mateix Campus amb quatre parades i una àmplia xarxa de línies d'autobusos urbans i interurbans també amb parades a l'àmbit de referència, permeten consolidar un **model de mobilitat sostenible**. També cal posar de relleu que la Direcció General de Transport Terrestre de la Generalitat de Catalunya ha promogut una nova estació d'autobusos que es preveu, al costat septentrional de l'avinguda Diagonal en una posició soterrada enfront de l'antiga Escola Universitària d'Estudis Empresarials. Aquesta proposta de localització sobretot d'autobusos interurbans va lligada a l'execució d'una plataforma BUS-VAO (vehicles d'alta ocupació) pel centre de la calçada de l'autopista segons promoció del Ministerio de Fomento (Tram Molins de Rei – Avinguda Diagonal). Amb tot, es reforça la important intermodalitat del Campus Universitari.

Amb aquest escenari d'accessibilitat en aquest Pla Director es planteja que amb un horitzó finalista el **Campus sigui absolutament pacificat d'accés vehicular exclusiu pels usuaris del Campus, serveis i transport públic i concebut com una gran superilla**, tot eliminant els aparcaments en superfície dels vehicles particulars. La superilla del Campus estaria definida pel seu perímetre, per bé que s'hi poden identificar tres de menors definides tal com segueix:

1. La delimitada per les avingudes de la Diagonal i de Joan XXIII i pels carrers de Menéndez y Pelayo i de Martí i Franquès.
2. La delimitada per l'avinguda de Joan XXIII i pels carrers de Martí i Franquès i de Menéndez y Pelayo que conté el Tanatori i el cementiri de Les Corts.
3. La delimitada pel carrer de Martí i Franquès i per les avingudes del Doctor Marañón i de la Diagonal. Aquesta podria considerar-se com la suma de dues hipotètiques que ajunta el carrer de Pau Gargallo a ambdós costats.

La concepció a un horitzó finalista de la vialitat passa perquè sigui de la **modalitat de plataforma única** i això permet moltes variables i flexibilitat en l'establiment de la circulació. De moment i de manera transitòria, es proposa limitar la vialitat rodada a una velocitat màxima de 30km/hora o a una velocitat menor a dos grans eixos viaris perpendiculars que establirien l'estructura viària principal dins l'àmbit d'estudi. Un és l'eix del carrer de Martí Franquès que va des de l'avinguda Diagonal a l'avinguda de Joan XXIII i l'altre de llevant a ponent, format pel carrer de Menéndez y Pelayo i pel carrer de Pau Gargallo.

Esquema conceptual proposat pel Campus

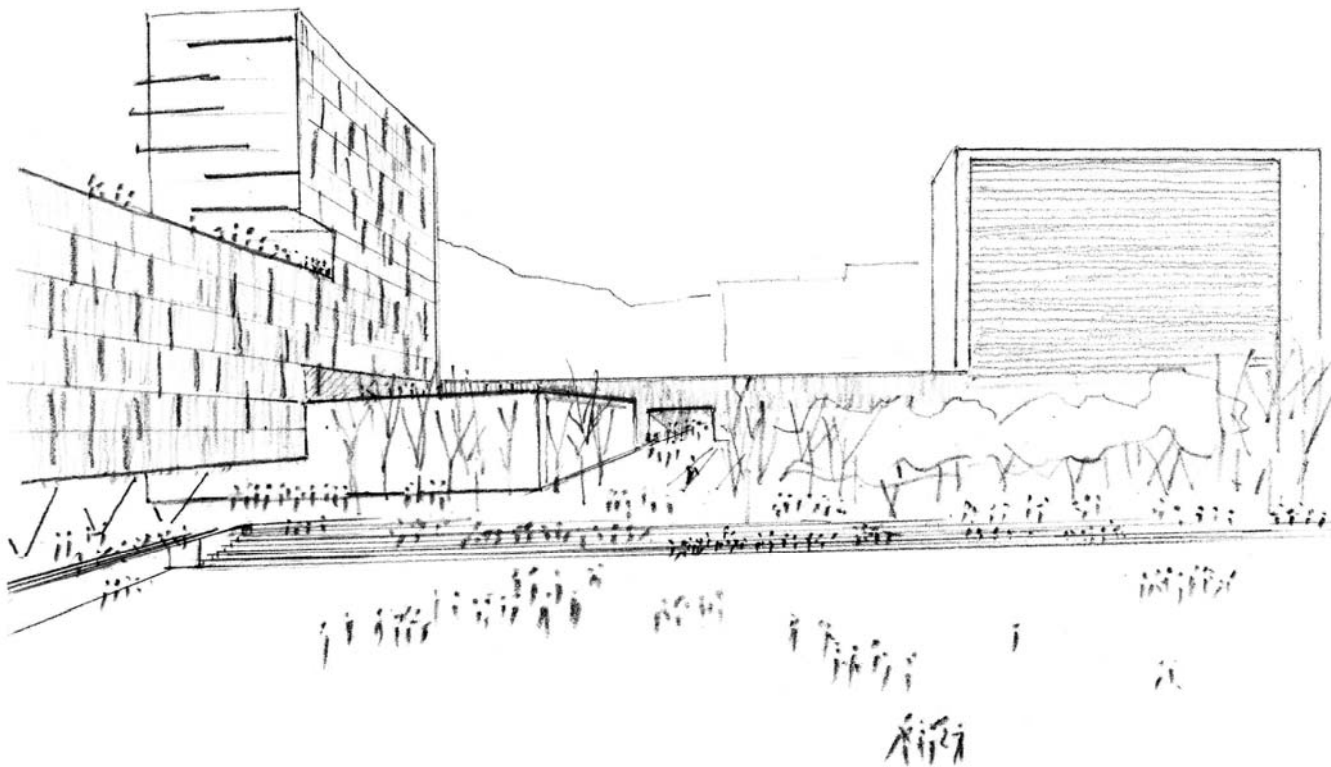
Aquest darrer eix es planteja així, en dos trams diferenciats i amb les seves traces paral·leles i desplaçades uns vuitanta metres per tal d'evitar que la continuïtat excessivament llarga fomenti vulnerar el caràcter de via que es pretén pacificada i alhora permetre definir un **espai central al cor del campus més vegetal i pacificat amb una bosquina a la part septentrional i un espai ampli amb graderies a la part meridional**, capaç d'acollir un ventall molt ampli d'activitats a l'aire lliure de la cultura i l'esport. A la resta de vials, es proposa una velocitat màxima de 10km/hora que vol dir prioritat invertida a favor del vianant, permetent compatibilitzar l'accés controlat de vehicles per al PDI i PAS i de serveis als mateixos aparcaments dels edificis universitaris, així com la presència de les bicicletes, motos i patinets.

I, està clar que si es vol potenciar la pacificació del Campus, cal eradicar la presència massiva del cotxe privat la mobilitat, acció que, en principi, està justificada per l'esmentat enorme potencial del transport públic que facilita una mobilitat sostenible i eficient, tot i que es recomana **redactar un estudi de mobilitat que tingués en compte d'on provenen les persones que arriben al Campus en cotxe, per tal de millorar, si s'escau, la seva connexió amb el transport públic.**

Un equipament pel Districte de Les Corts i un altre que actués com a Campus Center amb serveis comercials ajudarien a activar aquesta àrea central de manera efectiva i atractiva per la comunitat universitària i fomentar l'apropament de la ciutadania. També seria desitjable la **presència d'habitatge dotacional al Campus** per ajudar a donar-li caràcter de barri i ajudar a evitar la desertització urbana. En aquest sentit, una possibilitat seria de bastir una edificació emergent que delimités a ponent l'espai central. Aquesta edificació podria estar, en part, superposada als serveis del Campus Center i fins hi tot travessar el carrer de Llorens Artigues tal com es va proposar al seu moment per a l'ampliació de Facultat de Belles Arts en un edifici pont. Aquest edifici es planteja diàfan a les plantes baixes. Així no suposa cap barrera ni visual ni física i la seva posició seria paral·lela al carrer de Pascual Vila amb el fonament fora de l'estructura del dipòsit regulador soterrat existent.

En línia del que es pretén, tenim en el Campus de Diagonal-Besòs i el Campus Nord de la mateixa UPC, dos bons exemples de "campus pacificat" on prima l'espai per passejar, amb estances a l'espai públic, i la relació i fluïdesa entre els espais i els diferents edificis **sense l'enutjosa presència dels cotxes.**

El carrer de Martí Franquès es va reurbanitzar a partir d'una proposta de Bagursa, amb plataforma única recollint les aigües de pluja al mig i amb aparcaments en semibateria a ambdós costats seguint el model establert en els criteris d'urbanització derivats del Pla de Millora Urbana de 2007 i es pretén transformar-lo en un passeig cívic. També, la proposta de Bagursa permetia acollir el contingent d'autocars els dies que juga el Futbol Club Barcelona. D'altra banda, al carrer Menéndez y Pelayo s'hi

Proposta-croquis imatge del Cor del Campus. Àgora central, el Campus Center, la residència Aleu i un possible edifici d'habitatges diàfan tant visualment com físicament a la planta baixa

ha executat un aparcament per a 255 places de cotxes i es proposa augmentar la zona de passeig, tot incorporant-hi el Jardí Geològic.

I cal insistir en què un **model universitari d'altíssima concentració no aguanta la massiva presència del vehicle privat** i pel càlcul de la previsió de places d'aparcament mínimes a establir per a cada centre o illa no s'ha de fer en base a l'aplicació genèrica de l'ordenança d'aparcaments municipal sinó que cal centrar-nos en fixar-les a partir dels lògics criteris de mínims de la demanda del PDI i PAS (Personal Docent i Investigador i Personal d'Administració i Serveis). Tot per aconseguir un **campus més saludable i sostenible**⁶.

Amb els dos eixos principals, les grans avingudes perimetrals i la resta de la vialitat es pot aconseguir un esquema circulatori controlat i pensat pels usuaris del Campus a base d'anells tangents i evitant així les disfuncions o dificultat dels encreuaments i interseccions.

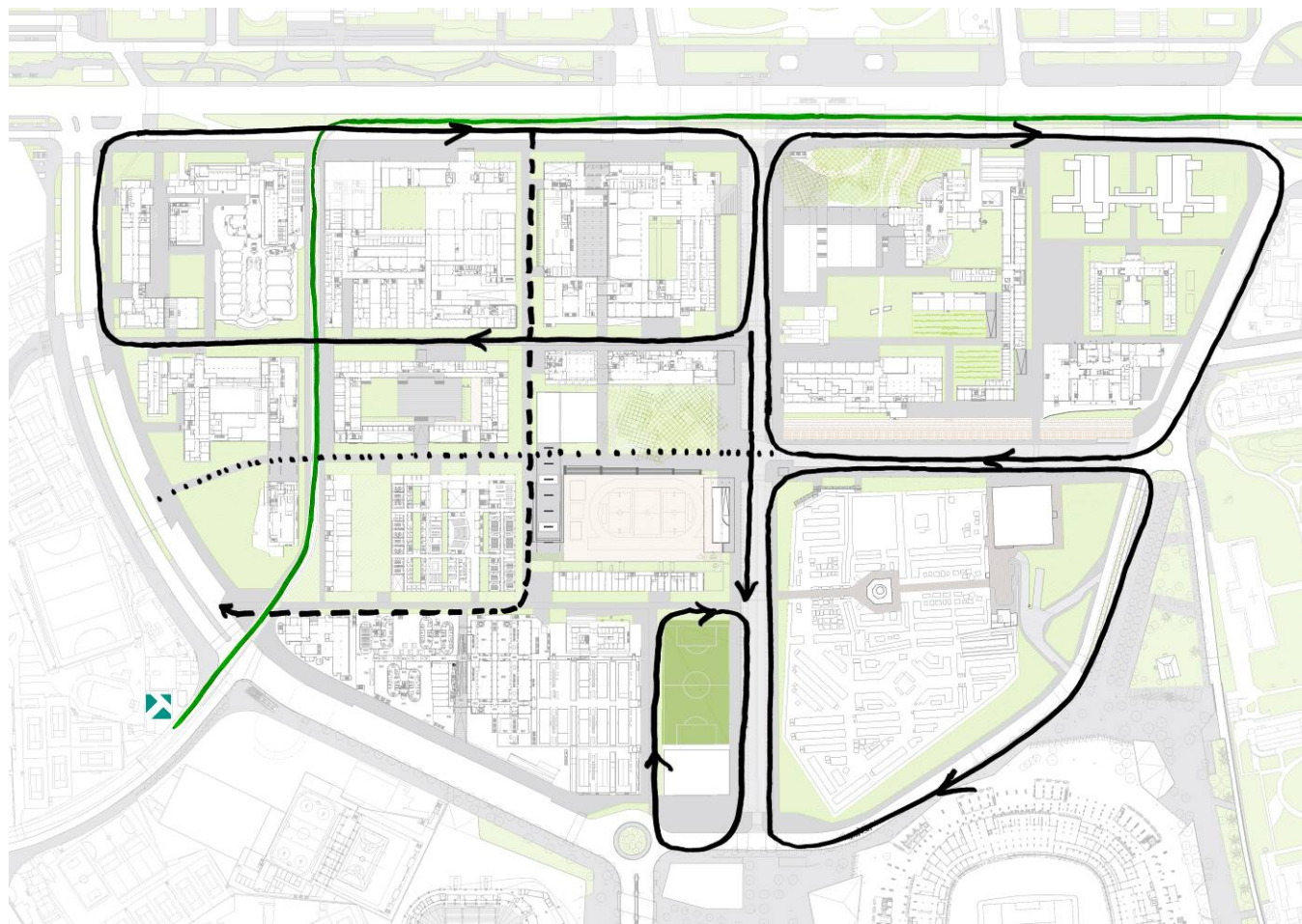
Aquest esquema circulatori en anells de manera transitòria es podria plantejar amb sentit a dretes de la següent manera:

1. Anell definit per les avingudes de la Diagonal i de Joan XXIII i pels carrers de Menéndez y Pelayo i de Martí i Franquès.
2. Un anell que voreja el cementiri i el tanatori de Les Corts, definit per l'avinguda de Joan XXIII i pels carrers de Martí i Franquès i de Menéndez y Pelayo.
3. Anell definit per l'avinguda del Dr. Gregorio Marañón i pels carrers de Pau Gargallo i de Martí i Franquès. Dins d'aquest macro-anell hi hauria un de menor que voreja les instal·lacions esportives Arístides Maillol, definit pels carrers de Josep Samitier, de Baldiri Reixac, de Martí i Franquès i per l'avinguda de Joan XXIII.
4. Anell definit per l'avinguda de la Diagonal, els carrers de Martí i Franquès i de Pau Gargallo i per l'avinguda del Dr. Gregorio Marañón.

Els carrers de Pascual i Vila i de Baldiri Reixac podrien establir una connexió en vies 10 que assegurés l'accés a la resta de centres i edificis que no queda garantida pels anells abans descrits.

Finalment, cal dir que el carrer de Llorens i Artigas es planteja també en via 10 i en la part que travessaria el cor o espai central entre el carrer de Martí i Franquès i de Pascual i Vila, es planteja com un passeig dins el sistema d'espais lliures.

⁶ Cal tenir en compte que bona part de l'aparcament actual de Bederrida i altres del Campus s'han fet servir com a park&ride per a cotxes que procedeixen de fora de Barcelona i que no tenen cap mena de relació amb el Campus. Gent que aparca de franc i amb l'excel·lent sistema de transport públic que es troba a prop, accedeix a la seva destinació de la ciutat.

Esquema circulatori en anells

13. PLA D'ACCIÓ I LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Amb la crisi sanitària actual es confirma que les noves tecnologies impacten en la vida urbana i universitària. Per tal d'aconseguir una ciutadania més activa, s'ha de promoure un urbanisme renovat, àgil, interdisciplinari, participatiu i transversalitzat per la sostenibilitat i l'ecologia. En aquest sentit, s'han definit una sèrie de mesures, concretament set, amb els seus objectius, accions i millores derivades corresponents, per tal de fomentar la sostenibilitat i apropar la ciutadania al Campus Sud. Per definir-les, s'ha tingut en compte l'Agenda 2030, en què mitjançant disset ODS, que es desglossen en un total de 169 fites, s'ajuda a dibuixar una societat més inclusiva, pròspera, justa i sostenible.

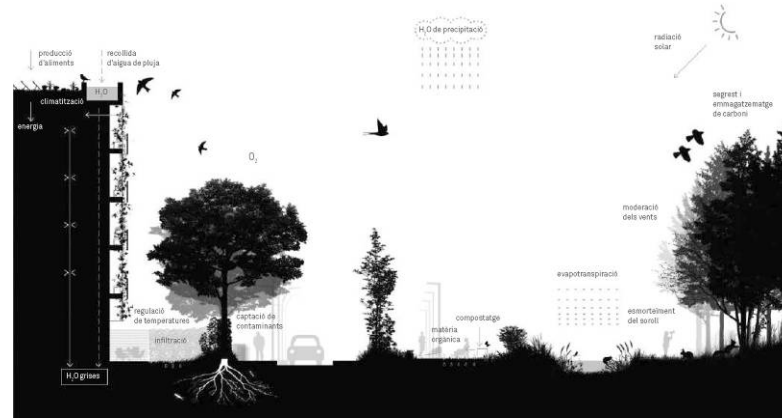
Les set línies estratègiques que es proposa que articulin el Pla director són les següents:

1. Mobilitat sostenible
2. Potenciació del verd a la ciutat
3. Eficiència i transició energètica
4. TICs i *Big Data*
5. Apropament de la ciutadania al Campus
6. Presència de l'habitatge al Campus
7. Relacions amb l'entorn

Xarxa de carrils bici de la ciutat

Alliberament de l'espai públic i millora de la qualitat urbana

Exemples de campus pacificats.
Campus Diagonal Besós

Aalto University. Finlàndia

13.1 MOBILITAT SOSTENIBLE

Per tal de reduir la contaminació ambiental i acústica, el consum energètic de la ciutat i l'accidentalitat, així com per aconseguir més qualitat i confort a l'espai públic, cal apostar per una mobilitat que sigui sostenible. Aquest concepte implica una reducció de l'ús del transport individual a favor d'un ús més gran del transport col·lectiu.

Una millora de la qualitat de l'aire i la reducció considerable de la quantitat de vehicles que circulen per l'espai públic implicarà una predisposició més gran per part dels ciutadans per fer trajectes a peu i amb bicicleta. Per la seva part, el Campus universitari en un horitzó finalista passaria a ser un campus pacificat, eradicant els aparcaments de vehicles privats a l'espai públic. El Campus es concebria com una superilla amb accés controlat pels usuaris i serveis. La vialitat també en un horitzó finalista passaria a la modalitat de plataforma única la qual permet una utilització en diverses alternatives possibles. Ara bé, transitòriament la circulació motoritzada es reduiria a uns eixos principals, com ara els dels carrers de Martí Franquès, de Menéndez y Pelayo i de Pau Gargallo com a vies 30 o de menor velocitat, propiciant la seva funció de passeig, i als secundaris serien per a manteniment i servei plantejats com a vies 10, amb prioritat invertida. D'aquesta manera, s'alliberaria un espai valuós que passaria a pertànyer als vianants, la bicicleta i el verd, fet que, sens dubte, comportaria una millora important de la qualitat urbana de l'espai públic, que es convertiria en un atractiu per a la ciutadania i, així, es fomenta la convivència i es promou la interacció social, cultural i esportiva a l'aire lliure.

Es considera que cal potenciar aparcaments dissuasius en origen i elaborar un pla de mobilitat que tingui en compte les persones usuàries del Campus que arriben en cotxe i poder millorar la connexió amb el transport públic.

Es proposa establir la construcció d'aparcaments segurs per a bicicletes, patinets elèctrics etc. i amb punts de recàrrega elèctrica.

Aquesta línia estratègica es troba vinculada als objectius i fites següents:

ODS 11: Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents i sostenibles.

Fita 11.2: El 2030, més ecomobilitat, fonamentada en un sistema de transport públic de màxima qualitat, sostenible i inclusiu.

MOBILITAT SOSTENIBLE	
Objectius	<p>Reduir l'ús del transport individual a favor d'un ús més gran del transport col·lectiu, i fomentar-ne el funcionament amb energia elèctrica.</p> <p>Mantenir el compromís amb els objectius de l'Agenda 2030 "Barcelona: futur sostenible".</p>
Accions	<p>Campus pacificat minimitzant la mobilitat motoritzada amb un horitzó final amb control físic d'accés pels usuaris . L'espai viari admet circuits variables que poden adaptar-se o modificar-se segons les necessitats funcionals de cada moment. Ara bé, transitòriament es plantegen uns eixos principals com a vies 30 o de menys velocitat, i d'altres de secundaris per a manteniment i servei, plantejats com a vies 10 amb prioritat invertida, on els vianants i les bicicletes siguin els protagonistes.</p> <p>Eliminar barreres arquitectòniques.</p> <p>Fomentar plataformes úniques i guals per als vehicles.</p> <p>Fer servir el Campus com a laboratori urbà.</p> <p>Possibilitar d'accedir a peu pla a l'estació de l'L3 del metro Palau Reial des del carrer de Martí i Franquès.</p> <p>Aplicar altres mesures que contribueixin a pal·liar els efectes de l'emergència climàtica.</p> <p>Construcció d'aparcaments segurs per a bicicletes, patinets elèctrics, etc. i amb punts de recàrrega elèctrica.</p>
Millores derivades	<p>Millora de la qualitat de l'aire.</p> <p>Millora de la qualitat urbana de l'espai públic.</p> <p>Més predisposició per part dels ciutadans a fer trajectes a peu i amb bicicleta o patinet...</p> <p>Millora de l'accessibilitat arquitectònica.</p>

13.2 POTENCIACIÓ DEL VERD A LA CIUTAT

Barcelona és una ciutat densa i compacta i els seus espais verds són majoritàriament petits i fragmentats, de manera que és important reincorporar la natura a la ciutat per aconseguir un canvi de model urbà que aposti per la regeneració i la renaturalització, entenent el verd com una infraestructura ecològica que relliga el teixit urbà i el territori, i que alhora aporta beneficis ambientals i socials. Per tal d'aconseguir-ho, la ciutat compta amb el projecte de xarxa de corredors urbans que té com objectiu donar continuïtat a la trama urbana amb presència dominant de vegetació destinada a l'ús prioritari o exclusiu de vianants i bicicletes i connectar les diferents peces de verd existents a la ciutat.

El Campus Sud cal que aprofiti la seva avantatjosa posició en relació a aquest sistema de verds urbans, aportant al mateix, continuïtat i nous espais, entre ells, el parc de Bederrida en una posició central.

A més a més, la secció dels carrers es podria modificar per tal de crear un espai urbà més amable, agradable i saludable, tot estovant la duresa de bona part del paviment, fent-lo més permeable, on la presència de la vegetació hi jugaria un paper clau per tal d'aportar un major confort climàtic i visual. Amb aquesta proposta s'aconseguiria un augment de l'ús d'aquest espai per a activitats culturals, esportives, lúdiques o socials, i per què no, docents.

Aquesta línia estratègica es troba vinculada als objectius i fites següents:

ODS 11: Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents i sostenibles.

Fita 11.3: Per al 2030, assolir, amb consens social, un canvi de model urbà per disposar d'un espai públic més saludable i més sostenible, especialment a l'entorn de les escoles.

Fita 11.7: Per al 2030, un espai públic més verd, més segur i on es pugui jugar.

ODS 13: Adoptar mesures urgents per combatre el canvi climàtic i els seus efectes.

Fita 13.1: Per al 2030, el 100% de la població a menys de 300 metres d'un espai de refugi climàtic i un jardí d'aigua per districte.

ODS 15: Protegir, restaurar i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, gestionar els boscos de manera sostenible, combatre la desertificació, aturar i revertir la degradació del sòl i aturar la pèrdua de la biodiversitat.

Fita 15.1: Promoure els nodes de biodiversitat i reserves de natura com a part essencial de la infraestructura verda urbana.

Fita 15.2: Per al 2030, prop del 30% de Barcelona coberta d'arbres.

Fita 15.5: Per al 2030, mantenir la biodiversitat a Barcelona.

Encaix en la xarxa d'estructura verda de la ciutat

Campus de l'Illinois Institute of Technology(IIT). Chicago. Bosc que pot ser un bon referent de la part arbrada que es proposa a Bederrida.

Confort que aporta la vegetació a l'espai públic

POTENCIACIÓ DEL VERD A LA CIUTAT	
Objectius	<p>Donar continuïtat a la trama urbana amb presència dominant de vegetació destinada a l'ús prioritari o exclusiu de vianants i bicicletes i connectar les diferents peces de verd existents amb les de la ciutat.</p> <p>Mantenir el compromís amb els objectius de l'Agenda 2030 "Barcelona: futur sostenible".</p>
Accions	<p>Crear un parc arbrat de protecció activa a Bederrida.</p> <p>Augmentar la vegetació als carrers del Campus.</p> <p>Estovar bona part del paviment, fent-lo més permeable i fomentar la plantació de vegetació de baix consum hídric, alternant espècies de fulla caduca i de fulla perenne.</p> <p>Fomentar la vegetació amb canvi cromàtic estacional, i també espècies aromàtiques.</p> <p>Fer servir el Campus com a laboratori urbà.</p> <p>Aplicar altres mesures que contribueixin a pal·liar els efectes de l'emergència climàtica.</p> <p>Estudiar la possibilitat d'introduir mesures biofíl·liques al mur perimetral del cementiri.</p>
Millores derivades	<p>Espai urbà més amable, agradable i saludable.</p> <p>Més confort climàtic, visual i sensorial a l'espai públic.</p> <p>Augment de l'ús de l'espai públic per a activitats culturals, esportives, lúdiques o socials.</p>

13.3 EFICIÈNCIA I TRANSICIÓ ENERGÈTICA

Barcelona té el repte de ser una ciutat autosuficient energèticament, per tal de convertir-se en una ciutat sostenible i resilient, i contribuir, així, a reduir la vulnerabilitat enfront de situacions de risc o perill i a augmentar la qualitat ambiental. Per tal d'aconseguir-ho, és necessari generar localment bona part de l'energia que es consumeix a partir de l'aprofitament dels recursos naturals i de les energies renovables. El disseny dels espais públics, necessàriament, hauria d'incorporar aquests conceptes.

Mitjançant paviments filtrants i una xarxa de dipòsits i canalitzacions de reg a l'espai públic es contribuiria a la sostenibilitat amb el reaprofitament de l'aigua de pluja. També cal pensar en la possibilitat d'aprofitar les aigües grises dels edificis. Barcelona disposa d'un disseny de recollida d'aigües pluvials a partir de dipòsits reguladors subterranis distribuïts per tota la ciutat que controlen àrees concretes de recepció d'aigua i en regulen el cabal cap a l'àrea beneficiada. Al Campus Sud hi trobem el dipòsit d'aigües de Bederrida, un dels més grans de la ciutat, sota l'espai que aquest Pla director del Campus Sud proposa aprofitar com a espai públic de relació, lleure i pràctica de l'esport.

També cal que la ciutat aprofiti al màxim l'important potencial d'energia termosolar, fotovoltaica, eòlica de baixa potència, geotèrmica i de biomassa desaprovechada que té i que podria rendibilitzar. Així, es proposa fomentar, mitjançant l'energia solar o eòlica de baixa potència, la generació renovable i local de l'energia consumida per l'enllumenat, la recàrrega de vehicles elèctrics i per l'alimentació de sistemes tecnològics i de la informació.

Per tant, és necessari que el disseny dels espais públics contribueixi a una reducció del consum, incorporant criteris d'eficiència, racionalitat i estalvi.

Aquesta línia estratègica es troba vinculada als objectius i fites següents:

ODS 7: Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a totes les persones.

Fita 7.2: Per al 2030, un salt exponencial en el consum i en la producció local d'energia renovable.

Fita 7.3: Per al 2030, un parc d'edificis privats i públics d'alta eficiència energètica.

ODS 13: Adoptar mesures urgents per combatre el canvi climàtic i els seus efectes.

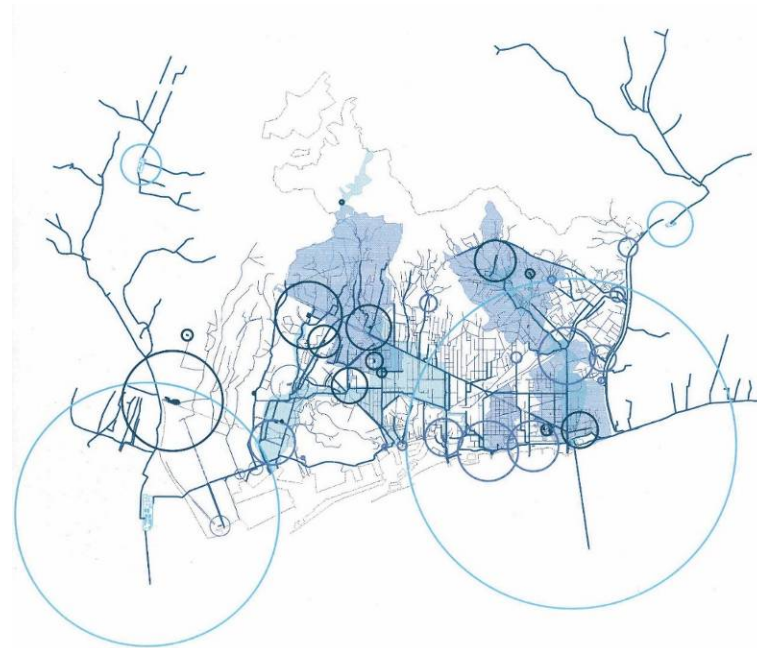
Fita 13.2: Per al 2030, Barcelona assolirà la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH) prevista als acords internacionals més ambiciosos.

Autoproducció energètica urbana. Vista de l'Atri Solar a les Facultats de Física i Química de la UB amb plaques fotovoltaïques

Referent de pavimentació filtrant. Passeig de Sant Joan de Barcelona

Dipòsits i recollida d'aigua

Plànol dels dipòsits d'aigües pluvials, extret del document «Estudi analític prospectiu sobre les estructures funcionals dels districtes de Barcelona per tal d'elaborar les estratègies de renovació i d'hàbitat urbà de la ciutat». Font: Barcelona Cicla de l'Aigua, SA (BOASA).

Potencial fotovoltaic

- No apte
- Molt bo
- Bo
- Moderat

Potencial minieòlic

Hores anuals de vent: 3.000 - 8.000

EFICIÈNCIA I TRANSICIÓ ENERGÈTICA	
Objectius	<p>Generar localment bona part de l'energia que es consumeix a partir de l'aprofitament dels recursos naturals i de les energies renovables, i fomentar, així, l'autoproducció energètica.</p> <p>Mantenir el compromís amb els objectius de l'Agenda 2030 "Barcelona: futur sostenible".</p>
Accions	<p>Reaprofitar l'aigua de pluja i grises dels edificis.</p> <p>Fomentar paviments permeables.</p> <p>Generar de manera renovable i local l'energia consumida per l'enllumenat, la recàrrega de vehicles elèctrics i l'alimentació de sistemes tecnològics i de la informació, mitjançant energia solar o eòlica de baixa potència.</p> <p>Reduir el consum energètic amb l'aplicació de tecnologies d'enllumenat LED.</p> <p>Incorporar sistemes tecnològics (TICs) a base de sensors.</p> <p>Fer servir el Campus com a laboratori urbà.</p> <p>Aplicar altres mesures que contribueixin a pal·liar els efectes de l'emergència climàtica.</p>
Millores derivades	<p>Estalvi energètic.</p> <p>Eficiència energètica.</p> <p>Resiliència urbana.</p> <p>Contribució a una ciutat més sostenible.</p>

Estudiants de la Facultat de Belles Arts treballant a l'espai públic

Proposta de jardí Geològic al carrer Menéndez y Pelayo

13.4 TICs I BIG DATA

Pel que fa a l'intercanvi de coneixement universitat-ciutat, l'aplicació de les TIC a l'espai públic possibilitaria una retroalimentació de coneixement.

Es permetria la possibilitat d'utilitzar, des de la universitat, el coneixement obtingut a partir del conjunt d'infraestructures de telecomunicacions desplegades a l'espai públic, com ara sensors que permetin recollir tot tipus d'informació per al desenvolupament de l'activitat ciutadana i d'investigació universitària.

La introducció d'aparells que permetin l'existència de wifi, així com el desplegament d'activitats universitàries a l'espai públic fomentarien l'apropament del coneixement universitari a la ciutadania. També, en aquesta línia de transferir coneixement universitari a la ciutadania, es proposa la incorporació d'un jardí geològic al carrer de Menéndez y Pelayo, i, així, fer interactiu aquest espai públic amb la Facultat de Ciències de la Terra, situada just enfront.

Aquesta línia estratègica es troba vinculada als objectius i fites següents:

ODS 9: Construir infraestructures resilients, promoure la industrialització inclusiva i sostenible i fomentar la innovació.

Fita 9.4: Pla per a la transformació digital de Barcelona.

Fita 9.5: Per al 2030, Barcelona, una de les cinc capitals europees de la ciència i la innovació.

ODS 16: Promoure societats pacífiques i inclusives per tal d'aconseguir un desenvolupament sostenible, proporcionar accés a la justícia per a totes les persones i desenvolupar institucions eficaces, responsables i inclusives en tots els àmbits.

Fita 16.10: A Barcelona, màxima transparència i compromís amb l'accés a la informació.

ODS 17: Enfortir els mitjans per implementar i revitalitzar l'Aliança mundial per al desenvolupament sostenible.

Fita 17.19: Avaluar anualment el grau d'assoliment de l'Agenda 2030 a Barcelona.

Estudiants de dibuix de l'ETSAB treballant a l'espai públic

TICs BIG DATA	
Objectius	<p>Fer de la ciutat un lloc on es gestionin les necessitats de les persones i de la ciutat de forma eficient i intel·ligent.</p> <p>Mantenir el compromís amb els objectius de l'Agenda 2030 "Barcelona: futur sostenible".</p>
Accions	<p>Introduir aparells a l'espai públic que permetin l'existència de wifi.</p> <p>Desplegar un conjunt d'infraestructures de telecomunicacions a base de sensors.</p> <p>Desplegar mitjans i canals que permetin millorar la comunicació virtual de l'oferta divulgativa i cultural de les facultats.</p> <p>Fer servir el Campus com a laboratori urbà.</p> <p>Fab Labs com a espai telemàtic al voltant de la societat del coneixement, portant a terme activitats de diversa índole. Aquesta acció s'emmarca també en la línia estratègica d'apropament de la ciutadania al Campus.</p>
Millores derivades	<p>Més coneixement de l'activitat que es desenvolupa a la comunitat universitària i a la ciutat.</p> <p>Més eficiència energètica.</p> <p>Compilació d'informació per a la investigació per part de l'Administració i les universitats.</p> <p>Foment de l'intercanvi de coneixement ciutadania- universitat.</p>

13.5 APROPAMENT DE LA CIUTADANIA AL CAMPUS

Per tal de fer possible que l'espai públic del campus no només s'entengui com un espai universitari, sinó també com una part més de la ciutat, que els ciutadans en puguin gaudir, caldria que el disseny de l'espai públic del Campus Sud afavorís les relacions universitat-ciutat. Per aconseguir-ho, d'una banda, es proposen una sèrie de criteris que promoguin l'intercanvi de coneixement entre universitat i ciutadania i a l'inrevés.

Per tal d'assolir l'objectiu d'apropar el campus a la ciutadania i fomentar un estil de vida saludable, també planteja incloure al seu espai públic el foment de l'activitat esportiva, més enllà de l'espai per passejar, córrer o anar amb bicicleta. En aquest sentit, es proposa incloure, a bona part dels carrers del campus, especialment els més propers al teixit residencial de les Corts, equipaments urbans per practicar la cal·listènia, el ping-pong, etcètera, ampliant els que ja hi ha al carrer de Baldiri Reixac. Es proposa fomentar activitats culturals a sales d'actes dels centres de manera que la ciutadania hi pugui assistir. Seria una manera més de vitalitzar el Campus i rebaixar el grau de desertització urbana que s'hi manifesta quan no hi ha activitat docent.

A més a més, cal tenir en compte que aquesta participació entre la universitat i la ciutadania també pot entrar dins dels edificis de la universitat a partir d'espais destinats a compartir eines i coneixements dels que disposa la universitat i que poden ser de gran utilitat per a la ciutadania en general. El concepte de Fab City, explica perfectament aquesta interacció on es produeix un salt d'escala en la investigació de la fabricació digital als laboratoris (Fab Labs) a la creació d'un moviment que integra emprenedors, universitaris, empreses i el govern municipal a fi d'impulsar la fabricació digital i la innovació tecnològica en tots els àmbits de la vida urbana.

Actualment, Barcelona compta amb una xarxa d'Ateneus de Fabricació o Fab Lab's de la qual podrien formar-ne part un conjunt d'espais en planta baixa que aquest Pla Director proposa distribuir pel Campus Sud, i així promoure la dinamització del canvi social mitjançant l'obertura i aprenentatge dels processos productius entre els ciutadans.

Possible iniciativa d'un UPC-Lab davant l'avinguda de la Diagonal

Carrer Baldiri Reixac amb equipaments urbans esportius

Aquest Pla Director, per tal d'assolir l'objectiu d'apropar el campus a la ciutadania, també planteja incloure en el seu espai públic el foment de l'activitat esportiva, més enllà de l'espai per passejar, córrer o anar en bicicleta. En aquest sentit, es proposa incloure a bona part dels carrers del campus, especialment els més propers al teixit residencial de Les Corts, equipaments urbans per a la pràctica de calistènia, ping-pong, etc., ampliant els existents al carrer de Baldiri Reixac.

A més, es proposa fomentar activitats culturals a sales d'actes dels centres de manera que el ciutadà hi pugui assistir. Seria una manera més de vitalitzar el Campus i rebaixar el grau de desertització urbana que s'hi manifesta quan no hi ha activitat docent. A tall d'exemple, algun acte que se celebra al Col·legi d'Arquitectes situat a la plaça de la Catedral de Barcelona on s'hi desplacen sovint estudiants i professors de l'ETSAB es podria celebrar a la Sala d'Actes de l'ETSAB. Aquesta seria una de les possibilitats entre moltes, com ara poder fer una activitat ciutadana a l'Atri solar i, com s'ha dit, aprofitar la sala d'actes que es troba al seu costat com a valor afegit. A altres centres com a l'Escola Politècnica d'Edificació de Barcelona, a la Facultat de Biologia i al Parc Científic de Barcelona es podrien utilitzar eventualment també les sales d'actes per aquest destí.

Val a dir que aquest any per les festes de la Mercè ja s'han realitzat diverses activitats al carrer de Martí i Franquès.

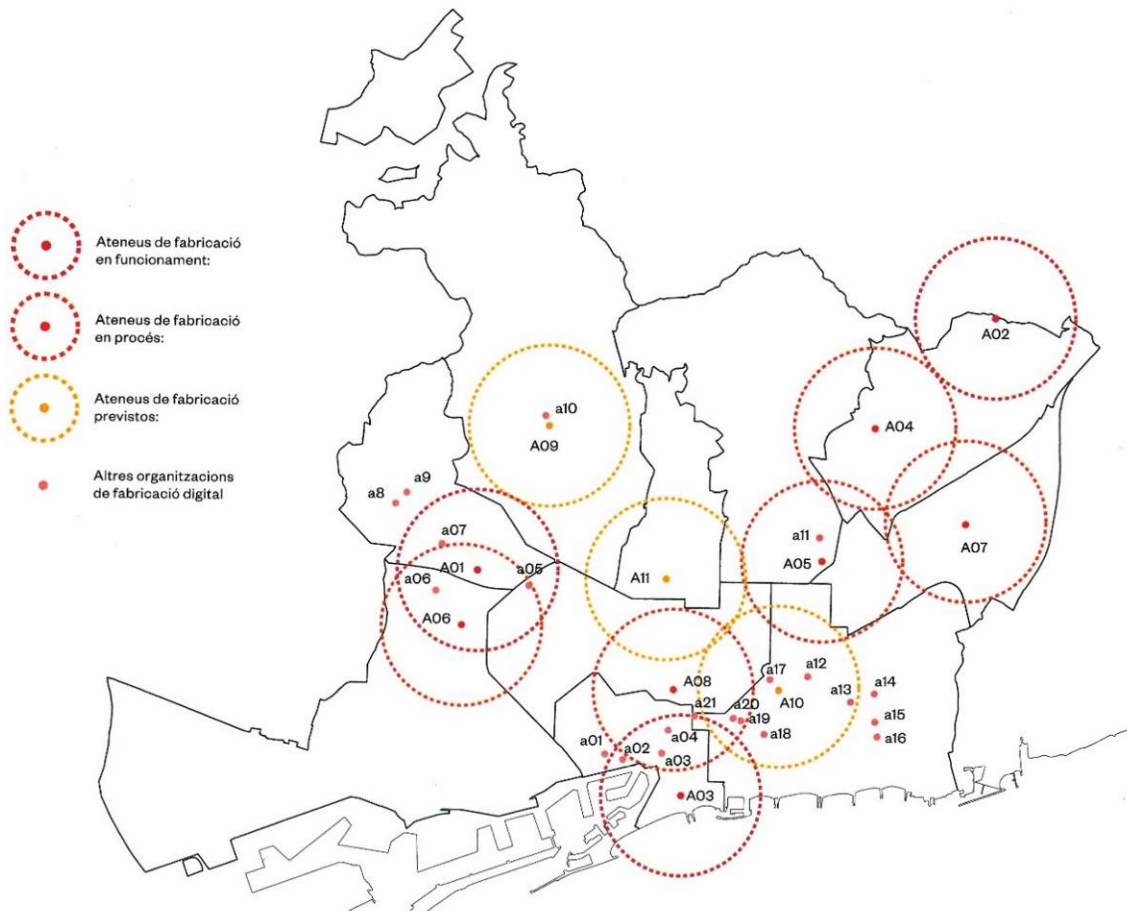

Cartell del concert realitzat al carrer de Martí i Franquès pels actes de La Mercè 2022

Aquesta línia estratègica es troba vinculada als objectius i fites següents:

StartUB! Lab.

Xarxa d'Ateneus de Fabricació de Barcelona

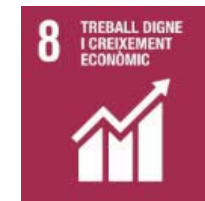
ODS 3: Garantir una vida sana i promoure el benestar per a totes les persones a totes les edats.

Fita 3.4: Per al 2030 [...] insistir més en la promoció de la salut.

ODS 4: Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom.

Fita 4.7: Per al 2030 l'acció educativa i de sensibilització sobre el desenvolupament sostenible i sobre els drets humans arribarà a tots els centres educatius.

ODS 8: Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball digne per a tothom.

Fita 8.3: El 2030 Barcelona serà una capital europea de l'emprenedoria.

ODS 10: Reduir la desigualtat en i entre els països.

Fita 10.2: Per al 2030, promoure la inclusió social, econòmica i política de totes les persones.

ODS 11: Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents i sostenibles.

Fita 11.4: Per al 2030, una millor protecció, accessibilitat i coneixement dels elements patrimonials singulars i d'identitat de Barcelona i dels seus barris.

Fita 11.7: Per al 2030, un espai públic més verd, més segur i on es pugui jugar.

ODS 16: Promoure societats pacífiques i inclusives per tal d'aconseguir un desenvolupament sostenible, proporcionar accés a la justícia per a totes les persones i desenvolupar institucions eficaces, responsables i inclusives en tots els àmbits.

Fita 16.7: Barcelona, ciutat compromesa amb una democràcia participativa i de qualitat.

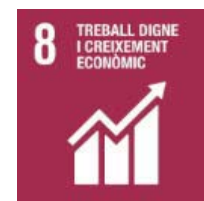
APROPAMENT DE LA CIUTADANIA AL CAMPUS	
Objectius	<p>Fer possible que l'espai públic del Campus no només s'entengui com un espai universitari sinó també per al gaudi dels ciutadans.</p> <p>Mantenir el compromís amb els objectius de l'Agenda 2030 "Barcelona: futur sostenible".</p>
Accions	<p>Incloure a l'espai públic del Campus espais per practicar esport i per al lleure.</p> <p>Incorporar un equipament de barri al Campus i un jardí geològic davant la Facultat de Ciències de la Terra.</p> <p>Fomentar la visita dels escolars i de la ciutadania al Centre de Recursos de Biodiversitat Animal que es troba a la Facultat de Biologia.</p> <p>Entendre l'espai públic del Campus com a potencial parc d'exposició eventual d'escultures a l'aire lliure i d'altres elements produïts a les aules (Belles Arts, Arquitectura, Edificació, Enginyeria...).</p> <p>Fer servir el Campus com a laboratori urbà.</p> <p>Incloure una sala d'exposicions a l'ampliació de la Facultat de Belles Arts i fer un possible accés al futur Arxiu de l'ETSAB.</p> <p>Incorporar Fab Labs al Campus que complementin la Xarxa d'Ateneus de Fabricació de Barcelona. Incorporar també espais destinats a viviers d'empreses, <i>coworkings</i>, <i>start ups</i>, <i>spin offs</i>, etcètera.</p> <p>Habilitar espais de la universitat, com ara sales d'actes i espais lliures per a esdeveniments d'interès públic. A tall d'exemple, l'Atri Solar i la Sala d'Actes de la Facultat de Física i de la Facultat de Química de la UB.</p> <p>Fomentar la participació de la ciutadania en els projectes de transformació de l'espai públic.</p> <p>Centralitzar les activitats en determinats espais i millora de la comunicació de l'oferta cultural i divulgativa de la Universitat.</p> <p>Generar activitats que tinguin efecte crida i provoquin l'accés a les instal·lacions.</p> <p>Crear una gran àgora central amb graderia a Bederrida per tal de poder oferir un ampli ventall d'activitats ciutadanes del lleure, l'educació, la cultura i l'esport, i també com a gran àgora del coneixement.</p>
Millores derivades	<p>Intercanvi de coneixement entre universitat i ciutadania i a l'inrevés.</p> <p>Dinamització del canvi social mitjançant l'obertura i l'aprenentatge dels processos productius entre els ciutadans.</p> <p>Apropament de la ciutadania al Campus i foment d'activitats culturals, lúdiques i esportives.</p> <p>Vitalització del Campus i reducció de la desertització en horari no lectiu.</p> <p>Més sentit de pertinença.</p>

13.6 LA PRESENCIA DE L'HABITATGE

És possible de bastir-hi un edifici emergent destinat a establir-hi habitatges dotacionals, que ajudi a delimitar una gran àgora al cor del Campus, juntament amb l'edifici de la Residència Aleu de la UB, l'Edifici Hèlix i un nou equipament públic per al districte de les Corts que es podria bastir al carrer de Martí i Franquès. L'edifici d'habitatges dotacionals, per la seva potencial grandària, podria incloure al voltant d'unes dues-centes unitats d'habitatge. Aquest edifici hauria de ser en bona part diàfan en planta baixa per tal de que no fós ni barrera física ni visual i la seva posició, en principi, es proposa davant del carrer de Pascual Vila. Aquest emplaçament és únic i ve condicionat ja que no pot superposar-se a l'estructura del gran dipòsit soterrat, atès que damunt del dipòsit només és possible una construcció de planta baixa i dues plantes pis, que és l'altura màxima que pot tenir tant l'edificació d'un Campus Center com l'equipament que es proposa a l'altre costat, davant del carrer Martí i Franquès.

Per fer efectiva aquesta proposta, cal una modificació puntual del PGM, ja que en part el nou edifici ocupa sistema d'espais lliures i en part sistema viari. La part de zona verda afectada, així com la que pugui afectar-se en el nou equipament per a les Corts proposat davant del carrer de Martí i Franquès es podran compensar amb la creació de nova superfície de sistema d'espais lliures dins l'àmbit d'aquest Pla director del Campus Sud i també amb les superfícies que figuren actualment com a verd no computable al carrer de Menéndez y Pelayo.

Aquesta línia estratègica es troba vinculada als objectius i fites següents:

ODS 8: Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball digne per a tothom.

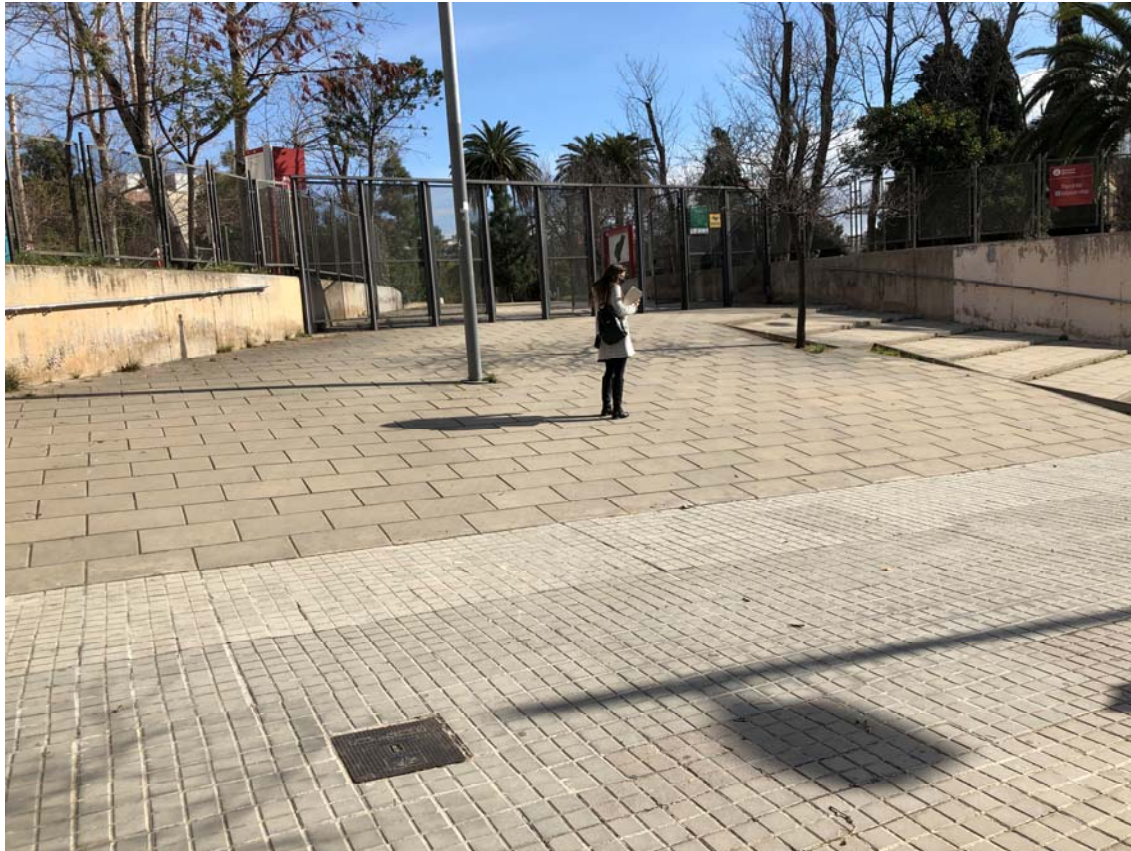
Fita 8.2: El 2030, una economia altament productiva i diversificada.

ODS 11: Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents i sostenibles.

Fita 11.1: El 2030, habitatge assequible per a tothom.

PRESÈNCIA D'HABITATGE AL CAMPUS	
Objectius	<p>Donar caràcter de barri al Campus.</p> <p>Mantenir el compromís amb els objectius de l'Agenda 2030 "Barcelona: futur sostenible".</p>
Accions	<p>Modificació puntual del PGM per tal d'ajustar els sistemes d'espais lliures i possibilitar la construcció d'un edifici d'habitatges dotacionals - <i>campus center</i> i un equipament del districte a Bederrida.</p> <p>Construcció de l'edifici d'habitatges dotacionals amb bona part de la planta baixa diàfana per tal d'evitar l'efecte de barrera física i/o visual, amb incorporació de criteris d'eficiència, transició energètica i sostenibilitat.</p> <p>Incorporació d'un equipament de barri al Campus.</p> <p>Incorporació d'usos comercials i d'altres serveis de suport en planta baixa.</p> <p>Incrementar el nombre d'estudiants que resideixen al Campus.</p> <p>Redactar un pla d'usos per tal de regular les activitats que s'hi poden establir.</p>
Millores derivades	<p>Mixtura d'usos.</p> <p>Vitalització del Campus i reducció de la desertització en horari no lectiu.</p> <p>Seguretat ciutadana.</p> <p>Més control social de l'espai públic.</p>

Accés principal a la Maternitat des del carrer del mateix nom

13.7 LES RELACIONS AMB L'ENTORN

El caràcter que ha adquirit el Campus des de la seva concepció en una posició lluny de la ciutat ha fet que quan aquesta ha arribat al Campus no s'hi ha establert una sintaxi correcta ni tampoc una transició urbana adequada. Això es deu al fet que està envoltat de grans equipaments o recintes, dels quals potser la millor relació, avui per avui, s'estableix per l'avinguda Diagonal, que, en principi, tenia una voluntat de separar l'àmbit del Campus Sud amb l'altre espai universitari que es bastiria al nord de l'avinguda Diagonal i a ambdós costats del recinte del Palau Reial. De fet, prèviament també hi havia el recinte de la Maternitat, que és fàcil de relligar i donar-li continuïtat a l'espai públic del Campus si tenim en compte els dos accessos de vianants que trobem al carrer de la Maternitat. Obrint una porta davant del carrer de Martí i Franqu al final de l'eix interior del cementiri permetria posar de relleu els valors patrimonials del cementiri i afavorir la relació peatonal llevat-ponent.

La part més difícil pel que fa a la relació urbana, la tenim amb la implantació de les instal·lacions del Futbol Club Barcelona, que estableixen, en el seu recinte principal, un gran tap urbà. Ara bé, està previst que tot aquest problema es resolgui satisfactòriament, atès el projecte del futur estadi i entorns que dona continuïtat als espais lliures a través d'un espai-equipament privat d'ús públic. I tot passa pel desplaçament de les instal·lacions del pavelló cobert del carrer d'Aristides Maillol. Continuant, trobem els equipaments privats, com ara el Bowling Pedralbes, el DIR Campus i el Reial Club de Polo de Barcelona. Caldria, doncs, millorar la relació o permeabilitat.

També cal dignificar l'espai públic, tot incidint en eradicar els usos vinculats a la prostitució i les problemàtiques d'inseguretat, manteniment i brutícia que generen i l'efecte negatiu que comporten tant a la universitat com als equipaments de l'entorn.

Aquesta línia estratègica es troba vinculada als objectius i fites següents:

ODS 11: Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents i sostenibles.

Fita 11.3: Per al 2030, assolir, amb consens social, un canvi de model urbà per disposar d'un espai públic més saludable i més sostenible, especialment a l'entorn de les escoles.

Fita 11.4: Per al 2030, una millor protecció, accessibilitat i coneixement dels elements patrimonials singulars i d'identitat de Barcelona i dels seus barris.

Vistes del DIR Campus i de l'accés al Reial Club de Polo de Barcelona des de l'avinguda del Dr. Gregorio Marañón

RELACIONS AMB L'ENTORN	
Objectius	<p>Donar continuïtat a l'espai públic de l'entorn del Campus per tal d'assegurar una connectivitat correcta entre teixits.</p> <p>Mantenir el compromís amb els objectius 2030 "Barcelona: futur sostenible".</p>
Accions	<p>Assegurar una transició urbana adequada des de la travessera de les Corts Catalanes amb el nou projecte de l'espai públic de l'entorn del Camp Nou.</p> <p>Estudiar la possibilitat d'incorporar un pas a través del Reial Club de Polo recuperant l'antic camí de Torre Melina.</p> <p>Donar continuïtat als passos provinents del recinte de la Maternitat.</p> <p>Redactar un pla de millora urbana per assegurar la urbanitat de les relacions amb l'entorn.</p> <p>Estudiar la possibilitat de travessar, de manera controlada, el cementiri de les Corts, obrint una porta actualment tapiada al carrer de Martí i Franquès i relocalitzant un espai de columbari cinerari.</p> <p>Reconèixer la figura de Joan Margarit a l'espai central del Campus Sud.</p> <p>Fomentar les activitats culturals en família en dies festius.</p> <p>Dignificar l'espai públic en tots els àmbits.</p> <p>Eradicar els usos vinculats a la prostitució i les problemàtiques d'inseguretat, manteniment i brutícia que generen.</p> <p>Millorar la senyalització dels espais</p> <p>Millorar el mobiliari urbà amb bancs, espais d'ombra, l'oferta de restauració.</p>
Millores derivades	<p>Integració de l'espai públic del Campus en el teixit urbà del barri.</p> <p>Més seguretat i control social de l'espai públic.</p> <p>Continuïtat i connectivitat entre el Campus i el seu entorn.</p> <p>Permeabilització, integració i realçament del cementiri de les Corts.</p>

14. ESPAIS PER COMPARTIR CONEIXEMENT AMB LA CIUTADANIA

La ciutat del segle XXI, òbviament, conserva moltes de les característiques pròpies de la ciutat com a espai més o menys ben adaptat a la vida humana en termes de densitat, de disseny de l'espai, d'expressió de drets, de convivència, etcètera. Però mentre en la ciutat global algunes de les seves característiques tendeixen a la uniformitat, cal analitzar i cercar què és el que fa diferent una ciutat. Existeix una forta tendència cap a l'homogeneïtzació de l'espai, tant el públic com el privat, la qual cosa també incideix fortament en una tendència a l'homogeneïtzació de l'estil de vida.

14.1. La globalització i les ciutats

L'espai públic i el paisatge urbà tendeix, en termes globals, a homogeneïtzar-se degut a diversos factors, per exemple el comerç global —a tots els centres urbans del planeta hi ha les grans cadenes d'alimentació i comerç—, o l'aparició de multinacionals proveïdores de béns públics que també provoquen una harmonització del paisatge —el cas dels parcs infantils de fabricació escandinava n'és un exemple—, els contenidors, però també la importació de models de mobilitat que responen al discurs global de sostenibilitat, la bicicleta, el Segway, els patins en línia.

Fins i tot apareix en l'arquitectura una paradoxa peculiar: els edificis singulars i l'arquitectura civil singular cada vegada són menys singulars degut als despatxos d'arquitectura internacional. Quina ciutat global no té una infraestructura d'un arquitecte de renom?

A l'espai privat el fenomen encara és més monopolístic i homogeneïtzador, els grans magatzems de mobles i estris de la llar (d'orientació minimalista) han esdevingut un fenomen uniformitzador enorme. Si duem la situació a l'extrem veurem que l'apartament d'una parella de jove de Londres, Singapur o Barcelona només es diferencia per la tipologia dels endolls.

El procés de globalització econòmica i la connectivitat global han avançat, doncs, sobretot d'ençà del canvi de mil·lenni, d'un procés estrictament econòmic cap un procés més ampli. La globalització ja no és només econòmica, és també social i cultural. I en aquest sentit la globalització ha requerit espai públic per poder desenvolupar-se.

Les ciutats globals han fet la seva contribució a aquest procés globalitzador cedint part del seu espai públic, i han esdevingut, d'aquesta manera, escenari dels processos globals. Els Camps Elisis, la Rambla, Time Square o Trafalgar Square ja no pertanyen a París, Barcelona, Nova York o Londres, respectivament, són espais de la ciutat global, espai públic planetari amb una projecció cap a tota la civilització occidental. Ho hem pogut veure, per exemple, amb l'eclosió del turisme o el terrorisme internacional.

Les ciutats han cedit part del seu espai públic als processos globals. Però també és en aquest espai públic global on trobem el cosmopolitisme, és a dir, si definim l'espai públic com el punt de trobada entre dos desconeguts, el cosmopolitisme és la barreja —o l'equilibri— entre diferència i indiferència que es dona entre aquests individus, el sentit de confort i seguretat entre estranys, l'estímul que resulta de la presència d'altres sense necessitat d'identificar-se amb ells (Sennett R.⁷). Aquesta capacitat d'interacció amb altri és el què determina el cosmopolitisme, i amb ell la capacitat de generar nous encontres, generar cultura i generar coneixement.

I en un món basat en el coneixement i la informació, el cosmopolitisme no només és font d'alimentació, sinó que esdevé una forma de vida necessària.

El cas contrari, el provincianisme, l'encontre a l'espai públic entre iguals (mateixa cultura, tradició, ètnia, etcètera) no aporta gairebé res en el nou món.

Així, doncs:

14.2. Què fa diferents les ciutats?

Tot i aquest procés homogeneïtzador, és una evidència plausible que les ciutats són diferents entre elles, hi ha caràcters, anhels i característiques pròpies que superen la tradició cultural pròpia de cadascú i compartida per la comunitat d'una ciutat.

Les diferències entre ciutats són, fins i tot, més profundes que no pas les derivades de la tradició i el bagatge històric diferent de cada territori.

Si prenem com a referència el filòsof Gilles Deleuze, aquest respon la pregunta des de la lògica de predicats, des del seu sistema de "relacions diferencials", i proposa i afirma que el que fa diferents les ciutats és el moviment.

⁷ Vegeu: Sennett R. *L'espai públic, un sistema obert, un procés inacabat*. Barcelona: Arcadia Editorial, 2014.

Allò important o rellevant, de valor, no és ni la identitat (el ser o el subjecte) ni l'espai (l'objecte) la clau rau en el moviment, en la quantitat i qualitat de relacions, encontres i interaccions que és capaç de construir la gent amb les seves potencialitats.

Així, doncs, quan sentim a parlar de ciutats emprenedores, ciutats creadores, ciutats educadores, ciutats en la societat del coneixement, estem parlant dels espais —els quals no tenen per què coincidir amb la geografia clàssica— on es desenvolupen les relacions o l'"esdevenir" de les persones, no el "ser".

14.3. La ciutadania en moviment i la transferència de coneixement

La condició de ciutadania al segle XXI, doncs, no està associada tan sols a disposar de drets i deures, també ve marcada per la quantitat i qualitat de moviments-relacions-interaccions fets, que provoquen l'avenç social, el devenir (segons Deleuze), i per la qualitat i quantitat d'"encontres"⁸ que deriven en coneixement i experiència, per a un mateix i per a la polis.

Així, doncs, cal definir els nous espais urbans, no només des de l'arquitectura, l'urbanisme i els seus usos públics i privats sinó també des de la concepció facilitadora de la transferència de coneixement, de provocar encontres entre diferents que són capaços d'aprofundir i enriquir la cultura cosmopolita de la ciutat.

El repte plantejat, doncs, és el de fer mutar un campus universitari, cada dia més embolcallat per la ciutat metropolitana que creix i es densifica, en un campus urbà de manera organitzada i planificada, harmonitzant els entorns i facilitant la transferència de coneixement.

Cal, doncs, tenir identificats quin són o poden esdevenir els espais de transferència, per fer que cada facultat o institució científica no només generi coneixement aïllat i especialitzat de portes endins, sinó que també irradiï i faciliti al seu entorn immediat coneixement, cultura, ciutadania i cosmopolitisme entre totes les comunitats, acadèmica de les diferents especialitats, estudiantil, i veïnal.

A continuació es presenten els plànols d'aquest Pla Director on en plànol núm. 12 "Polaritats de relació urbana s'hi destaquen els principals espais ubicats dins el Campus Sud on desenvolupar aquesta transferència de coneixement entre la universitat i la ciutadania.

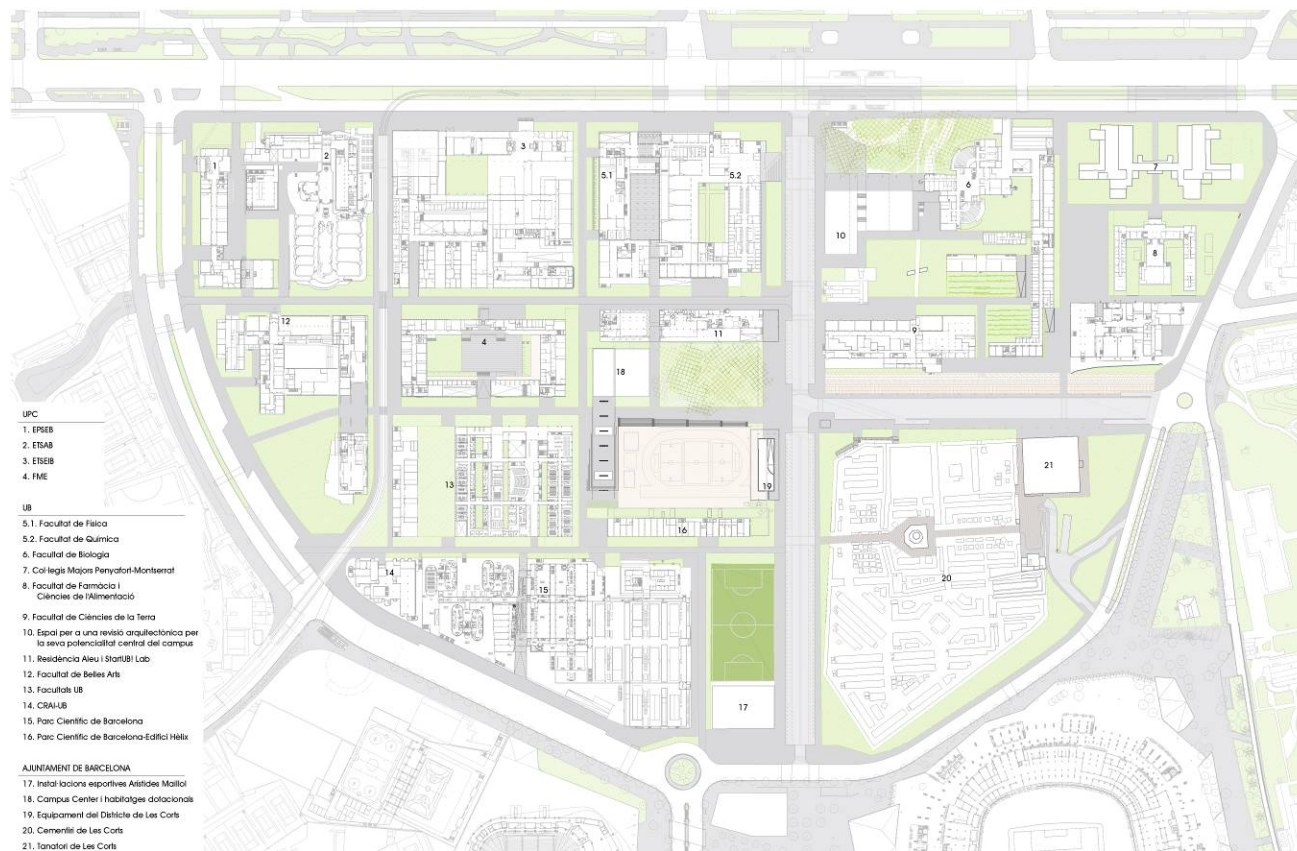
⁸ A més de definir *encontre* com la interacció entre dos individus, si rellegim Deleuze, veiem que fa de la paraula *encontre* una definició més àmplia, a grans trets vindria a ser també les interaccions entre l'individu i les coses inanimades, per exemple l'experiència sensorial que vivim enfront d'una obra d'art, al cinema o enfront de qualsevol altra cosa. L'encontre genera coneixement i experiència des de nosaltres i cap a nosaltres interactuant amb quelcom. Vegeu C como cultura. *El abecedario de Gilles Deleuze*.

15. L'ÀGORA JOAN MARGARIT

Finalment, a proposta de la Universitat de Barcelona i de la Universitat Politècnica de Catalunya, i recollida per totes les institucions de la Taula del Campus Sud, es va recepcionar la proposta de dedicar el principal espai de transferència de coneixement, l'àgora del Campus a Joan Margarit.

S'obre la possibilitat de disposar d'una plaça que integri els diferents usos universitaris amb els usos propis ciutadans, residencials, dels equipaments de proximitat, comercials, de les institucions acadèmiques, usos esportius, i tot plegat plenament integrat en la xarxa de mobilitat pública de la ciutat.

Joan Margarit, va ser un personatge que encarna aquesta visió polièdrica de la condició ciutadana, poeta, arquitecte, catedràtic de càlcul d'estructures i ciutadà universal.

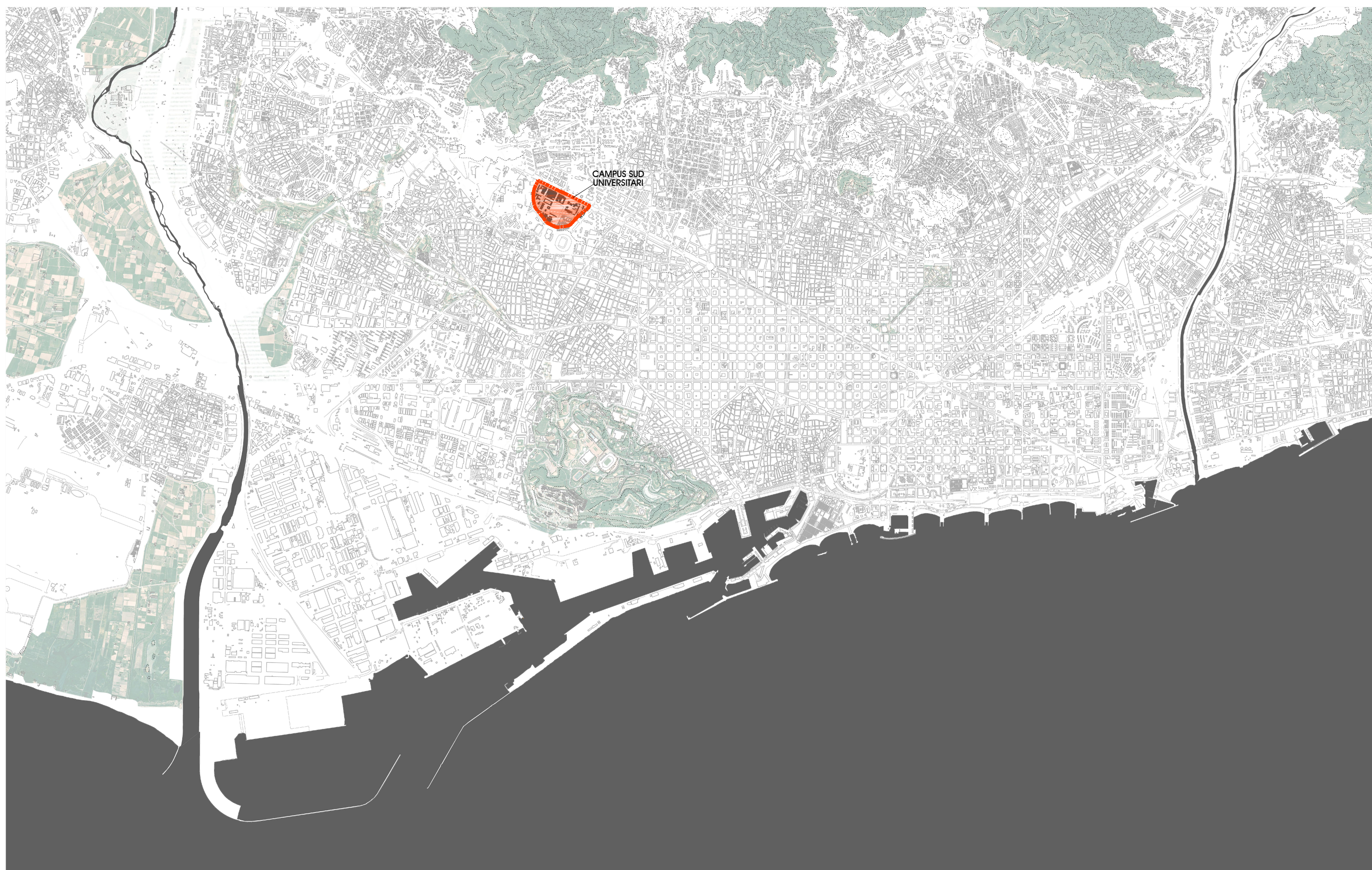

16. LISTAT DE PLÀNOLS

01. Emmarcament territorial	E:1/50.000
02. Situació en el context urbà	E:1/25.000
03. Àmbit del Pla director	E: 1/5.000
04. Encaix en el verd estructurant	E:1/50.000
05. Àmbits de planejament anteriors	E: 1/3.000
06. Qualificació urbanística vigent	E: 1/3.000
07. Transport públic a l'àmbit immediat	E:1/5.000
08. Possibles propostes del jardí geològic	s/e
09. Ordenació orientativa	E: 1/2.500
10. Relació amb l'entorn	E: 1/4.000
11. Permeabilitat i connexions	E: 1/4.000
12. Polaritats de relació urbana	E: 1/2.500
13. Imatge orientativa del Cor del Campus a l'espai Bederrida. (vista ponent)	s/e
14. Imatge orientativa del Cor del Campus a l'espai Bederrida. (vista llevant)	s/e
15. Imatge orientativa de possible accés a la Línia 3 del metro	s/e
16. Imatge virtual des del bosc de Bederrida	s/e

Barcelona, novembre de 2022

RC Arquitectura i Projecte Urbà SCP

CAMPUS SUD
UNIVERSITARI

 Àmbit del Pla Director

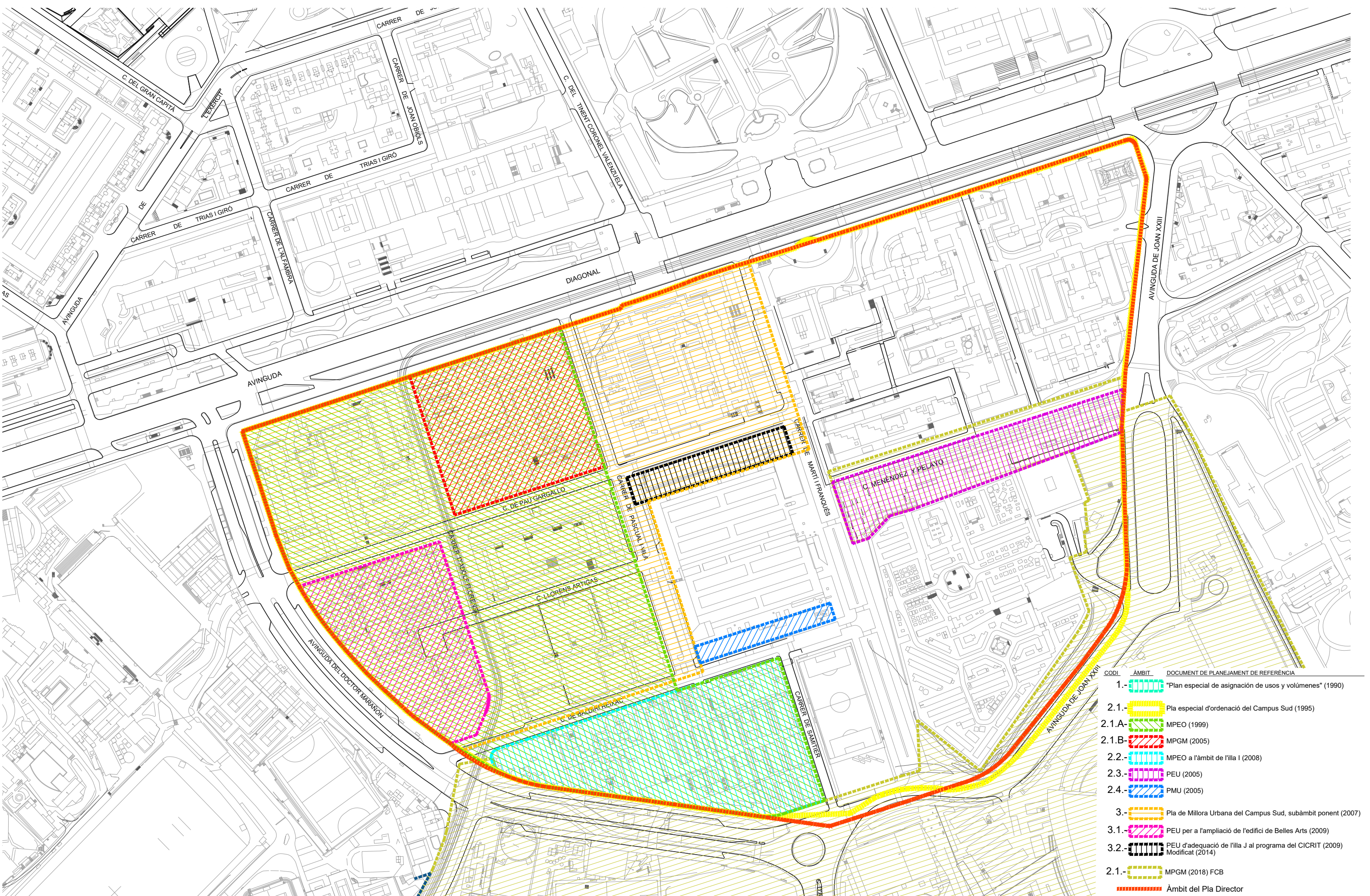

 Àmbit del Pla Director

Àmbit del Pla Director

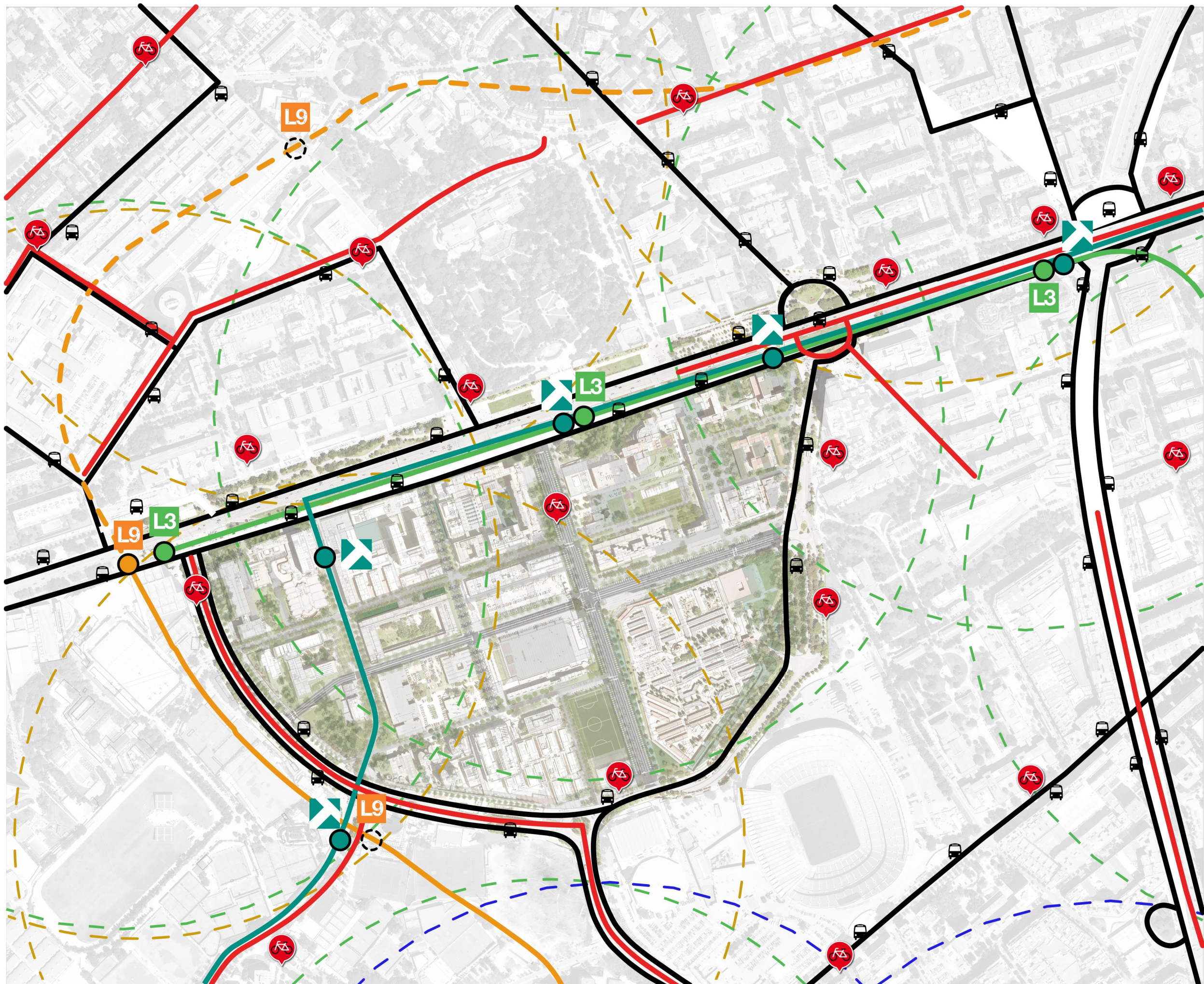
CODI	ÀMBIT	DOCUMENT DE PLANEJAMENT DE REFERÈNCIA
1.-		"Plan especial de asignación de usos y volúmenes" (1990)
2.1.-		Pla especial d'ordenació del Campus Sud (1995)
2.1.A-		MPEO (1999)
2.1.B-		MPGM (2005)
2.2.-		MPEO a l'àmbit de l'illa I (2008)
2.3.-		PEU (2005)
2.4.-		PMU (2005)
3.-		Pla de Millora Urbana del Campus Sud, subàmbit ponent (2007)
3.1.-		PEU per a l'ampliació de l'edifici de Belles Arts (2009)
3.2.-		PEU d'adequació de l'illa J al programa del CICRIT (2009) Modificat (2014)
2.1.-		MPGM (2018) FCB
		Àmbit del Pla Director

TEXT REFÓS DEL
PLA DIRECTOR: CONEIXEMENT I CIUTADANIA
 AL CAMPUS SUD DE LA DIAGONAL

NOM DEL PLÀNOL
ÀMBITS DE PLANEJAMENT ANTERIORS

ESCALA: 1/3.000

EQUIP REDACTOR:
RC
 ARQUITECTURA I PROJECTE URBÀ
 RAIMON ROCA · ALBA TOSCAS · ESTANISLAU ROCA

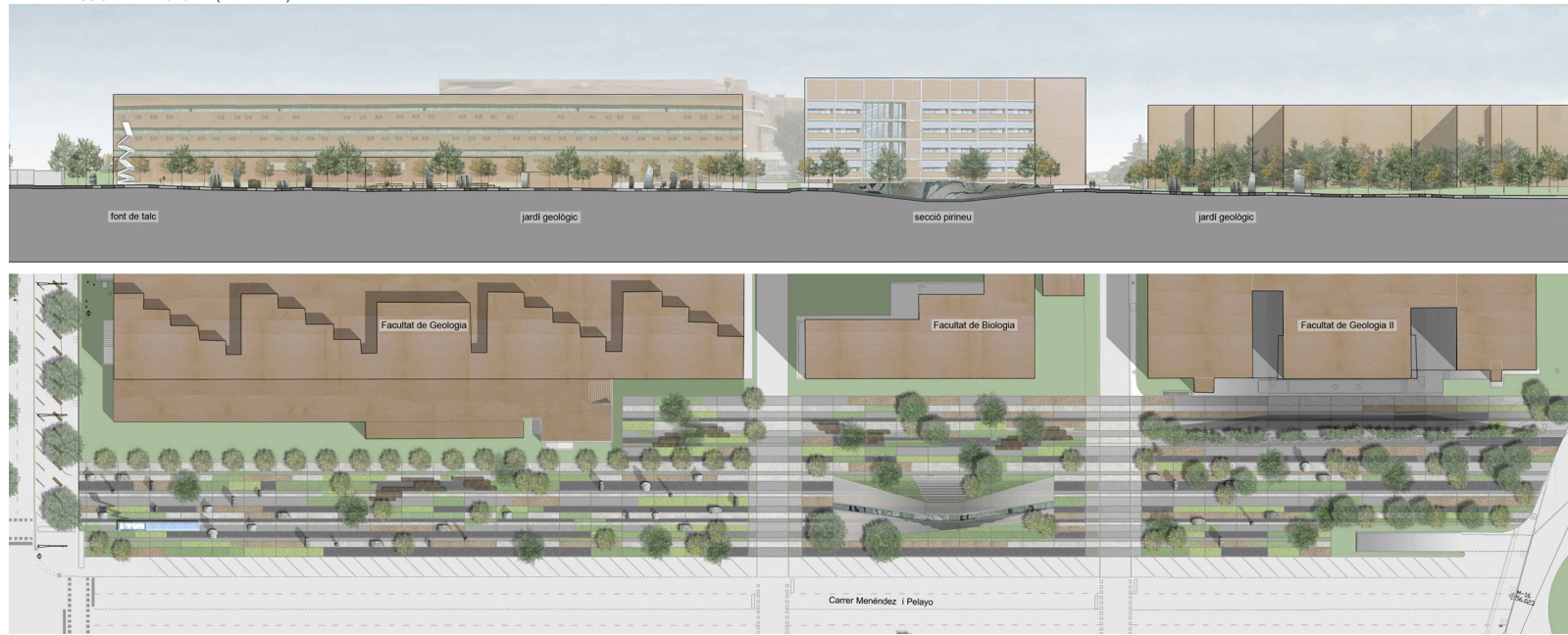

- Parades de Bus
- Estacions de Tram
- Estacions de Bicing
- Estacions de Metro L3
- Estacions de Tram
- Estacions de Metro L9
- Futures estacions de Metro L9

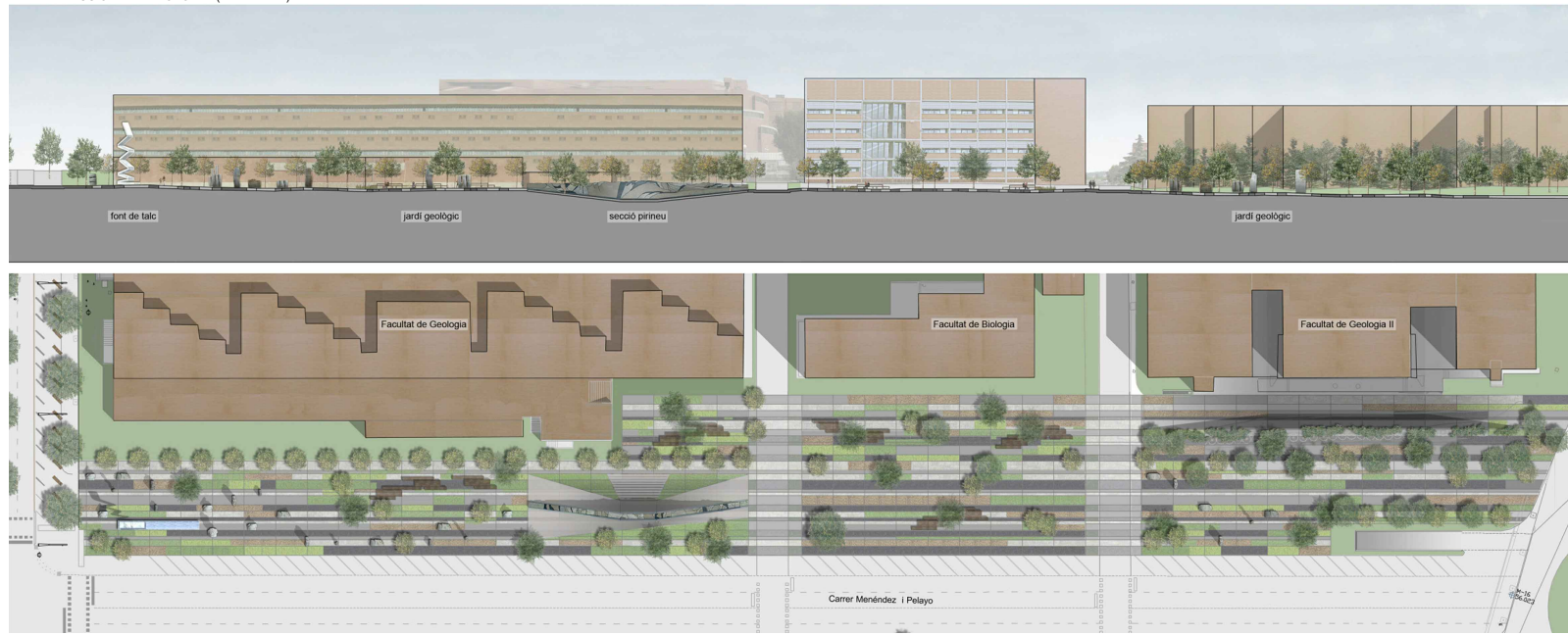
- Recorregut Metro L3
- Recorregut de Tram
- Recorregut Metro L9
- Futur recorregut Metro L9
- Carrils bici
- Itineraris que cobreix la xarxa d'autobusos

- Àrea d'influència Metro L3 (500m)
- Àrea d'influència Metro L9 (500m)
- Àrea d'influència Metro L5 (500m)

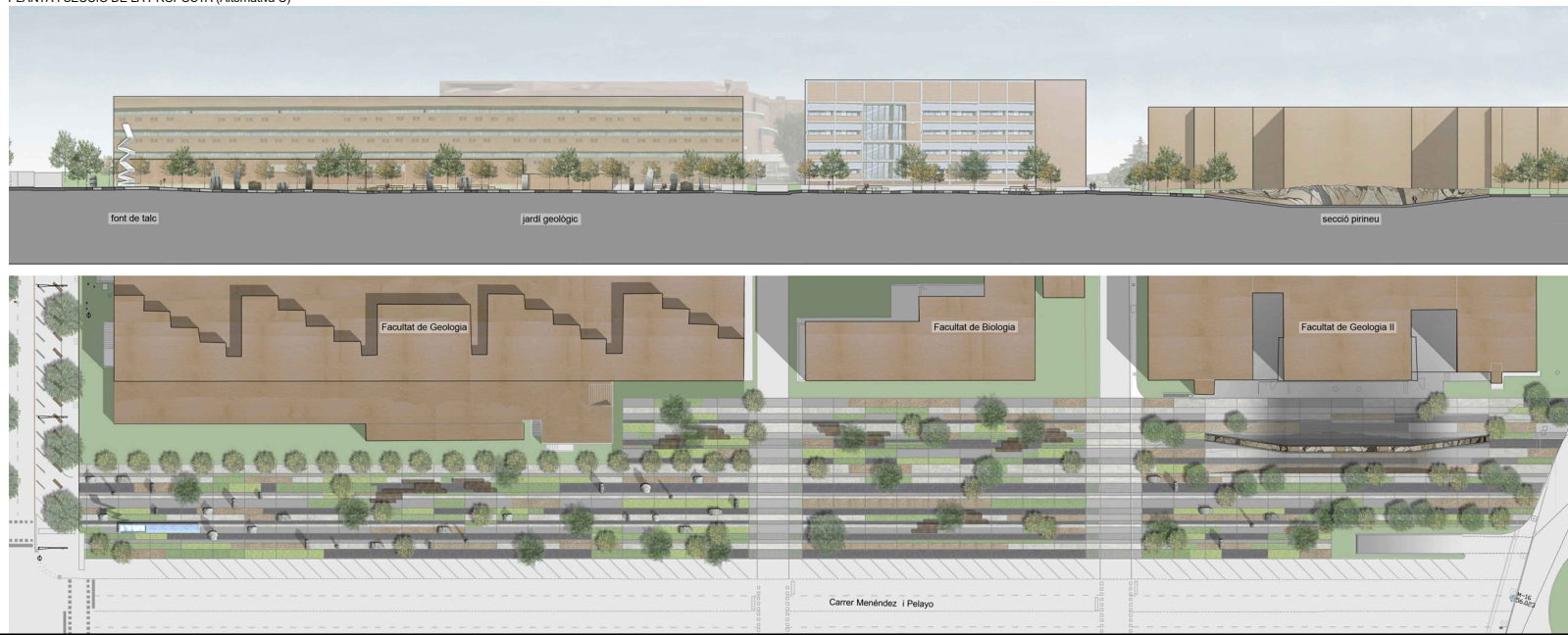
PLANTA I SECCIÓ DE LA PROPOSTA (Alternativa A)

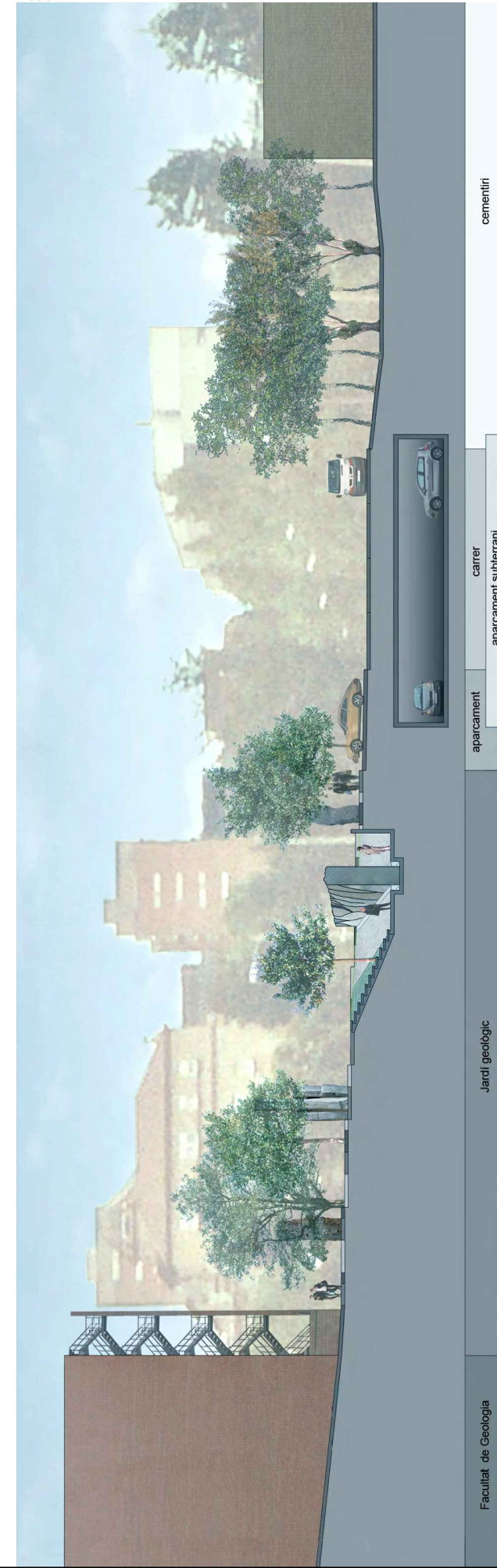
PLANTA I SECCIÓ DE LA PROPOSTA (Alternativa B)

PLANTA I SECCIÓ DE LA PROPOSTA (Alternativa C)

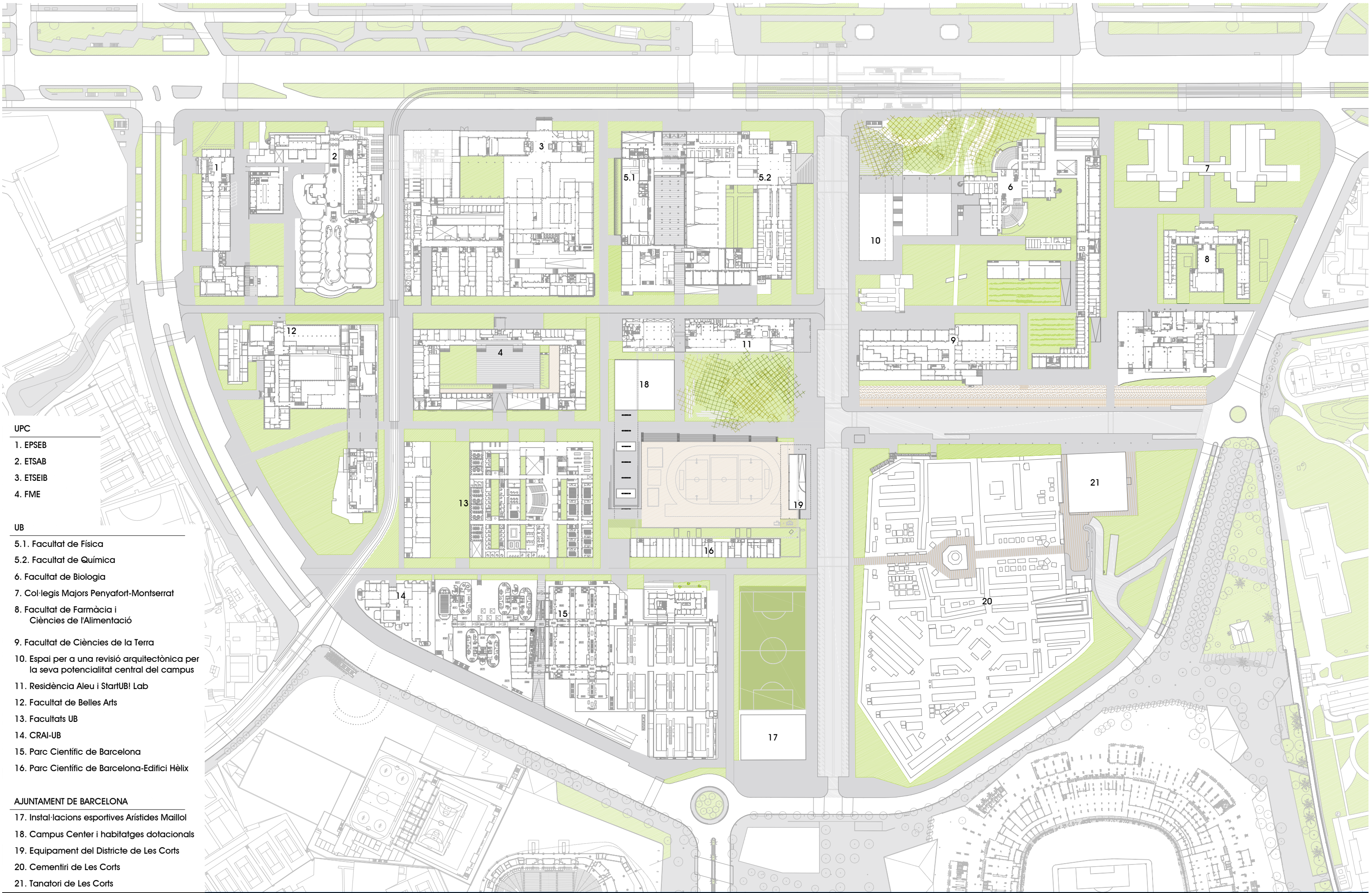

SECCIÓ TRANSVERSAL

IMATGE VIRTUAL GENERAL DE LA PROPOSTA

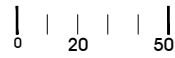

- UPC**
- 1. EPSEB
 - 2. ETSAB
 - 3. ETSEIB
 - 4. FME
- UB**
- 5.1. Facultat de Física
 - 5.2. Facultat de Química
 - 6. Facultat de Biologia
 - 7. Col·legis Majors Penyaforç-Montserrat
 - 8. Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació
 - 9. Facultat de Ciències de la Terra
 - 10. Espai per a una revisió arquitectònica per la seva potencialitat central del campus
 - 11. Residència Aleu i StartUB! Lab
 - 12. Facultat de Belles Arts
 - 13. Facultats UB
 - 14. CRAI-UB
 - 15. Parc Científic de Barcelona
 - 16. Parc Científic de Barcelona-Edifici Hèlix
- AJUNTAMENT DE BARCELONA**
- 17. Instal·lacions esportives Aristides Maillol
 - 18. Campus Center i habitatges dotacionals
 - 19. Equipament del Districte de Les Corts
 - 20. Cementiri de Les Corts
 - 21. Tanatori de Les Corts

TEXT PREVIÓS DEL
PLA DIRECTOR: CONEIXEMENT I CIUTADANIA
 AL CAMPUS SUD DE LA DIAGONAL

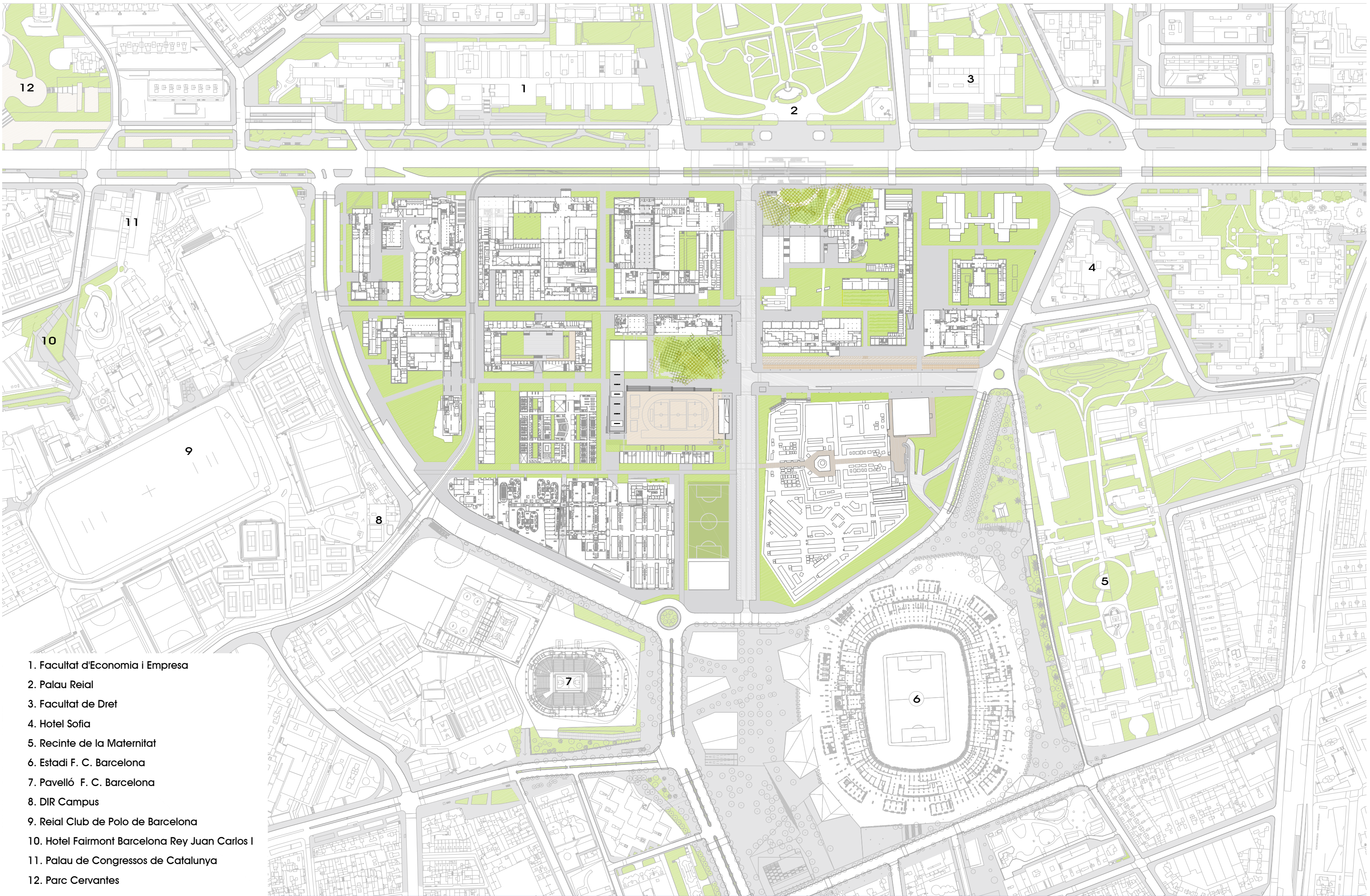
NOM DEL PLÀNOL
ORDENACIÓ ORIENTATIVA

ESCALA: 1/2500

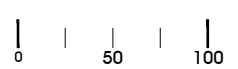

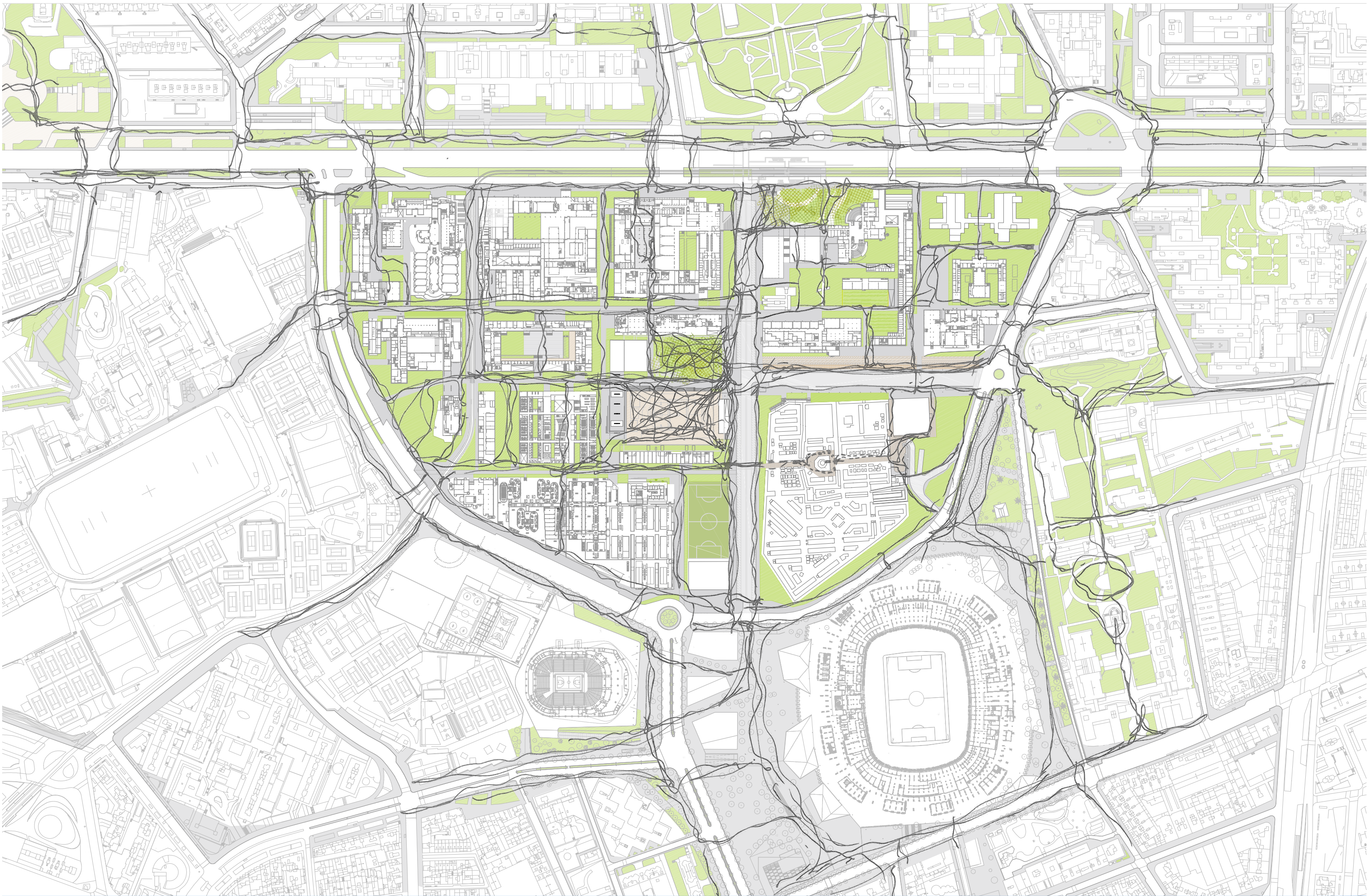
EQUIP REDACTOR:
RC
 ARQUITECTURA I PROJECTE URBÀ
 RAIMON ROCA - ALBA TOSCAS - ESTANISLAU ROCA

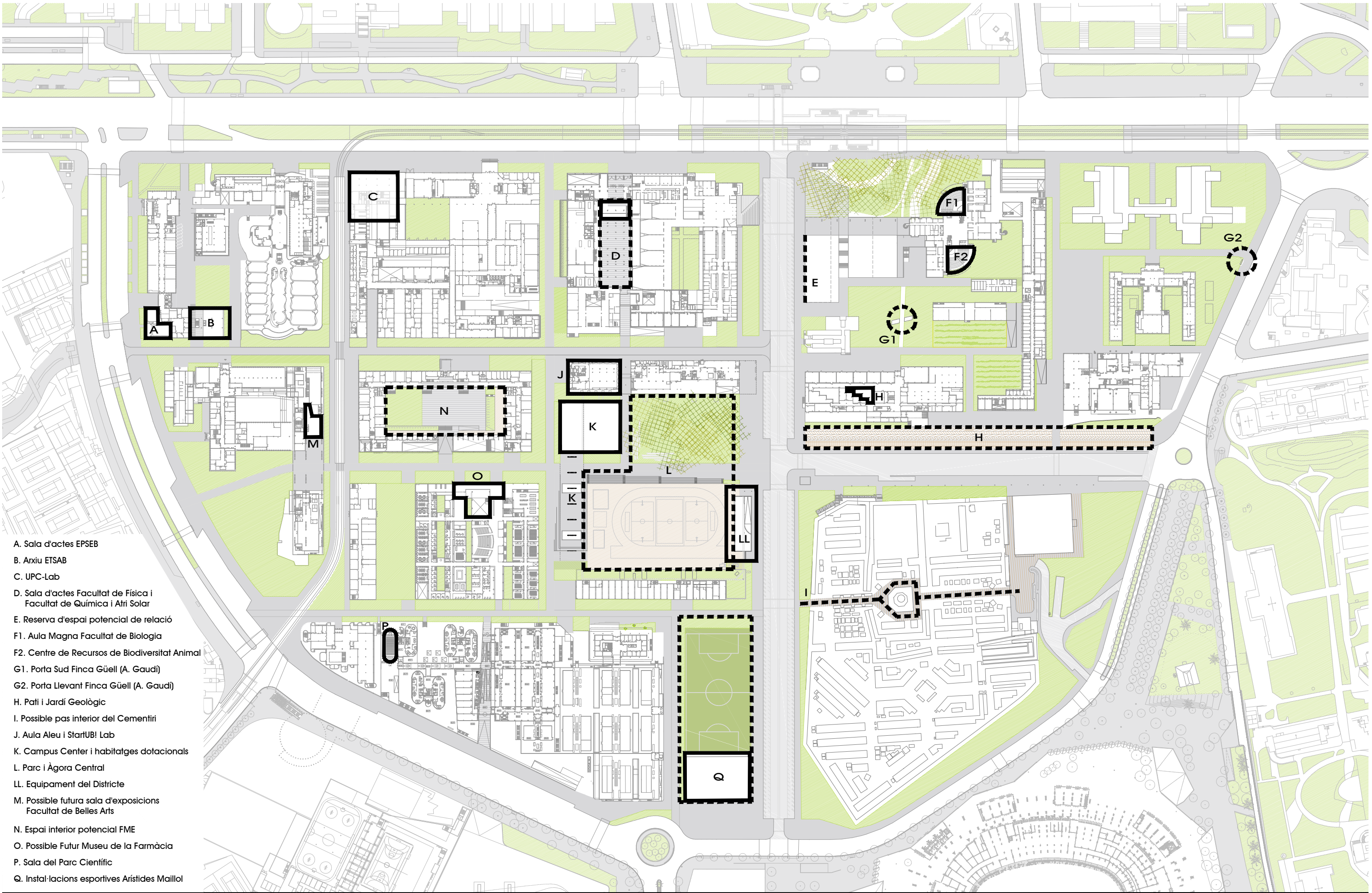

- 1. Facultat d'Economia i Empresa
- 2. Palau Reial
- 3. Facultat de Dret
- 4. Hotel Sofia
- 5. Recinte de la Maternitat
- 6. Estadi F. C. Barcelona
- 7. Pavelló F. C. Barcelona
- 8. DIR Campus
- 9. Reial Club de Polo de Barcelona
- 10. Hotel Fairmont Barcelona Rey Juan Carlos I
- 11. Palau de Congressos de Catalunya
- 12. Parc Cervantes

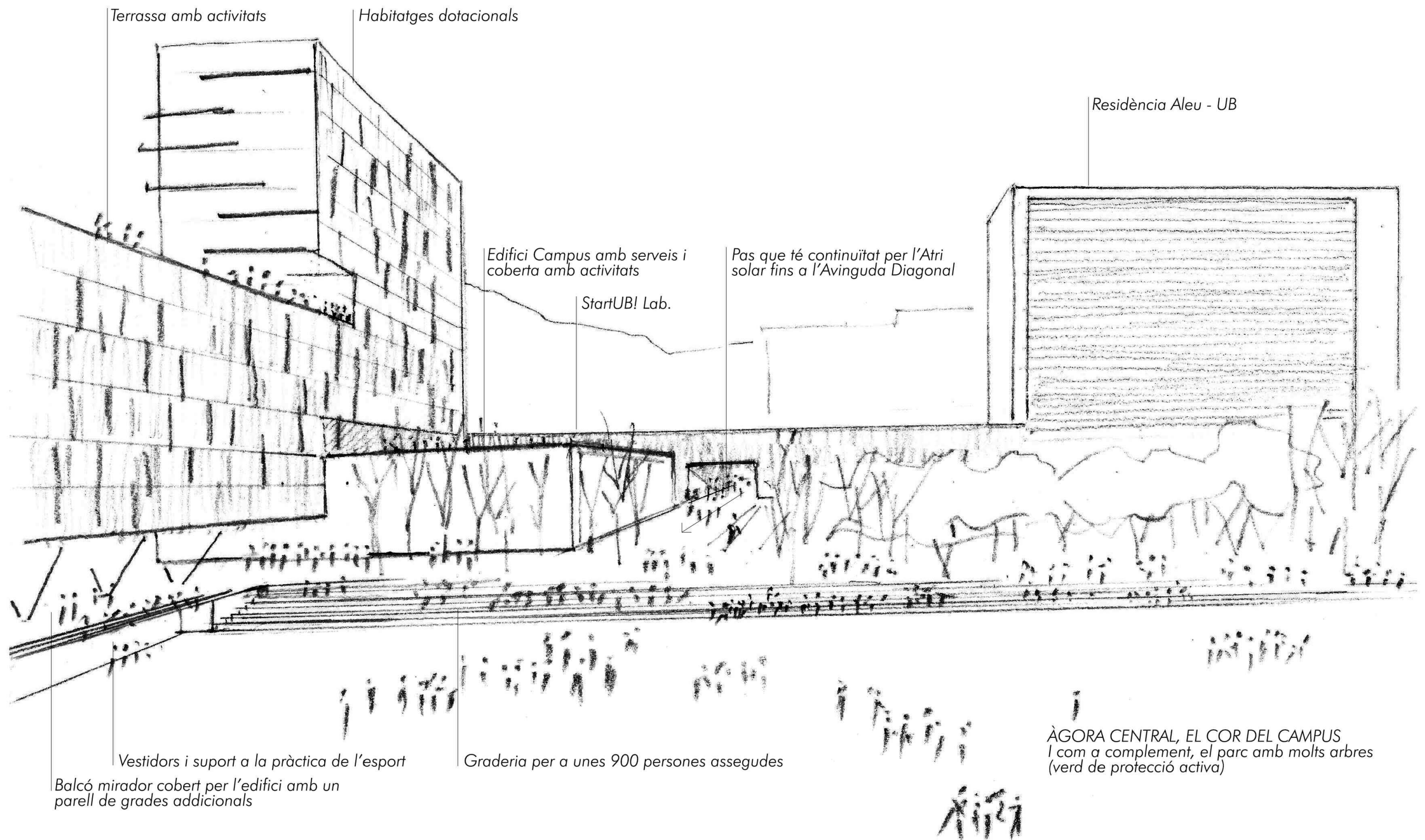

- A. Sala d'actes EPSEB
- B. Arxiu ETSAB
- C. UPC-Lab
- D. Sala d'actes Facultat de Física i Facultat de Química i Atri Solar
- E. Reserva d'espai potencial de relació
- F1. Aula Magna Facultat de Biologia
- F2. Centre de Recursos de Biodiversitat Animal
- G1. Porta Sud Finca Güell (A. Gaudí)
- G2. Porta Llevant Finca Güell (A. Gaudí)
- H. Pati i Jardí Geològic
- I. Possible pas interior del Cementiri
- J. Aula Aleu i StartUB! Lab
- K. Campus Center i habitatges dotacionals
- L. Parc i Àgora Central
- LL. Equipament del Districte
- M. Possible futura sala d'exposicions Facultat de Belles Arts
- N. Espai interior potencial FME
- O. Possible Futur Museu de la Farmàcia
- P. Sala del Parc Científic
- Q. Instal·lacions esportives Aristides Maillol

EDIFICI PROGRAMÀTIC

Terrassa amb activitats

Habitatges dotacionals

Edifici Campus amb serveis i coberta amb activitats

StartUB! Lab.

Pas que té continuïtat per l'Atri solar fins a l'Avinguda Diagonal

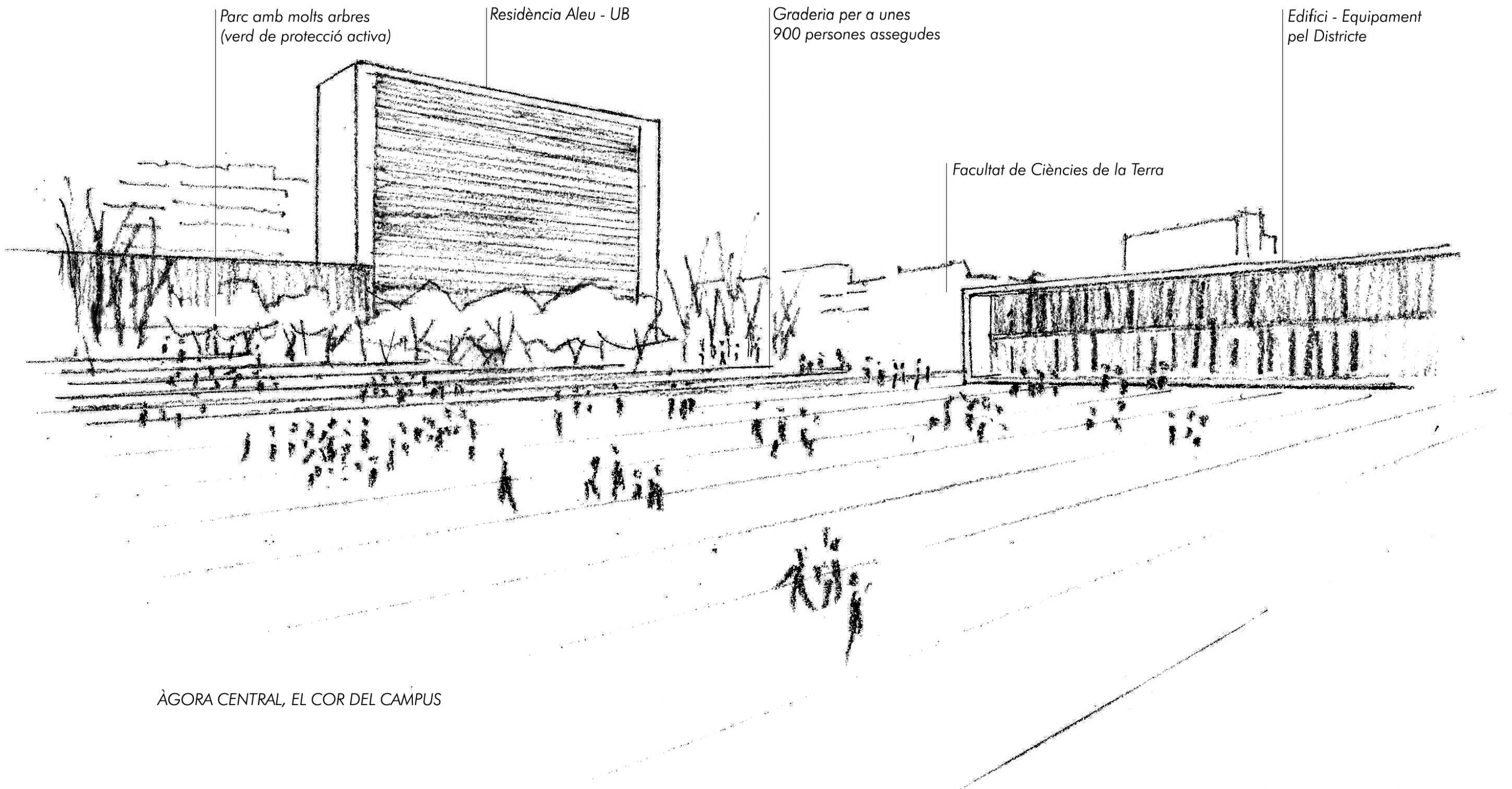
Residència Aleu - UB

Vestidors i suport a la pràctica de l'esport

Balcó mirador cobert per l'edifici amb un parell de grades addicionals

Graderia per a unes 900 persones assegudes

ÀGORA CENTRAL, EL COR DEL CAMPUS
l com a complement, el parc amb molts arbres
(verd de protecció activa)

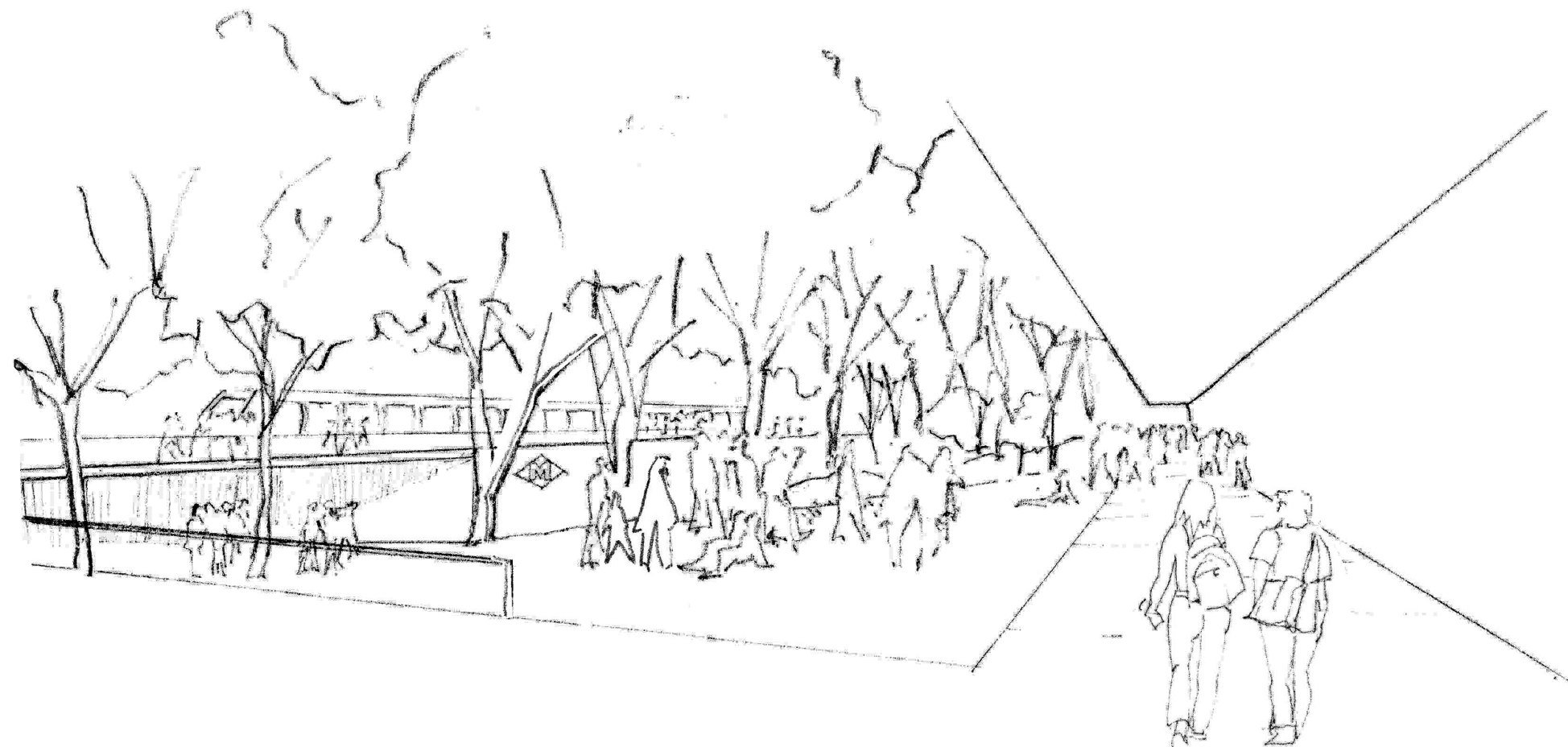

ÀGORA CENTRAL, EL COR DEL CAMPUS

ACCÉS METRO. Estació Arc de Triomf pel c/ Nàpols

ACCÉS METRO. Estació Mundet

POSSIBLE ACCÉS AL METRO L3 PEL CARRER DE MARTÍ I FRANQUÈS

PLACE GEORGES POMPIDOU. Districte tercer de París

